Český statistický úřad

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2025

Regionální statistiky

Plzeň, 30. 10. 2026

Kód publikace: 330133-26

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ladislav Nový

Kontaktní osoba: Lenka Křížová, e-mail: lenka.krizova@csu.gov.cz

© Český statistický úřad, Plzeň, 2026

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: csu.gov.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel: 274 051 111 | **csu.gov.cz**

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 056 789 | e-mail: infoservis@csu.gov.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@csu.gov.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | e-mail: esds@csu.gov.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@csu.gov.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673
e-mail: infoservispraha@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/praha**

Středočeský kraj | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/stredocesky**

České Budějovice | Žižkova 1a, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/jihocesky**

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108
e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/plzensky**

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | **csu.gov.cz/karlovarsky**

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176
e-mail: infoservisul@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/ustecky**

Liberec | nám. Dr. E. Beneše 585/26, 460 01 Liberec, tel.: 704 675 184
e-mail: infoservislbc@csu.gov.cz| **csu.gov.cz/liberecky**

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové, tel.:495 762 322
e-mail: infoservishk@csu.gov.cz| **csu.gov.cz/kralovehradecky**

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480
e-mail: infoservispa@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/pardubicky**

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 080
e-mail: infoservisvys@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/vysocina**

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel: 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/jihomoravsky**

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 511
e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/olomoucky**

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936
e-mail: infoserviszl@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/zlinsky**

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel: (+420) 595 131 230
e-mail: infoservisov@csu.gov.cz | **csu.gov.cz/moravskoslezsky**

ISBN 978-80-250-3684-6 (pdf)

© Český statistický úřad, Plzeň, 2026

Obsah

Úvod....5
Shrnutí hlavních poznatků....6
1. Demografický vývoj....10
Sídelní struktura....10
Počet a pohyb obyvatel....12
Věková struktura obyvatel....22
Cizinci....25
2. Sociální vývoj....29
Zaměstnanost, ekonomická aktivita....29
Zaměstnanost cizinců....33
Nezaměstnanost....34
Příjmy a životní podmínky domácností....38
Mzdy....39
Úplné náklady práce....42
Vzdělávání....42
Zdraví....45
Státní sociální podpora....46
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením....48
Důchodci, důchody....51
Kultura....55
Kriminalita, dopravní nehody, požáry....56
3. Ekonomický vývoj....62
Makroekonomický rámec....62
Místní rozpočty....67
Věda, IT....68
Ekonomické subjekty....71
Zemědělství....73
Lesnictví....77
Průmysl....79
Energetika....81
Stavebnictví, stavební povolení....84
Bytová výstavba....87
Ceny nemovitostí....90
Doprava....92
Cestovní ruch....94
4. Životní prostředí....98
Půdní fond....95
Chráněná území....100
Ekologické zemědělství....101
Vodovody a kanalizace....102
Emise....104
Odpady....106
Výdaje na ochranu životního prostředí....108
5. Mezikrajské srovnání....110
Demografický vývoj....110
Sociální vývoj....112
Ekonomický vývoj....117
Životní prostředí....125

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.
Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.
Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.
Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.
Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2026. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2025, s návazností na vývoj v předchozích letech. Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

Vzhledem k tomu, že od ustavení krajů v současné podobě uplynulo 25 let, snažíme se postihnout vývoj i v celém čtvrtstoletí jejich existence. Kraje vymezil ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, který nabyl účinnosti 1. ledna 2000. Česká republika tehdy byla rozdělena na 14 krajů (včetně Prahy). Dne 12. dubna 2000 byl Parlamentem přijat zákon č. 128/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), který upravuje postavení a orgány samosprávných krajů. Krajská samospráva pak začala fungovat od 1. ledna 2001, a to po prvních volbách do krajských zastupitelstev 12. listopadu 2000. V prosinci 2000 pak zastupitelstva krajů zvolila rady a hejtmany.

Území některých krajů se od roku 2000 změnilo. K 1. lednu 2005 přešlo 25 obcí z Kraje Vysočina do Jihomoravského kraje a 3 obce z Moravskoslezského kraje do Olomouckého. K 1. lednu 2016 se vlivem zrušení vojenského újezdu Brdy a zmenšení ostatních vojenských újezdů změnilo území několika krajů. Podrobněji se územními změnami zabýváme na začátku kapitoly 1 Demografický vývoj.

Podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů, se území České republiky člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. S účinností od 1. 1. 2023 došlo na základě vyhlášky Ministerstva vnitra v Olomouckém kraji k přesunu obce Přemyslovice ze správního obvodu ORP Prostějov do správního obvodu ORP Konice. Na úrovni krajů naopak od roku 2016 k žádné územní změně nedošlo.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji Česka. Mimo to jsme opět zařadili samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat nebyly v době uzávěrky v některých oblastech ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2025. Proto v některých tématech (především makroekonomika, některé sociální statistiky a údaje o emisích) uvádíme časový pohled pouze do roku 2024. Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou byly zpracovány i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění můžete najít v DataStatu (https://data.csu.gov.cz/datastat/dash), případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.csu.gov.cz/plzensky. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vychází vždy 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Od vzniku krajů včetně Plzeňského uplynulo čtvrt století. Nyní je náš region, který je v Česku třetím největším, tvořen 7 okresy, 15 správními obvody obcí s rozšířenou působností, 35 správními obvody obcí s pověřeným obecním úřadem a 501 obcemi, z nichž v 57 případech jde o města.

- Na území kraje žilo k 31. 12. 2025 celkem 614 683 obyvatel a řadí se tak s hodnotou 80,4 obyvatel na km^2 k nejřidčeji zalidněným. Vyšší koncentrace je mapována v centrální části kolem krajské metropole, na rozdíl od oblastí v pohraničí.

- Obyvatelstvo našeho regionu každoročně roste již od roku 2005. Mezi roky 2024/2025 se počet obyvatel navýšil pouze v pěti krajích v rámci republiky včetně Plzeňského.

- K růstu populace regionu dochází již od roku 2011 výhradně díky kladnému migračnímu saldu. V průběhu vývoje je možné spatřovat dva zásadní vrcholy migračního přírůstku, a to v roce 2007 v důsledku ekonomického růstu v předkrizovém období a v roce 2022 vlivem imigrační vlny v souvislosti s válkou na Ukrajině.

- Poslední přirozený přírůstek byl na našem území evidován v období let 2007 až 2010, kdy zakládá rodiny silná generace ze 70. let 20. stol. Současný nepříznivý stav je způsoben méně početnou generací z počátku století, která se dostává do reprodukčního věku, v kombinaci s postupně rostoucím počtem zemřelých z řad poválečných baby boomers.

- V roce 2025 se v Plzeňském kraji živě narodilo 4 239 dětí, což je o více než čtvrtinu nižší hodnota než před dvaceti lety. Zároveň se prodlužuje průměrný věk matek při narození dítěte, který se již od roku 2021 pohybuje nad hranicí 30 let.

- V Plzeňském kraji v roce 2025 zemřelo 6 592 osob a jejich počet od roku 2023 narůstá. Hodnota úmrtnosti se dostává na předpandemickou úroveň. U třetiny případů k příčinám úmrtí patřily nemoci oběhové soustavy, na druhé místo se zařadily novotvary.

- Počet sňatků od roku 2022, kdy byl patrný růst vlivem kompenzací sňatečnosti po karanténních opatřeních v době pandemie, výrazně klesá. Jedná se o důsledek nejen nejslabších generací narozených na přelomu století, ale i obecného trendu neuzavírání oficiálních svazků.

- Již od roku 2004 je možné spatřovat rozevírání pomyslných nůžek demografického stárnutí. Naposledy v tomto roce byl podíl nejmladší věkové kategorie 0–14 let a nejstarší 65 let a více v rámci populace regionu vyrovnaný. V roce 2025 již převyšuje seniorská kategorie podíl té nejmladší o 6,3 p. b.

- Celkem se za uplynulá dvě desetiletí zvýšil průměrný věk v kraji o 3 roky na 43,4 let. Současně se navyšuje i naděje dožití při narození. V období 2024–2025 činila v regionu u mužů 77,41 let a u žen 82,96 let. Retrospektivně se jedná o nárůst téměř o 5 let od roku 2001–2002.

Sociální vývoj

- Podle VŠPS tvořilo v kraji v roce 2025 pracovní sílu celkem 306,9 tis. osob, což je meziročně o 2,5 tis. více. Z celkového počtu tvořili zaměstnaní 300,2 tis. a nezaměstnaní 6,7 tis.

- Míra zaměstnanosti vzhledem k roku 2024 mírně klesla na 60,4 %, a je tak třetí nejvyšší po Praze a Středočeském kraji. Zaměstnaní jsou většinou zaměstnanci a pracují nejčastěji v sektoru služeb.

- Obecná míra nezaměstnanosti v kraji dosáhla v roce 2025 hodnoty 2,2 % a meziročně vzrostla o 0,4 p. b. V mezikrajském porovnání je nezaměstnanost čtvrtá nejnižší.

- Dle Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva průmyslu a obchodu bylo na konci roku 2025 evidováno 84,5 tis. pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců a 7,8 tis. cizinců pak podnikalo na základě živnostenského oprávnění. S ohledem na národnost byly nejvyšší podíly jak u zaměstnanců (45,0 %), tak u živnostníků (37,5 %) mapovány v případě obyvatel z Ukrajiny.

- Ve vývoji nezaměstnanosti se negativně projevila ekonomická krize mezi lety 2008/2009, pandemie covid-19 a také příliv uprchlíků z Ukrajiny. Ke konci roku 2025 bylo evidováno přes 16 tis. uchazečů o zaměstnání, což je o 17,6 % více než v předchozím roce.

- Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl k 31. 12. 2025 hodnoty 3,87 %, což představuje meziroční nárůst o 0,60 p. b. a zároveň po Praze druhou nejnižší mapovanou hodnotou v republice.

- Úřady práce v kraji uchazečům k 31. 12. 2025 nabízely 7 453 pracovních míst. Na jedno místo tak připadlo v přepočtu 2,2 uchazečů o zaměstnání, což je po Praze nejnižší hodnota v Česku.

- Výsledky strukturálního šetření o mzdách ukázaly, že průměrná hrubá měsíční mzda v kraji činila 50 589 Kč a byla mezi kraji 5. nejvyšší. Medián mezd, což je mzda uprostřed mzdového rozdělení, dosáhl částky 45 256 Kč a meziročně vzrostl o 7,1 %.

- Vlivem nízké porodnosti klesá počet dětí navštěvujících mateřské školy, za poslední dekádu o 2,1 %. Naopak početně silné ročníky se stále projevují v rostoucích hodnotách žáků středních škol, kteří se postupně začínají přesouvat na vysoké školy.

- V roce 2024 připadalo v našem regionu na 1 lékaře v průměru 213 obyvatel a na 1 zubaře 1 437 obyvatel.

- V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 vyplaceno 424,1 tis. dávek státní podpory, z nichž nejčastěji šlo o přídavek na dítě. Celkové výdaje na dávky se do roku 2025 mírně navýšily, a to na hodnotu 2 466,7 mil. Kč. K růstu došlo zejména díky rostoucím výdajům v rámci příspěvku na bydlení.

- V Plzeňském regionu bylo v roce 2025 provozováno 26 domovů pro seniory s kapacitou 1 565 lůžek a 23 domovů se zvláštním režimem s kapacitou 1 954 lůžek. Právě v případě domovů se zvláštním režimem došlo za posledních deset let k téměř zdvojnásobení kapacity.

- Starobní důchodci v Plzeňském kraji pobírali v prosinci 2025 průměrný důchod ve výši 21 038 Kč, což je čtvrtá nejvyšší částka mezi regiony. Za poslední dekádu došlo k jeho navýšeni o 84,2 %. Celkový počet příjemců důchodů se po dvou letech jejich nárůstu meziročně mírně snížil.

- V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 zaregistrováno 9 244 trestných činů, oproti předchozímu roku o 2,8 % více. Nejčastěji se jednalo o majetkové trestné činy, a to především o krádeže vloupáním do motorových vozidel nebo do ostatních objektů, krádeže v obchodech a podvody.

- Na území našeho regionu bylo v roce 2025 hlášeno 4 792 dopravních nehod, což je o 1,7 % více než v předchozím roce. Zároveň dochází i k růstu způsobených hmotných škod v jejich důsledku, konkrétně meziročně o 16,0 % na hodnotu 502 mil. Kč.

Ekonomický vývoj

- V roce 2024 HDP ve srovnatelných cenách v Plzeňském kraji vzrostl o 2,3 % a konečně po pěti letech překonal předpandemickou úroveň. Čtyři regiony v republice zatím ještě nedosáhly hospodářských výsledků z roku 2019.

- Regionální HDP na 1 obyvatele, které dosáhl hodnoty 637,2 tis. Kč, představoval 86,1 % průměru Česka, republikový průměr bez Prahy ovšem převýšil o 2,9 %.

- V rámci odvětvové struktury hrubé přidané hodnoty dochází dlouhodobě k růstu významu sektoru služeb na úkor průmyslu a zemědělství. Průmysl již v kraji nedosahuje ani 40% podílu na HPH, naopak terciární sektor se přiblížil 58 %.

- V roce 2025 skočilo saldo veřejného rozpočtu v Plzeňském regionu po 14 letech, kdy příjmy převažovaly nad výdaji, schodkem s částkou -195 mil. Kč.

- Výdaje na výzkum a vývoj v kraji se mezi roky 2023/2024 snížily o více než desetinu. Jejich podíl na hrubém domácím produktu v roce 2024 činil 1,4 %, což je mírně pod republikovým průměrem a zároveň nejnižší hodnota od roku 2018.

- V registru ekonomických subjektů v kraji bylo ke konci roku 2025 evidováno 140,1 tis. jednotek. Největší část tvořili živnostníci, kterých bylo 91,3 tis. Na území kraje působilo 146 podniků zaměstnávajících 250 a více zaměstnanců, tedy o 7 více než v předchozím roce.

- V regionu narostla plocha orné půdy za poslední dekádu o 6,6 %, což je nejvíce v mezikrajském porovnání. K nejčastěji pěstovaným plodinám patří v kraji obiloviny, a to konkrétně pšenice, jejíž produkce se meziročně o více než desetinu navýšila.

- Plzeňský region se v produktivitě nosnic umístil v mezikrajském srovnání na první příčce. V průměru zde jedna slepice v roce 2025 snesla 320,0 vajec. Na celorepublikové produkci se náš region podílel 23,7 % a jednalo se o druhý nejvyšší podíl v Česku.

- Plzeňský region se na těžbě dřeva, s hodnotou 2,2 mil. m^3 b. k. (bez kůry) zejména jehličnatých dřevin, v republice podílel v roce 2025 druhou nejvyšší hodnotou, a to 13,2 %.

- Průměrná mzda v průmyslu je v Plzeňském kraji čtvrtá nejvyšší mezi regiony a nejvíce zaměstnanců v průmyslu pracuje ve výrobě motorových vozidel. Po covidovém roce 2020 rostly tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy, v roce 2025 dokonce nejvíce mezi kraji, a to o 6,3 %.

- V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce elektřiny z obnovitelných zdrojů energie od roku 2016, a to celkem 72,8 % z celkově vyrobené energie v kraji. Roste význam zejména solárních elektráren, jejichž instalovaný výkon se od roku 2019 téměř zdvojnásobil.

- V kraji již čtvrtým rokem klesá počet vydaných stavebních povolení, zároveň dochází k růstu jejich průměrné hodnoty, a to meziročně na jedno stavební povolení o 12,0 %.

- Na rozdíl od více než třetinového poklesu zahájené bytové výstavby, což bylo zároveň nejvýraznější snížení napříč regiony Česka, počet dokončených bytů meziročně téměř o pětinu vzrostl.

- V roce 2025 se prodávaly rodinné domy v Plzeňském kraji za průměrnou kupní cenu 51 449 Kč/m^2, což představuje meziroční navýšení o 12,5 %. V případě bytů rostly ceny rychleji, a to meziročně o více než 14 % na hodnotu 60 281 Kč/m^2.

- V hromadných ubytovacích zařízeních Plzeňského regionu se v roce 2025 ubytovalo celkem 909 482 hostů a jednalo se o vůbec největší počet návštěvníků za sledované období od roku 2012. Nejčastěji se jedná o domácí turisty, ze zahraničí k nám nejčastěji směřují návštěvníci ze sousedních zemí.

Životní prostředí

- Z celkové zemědělské půdy připadala v kraji v roce 2025 největší část na půdu ornou 65,7 %, která ovšem vykazuje klesající tendence. Dochází k tomu zejména ve prospěch rostoucích trvalých travních porostů, jejichž rozloha se od roku 2001 zvýšila o 8,4 %.

- V Plzeňském regionu představuje rozloha chráněných území přes 133,5 tis. ha, což je 18,1 % z celkové rozlohy kraje. Za poslední dvě dekády se jejich plocha rozrostla o téměř 60 tis. ha.

- V Plzeňském regionu bylo v roce 2025 zásobováno vodou z vodovodů 87,5 % obyvatel, což představuje nejnižší podíl v mezikrajském porovnání.

- Podle ČHMÚ došlo v Plzeňském kraji v roce 2024 k meziročnímu poklesu sledovaných základních znečišťujících látek v ovzduší. Nejvíce se meziročně snížily měrné emise oxidu uhelnatého (CO) a oxidu siřičitého (SO_2).

- Ročně obyvatel Plzeňského kraje v průměru roku 2025 vyprodukoval 494 kg komunálního odpadu, což je o 30 kg více než v předchozím roce a zároveň čtvrtá nejnižší hodnota mezi regiony Česka.

- Podle kraje sídla investora bylo v našem regionu na ochranu životního prostředí v roce 2025 investováno 1,9 mld. Kč. Nejvyšší objem prostředků směřoval na nakládání s odpadními vodami a ochranu ovzduší a klimatu.

1. Demografický vývoj

Na vývoj populace mají dopad nejen mechanické a přirozené procesy, ale také změna životního stylu.

Ve vývoji počtu obyvatel Plzeňského kraje sehrály v posledních 25 letech roli nejen populační vlny související s dorůstáním silných ročníků ze 70. let do reprodukčního věku, ale také vlivy, které nebylo možné predikovat. Jednalo se zejména o zvýšení úmrtnosti vlivem koronavirové pandemie a následný růst populace vlivem zahraniční migrace s válkou zasažené Ukrajiny. Kromě samotného počtu se však důsledkem těchto procesů mění i struktura obyvatelstva. Stále častěji citovaným tématem se stává stárnutí populaci, kdy zvyšující se počty staršího obyvatelstva nejsou dostatečně vyvažovány porodností. Od roku 2011 je tak v našem regionu možné pozorovat přirozený úbytek obyvatel, který se v posledních letech ještě více prohlubuje. Pokles přirozenou měnou je stále kladně kompenzován migrací, která se však po maximu mapovaném v roce 2022 v Plzeňském kraji významně snižuje. Na pozadí mechanických a přirozených změn stojí zásadně i změny sociálního charakteru, které demografickou strukturu a její vývoj ovlivňují. Dále změny v životním stylu, kdy více lidí žije v jednočlenných domácnostech nebo preferují nesezdané svazky s vyšší preferencí osobní seberealizace a kariéry před rodičovstvím. V neposlední řadě stojí za zmínku také vliv stále se rozvíjející zdravotní péče, která prodlužuje naději dožití.

Sídelní struktura

Od vzniku krajů uplynulo již 25 let.

S účinností **od 1. ledna 2000** na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. bylo na území Česka definováno 14 vyšších územních samosprávních celků, které z pohledu mezinárodní klasifikace statistických územních jednotek Evropské unie zároveň představují úroveň NUTS 3. Jednalo se o 13 nových krajů, čtrnáctou jednotku tvoří území hl. města Prahy. Mezi nimi tak vzniká i kraj Plzeňský. Následně bylo s účinností od ledna 2003 zákonem č. 314/2002 Sb. stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, a to za účelem rozšíření výkonu státní správy u vybraných obcí po zrušených okresních úřadů. V rámci Česka byl zároveň kvůli vstupu do Evropské unie a čerpání dotací zaveden mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS 2: regiony soudržnosti. Plzeňský kraj se tak stává spolu s Jihočeským krajem členem regionu soudržnosti Jihozápad.

V průběhu vývoje byla snaha sladit nově vzniklou územní strukturu s původní.

Od 1. 1. 2007 došlo v souvislosti se sladěním území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností k přesunu 14 obcí z okresů Plzeň-sever (3) a zejména Plzeň-jih (11) v bezprostředním zázemí krajského město do okresu Plzeň-město, které tak nyní tvoří 15 měst. Ke stejnému datu došlo ještě k přesunům obcí mezi okresy Domažlice a Klatovy (obec Černíkov) a Klatovy a Plzeň-jih (obce Borovy a Nezdice).

Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany.

Na základě zákona č. 15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl **k 1. 1. 2016** zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice - Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany - Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice (o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha). Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

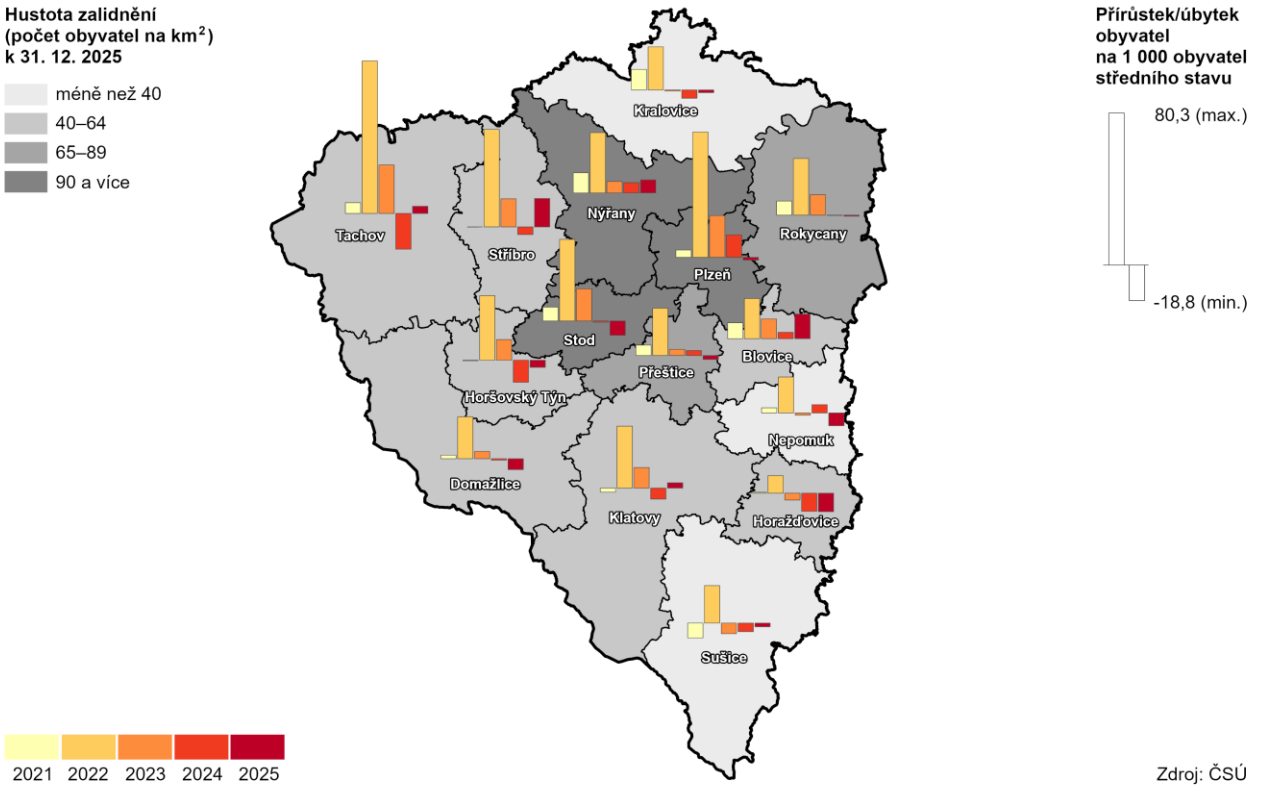
Podle územních změn se od 1. 1. 2021 musí každý správní obvod nacházet na území jednoho okresu.

Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů ze dne 29. ledna 2020, byl zveřejněn v částce 22/2020 Sbírky zákonů. Tento zákon nabyl účinnosti **dne 1. ledna 2021**. Podstatou zákona je sjednocení právní úpravy členění státu a akceptování skladebnosti administrativně správních územních celků. Současných třináct samosprávných krajů je členěno na správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), kterých je 205. Okresy jsou zachovány a jejich území je vymezeno pomocí SO ORP, jež v rámci územního členění představují optimální základ pro vymezení správních jednotek pro mikroregionální uspořádání veřejné správy. V současnosti se každý správní obvod musí nacházet na území pouze jednoho okresu. V Plzeňském kraji se změna územní struktury týkala okresů Domažlice a Plzeň-jih. Z okresu Domažlice došlo k přesunu 1 města a 8 obcí do okresu Plzeň-jih, nově má tedy jen 76 obcí a menší rozlohu. Naopak Plzeň-jih se zvětšil, zvýšil se jeho počet obyvatel a tvoří jej nyní celkem 99 obcí.

Kraj má v rámci Česka třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejřidčeji zalidněným regionem.

K 31. 12. 2025 se Plzeňský kraj rozkládá na ploše 7 649 km² a je tak třetím největším v Česku po kraji Středočeském a Jihočeském. Zároveň svou rozlohou zaujímá necelých 10 % území republiky. Z hlediska počtu obyvatel se však v rámci mezikrajského srovnání zařadil s hodnotou 614 683 až na osmé místo a na celkové populaci Česka se podílí pouze 5,6 %. Základní charakteristikou osídlení je jeho hustota vyjádřená jako počet obyvatel na km². Plzeňský kraj patří v Česku ke krajům s nejnižší **hustotou osídlení**. Díky nárůstu počtu obyvatel v posledních čtyřech letech se však vlivem zahraniční migrace hodnota tohoto ukazatele navýšila na 80,4 obyvatel na km², je ale stále třetím nejřidčeji zalidněným regionem v republice (hustota v Česku činí 138,4 obyvatel na km²). Druhou nejnižší hustotu dosahuje Kraj Vysočina (75,9) a nejnižší hustotu má sousední Jihočeský kraj (64,9).

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v letech 2021 až 2025

Zdroj: ČSÚ

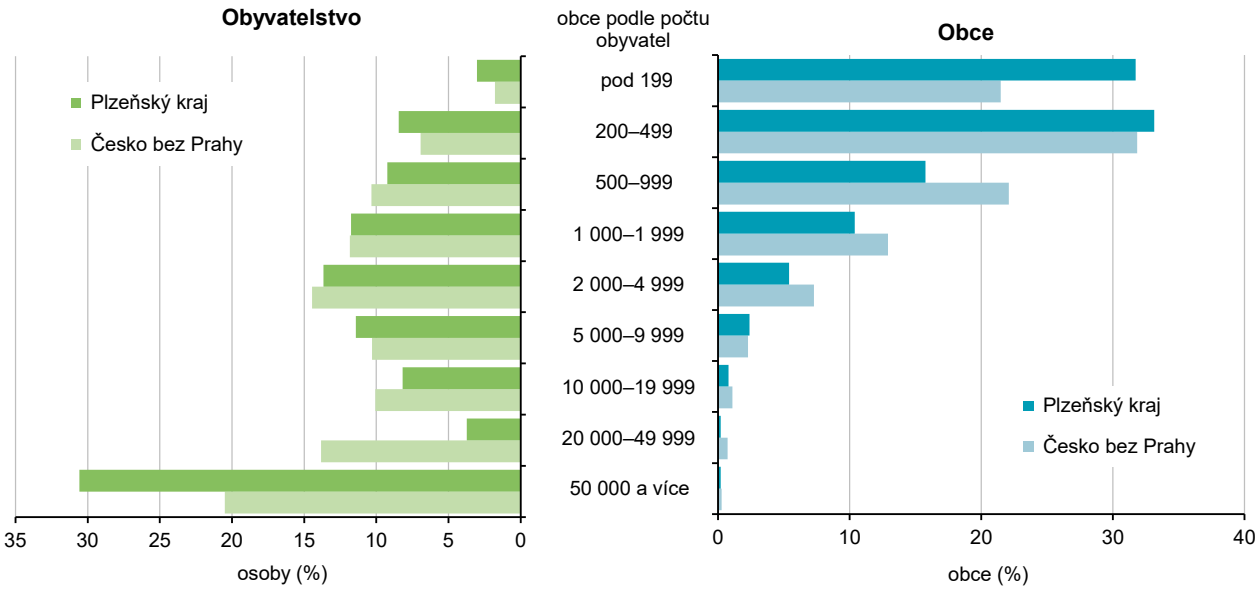
Vnitrokrajská diference v hustotě osídlení poukazuje na rozdílnost mezi centrálními částmi kraje a pohraničím.

Z hlediska struktury se Plzeňský kraj člení do sedmi **okresů** Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov, z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Uvnitř našeho kraje můžeme spatřovat diference v hustotě osídlení zejména v souvislosti s urbanizací území, a to s vyšší hustotou kolem lokálních center. Nejnižší hustoty v rámci našeho regionu dosahují venkovské části v příhraničních okresech v oblastech Šumavy a Českého lesa, které jsou lokalizovány na Tachovsku (41,2 obyvatel na km^2) a Klatovsku (44,6 obyvatel na km^2). Naopak nejvyšší hustota byla detekována v centrální části, a to v okrese Plzeň-město (796,3 obyv./km^2), kam se mimo jiné v průběhu přílivu uprchlíků z Ukrajiny koncentrovala jejich největší část. V okrese Plzeň-město žila trvale k 31. 12. 2025 více než třetina (33,9 %) veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje (jen 3,4 %).

Ve více než 90 % obcí na území kraje žije populace do 2 tisíc obyvatel.

Základními územními samosprávními celky jsou **obce**, kterých je v kraji již od roku 2003 stabilní počet, a to celkem 501. Z hlediska jejich struktury se jednalo k 31. 12. 2025 o 57 měst, z nichž Plzeň má titul města statutárního s 10 městskými částmi. Současně je v kraji již od roku 2008 evidováno 12 městysů. S ohledem na vývoj počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 téměř o čtvrtinu. Ke konci roku 2025 žilo ve městech 66,8 % obyvatel z jejich celkového počtu v kraji. Z celkového počtu měst jich jen 18 má více než 5 tis. obyvatel a současně se jedná o sídla menší velikosti. Kromě Plzně patří k největším okresní města Klatovy (s 22,9 tis. obyv.), Tachov (s 14,3 tis.) nebo Rokycany (s 14,2 tis.). V rámci kraje je patrná výrazná rozdrobenost sídelní struktury, která se vyznačuje venkovskými oblastmi s velkým podílem malých sídel. Z celkového počtu obcí v kraji jich 456 má méně než 2 tis. obyvatel a žije v nich 32,5 % populace regionu.

Graf 1.1 Sídelní struktura Plzeňského kraje a Česka bez Prahy k 31. 12. 2025

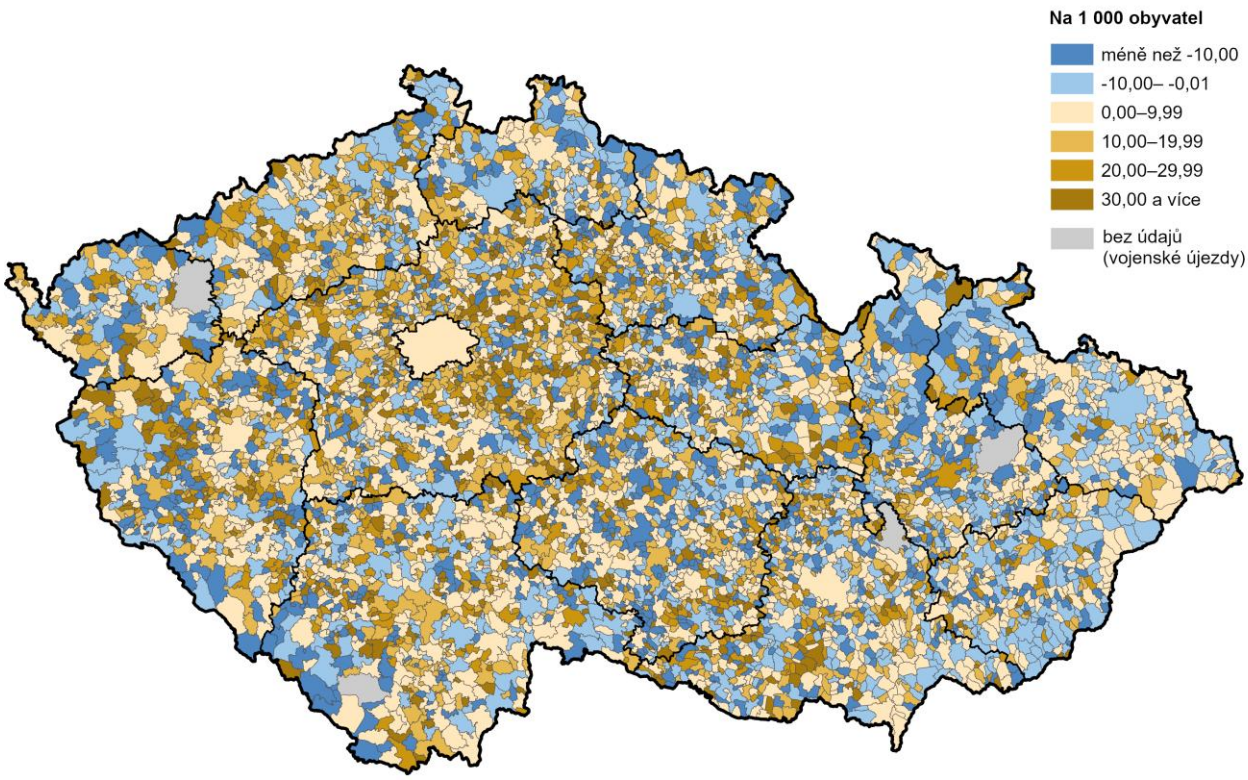
Počet a pohyb obyvatel

Počet obyvatel kraje roste od roku 2011 už jen díky kladnému migračnímu saldu.

Z hlediska vývoje je v rámci kraje po populačně nepříznivém období 90. let 20. stol. počátek milénia dobou oživení. Od roku 2005 je patrný výrazný nárůst **počtu obyvatel** nejen vlivem změny trendu porodnosti v souvislosti s populačně silnými ročníky v reprodukčním věku, ale také navyšováním zahraniční migrace z ekonomických důvodů zejména v roce 2007 a 2008. Po roce 2009 se však

zahraniční migrace vlivem ekonomické krize navrací do stavu před rokem 2005, přesto je v rámci kraje patrný přetrvávající růst počtu obyvatel. Od roku 2011 migrace opět mírně narůstá a je schopna kompenzovat záporný přirozený přírůstek, a to i v době skokového navýšení úmrtnosti v době koronavirové pandemie. Následující období bylo významně ovlivněno přílivem uprchlíků z Ukrajiny a počet obyvatel se v roce 2022 poprvé dostává nad hranici 600 tis. obyvatel, kde se drží s mírným **celkovým přírůstkem** až do roku 2025. K 31. 12. 2025 žilo na území Plzeňského kraje celkem 614 683 obyvatel, což však představuje meziroční přírůstek jen 43 obyvatel, a to zejména vlivem výrazně se prohlubujícího přirozeného úbytku obyvatel. Celkový přírůstek se tak prozatím po celou dobu od roku 2005 drží v kladných hodnotách. Na meziroční pozitivní populační změně v regionu se v rámci kraje podílely pouze okresy Tachov a Plzeň-sever, kde celkový přírůstek dosáhl hodnoty 417 resp. 388 obyvatel, na rozdíl od zbývajících okresů, které byly ztrátové. Okresem, který zaznamenal nejvýraznější pokles, a to téměř 300 obyvatel, byl Plzeň-město, kde se záporná hodnota objevila poprvé od roku 2010. K meziročnímu růstu došlo v rámci Česka pouze u 5 krajů, mezi nimiž byl Plzeňský region na pátém místě. Nejvýraznější navýšení zaznamenal Středočeský kraj, kde celkový přírůstek dosáhl téměř 11 tis. obyvatel. Naopak nejvýraznější úbytek byl mapován v Moravskoslezském kraji, který mezi roky 2024 a 2025 přišel o 6,2 tis. obyvatel.

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

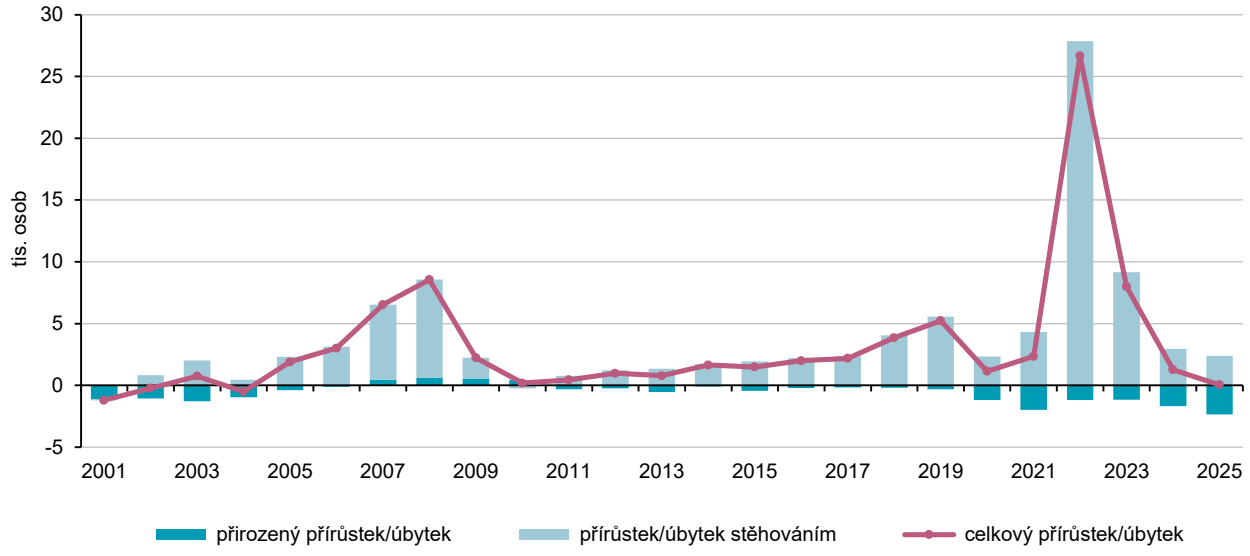
Vlna migrujících z Ukrajiny ovlivnila nejen genderové složení přistěhovalých, ale i jejich věkovou strukturu.

Jak již bylo naznačeno, přírůstek obyvatel je zásadně ovlivněn kladným **migračním saldem**[1], které bylo mapováno kromě roku 2001 a 2010 v průběhu celého období sledovaných 25 let vývoje. Během tohoto období je možné spatřovat dva výraznější

[1] rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období a území

vrchol. První v roce 2008, kdy se roční hodnota migračního přírůstku přiblížila 8 tis. v důsledku silné poptávky po zahraničních pracovnících v době předkrizového ekonomického růstu. Zásadního maxima pak bylo dosaženo v roce 2022, kdy se meziročně přírůstek stěhováním v důsledku války na Ukrajině navýšil téměř 6,5krát, a to na hodnotu téměř 28 tis. V následujícím období dochází k návratu uprchlíků a migrační přírůstek začíná klesat, což je patrné až do roku 2025. Během roku 2025 se do Plzeňského kraje **přistěhovalo** celkem 14 669 osob, z toho 9 135 z ciziny, tj. 62,3 %. Z ciziny do našeho kraje směřovali nejvíce přistěhovalí z Ukrajiny a to v 76,8 %, tj. 7 015 případech, dále také obyvatelé Filipín (5,6 %) nebo Slovenska (3,3 %). V předchozích letech dlouhodobě mezi přistěhovalými převažovali muži, což se ovšem změnilo v době přílivu žen a dětí prchajících před ruskou agresí na Ukrajině. Mezi lety 2022 a 2024 tak ženy mezi migranty převažují nad muži. Po Ukrajinou umožněné migraci i mladých mužů ve věku 18 až 22 let, na něž se nevztahuje branná povinnost v roce 2025, opět mezi přistěhovalými dominují muži. Tato skutečnost také významně ovlivnila věkovou strukturu přistěhovalých. V poslední dekádě do roku 2019 mezi migranty dominovala věková kategorie 25–29 let, tedy zejména muži směřující za prací. V roce 2022 tedy s počátkem válečného konfliktu se do našeho kraje výrazně znásobily počty přistěhovalých dětí, a to nejčastěji ve věku 5–19 let, jejichž počet se meziročně navýšil téměř 7,5krát. Zároveň se nejčetněji vyskytující věková kategorie posunula do skupiny 35–39 let a dominovala až do roku 2024. V roce 2025 se k početně nejrozsáhlejším zařadila věková kategorie 20–24 let, což souvisí právě s umožněním migrace mladých ukrajinských mužů.

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Mezi obcemi Plzeňského kraje migrovalo v roce 2025 celkem 13,1 tis. obyvatel.

Z hlediska stěhování v rámci republiky se do Plzeňského kraje v roce 2025 z ostatních krajů Česka **přistěhovalo** 5,5 tis. obyvatel. Do kraje se nejvíce osob přistěhovalo ze Středočeského kraje (1 147), Prahy (1 137) a z Karlovarska (840). Co se týče vnitrokrajské migrace, tedy stěhováním mezi obcemi uvnitř Plzeňského kraje, bylo v roce 2025 evidováno 13,2 tis. případů přestěhování, jedná se ovšem o přesuny, které se do počtu obyvatel nepromítají. S ohledem na vývoj dochází po čtyřech letech růstu k mírnému meziročnímu poklesu (o 3,3 %). Podle pohlaví se vnitrokrajské stěhování dlouhodobě týká více žen než mužů a téměř ze tří čtvrtin osob v produktivním věku. Z územního hlediska probíhá největší výměna obyvatel v rámci okresu Plzeň-město, kam se v roce 2025 přistěhovalo z obcí v Plzeňském

kraji 3,2 tis. obyvatel, a současně se jich z něj do některé z obcí v kraji 3,9 tis. vystěhovalo.

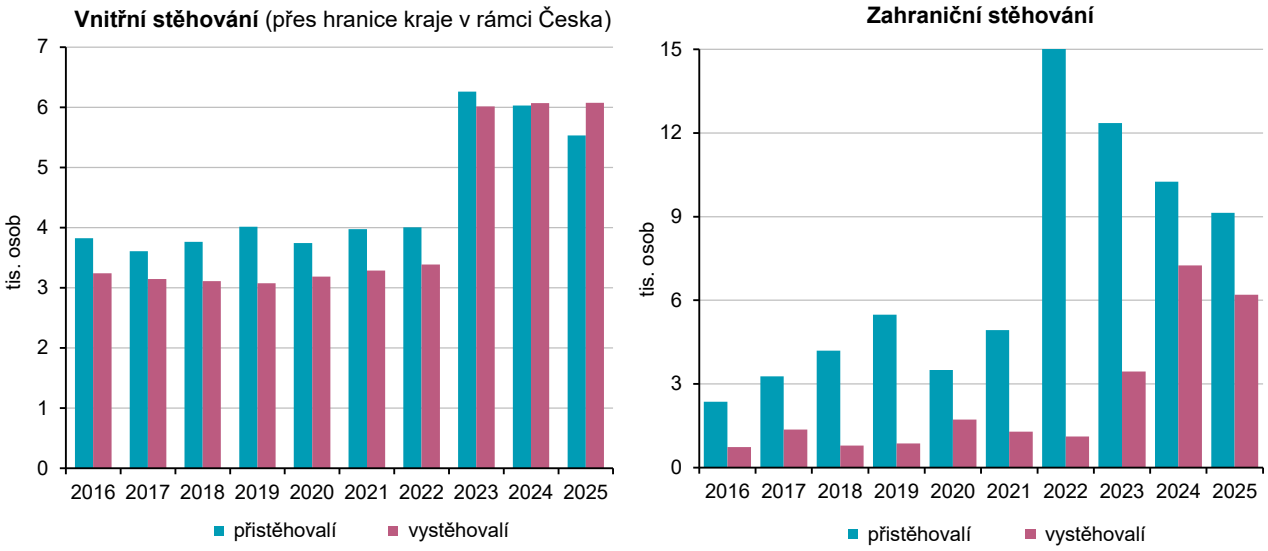
Mezi vystěhovalými míří nejvíce obyvatel zpět na Ukrajinu.

Z Plzeňského regionu se **vystěhovalo** celkem 12 273 osob (ženy tvořily více než 56,0 %), z toho 6 200 (tj. 50,5 %) do ciziny. Migranti směřovali do zahraničí nejčastěji na Ukrajinu, a to v 83,0 %, tj. 5 147 případech, ale také na Slovensko (2,8 %) nebo do Mongolska (1,7 %). U vystěhovalých v regionu v souvislosti s věkem migrantů se projevuje navýšení dětské složky od roku 2023 související s návratem části uprchlých ukrajinských rodin. Zároveň se maxima v poslední dekádě pohybují ve věkových kategoriích 25–29 a 30–34 let. Z hlediska stěhování v rámci republiky se z Plzeňského kraje v roce 2025 do ostatních krajů Česka vystěhovalo 6,1 tis. obyvatel. Z kraje směřovalo nejvíce osob do Prahy (1 434), Středočeského kraje (1 365) a na Karlovarsko (755).

Plzeňský kraj byl jedním ze čtyř krajů v Česku, které zaznamenaly meziroční nárůst populace.

Přírůstek stěhováním v roce 2025 dosáhl hodnoty 2 396, což je téměř pětinový pokles oproti předchozímu roku (2 953) a zároveň čtvrtá nejvyšší absolutní hodnota mezi kraji Česka. Kromě Moravskoslezského kraje a Vysočiny, které byly migračně ztrátové, zaznamenaly zbývající regiony přírůstek, a to nejvyšší ve Středočeském kraji (14,4 tis.). Migrační přírůstek s cizinou v rámci Plzeňského kraje (2 935) meziročně také mírně poklesl. Také přírůstek **stěhováním na 1 000 obyvatel** měl v regionu velmi proměnlivý charakter. Jeho hodnota v maximech v roce 2022 dosahovala až 46,6 ‰ a od té doby klesala až na hodnotu 3,9 ‰ mapovanou v roce 2025. Výše migračního přírůstku byla samozřejmě ovlivněna faktem, že od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v Česku.

Graf 1.3 Migrace v Plzeňském kraji

Poslední kladný přirozený přírůstek byl v kraji mapován v roce 2010.

Přirozený přírůstek/úbytek[2] dosáhl v roce 2025 absolutně hodnoty -2 353 osob, což je ve srovnání s předchozím rokem (-1 687) výrazně nižší hodnota a zároveň nejnižší hodnota za sledovaných 25 let. Jedná se o důsledek zejména klesajících tendencí v počtu živě narozených, který je možné sledovat v posledních letech. V roce 2023 se k této složce vývoje obyvatel přidal i rostoucí počet zemřelých a obyvatelstvo kraje tak přirozenou měnou výrazně ubývá, což jen deklaruje obecně platný

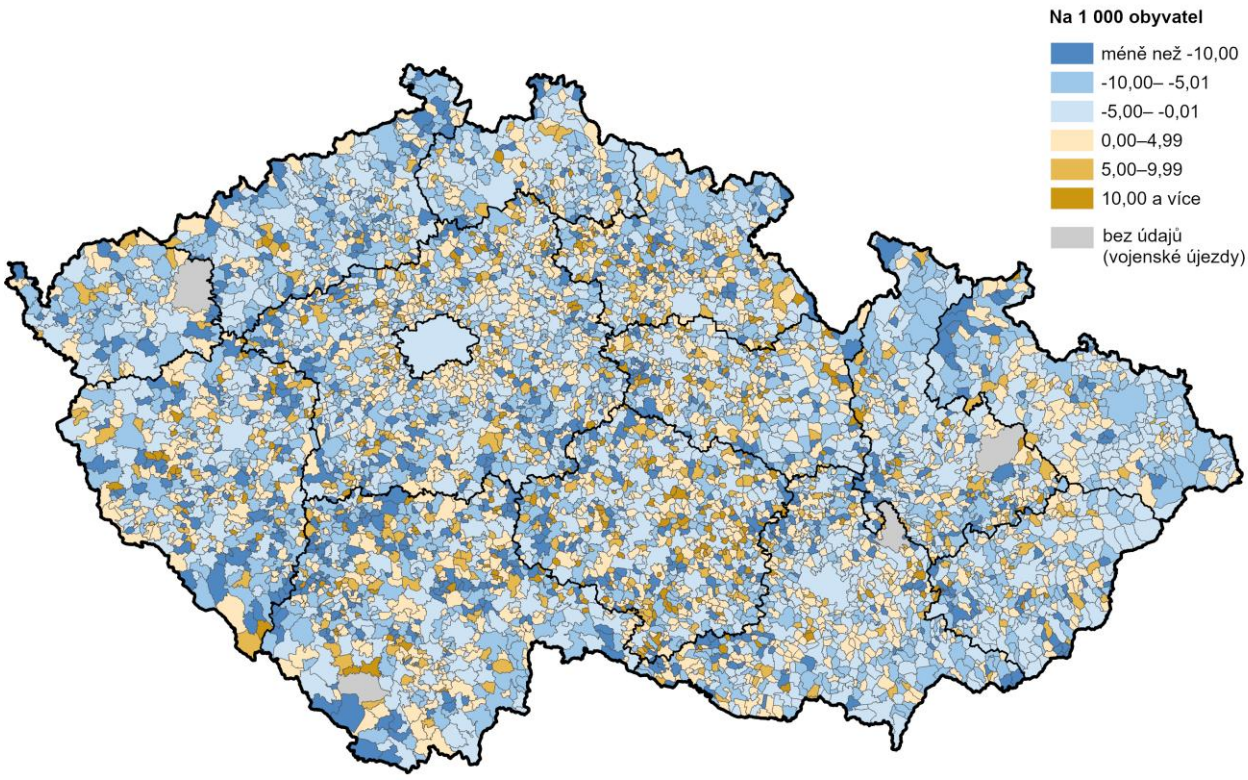
[2] rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

demografický proces postupného stárnutí populace. Současný nepříznivý stav je způsoben méně početnou generací z počátku století, která se dostává do reprodukčního věku, v kombinaci s postupně rostoucím počtem zemřelých z řad poválečných baby boomers. Retrospektivně byl poslední přirozený přírůstek obyvatel v našem kraji mapován mezi lety 2007–2010, kdy se na vrchol reprodukčního věku dostávaly silné ročníky ze 70. let. Vytvářely tak sekundárně silnou generaci, která by se do věku budoucích rodičů měla při zachování současných tendencí demografického vývoje dostávat přibližně za 10 let. Vývoj obyvatelstva však mohou ovlivnit události, které nelze předvídat. V posledních letech to byla pandemie covid-19, válka na Ukrajině nebo vysoká inflace.

Přirozenou měnou ztrácí všechny kraje Česka.

V přepočtu na tisíc obyvatel dosahuje přirozený úbytek hodnoty -3,8 ‰, čímž se Plzeňský kraj stává regionem s pátým nejvyšším relativním úbytkem obyvatel v rámci Česka. Přirozený přírůstek dosáhl záporných hodnot nejen ve všech krajích republiky, ale také ve všech okresech Plzeňského kraje. Nejvýraznější relativní přirozený úbytek byl zaznamenán v okrese Klatovy (-5,2 ‰), relativně nejméně ztrácí Tachovsko a okres Plzeň-sever (shodně -2,5 ‰).

Přirozený přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ

Za posledních 20 let se počet živě narozených snížil o více než čtvrtinu.

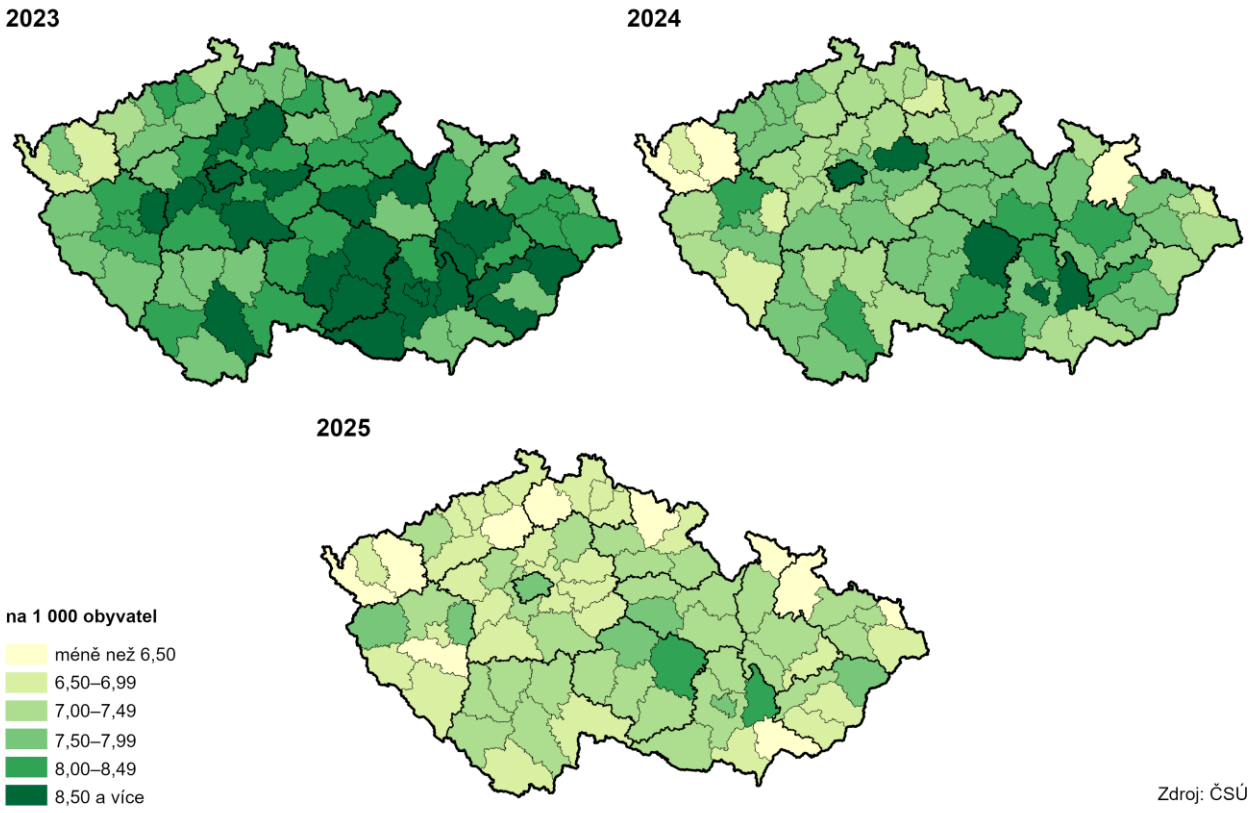
V průběhu roku 2025 se v Plzeňském kraji **živě narodilo** 4 239 dětí, což představuje meziroční pokles o 7,2 %, tj. o 330 dětí. Z dlouhodobějšího vývoje je zřejmé, že počet živě narozených dětí v našem kraji klesl za poslední dvě dekády o více než čtvrtinu. Výrazné klesající tendence v počtu živě narozených je možné sledovat zejména v posledních letech, kdy se do reprodukčního věku dostává méně početná generace z počátku století. Také v případě **hrubé míry porodnosti**, tj. počtu živě narozených na 1 000 obyvatel, byl v Plzeňském kraji evidován klesající trend. V roce 2025 zde tento ukazatel dosahoval zatím nejnižších hodnot, a to 6,9 ‰, což je mírně

pod průměrem Česka (7,1 ‰). Nižší hodnotu v republice měly jen kraje Karlovarský, Ústecký a Liberecký. Zároveň je náš kraj jedním z regionů, kde došlo za posledních 20 let k největšímu poklesu míry porodnosti. V detailu jednotlivých okresů Plzeňského kraje dosahoval v roce 2025 nejnižší hrubé míry porodnosti Plzeň-jih (6,2 ‰) a Klatovy (6,6 ‰). Naopak nejvyšší hodnota byla mapována na Tachovsku (7,6 ‰). V absolutních počtech se nejvíce dětí narodilo v okrese Plzeň-město (1 402), nejméně poté na Rokycansku (381).

Mezi živě narozenými převažovali chlapci.

Mezi živě narozenými dětmi v Plzeňském kraji v roce 2025 bylo více chlapců (2 159) než dívek (2 080). Více než 48 % živě narozených dětí přišlo na svět v **pořadí** jako první, 37,1 % jako druhé. Jako třetí se rodičům narodilo v našem kraji 435 dětí a zbývajících 185 dětí bylo pro matku již čtvrtým a dalším dítětem, z toho 4 děti byly dokonce devátým a vyšším v pořadí. Z hlediska regionálních rozdílů byl nejvyšší podíl prvorozených mapován v okrese Plzeň-město a Plzeň-jih, kde tvořil více než polovinu všech živě narozených. Tato skutečnost může souviset s koncentrací mladého příměstského a městského obyvatelstva. Naopak v okrese Domažlice, kde je mapován odliv mladých lidí a spíše venkovský charakter života, bylo z řad živě narozených pouze 40 % v pořadí prvním dítětem. Současně mělo Domažlicko mezi okresy nejvyšší podíl dětí narozených ve čtvrtém a vyšším pořadí (6,0 %).

Živě narození v okresech v letech 2023 až 2025

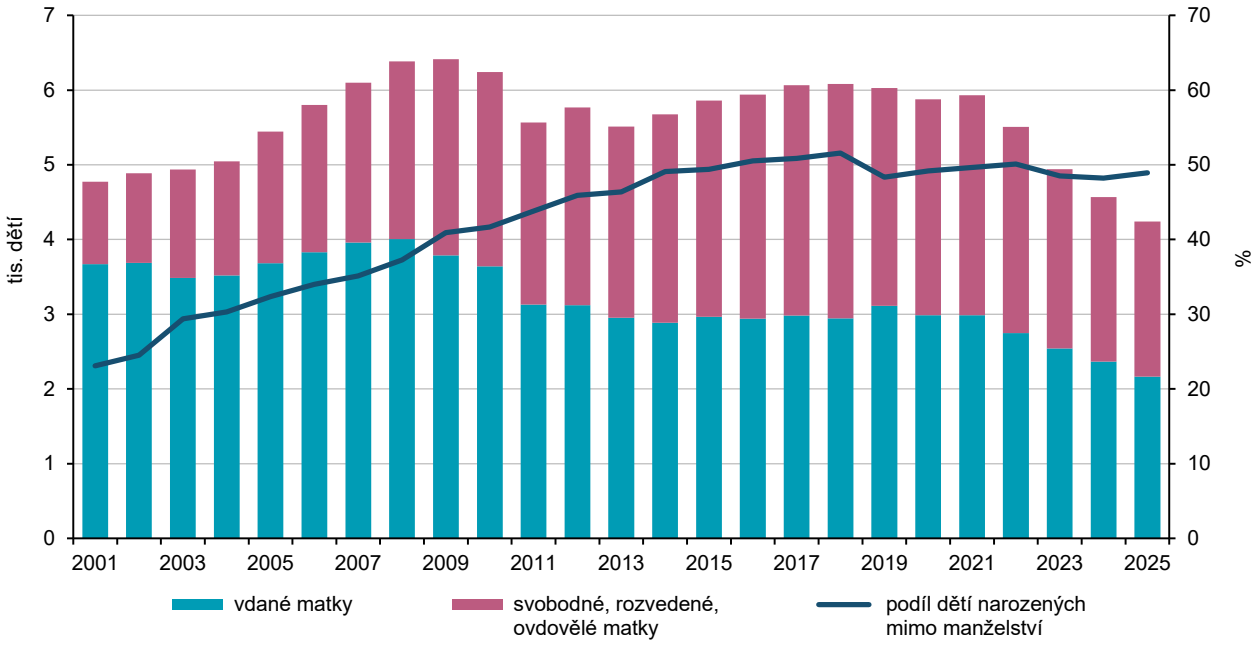
Zdroj: ČSÚ

Nejvíce dětí se v roce 2025 narodilo matkám ve věku 31 let.

Z hlediska **sezónnosti** se v roce 2025 nejvíce dětí narodilo v průběhu léta, a to konkrétně v srpnu (408) a červenci (386), což potvrzuje vyšší míru početí v průběhu podzimních měsíců. Vysoce podprůměrným byl měsíc listopad, kdy se narodilo dětí nejméně (284). S ohledem na dny v týdnu přicházely nejčastěji děti na svět ve středu (713), naopak nejméně v neděli (418), což může souviset s nižším počtem plánovaných porodů a císařských řezů na období víkendů. Rezonujícím

demografickým tématem kromě samotné snižující se porodnosti a plodnosti je i trend **reprodukčního stárnutí**. Ženy častěji odkládají snahu o početí do vyššího věku, ať už z důvodu vzdělávání, práce, zásahu do svobodnějšího životního stylu, nebo v dnešním virtuálním světě komplikovanějšího hledání stabilního partnerství. Obecně se tak mateřství stává eventualitou ke zvážení, nikoli samozřejmostí. Ještě před dvaceti lety se nejvíce dětí rodilo ženám v Plzeňském kraji ve věku 29 let (580), v současnosti se tento vrchol posunul do věku 31 (343). Zároveň je zřejmý pozvolnější pokles věkové křivky směrem do vyššího věku rodiček. V roce 2025 se matkám starším 34 let narodilo ve srovnání s rokem 2006 dvakrát více dětí. Průměrný věk matky při narození dítěte v roce 2025 byl 30,3 let, v závislosti na pořadí pak věk při narození prvního dítěte dosáhl hodnoty 28,8 let.

Graf 1.4 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

Za poslední dvě dekády se podíl živě narozených dětí mimo manželství navýšil o 15 p. b.

V našem regionu se v roce 2025 více než polovina dětí narodila vdaným ženám a pouze v 49,0 % šlo o **narozené mimo manželství**, ať už svobodným matkám (45,1 %), rozvedeným (3,7 %) nebo ovdovělým (0,1 %). Ve srovnání s rokem 2024 se podíl živě narozených mimo manželství zvýšil o 0,7 p. b., vzhledem k roku 2006 o 15,0 p. b. Z celkového počtu novorozenců v Plzeňském kraji šlo téměř z 85 % o děti narozené matkám s českým **státním občanstvím**. Mezi matkami s cizím státním občanstvím vlivem válečné imigrace dominovaly Ukrajinky (371) s výrazným odstupem následované Slovenkami (96) a Vietnamkami (69).

Úhrnná plodnost v kraji dosáhla v roce 2025 nejnižší hodnoty od roku 2005.

Úhrnná plodnost[3] prošla za 25 let proměnlivým vývojem. Po období růstu vlivem reprodukce silných ročníků ze 70. let přišlo mírné snížení, což mohlo být důsledkem ekonomické nestability a nejistoty po ekonomické krizi. Po oživení přichází pozvolný růst a stagnace, která byla ukončena mírným poklesem v době koronavirové pandemie, kdy ženy těhotenství odkládají. Tato skutečnost se následně projevila maximem v roce 2021, kdy se sešla vyšší porodnost vlivem kumulace žen na vrcholu

[3] Průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné.

reprodukčního věku spolu s matkami, které odložily těhotenství z důvodu pandemie. Následuje však propad, který je patrný až do roku 2025. V tomto roce dosáhla v Plzeňském kraji úhrnná plodnost hodnoty 1,260, což znamená proti předcházejícímu roku pokles o 5,3 %, zároveň se jedná o nejnižší hodnotu od roku 2005.

Počty zemřelých již od roku 2024 rostou vlivem silnějších poválečných ročníků dostávajících se do seniorského věku.

Protipólem k porodnosti je v rámci demografických událostí **úmrtnost**. V roce 2025 zemřelo v Česku 113 337 osob. V 6 592 případech šlo o obyvatele Plzeňského kraje, což je v porovnání s předchozím rokem nárůst o 336 osob, tj. o 5,4 %. Za sledovaných 25 let vývoje kraje byl mapován nejvýraznější růst úmrtnosti v období pandemie covid-19, kdy se mezi roky 2019 a 2021 navýšil počet zemřelých téměř o čtvrtinu, tj. o 1,6 tis. Od roku 2022 byl evidován pokles až do roku 2023, od kterého počty znovu narůstají vlivem silnějších poválečných ročníků dostávajících se do seniorského věku. Z genderového pohledu mezi zemřelými mírně převažují muži (51,8 %). S ohledem na věk je vyšší procento umírajících žen ve vyšších věkových kategoriích, což souvisí s vyšší nadějí dožití v porovnání s muži. Konkrétně v roce 2025 zemřelo ve věkové skupině 85 let a více téměř dvakrát tolik žen než mužů. Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl na celkovém počtu zemřelých žen dosahuje 9,1 %, podíl mužů je naopak vyšší (19,2 %). Dle pětiletých věkových kategorií bylo nejvíce zemřelých mužů ve věku 75–79 let (18,1 %) a žen ve věku 80–84 let (19,0 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání se ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy naopak ve srovnání s muži bývají opatrnější a pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách, také například méně často propadají nezdravým návykům jako je kouření nebo alkohol.

Mezi okresy s nejvyšší úmrtností v regionu patří Klatovy.

Relativně na 1 000 obyvatel v kraji zemřelo 10,8 ‰, což představuje mírně nižší hodnotu, než byl republikový průměr (10,4 ‰). Nejvyšší úmrtnosti bylo dosaženo v Ústeckém kraji (11,7 ‰) na rozdíl od hl. města Prahy, která se s hodnotou 8,7 ‰ pohybuje na opačném konci žebříčku. V rámci Plzeňského kraje byla nejvyšší relativní úmrtnost v roce 2025 mapována na Klatovsku (11,8 ‰), naopak nejnižší na severu Plzeňska (10,0 ‰).

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary.

Mezi nejčastější příčiny smrti patřily v Česku v roce 2025 **nemoci oběhové soustavy**, přičemž tato diagnóza se stala i nejčastější v případě Plzeňského kraje a byla zde určena u téměř třetiny (2 178) všech zemřelých. Ve více než polovině případů šlo o ženy. Konkrétně v rámci klasifikace této skupiny šlo ve 36,7 % případů o ischemické nemoci srdeční. Na druhé místo se v kraji zařadily **novotvary**, které byly identifikovány jako příčina u 1 712 zemřelých, z nichž v 54,6 % případů šlo o muže. K nejčastějším typům zhoubných nádorů se zařadila rakovina průdušnice, průdušek a plic, na kterou v Plzeňském regionu zemřelo v roce 2025 celkem 287 obyvatel.

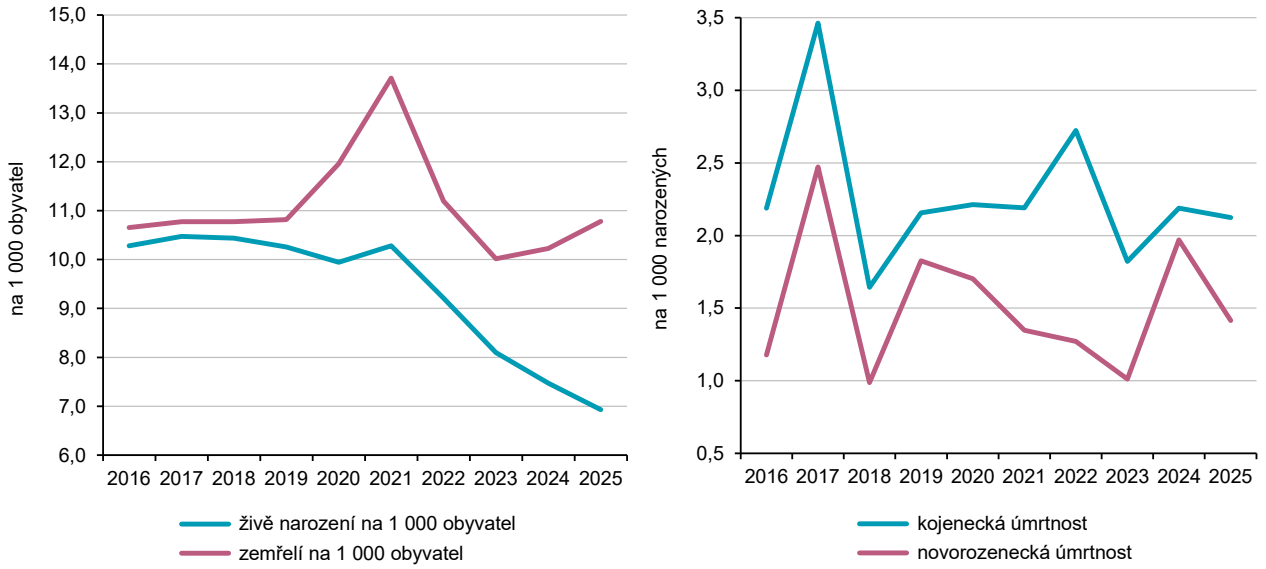
Kojenecká i novorozenecká úmrtnost meziročně v kraji poklesla.

V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit kojeneckou a novorozeneckou úmrtnost[4]. Oba ukazatele mají v časové řadě velmi proměnlivý charakter vývoje. Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost v kraji mírně poklesla (z 2,2 na 2,1 ‰) a současně leží pod republikovým průměrem (2,5 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2025 hodnoty 1,4 ‰, což

[4] kojenecká úmrtnost - zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených; novorozenecká úmrtnost - zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených

představuje ve srovnání s rokem 2024 pokles. Dosažená hodnota se opět pohybuje v tomto případě mírně pod hranicí republikového průměru (1,5 ‰).

Graf 1.5 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Plzeňském kraji

Naděje dožití při narození se za více než dvě dekády navýšila téměř o 5 let u mužů a jen o něco méně u žen.

Ukazatel **naděje dožití**[5] se s ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů zpracovává na základě úmrtnostních tabulek za dvouletá období. Z hlediska vývoje sice zaznamenal po dlouholetém rostoucím trendu v období 2020–2021 mírný pokles vlivem vyšší úmrtnosti v době koronavirové pandemie, ale v následujících letech opět narostl a již v období 2022–2023 překročil u mužů hranici 77 a u žen 82 let a dále převážně rostl. Naděje dožití při narození tak v roce 2025 činila v regionu u mužů 77,41 let a u žen 82,96 let. Retrospektivně se jedná o nárůst téměř o 5 let v případě mužů a o něco nižší v případě žen ve srovnání s obdobím 2001–2002.

Od roku 2022 počet sňatků výrazně klesá, příčinou mohou být početně slabé generaci, ale i změna životního stylu.

Mezi základní demografické procesy, které statistika u obyvatelstva sleduje, patří také **sňatky**. V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 2 413 manželství, došlo tak k jejich meziročnímu poklesu o 148 případů, tj. o 5,8 %. Z hlediska vývoje posledních dvou dekád jsou patrné klesající tendence od roku 2008 až do minima sledovaného období, kterého bylo dosaženo v roce 2013 s počtem sňatku 2,4 tis. Následující výrazný růst sňatečnosti koresponduje s populační silou ročníků, které se dostávají do sňatkuschopného věku. Gradující počet svazků byl přerušen poklesem v roce 2020 v souvislosti s pandemickými karanténními opatřeními. V roce 2022 se již situace dostává na úroveň před covid-19, mimo jiné i v souvislostí s kompenzací sňatečnosti párů, kterým pandemie svazek znesnadnila. V tomto roce se počet uzavřených sňatků naposledy přiblížil hranici 3 tis. a od té doby rapidně klesá nejen v souvislosti s nejslabšími generacemi narozenými na přelomu století, ale i s obecným trendem snižující intenzity uzavírání oficiálních svazků. Od roku 2022 se tak počet sňatků v našem kraji snížil téměř o pětinu a v roce 2025 dosáhl ještě nižší hodnoty než v době pandemie. Nejoblíbenějšími dny pro svatební obřady se v roce 2025 staly 7. a 21. červen, ale také 6. září, kdy ve všech případech bylo shodně uzavřeno 99 sňatků.

[5] Průměrný počet let, který pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života).

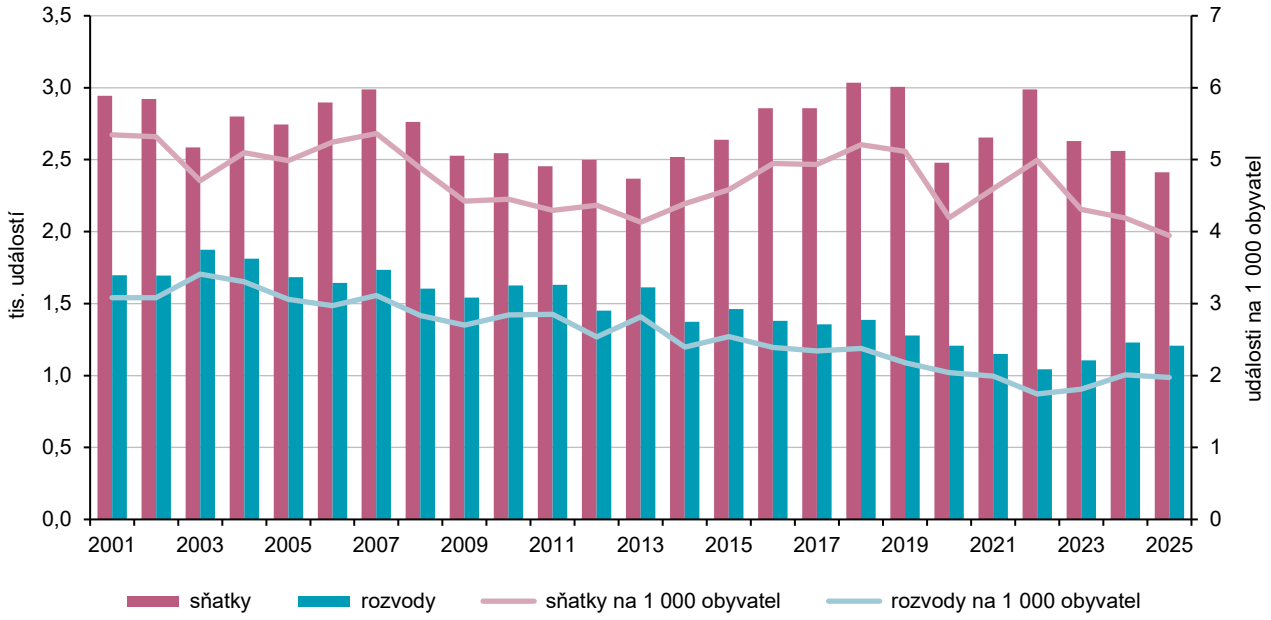
V průběhu vývoje byl mapován stále se zvyšující průměrný věk ženichů i nevěst.

K nejvýraznějšímu snížení od roku 2022 došlo v okresech Plzeň-město (o 162), ale také Domažlice (o 102) a Klatovy (o 99), což může souviset i s postupně stárnoucím obyvatelstvem v příhraničních okresech a koncentrací mladší populace zakládající rodiny v zázemí města. Přesto byla více než třetina manželství uzavřena obyvateli z centrálního okresu Plzeň-město. Naopak nejméně jich bylo lokalizováno na Domažlicku (8,1 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 38,5 let, což je o 2,6 roku více než před deseti lety, u nevěst se věk od roku 2016 navýšil dokonce o 3 roky na hodnotu 35,8 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 33,9 let a nevěsty 31,1 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 62,8 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 73,5 % a nevěsty 72,2 %). Rozvedených bylo více než jedna čtvrtina (25,7 % u ženichů a 25,9 % u nevěst).

V kraji se v roce 2025 vdávalo třikrát více nevěst s cizím státním občanstvím než před deseti lety.

Z hlediska **státního občanství novomanželů** bylo ženichů cizinců v Plzeňském kraji 355. Téměř v 15 % případů uzavřených svazků tak byl partner ze zahraničí, porovnáme-li to s rokem 2016, bylo tomu tak v necelých 6 % případů. Nejčastěji to byli Ukrajinci (212) a Slováci (48). U nevěst byl podíl z celkového počtu svateb obdobný, a i zde dominovaly Ukrajinky (283) a Slovenky (35). V součtu se v kraji v roce 2025 vdávalo 361 žen s jiným než českým občanstvím, což je téměř třikrát tolik ve srovnání se situací před deseti lety.

Graf 1.6 Sňatky a rozvody v Plzeňském kraji

Počet rozvodů po dvou letech růstu v regionu opět klesá.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 **rozvedeno** 1 207 manželství. Od roku 2003 kdy bylo ve sledovaném období posledních 25 let dosaženo nejvyšší hodnoty 1 874 se projevoval spíše klesající trend s mírnými výkyvy, a to až do minima dosaženého v roce 2022, kdy bylo rozvedeno jen 1 043 párů. V následujících dvou letech došlo k růstu, který byl přerušen v roce 2025, kdy se počet rozvodů meziročně o 22 snížil. K meziročnímu poklesu došlo v 5 ze 7 okresů kraje, jen na Klatovsku a Plzni-severu počet rozvodů narostl. V meziokresním porovnání bylo nejvíce manželství rozvedeno v Plzni-městě (375, tj. 31,1 %), nejméně naopak na Rokycansku (83, tj. 6,9 %). Průměrný věk při rozvodu v roce 2025 dosáhl hodnoty 45,6 let u mužů a 42,7 let u žen. Tak jako se zvyšoval průměrný věk vstupu do manželství, prodlužoval se i průměrný věk při rozvodu. Za posledních 10 let se průměrný věk rozvádějících v případě mužů zvýšil o 1,5 roku, u žen o 1,8 roku. Nejčastěji stojí před

rozvodovým soudem muži z věkové skupiny 45–49 let, zatímco v roce 2016 to byli 40–44letí, obdobně je tomu i u žen. Zároveň za posledních deset let výrazně ubylo nejen rozvádějících se osob mladších 30 let věku, ale i rozvodů osob ve věku 30–34 a 35–39 let.

Nejčastěji se rozváděly páry, které byly v manželství 5–9 let.

Rozvod bezdětných manželství představoval v roce 2025 podíl 39,7 %. Z celkového počtu rozvodů jich 728, tj. 60,3 % bylo **s nezletilými dětmi**. Rozvedeno tak bylo 348 manželství s jedním dítětem, 333 manželství se dvěma dětmi a 47 manželství se třemi a více dětmi. O první rozvod se jednalo v případě mužů v 85,5 %, u žen byl podíl nižší a to 83,6 %. U 12,4 % mužů, resp. 14,6 % žen se jednalo o druhý rozvod. Na základě délky manželství byla největší četnost, a to více než čtvrtiny rozvodů, u kategorie 5–9 let trvajícího svazku, přičemž ještě před dvěma lety mezi rozvedenými dominovaly páry s manželstvím trvajícím více než 20 let. Naopak nejméně rozvodů bylo ve skupině manželství trvajících do jednoho roku, v kraji jich bylo evidováno pouze 47.

Z indexu rozvodovosti je zřejmé, že se v roce 2025 polovina ze sňatků rozvádí.

Hrubá míra rozvodovosti (tj. počet rozvodů na 1 000 obyvatel) dosáhla 2,0 ‰ a byla mírně nad průměrem Česka (1,9 ‰). Významným demografickým ukazatelem je také index rozvodovosti[6]. Z hodnot roku 2025 vyplývá, že polovina ze 100 sňatků byla rozvedena, meziročně se tento ukazatel mírně navýšil, má ale dlouhodobě velmi proměnlivý charakter. Hodnota dosažená v roce 2025 byla nejvyšší za poslední dekádu a v meziročním porovnání vzrostl počet rozvodů na 100 sňatků o 2,0. Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu téměř totožná. V rámci kraje poté byl index nejvyšší v okrese Domažlice (64,6) a naopak nejnižší v okrese Rokycany (40,7).

Věková struktura obyvatel

Počet obyvatel v nejmladší věkové kategorii se již třetím rokem snižuje.

Z celkového počtu 614 683 obyvatel v Plzeňském kraji ke konci roku 2025 bylo 89 508 **dětí ve věku 0–14 let**, tj. 14,6 % z populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke snížení o 2 475 dětí, tj. o 2,7 %. Ačkoli byl v této věkové skupině v posledních třech letech zaznamenán mírný pokles, v delší časové řadě se zde projevoval převážně rostoucí trend. Meziročně došlo ke snížení v kraji i ve všech jeho okresech, nejzásadněji na jižním Plzeňsku (o 3,5 %) a v okrese Plzeň-město (o 3,2 %). Podíl dětské složky na celkové populaci byl nejvyšší v okresech Plzeň-sever a Rokycany, kde přesáhl 15% hranici, nejnižší naopak na Klatovsku (jen 13,7 %). Zaměříme-li se na pohlaví, mezi dětmi převažovali spíše kluci, jen na Tachovsku lehce přesáhla polovinu děvčata. V mezikrajském porovnání měl nejvyšší podíl u této věkové kategorie Středočeský (16,7 %), nejnižší naopak Karlovarský (13,7 %) kraj, náš region se zařadil až na dvanácté místo.

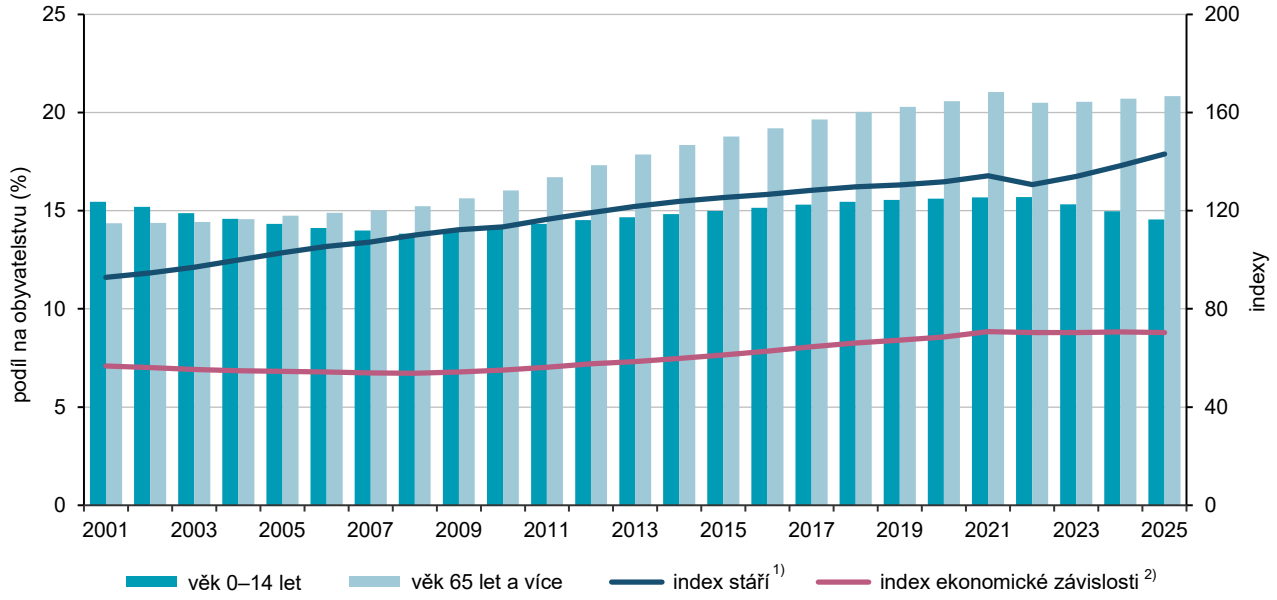
Produktivní složka populace se v posledních dvou dekádách snížila, a to ve prospěch rostoucího podílu seniorů.

Od roku 2008 se v regionu projevoval klesající trend ve skupině osob **produktivního věku** (15–64 let). Ačkoli v roce 2019 se stav proti předcházejícímu roku v této kategorii mírně zvýšil, v roce 2020 i 2021 došlo k poklesu. Od roku 2022 se naopak počet osob v produktivním věku postupně mírně zvyšuje, mezi roky 2024 a 2025 to bylo o 1 706 osob, tedy o 0,4 %. K nárůstu došlo v šesti okresech ze sedmi, nejvýrazněji v okresech Tachov a Plzeň-město. Naopak pokles o 103 osob byl zjištěn na Domažlicku. K 31. 12. 2025 tedy žilo v Plzeňském kraji celkem 397 133 lidí ve věku 15–64 let, kteří tvořili 64,6 % populace regionu. Podle nižších

[6] počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

územních celků byl tento podíl nejvyšší na Tachovsku a nejnižší na Klatovsku. V celém Česku byl náš region po Praze na druhém místě, nejnižší podíl osob v produktivním věku na celku měli na Královéhradecku. Když se zaměříme na pohlaví, vedli tentokrát muži, a to ve všech okresech i v kraji celkem.

Graf 1.7 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (k 31. 12.)

1) počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

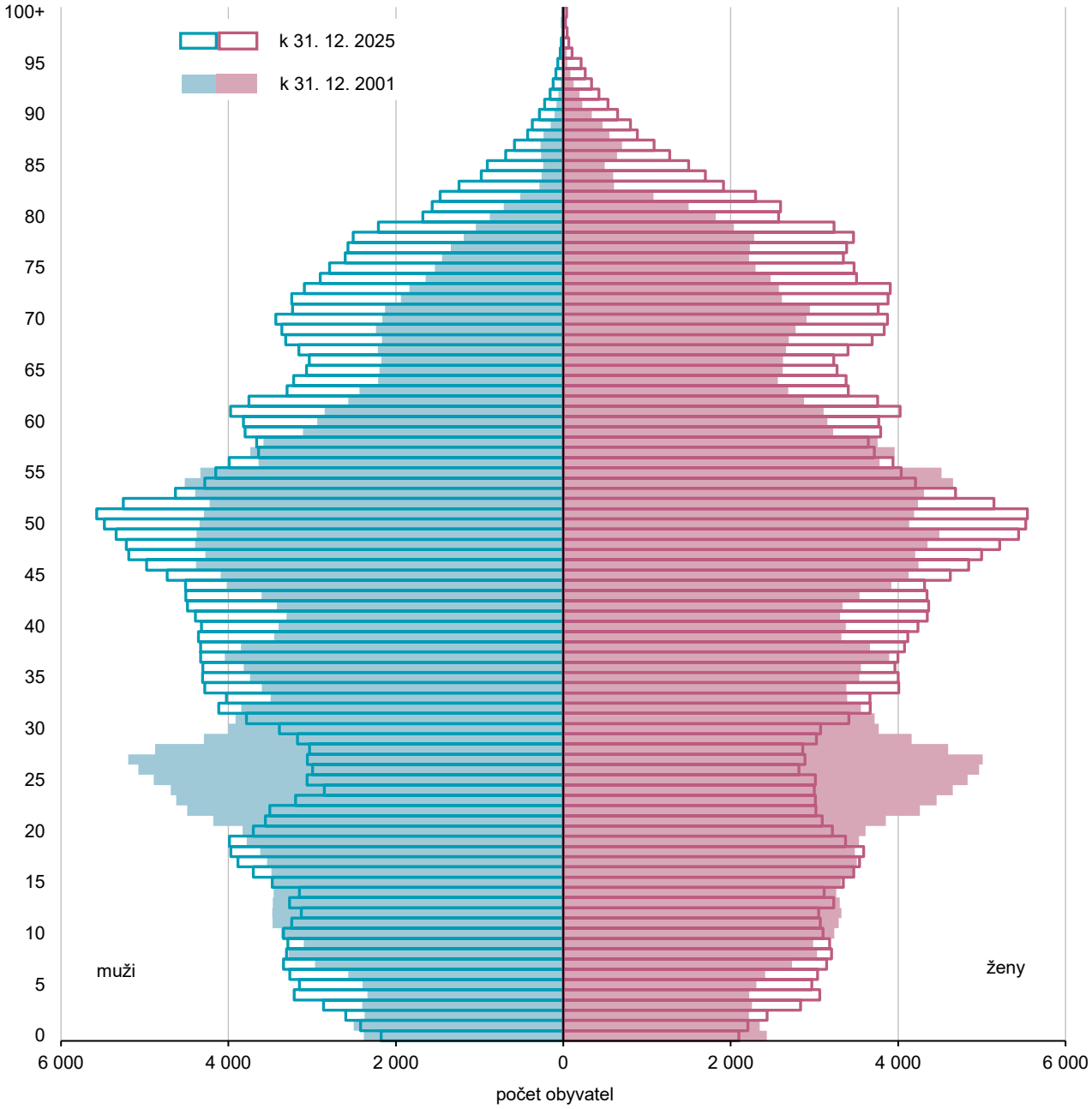
Populace v regionu stárne, osoby ve věku 65 let a více tvoří již více než pětinu všech obyvatel.

K 31. 12. 2025 žilo na území kraje 128 042 **osob ve věku 65 let a více**, což znamená v meziročním srovnání o 812 (tedy o 0,6 %) více a zároveň více než pětinu všech obyvatel regionu. Nárůst byl zjištěn i ve všech okresech, nejvíce na Tachovsku (o 2,0 %). V průběhu let se postupně počet osob v této kategorii neustále navyšuje, je to tedy důkaz toho, že populace v regionu stárne. Podle pohlaví zde převažovaly ženy, ve všech okresech překročily 55% hranici, v Plzni-městě tvořily dokonce 58,5 %. Senioři tedy představovali více než pětinu populace kraje, tento podíl byl v rámci republiky jedenáctý, nejvyšší byl zjištěn na Královéhradecku (22,8 %), nejnižší v Praze (18,3 %). Porovnáme-li naše okresy, pod pětinu se dostalo jenom Tachovsko a Plzeň-sever, nejvíce seniorů pak bylo na Klatovsku (23,5 %), Domažlicku a Rokycansku (shodně 21,5 %).

Mezi okresy s průměrně nejstarším obyvatelstvem patří Klatovy a Domažlice.

V roce 2025 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu výše 43,4 let (u mužů 42,1 a u žen 44,7). V retrospektivním pohledu se jedná o pomalý návrat k dlouhodobému rostoucímu trendu, v roce 2022 totiž došlo k poklesu zřejmě vlivem válečného konfliktu na Ukrajině, který způsobil masivní odchod mladších osob, především matek s dětmi a jejich příchod na naše území. Nyní jsme již překonali hodnoty z let 2020–2021. Celkem se za uplynulá dvě desetiletí průměrný věk v kraji zvýšil o 3 roky. Dosažený průměrný věk v celém Česku je o 0,1 roku nižší než v našem regionu, výraznější rozdíl je u mužů (o 0,3 roku). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (45,0 let) a Domažlice (43,8 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl zjištěn na Tachovsku (42,6 roku) a severním Plzeňsku (42,8). V rámci Česka jsme s výší průměrného věku desátí, nejvyšší průměrný věk byl vykázán ve Zlínském a Karlovarském kraji, nejnižší naopak ve Středočeském regionu a v Praze.

Graf 1.8 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2001 a 2025

Index stáří v kraji výrazně přesáhl republikovou hodnotu.

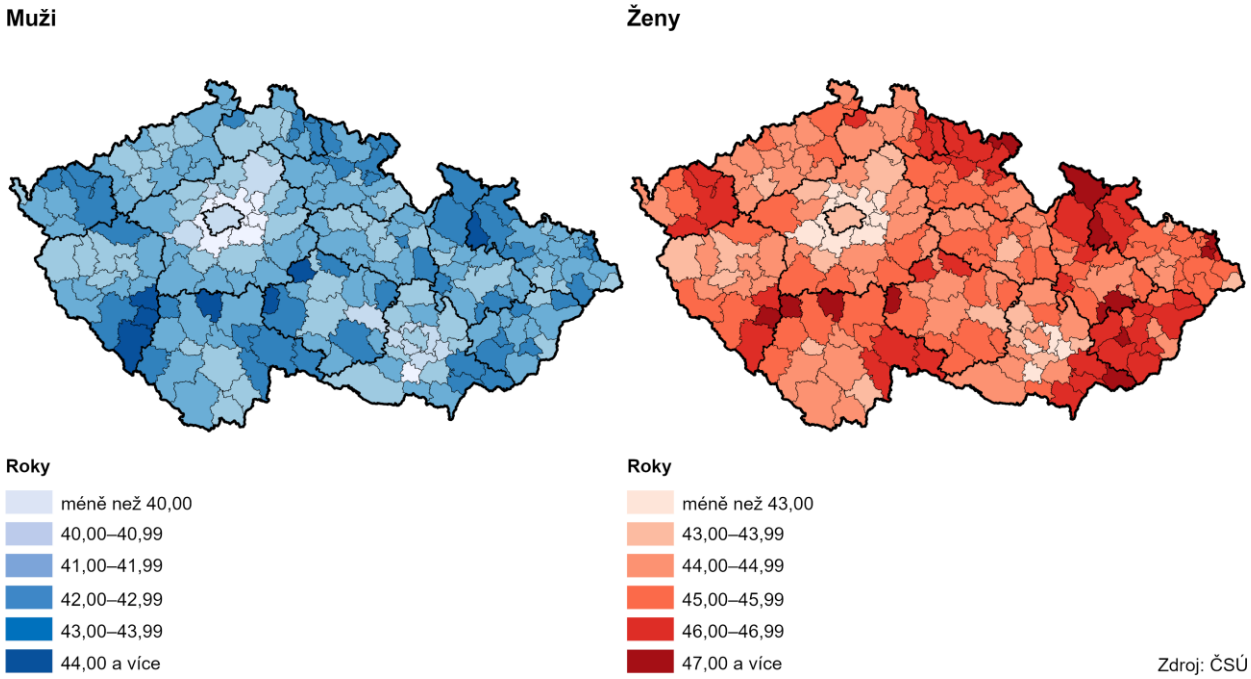
Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**, tedy poměr seniorské složky (65 let a více) na 100 osob dětské složky (0–14 let). V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (171,0), Domažlice (147,0) a Plzeň-město (142,6). Naopak nejnižší hodnoty vykazují okresy Plzeň-sever (128,3) a Tachov (130,4). V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 143,1 přesahující republikový průměr (138,0) o 5,0. Oproti roku 2024 došlo v regionu k nárůstu výše indexu o 4,7, z okresů pak nejvíce na Klatovsku a nejméně na Rokycansku. V mezikrajském porovnání obsazujeme osmou pozici, první je kraj Královéhradecký a čtrnáctý Středočeský.

Index ekonomické závislosti byl v kraji po Praze druhý nejnižší v republice.

Index ekonomické závislosti je další zajímavý demografický ukazatel, který zjistíme, pokud počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více podělíme 100 osobami ve věku 20–64 let. V roce 2025 dosahoval v Plzeňském kraji hodnoty 70,4

a v meziročním srovnání se jen mírně snížil. V retrospektivním pohledu měl vývoj tohoto ukazatele až do roku 2021 rostoucí tendenci, v posledních letech však spíše stagnuje. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota tohoto indexu vyskytuje převážně u okresů, které mají i vyšší index stáří. Jsou to okresy Klatovy (75,0), Rokycany (73,1) a Domažlice (72,8). Relativně nejnižší index ekonomické závislosti má v rámci kraje okres Tachov (64,6). Plzeňský kraj celkem je s hodnotou tohoto indexu mírně pod celorepublikovým průměrem (o 1,3) a po Praze je zde index druhý nejnižší. Nejvyšších hodnot bylo v tomto případě dosaženo na Královéhradecku a na Vysočině.

Průměrný věk obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností podle pohlaví v roce 2025

Cizinci

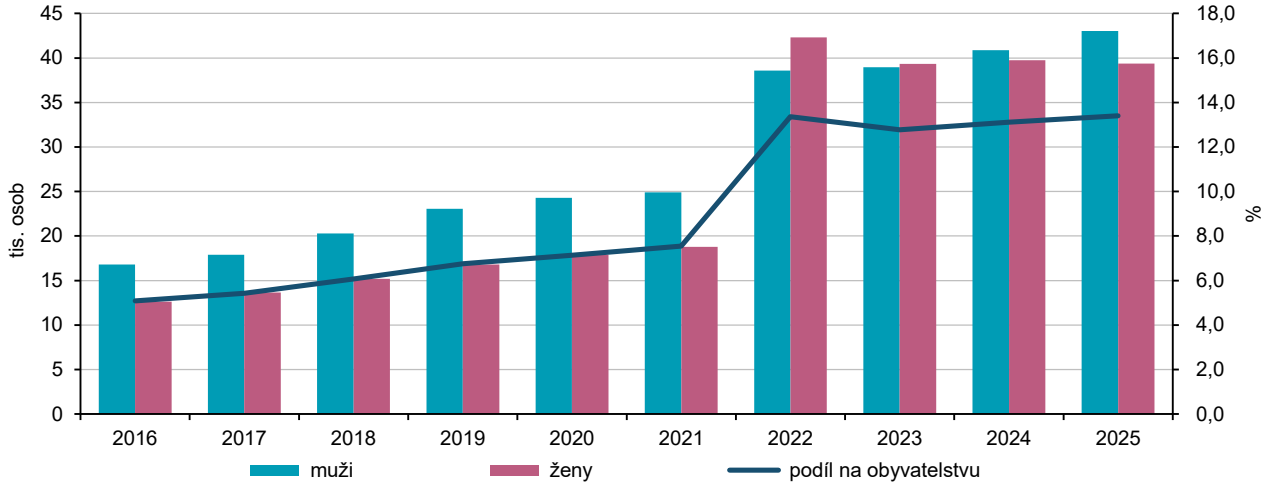
Z celkového počtu obyvatel je v kraji 13,4 % cizinců, což je po Praze druhý nejvyšší podíl.

Na základě analýzy údajů publikovaných Ředitelstvím služby cizinecké policie žilo na území Česka k 31. 12. 2025 celkem 1,1 mil. **cizinců** s trvalým nebo dlouhodobým (občané EU přechodným) pobytem, včetně občanů s platnou mezinárodní ochranou (azylem). Koncem roku tak tvořili 10,4 % z počtu obyvatel v republice. Z celkového počtu cizinců vč. azylantů bylo 7,3 % (tj. 82 403) lokalizováno v Plzeňském kraji. Jedná se tak již od roku 2019, kdy jsme v počtu cizinců předčili Ústecký kraj, o čtvrtý nejvyšší podíl mezi regiony Česka. Na prvních příčkách se drží hl. město Praha, kde byla k 31. 12. 2025 evidována téměř třetina všech cizinců v republice, následována Středočeským (14,5 %) a Jihomoravským krajem (10,0 %). V přepočtu na obyvatele však s hodnotu 13,4 % stojí náš kraj v meziregionálním srovnání již na druhém místě po Praze (26,0 %). K oblastem s nejnižší koncentrací patřil naopak Moravskoslezský kraj, kde se i přes šestý nejvyšší počet podíleli cizinci na místní populaci pouze 4,6 %. Z hlediska absolutních počtů se nejméně cizinců nacházelo ve Zlínském kraji (27 432).

Imigrace Ukrajinců významně ovlivnila nejen počty cizinců u nás, ale i jejich genderovou strukturu.

Postupně narůstající počet cizinců v poslední dekádě zásadně ovlivnila válečná situace na Ukrajině, která motivovala k výrazné migraci projevující se od vypuknutí konfliktu začátkem roku 2022. Konkrétně v Plzeňském kraji došlo mezi roky 2021 a 2022 téměř ke zdvojnásobení cizinců, a to právě zásadně vlivem obyvatelstva z Ukrajiny, jejichž počet se mezi sledovanými roky navýšil téměř 3,5krát. V následujícím roce 2023 se část Ukrajinců vrátila do vlasti a celkový počet cizinců v kraji mírně klesl. Od roku 2024 je v Plzeňském regionu opět patrný postupný růst, který mezi roky 2024/2025 dosáhl hodnoty 2,2 %, tj. navýšení o 1 776 cizinců. Imigrace ukrajinského obyvatelstva ovlivnila i genderovou strukturu cizinců na našem území, v rámci které do doby před rokem 2022 dominovali muži v souvislosti s převažující migrací za prací. V době konfliktu však do Plzeňského kraje přichází naopak více žen, které tak v roce 2022 a 2023 nad muži převažovaly. V následujícím období se situace znovu navrací do podoby většinového zastoupení mužů, v roce 2025 již muži tvořili znovu přes 52 % cizinců na území našeho kraje. Zároveň se vlivem stále probíhajícího konfliktu změnila struktura druhu pobytů cizinců, kteří ke konci roku 2025 měli nejčastěji (38,6 %) status tzv. dočasné ochrany umožňující legální pobyt, přístup k práci, zdravotní péči a vzdělávání bez nutnosti azylového řízení.

Graf 1.9 Cizinci v Plzeňském kraji (k 31. 12.)

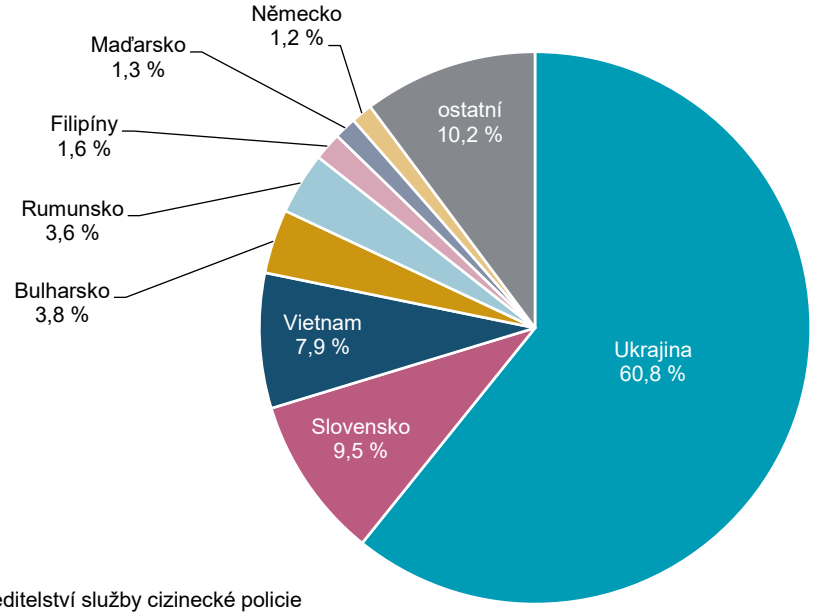
Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Kromě obyvatel z Ukrajiny tvoří cizince v Plzeňského kraje Slováci, Vietnamci, Bulhaři a Rumuni, v posledních letech ale také Filipínci nebo Mongolové.

S ohledem na migrační vlnu z Ukrajiny pocházelo ke konci roku 2025 celkem 78,5 % cizinců v Plzeňském kraji ze zemí mimo Evropskou unii a pouze 21,5 % ze zemí v rámci ní. Na celkovém počtu cizinců v kraji se obyvatelé z Ukrajiny podíleli 60,8 %, s téměř 10 % je následovali Slováci. Třetím **nejčetnějším státním občanstvím** zde byli Vietnamci (7,9 %), dále Bulhaři (3,8 %) a Rumuni (3,6 %). Mezi ostatními se s vyšším zastoupením objevovali také Filipínci, Maďaři, Němci nebo Mongolové. Právě Filipínci nebo Mongolové ještě před deseti lety představovali marginální počty cizinců směřujících na území kraje. V této souvislosti je možné spatřovat vliv vládní iniciativy podporující ekonomickou migraci prostřednictvím Programu kvalifikovaný zaměstnanec. Jedná se o snahy do Česka přivézt potřebnou kvalifikovanou pracovní sílu prostřednictvím efektivnějšího procesu přijímání žádostí o zaměstnanecké karty pro státní občany z vybraných třetích zemí. Právě pro Filipínce a Mongolce jsou v tomto programu stanoveny nejvyšší kvóty možných kapacit pracovních povolení. V průběhu vývoje posledních deseti let je možné v rámci sledovaných nejčetnějších státních občanství v Plzeňském kraji zaznamenávat přetrvávající růst počtu cizinců z Bulharska, Rumunska a Maďarska. Naopak na méně než polovinu se od roku 2016

snížil počet cizinců pocházejících z Německa, kteří ještě před deseti lety tvořili téměř 8 % ze všech cizinců na území našeho kraje. V jejich případě došlo k nejvýraznějšímu propadu mezi roku 2020 a 2021, kdy se jejich počet skokově snížil o téměř 40 %, což mohlo souviset zejména s dopady pandemie covid-19. Od té doby se jejich počty v našem kraji drží mírně nad hranicí jednoho tisíce.

Graf 1.10 Cizinci podle státního občanství v Plzeňském kraji k 31. 12. 2025

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

V okrese Plzeň-město žije přes 45 tis. cizinců, což je více než polovina z jejich celkového počtu v kraji a zároveň třetí nejvyšší hodnota po Praze a Brně-městě.

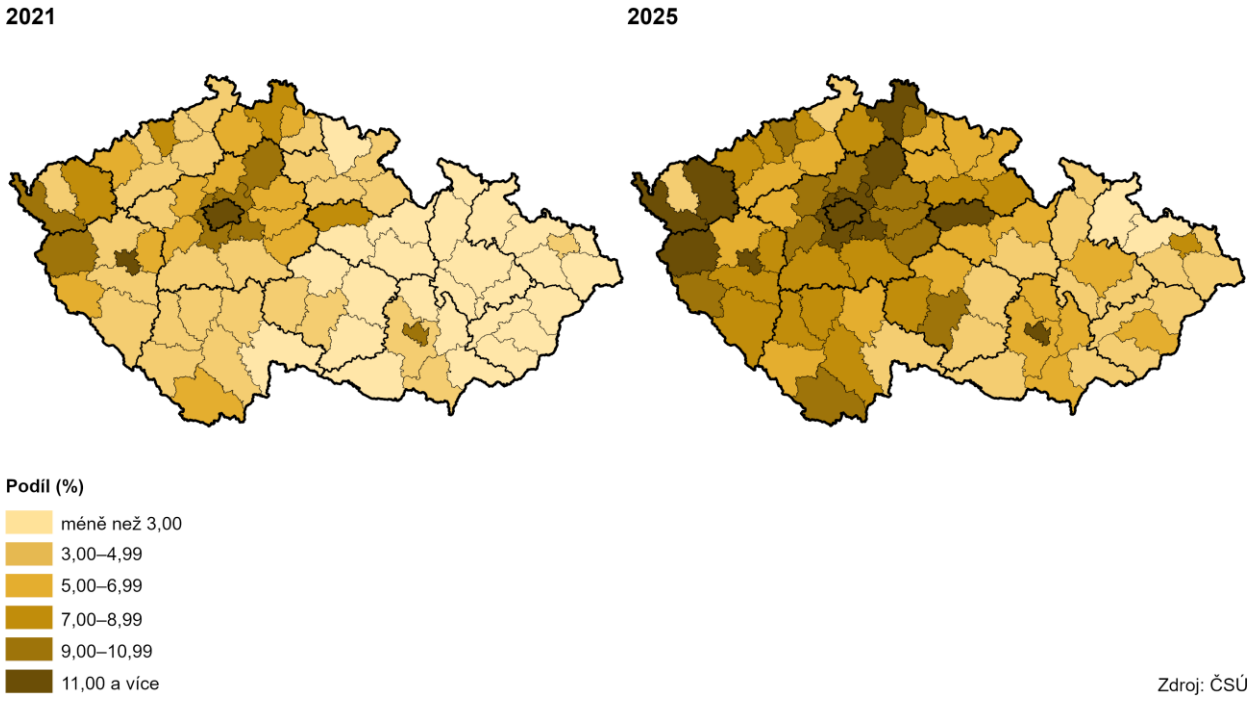
V detailu jednotlivých okresů bylo nejvíce cizinců, a to téměř 55 % z jejich celkového počtu v Plzeňském kraji, evidováno ke konci roku 2025 v okrese Plzeň-město, kde sídlí i nejvíce potenciálních zaměstnavatelů. Celkový počet cizinců zde dosahoval hodnoty přes 45 tis., což byla zároveň mezi všemi okresy Česka po Praze a Brně-městě třetí nejvyšší hodnota. V centrální části našeho regionu se tak koncentruje výrazně vyšší počet než sumárně u 7 ze 14 krajů v republice. Zároveň se jedná po Praze (26,0 %) o okres s nejvyšší hustotou cizinců, neboť tvoří více než pětinu místního obyvatelstva. S ohledem na původ je zde koncentrována po Praze (174,5 tis.) a Brně-městě (34,9 tis.) třetí nejpočetnější komunita obyvatel z Ukrajiny. Celkem jich bylo v Plzni-městě lokalizováno přes 29 tis. a tvořili 64,3 % z celkového počtu cizinců žijících v tomto okrese. Druhým nejatraktivnějším okresem z pohledu cizinců je v rámci našeho kraje okres Tachov, kde se koncentrují firmy v průmyslových zónách podél dálnice D5 směřující na Německo. Na jeho území bylo k 31. 12. 2025 evidováno 10,9 tis. cizinců, což v přepočtu na místní obyvatele představuje 18,8 %, a jedná se tak mezi okresy po Praze a Plzni-městě o třetí nejvyšší podíl. Naopak početně nejmenší skupina cizinců byla v rámci Plzeňského kraje mapována na Rokycansku, kde jich žilo jen 4 535. V přepočtu na obyvatele pak nejnižší koncentraci vykazoval okres Plzeň-sever s hodnotou 5,8 %.

V rámci kraji je možné spatřovat územní diference v souvislosti s koncentrací jednotlivých státních občanství.

Z hlediska struktury státních občanství je v rámci okresů našeho kraje možné spatřovat určité diference. V příhraničních okresech jako jsou Tachov a Domažlice se v obou případech na druhém místě po Ukrajincích nacházela silná komunita obyvatel pocházejících z Vietnamu. Konkrétně v okrese Domažlice tvoří Vietnamci téměř čtvrtinu všech evidovaných cizinců. Současně se v okrese Tachov mezi pěti nejčetnějšími státními občanstvími nacházela i skupina cizinců z již zmiňovaných

Filipín. Naopak v okresech Domažlice a Klatovy se s vyšší četností objevují cizinci pocházející z Německa. Zároveň se právě v těchto okresech na rozdíl od zbývajících v Plzeňském kraji mezi nejčetnějšími neobjevili cizinci z Bulharska, kteří měli nejvyšší procentuální zastoupení na Tachovsku (7,3 %).

Cizinci v okresech v letech 2021 a 2025

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

Sociální systém, kromě dlouhodobě predikovaného stárnutí, významně zasáhly i neočekávané události.

V posledních 25 letech se Plzeňský kraj stejně jako zbytek republiky vypořádává s demografickými změnami, které mají přesah do sociálních aspektů života. Kromě obecného trendu stárnutí, který významně a dlouhodobě ovlivňuje trh práce a zatěžuje sociální systém, se Plzeňský kraj v době vzpamatovávání z pandemie a v období vysoké inflace musel vypořádat i s neočekávaným přílivem uprchlíků z Ukrajiny. V případě imigrantů šlo zejména o ženy, které se zapojily do pracovního procesu, a děti, které bylo zároveň potřeba umístit do vzdělávacích zařízení. Současně se vzdělávací systém přizpůsobuje přelévajícím se silným a slabým ročníkům v návaznosti na demografické vlny.

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

V kraji se meziročně zvýšil podíl pracovní síly s nižším stupněm vzdělání.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2025 **pracovní sílu**[7] v Plzeňském kraji 306,9 tis. osob, což znamená mírný meziroční nárůst o 0,8 %, tj. o 2,5 tis. osob. Od roku 2022[8] je patrné postupné navyšování počtu pracovní síly. Z hlediska struktury pracovní síly ve věku 15 let a více na základě **vzdělání** se změna meziročně pozitivně nejvíce projevila u osob se středoškolským vzděláním bez maturity. Meziročně se podíl této vzdělanostní skupiny na pracovní síle zvýšil do roku 2025 o 1,0 p. b. na 34,3 %. K růstu (o 0,5 p. b.) došlo také v případě nejméně početné skupiny se základním vzděláním, která se nyní na pracovní síle podílí 6,4 %, což představuje ve srovnání s republikovým průměrem výrazně vyšší hodnotu o 1,3 p. b. Nárůst zmiňovaných kategorií byl zřejmý na úkor klesajícího podílu osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním, kde došlo meziročně k poklesu o 0,8 p. b. a v roce 2025 jejich podíl činil 23,4 %, což je ve srovnání s republikovým průměrem (28,4 %) nižší hodnota. K poklesu došlo i v nejpočetnější skupině, a to osob se středoškolským vzděláním s maturitou, která se na pracovní síle v roce 2025 podílela 35,9 %.

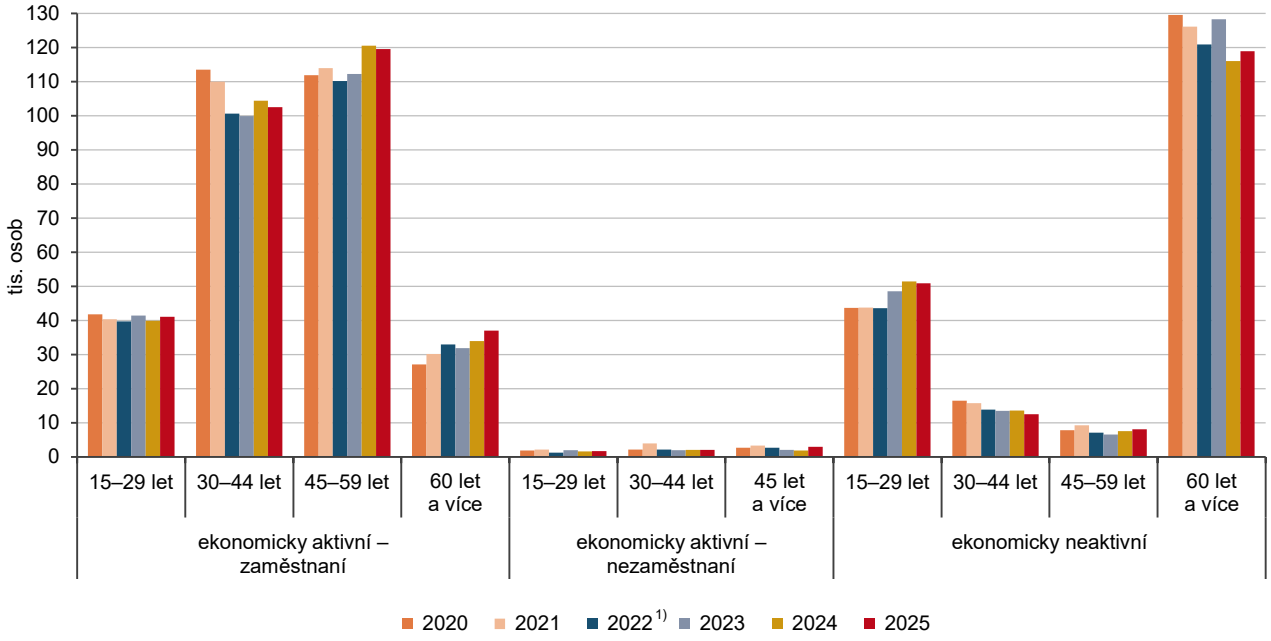
Podíl osob ve věku 60 let a více se na pracovní síle zvyšuje.

Ve **věkové struktuře pracovní síly** se projevuje obecný trend stárnutí populace v kombinaci s prodlužováním věku při odchodu do důchodu. Tato nepříznivá situace negativně dopadá nejen na pracovní trh, kdy je dlouhodobě zvyšující se podíl starších obyvatel nedostatečně kompenzován mladou pracovní silou. Podíl nejstarší věkové kategorie 60 let a více se meziročně zvýšil o 1,0 p. b. V roce 2025 se tak tato nejstarší skupina pracovní síly podílela na celkovém počtu 12,2 %, jedná se o pracovní sílu čítající 37,5 tisíc osob. Mimo pracovní sílu se v této věkové kategorii nacházelo 119,0 tis. obyvatel kraje. Meziroční srovnání ukázalo, tak jako u pracovní síly, i zde rostoucí počet v této věkové kategorii, a to o 2,5 %. Co se týče dalších věkových kategorií v rámci pracovní síly, nárůst byl mapován také v nejmladší věkové skupině 15–29 let, kde se počet zvýšil o 1,2 tis. na hodnotu 42,7 tis. obyvatel kraje. Naopak k nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu (téměř o 2 %) došlo v případě věkové kategorie 30–44 let, která se nyní s hodnotou 104,6 tis. obyvatel na celkové pracovní síle podílí 34,1 %. Stagnace byla mapována v nejpočetnější věkové skupině 45–59 let, jejíž podíl na celku se v roce 2025 dostal pod hranici 40 % a jejich počet v plzeňské populaci dosáhl hodnoty 122,1 tis.

[7] Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými).

[8] Od roku 2023 jsou data zpracovávána dle nové metodiky, data za rok 2022 byla přepočítána zpětně pro účely meziročního srovnání roků 2022 a 2023.

Graf 2.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a věku v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil

1) data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Podíl zaměstnaných žen se snižuje během reprodukčního věku.

Z celkového počtu pracovní síly v Plzeňském kraji tvořili 97,8 % zaměstnaní. Jejich počet tak dosáhl v roce 2025 hodnoty 300,2 tis. osob, což bylo ve srovnání s předchozím rokem o 1,3 tis. více (tj. o 0,4 %). Zároveň se na celkovém počtu zaměstnaných v Česku podílí 5,7 %. Z **genderového hlediska** tvořily 46,1 % zaměstnané ženy a 53,9 % muži. S ohledem na pohlaví jsou patrné výrazné rozdíly napříč věkovými kategoriemi. K poklesu zaměstnanosti žen dochází v reprodukčním věku, kdy ženy odchází na rodičovskou dovolenou. Vysvětlení může být ale také skutečnost, že ženy déle studují než muži. Nejvýraznější rozdíl byl tak zřejmý ve věkové kategorii 15–29 let, kdy zaměstnané ženy tvořily pouze 42,1 % ze všech zaměstnaných.

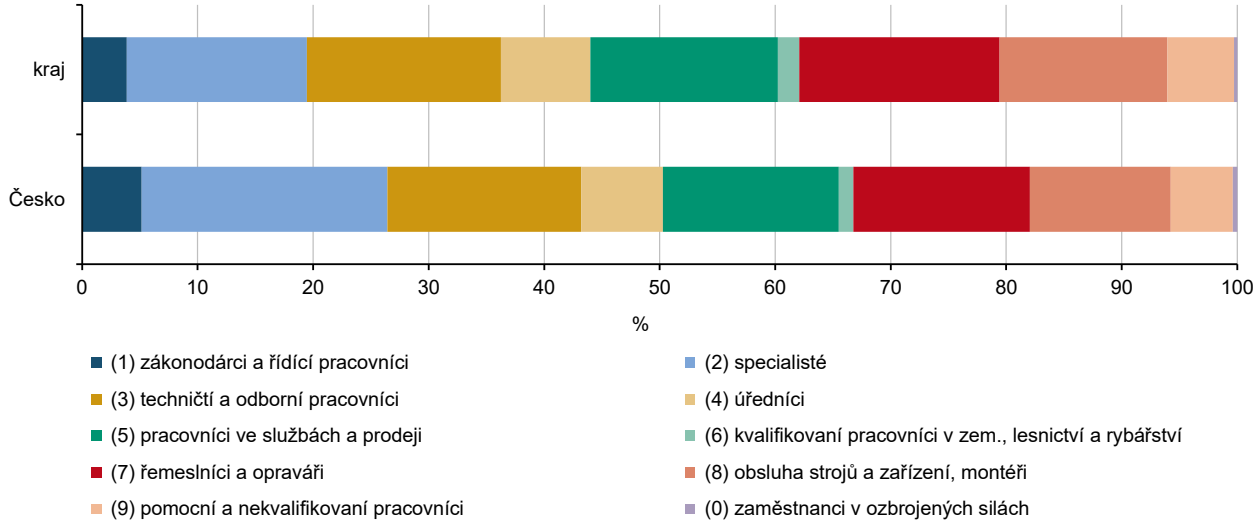
Zaměstnanost je nejvyšší v terciárním sektoru, kde pracuje 58,1 % zaměstnaných v kraji.

V rámci **zaměstnanosti podle CZ-NACE** dochází dlouhodobě k přelévání pracovní síly z primárního a sekundárního sektoru směrem do sektoru terciárního, tedy do služeb. V hodnoceném období od roku 2020 se podíl zaměstnaných do roku 2025 snížil v Plzeňském kraji v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví) o 0,4 p. b. na hodnotu 3,1 %, čímž mírně převyšuje republikový průměr (2,7 %). K ještě výraznějšímu poklesu v rámci sledovaného období došlo u sekundárního sektoru, a to o 5,0 p. b. na hodnotu 38,7 %, v rámci něhož bylo v roce 2025 zaměstnáno v průmyslu 94,3 tis. osob a 22,0 tis. ve stavebnictví. Naopak v terciárním sektoru (služby) se podíl zaměstnaných zvýšil o 5,4 p. b. V roce 2025 tak podíl zaměstnaných v tomto sektoru dosáhl hodnoty 58,1 %, což je o 4,6 p. b. méně než je průměr Česka. Ten je ale zásadně navyšován hl. městem Prahou, kde hodnota podílu dosáhla 85,1 %. V Plzeňském kraji tak bylo ve službách zaměstnáno 174,5 tis. osob, nejvíce se na zaměstnanosti podílí kategorie velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel, v rámci které bylo v kraji zaměstnáno 33,6 tis. osob. Druhá největší skupina s 26,7 tis. zaměstnanými pracuje v odvětví zdravotní a sociální péče.

V rámci postavení v zaměstnání dominují muži výrazně v kategoriích zaměstnavatelů i podnikatelů.

Podle **postavení v zaměstnání (CZ-ISCE)** představují nejvyšší podíl zaměstnaných osob v roce 2025 zaměstnanci (včetně členů produkčních družstev), a to 87,2 %, meziročně se jejich podíl jen mírně snížil. Dále je mezi zaměstnanými 10,4 % pracujících na vlastní účet (tzn. podnikatelů), u kterých došlo meziročně k mírnému nárůstu o 0,8 p. b. Nárůst zaznamenali i zaměstnavatelé, jejichž podíl se meziročně navýšil o 0,3 p. b. na hodnotu 2,1 %. V rámci postavení v zaměstnání jsou patrné významné genderové rozdíly, a to zejména v kategorii zaměstnavatelů a podnikatelů. V roce 2025 tvořily z celkového počtu zaměstnavatelů v kraji ženy pouze 29,3 %, podnikatelek bylo 31,2 % z celkového počtu pracujících na vlastní účet.

Graf 2.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Plzeňském kraji a v Česku v roce 2025

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil

Meziročně došlo v kraji k největšímu navýšení zaměstnaných v kategorii pracovníků ve službách a prodeji.

V roce 2025 se meziročně nejvíce zvýšily počty zaměstnaných (**podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO**) v kategorii pracovníků ve službách a prodeji, jejichž počet se zvýšil o více než čtvrtinu (o 26,3 %). K výraznějšímu nárůstu došlo i v případě úředníků (o 8,6 %) a řemeslníků a opravářů (o 3,7 %), kteří byli zároveň nejpočetněji zastoupenou kategorií zaměstnaných (52,1 tis. osob, tj. 17,4 % ze všech zaměstnaných). Naopak nejvýraznější meziroční pokles zaznamenaly kategorie zaměstnanců v ozbrojených silách (o 13,0 %) a kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (o 12,1 %). I zde je možné vidět rozdíly z pohledu pohlaví, nejvíce ženy převažují v případě úřednických profesí, kde tvořily téměř 74 % zaměstnaných v tomto oboru. Naopak muži dominovali v kategorii řemeslníci a opraváři, kde byly ženy zastoupeny pouze 9,8 %.

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2025 třetí nejvyšší hodnoty míry zaměstnanosti.

Míra zaměstnanosti[9] v roce 2025 dosáhla v Plzeňském kraji 60,4 % a ve srovnání s předchozím rokem klesla o 0,3 p. b. Dosažená hodnota míry zaměstnanosti byla mezi regiony Česka třetí nejvyšší po Praze a Středočeském kraji a jen mírně převyšovala republikový průměr (59,3 %). Míra zaměstnanosti mužů činila 67,1 % a žen 54,1 %. Meziročně byl u mužů patrný pokles o 1,0 p. b., naopak u žen došlo k růstu o 0,6 p. b.

[9] podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

V rámci mezikrajského porovnání byla v Plzeňském regionu mapována čtvrtá. nejvyšší míra ekonomické aktivity.

Míra ekonomické aktivity[10] v kraji v roce 2025 činila 61,7 %, což představuje téměř totožnou hodnotu jako v předchozím roce. V rámci Česka má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru ekonomické aktivity. Nejvyšší hodnoty dosáhla již tradičně Praha (66,4 %), nejnižší naopak Zlínský kraj (58,3 %). Republikový průměr přesahuje krajská hodnota o 0,7 p. b. Míra ekonomické aktivity u mužů meziročně klesla o 0,9 p. b. na 68,1 %, u žen naopak o stejnou hodnotu narostla, a to na 55,7 %.

Průměrně obyvatelé v Plzeňském kraji odpracovali týdně 38,5 hodin.

Průměrný týdenní počet obvykle odpracovaných hodin v Plzeňském kraji činil 38,5 hodin, což byla čtvrtá nejnižší hodnota po krajích Moravskoslezském, hl. městě Praze (38,2) a Olomouckém (38,4). Plná pracovní doba v kraji dosahovala hodnoty 40,3 hodin, což je po Moravskoslezském kraji druhý nejnižší rozsah. Výrazně větší čas trávili v práci podnikatelé, kteří obvykle týdně strávily v práci v našem kraji 43,7 hodin, na rozdíl od zaměstnanců, kde počet nedosahuje ani 40 hodin týdně. V genderovém srovnání dosahují vyšších hodnot muži, kteří týdně odpracovali v průměru 39,7 hodin, na rozdíl od žen s hodnotou 37,1 hodin.

Nejpočetnější složku obyvatel mimo pracovní sílu tvořila věková kategorie 60 let a více.

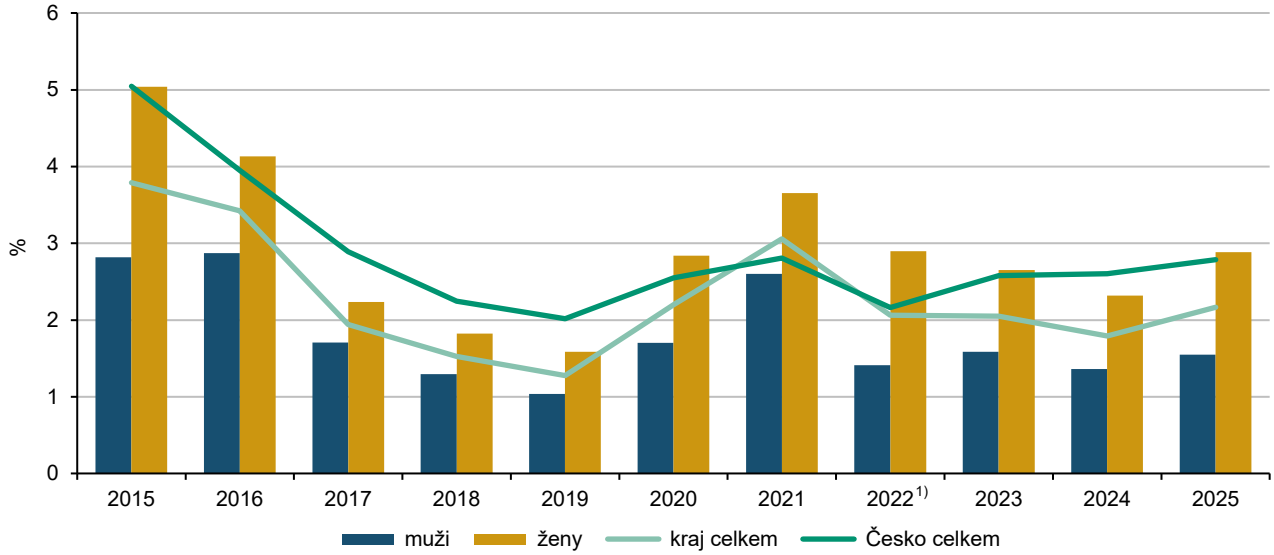
Obyvatelstvo mimo pracovní sílu tvořilo v roce 2025 celkem 190,4 tis. osob, což meziročně znamenalo navýšení o 1,0 %, tj. o 1,8 tis. obyvatel kraje. Nejpočetnější složku obyvatelstva stojící mimo pracovní sílu tvořila nejstarší generace ve věku 60 let a více, a to 62,5 %, ve srovnání s rokem 2024 se její podíl jen mírně navýšil. Meziroční nárůst absolutního počtu obyvatel v rámci této věkové kategorie (o 2,9 tis. osob) potvrzuje obecnou tendenci stárnutí populace projevující se dlouhodobým trendem jejich početního růstu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu obyvatel mimo pracovní sílu páté nejnižší místo v Česku, ve srovnání s republikovým průměrem (63,1 %) byl v kraji o 0,6 p. b. nižší. Druhou nejpočetnější věkovou kategorií obyvatel mimo pracovní sílu je skupina osob ve věku 15 až 29 let, kterou tvořili zejména studenti připravující se na budoucí zaměstnání v rámci denního studia. Tato skupina činila 26,7 % a meziročně se její podíl snížil o 0,5 p. b. Z genderového pohledu v roce 2025 ženy tvořily 59,6 % z celkového počtu obyvatel mimo pracovní sílu (meziročně podíl klesl o 0,7 p. b.), muži se podíleli 40,4 %.

V kraji bylo v roce 2025 evidováno 6,7 tis. nezaměstnaných.

V roce 2025 byl počet **nezaměstnaných** 6,7 tis. a meziročně se navýšil o 1,2 tis. Ženy představovaly z celkového počtu nezaměstnaných 61,7 % (tj. 4,1 tis.), což je po nižším podílu mapovaném v předchozím roce (58,3 %) nárůst. V rámci vývoje posledních deseti let v počtu nezaměstnaných je zřejmý vliv období pandemie, kdy se klesající trend projevující se do roku 2019 obrací a naopak do roku 2021 výrazněji narůstá. Po poklesu počtu nezaměstnaných projevujícím se od roku 2022 však dochází v roce 2025 opět k růstu. Obecná míra nezaměstnanosti[11] dosáhla v roce 2025 hodnoty 2,2 % a meziročně narostla o 0,4 p. b. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj čtvrté nejnižší místo. Nejnižší hodnota byla mapována ve Středočeském kraji (1,5 %), nejvyšší naopak v Ústeckém kraji (4,8 %). Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 1,5 % a u žen 2,9 %. U mužů se meziročně zvýšila o 0,2 p. b., u žen dokonce o 0,6 p. b.

[10] podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších
[11] podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil

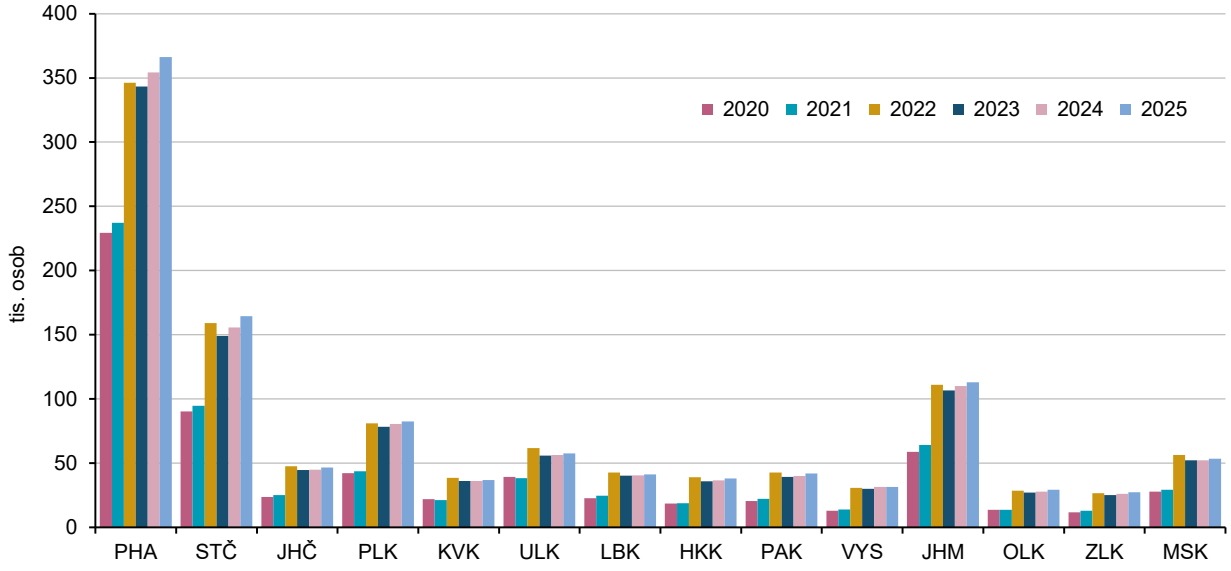
1) data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zaměstnanost cizinců

V kraji byl evidován druhý nejvyšší podíl cizinců na obyvatele mezi regiony Česka.

Počet cizinců v Česku byl v posledních letech zásadně ovlivněn uprchlickou vlnou obyvatel z Ruskem napadené Ukrajiny. Tato skutečnost se projevila ve výrazném růstu celkového počtu cizinců v republice mezi lety 2021 a 2022, kdy počet cizinců vč. azylantů meziročně stoupl o 68,9 % a v Plzeňském kraji dokonce o 85,3 %. Po mírném snížení v roce 2023 jejich počet v regionu znovu narůstá a v roce 2025 dosáhl hodnoty 82 403 obyvatel, což je o 2,2 % více než v předchozím roce. Na celkovém počtu obyvatel kraje se cizinci podíleli 13,4 %, což byl druhý nejvyšší podíl mezi kraji po hl. městě Praze (26,0 %). Příliv cizinců, které tvořily zejména ženy a děti, ovlivnil nejen demografickou strukturu, ale zasáhl i do sociálních aspektů života v kraji. Jedním z nich je i trh práce.

Graf 2.4 Cizinci vč. azylantů v krajích (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Ukrajinci tvořili 45 % z celkového počtu pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců v kraji.

V Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2025 evidováno 84,5 tis. **pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců**[12] a 7,8 tis. osob cizí státní příslušnosti **podnikalo s platným živnostenským oprávněním**. Počet pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců meziročně vzrostl o téměř 5 tis. (o 6,2 %) a počet živnostníků o 710, což představuje více než desetinový růst. Ve srovnání s rokem 2020 počet pracovněprávních vztahů cizinců v kraji narostl o více než třetinu. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj řadí s počtem pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců na čtvrté místo. Největší počet byl mapován v hl. městě Praze (313,9 tis. cizinců), nejméně jich bylo naopak v kraji Zlínském 19,8 tis. Obdobný vývoj je patrný v případě cizinců s platným živnostenským oprávněním, kde se náš region v roce 2025 zařadil na páté místo v mezikrajském srovnání. Z hlediska pohlaví převažují v Plzeňském regionu v postavení zaměstnanců mezi cizinci muži (48,9 tis., tj. 57,8 % z jejich celkového počtu). V případě cizinců s platným živnostenským oprávněním měly ženy ještě nižší zastoupení, v kraji jich bylo evidováno 2,4 tis., což představovalo jen 30,9 % z celkového počtu cizinců s platným živnostenským oprávněním. S ohledem na národnost byly nejvyšší podíly jak u zaměstnanců (45,0 %), tak u cizinců živnostníků (37,5 %) mapovány v případě obyvatel z Ukrajiny. Z dalších národností patří k početně silně zastoupeným v postavení zaměstnanců cizinci ze Slovenska, kterých bylo v kraji 16,0 tis. U cizinců s platným živnostenským oprávněním Slováky v regionu předčili s počtem 2,2 tis. Vietnamci.

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost ovlivňuje nejen ekonomickou, ale i sociální sféru života.

Nezaměstnanost, jakožto stav nerovnováhy na trhu práce, je jedním ze zásadních problémů současné společnosti a má významné dopady nejen na ekonomickou, ale i na sociální sféru života. Její hodnoty v sobě odráží nejen strukturu a stav hospodářství daného regionu, ale i události, které do vývoje na trhu práce zasáhly.

Ve vývoji nezaměstnanosti v kraji se projevil vliv globální ekonomické krize, pandemie i příliv uprchlíků z Ukrajiny.

K 31. 12. 2025 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 16 326 **uchazečů o zaměstnání**, což je 4,6 % z jejich celkového počtu v rámci Česka (354,3 tis.) a zároveň šestá nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání. Nejvíce uchazečů bylo v evidenci úřadu práce v Moravskoslezském kraji, a to téměř 15 % z republikového úhrnu. Naopak nejméně jich evidovaly úřady na Karlovarsku (3,3 %, tj. 11,7 tis.). Z dlouhodobého vývoje počtu uchazečů byly v Plzeňském kraji mapovány výrazně rostoucí tendence v době globální ekonomické krize, kdy se mezi lety 2008/2009 navýšil počet uchazečů o zaměstnání o téměř 60 % z 16,8 tis. na 26,8 tis. Vysoké hodnoty byly s výkyvy evidovány až do roku 2013, po němž dochází k výraznému postupnému poklesu, který byl přerušen až v roce 2019 obdobím navýšení v souvislosti s pandemií covid-19. Následně po roce 2021 a počátečním vzpamatování pracovního trhu, kdy se však hodnoty nedostaly do úrovně předcovidových let, dochází i vlivem přílivu uprchlíků z Ukrajiny znovu k růstu, který stále probíhá. Meziročně se počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce navýšil ke konci roku 2025 o 17,6 % a mapovaná hodnota tak již dosáhla výše, která byla naposledy zaznamenána v první polovině roku 2016.

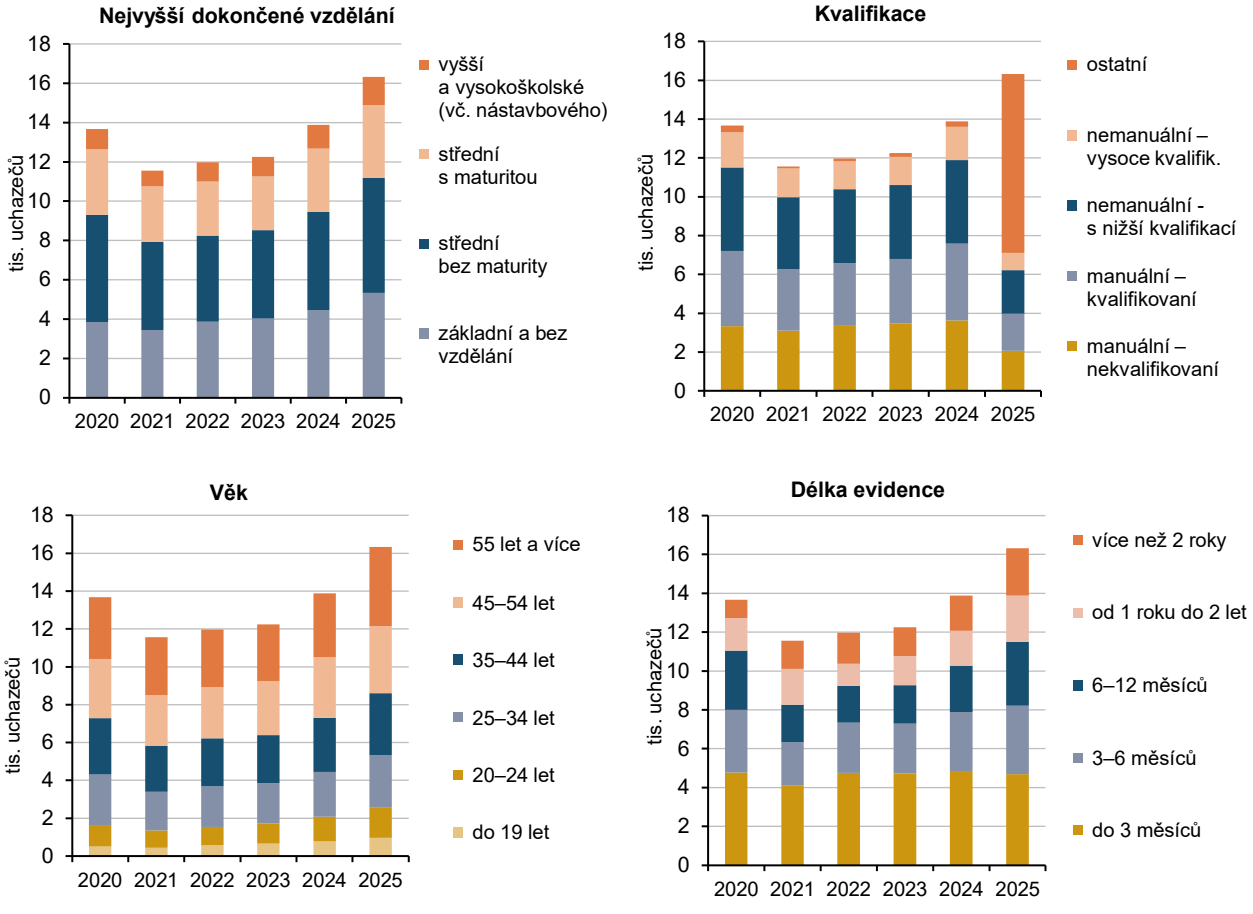
Mezi uchazeči o zaměstnání převažují již od roku 2021 ženy.

S ohledem na detailnější **strukturu uchazečů** v našem regionu, je možné spatřit převažující podíl žen, který přetrvává již od počátku roku 2021 a mírně se navyšuje vždy v letních měsících, kdy je vyšší poptávka po mužských profesích a nabídka práce tak začíná být genderově nevyrovnaná. K 31. 12. 2025 dosáhla hodnota

[12] Údaje za rok 2024 a 2025 představují kvalifikovaný odhad počtů pracovněprávních vztahů cizinců v postavení zaměstnanců.

podílu žen na celkovém počtu uchazečů 54,0 % a jedná se tak o čtvrtý nejvyšší podíl v mezikrajském porovnání. Pouze ve dvou regionech Česka převažovali mezi uchazeči ke konci roku 2025 muži nad ženami, a to v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Počet dosažitelných uchazečů, kteří mohou při vhodné nabídce bezprostředně nastoupit do zaměstnání, činil k 31. 12. 2025 celkem 15 298 osob. Specifickou skupinou uchazečů jsou absolventi škol a mladiství, jejichž počet meziročně klesl o 10,0 % (o 81 osob) na hodnotu 732, přičemž k poklesu došlo kromě hl. města Prahy, Zlínského kraje a Vysočiny ve všech zbývajících regionech Česka. Vzestupnou tendenci naopak vykazovaly počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco ke konci roku 2022 jich bylo evidováno 1 988, do roku 2025 se jejich počet navýšil o více než čtvrtinu na hodnotu 2 487 osob.

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (k 31. 12.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Z hlediska věku tvořili nejpočetnější skupinu uchazeči ve věku 60–64 let.

Věková struktura uchazečů v sobě odráží nejen demografické složení populace skrze početní sílu jednotlivých generací, ale mimo jiné i věkové preference na pracovním trhu. Z hlediska věkové struktury uchazečů o zaměstnání tak nejpočetnější skupinu v kraji tvořily osoby ve věku 60–64 let s podílem 12,5 %, které neodchází do důchodu, ale chtějí pracovat a na pracovním trhu naráží na odmítnutí od potencionálních zaměstnavatelů z důvodu věku. Zároveň se jednalo o skupinu, ve které došlo ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku k největšímu nárůstu podílu (o 1,8 p. b.). Celkem uchazeči starší 55 let tvořili k 31. 12. 2025 více než čtvrtinu z celkového počtu uchazečů v kraji. Naopak nejméně zastoupenou

skupinou byli nejmladší uchazeči do 19 let, kteří se na celkovém úhrnu podíleli pouze 6,0 %.

Téměř třetina uchazečů o zaměstnání má středoškolské odborné vzdělání (vyučení).

Vzdělanostní složení uchazečů o zaměstnání je zejména odrazem úrovně vzdělanosti v regionu, v pozadí však stojí nároky a potřeby místního pracovního trhu, ale také chování jednotlivých vzdělanostních skupin a jejich schopnost se na trhu práce prosadit. Z pohledu vzdělanostní struktury byl největší podíl nezaměstnaných uchazečů k 31. 12. 2025 v Plzeňském kraji evidován v kategorii se středním odborným vzděláním (vyučení), a to 32,9 %. Téměř obdobný podíl (32,6 %) tvořily osoby bez vzdělání, s neúplným a základním vzděláním a po nich následovali uchazeči s úplným středním odborným vzděláním s maturitou bez vyučení (15,0 %). Vysokoškolsky vzdělaných (vč. doktorského studia) bylo mezi uchazeči 5,2 %.

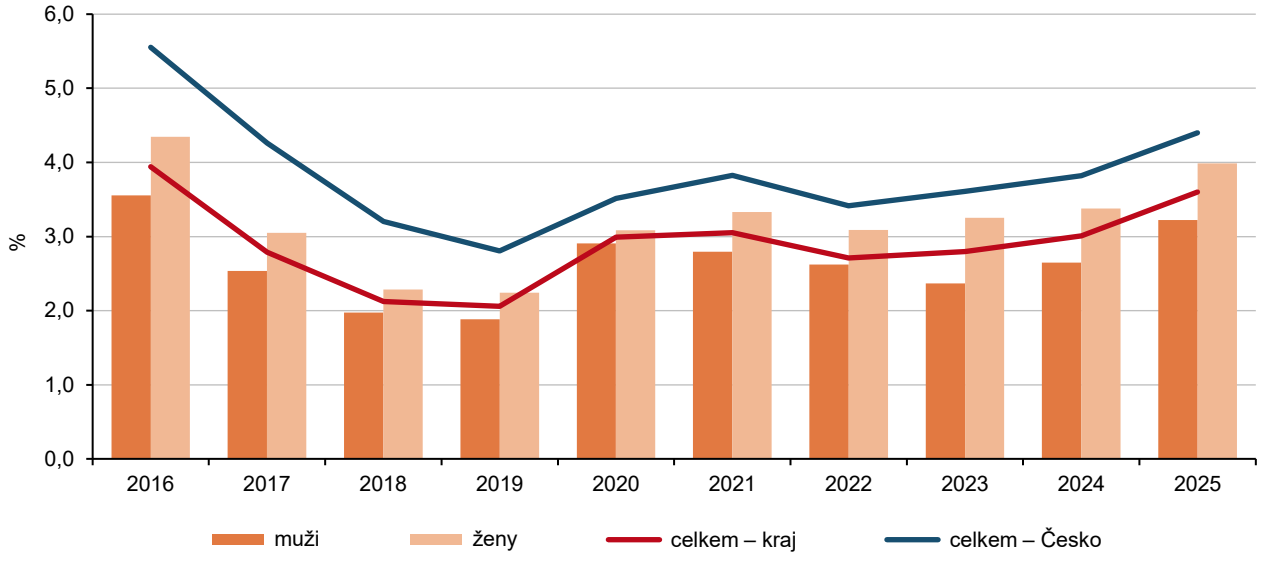
Více než rok bylo v evidenci úřadu práce 4 841 uchazečů a jejich počet roste.

Mezi nejproblematičtější typ nezaměstnanosti patří **dlouhodobá**. Je delší než jeden rok a mění pracovní návyky člověka, kromě společnosti tak může velmi poznamenat i samotného nezaměstnaného. V této kategorii bylo k 31. 12. 2025 v kraji evidováno nejvíce uchazečů, a to 4 841 (tj. 29,7 % z celkového úhrnu). Meziročně se tak jejich počet navýšil o více než třetinu (tj. o 1 229 osob). K druhým nejvíce zastoupeným se řadí uchazeči, kteří se v evidenci úřadu práce nachází méně než 3 měsíce (4 690, téměř 29 %), jejichž počet se ve srovnání s koncem roku 2024 naopak snížil o 3,2 % (tj. o 156 osob).

Průměrná podpora v nezaměstnanosti se v kraji meziročně navýšila na hodnotu 12,6 tis.

Z celkového počtu uchazečů mělo ke konci roku 2025 **nárok na podporu v nezaměstnanosti** 29,4 % (4 796) osob, z nichž se třetina nacházela v kategorii s výší dávky mezi 10 až 15 tis. Kč. Průměrná měsíční podpora dosahovala hodnoty 12 593 Kč, což je po Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji čtvrtá nejvyšší částka. Meziročně se hodnota podpory navýšila o 7,6 %, tj. o 894 Kč.

Graf 2.6 Podíl nezaměstnaných osob[1)] v Plzeňském kraji (roční průměr)

[1)] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

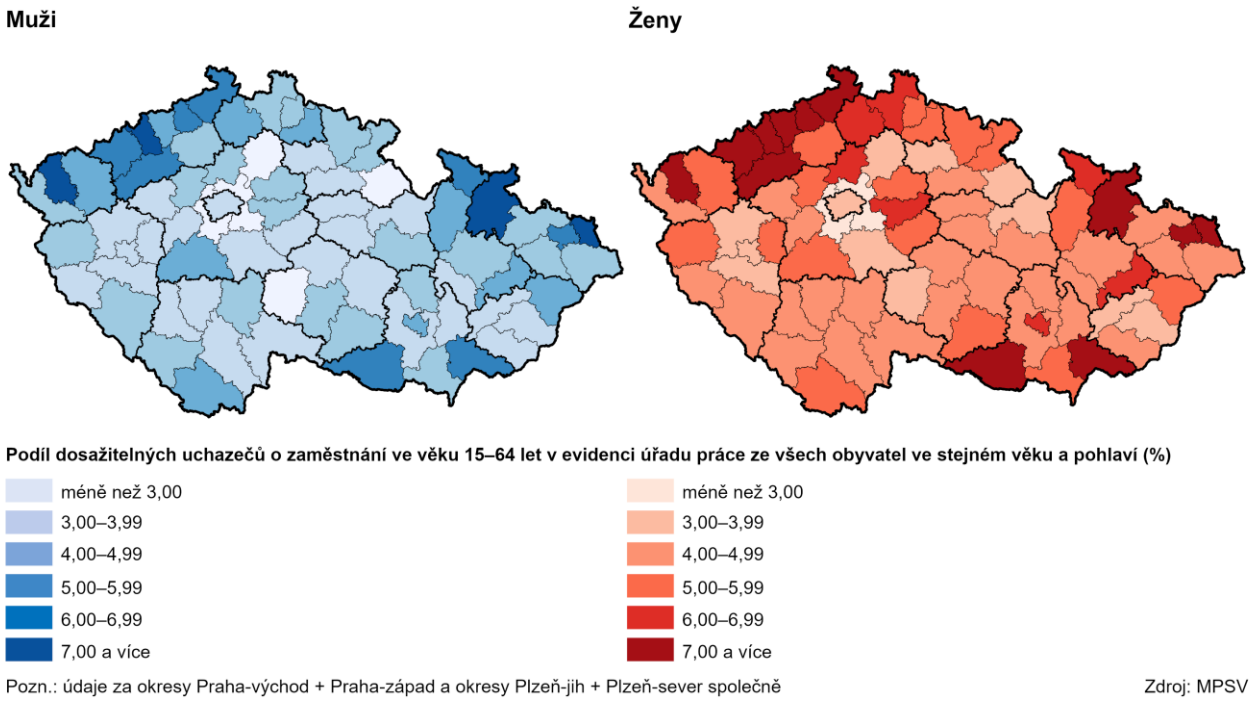
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Podíl nezaměstnaných osob je v Plzeňském kraji po Praze druhý nejnižší.

Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl k 31. 12. 2025 hodnoty 3,87 %, což představuje meziroční nárůst o 0,60 p. b. a zároveň nejvyšší podíl od počátku roku 2016. V rámci Česka řadí hodnota podílu nezaměstnanosti v Plzeňském kraji region na druhé nejnižší místo za hl. město Prahu (3,58 %).

V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v našem regionu o 0,91 p. b. nižší. Nejvyššího podílu bylo dosaženo v Ústeckém kraji, kde hodnota překročila 7% hranici. Z hodnot jednotlivých měsíců je zřejmé, že vývoj nezaměstnanosti v kraji byl ve srovnání s rokem 2024 méně příznivý. Hodnota podílu nezaměstnaných osob se v průběhu roku pohybovala nejčastěji přes 3,50 %, výjimkou bylo pouze období začínajících letních prací, a to konkrétně měsíc květen a červen, kdy byl podíl mírně pod touto hranicí. Zde se také rozevírají nůžky genderové nerovnosti mezi podílem nezaměstnaných žen a mužů, pro které jsou sezónní práce v oblastech stavebnictví, zemědělství atd. obdobím většího potenciálu pro nalezení pracovního uplatnění. Tato skutečnost v průběhu roku 2025 vyvolala nejvýraznější propast v podílech žen a mužů v srpnu, kdy představovala více než 1% rozdíl. Ke konci roku se poté podíly znovu přibližují a k 31. 12. 2025 představovaly v případě žen hodnotu 4,24 % a mužů 3,51 %.

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví v okresech k 31. 12. 2025

Pozn.: údaje za okresy Praha-východ + Praha-západ a okresy Plzeň-jih + Plzeň-sever společně

Zdroj: MPSV

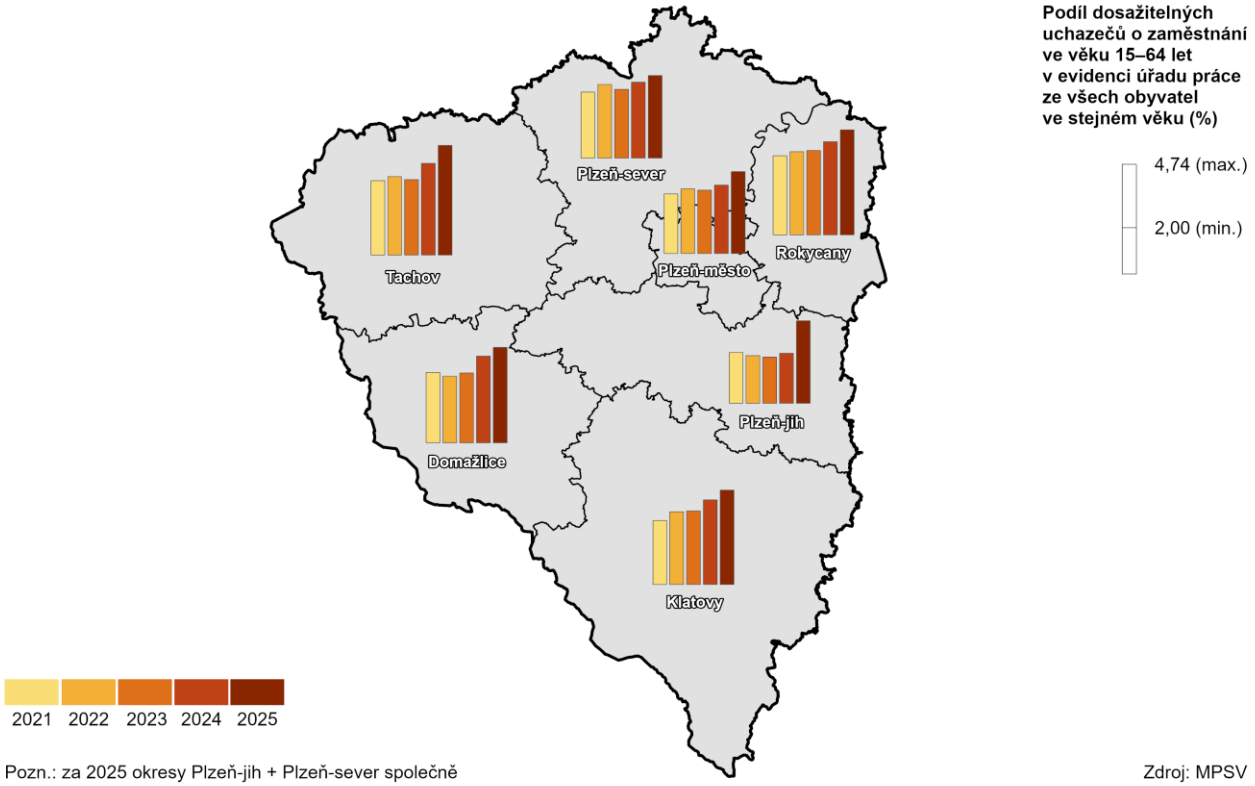
Na jedno pracovní místo připadli v kraji v přepočtu 2,2 uchazeči o zaměstnání.

Úřady práce v kraji uchazečům k 31. 12. 2025 nabízely 7 453 **pracovních míst** a meziročně se tak jejich počet snížil na méně než polovinu. Tato skutečnost je důsledkem změny v evidenci pracovních míst, která by měla přinést mimo jiné relevantnější údaje o jejich nabídce. Jedná se o **novelu zákona o zaměstnanosti** s účinností od 1. 7. 2024, která zavádí maximální 6timěsíční lhůtu, po kterou je možné vést pracovní místo v evidenci úřadu práce. K expiraci pracovních míst tak po uplynutí prvního půl roku od zavedení novely došlo se začátkem roku 2025, kdy se v Plzeňském kraji snížil počet evidovaných pracovních míst mezi prosincem 2024 a lednem 2025 o 8,6 tis., tedy téměř o 55 %. Se zvyšujícím se počtem uchazečů a zároveň poklesem pracovních míst v evidenci úřadu práce připadlo na jedno pracovní místo v kraji k 31. 12. 2025 v přepočtu 2,2 uchazečů. Plzeňský region se tak umístil v mezikrajském srovnání po hl. městě Praze (1,6) na druhé příčce a zároveň výrazně pod republikový průměr (4,1). K regionu, kde je výrazně vyšší poptávka nad nabídkou, patří Moravskoslezský kraj, na jedno pracovní místo v evidenci úřadu práce zde připadlo přes 9 uchazečů.

V okrese Plzeň-město byl evidován osmý nejnižší podíl nezaměstnaných osob v porovnání všech okresů Česka.

V rámci okresů Plzeňského kraje byl k 31. 12. 2025 nejvyšší počet uchazečů v evidenci úřadu práce v okrese Plzeň-město (5 168), kde byl zároveň veden i nejvyšší počet pracovních míst (2 261). Naopak to bylo v okrese Rokycany, kde byl mapován nejmenší počet uchazečů (1 521). Z hlediska pracovních míst v evidenci úřadu práce se jejich nejnižší počet nacházel na Klatovsku (482), což v konečném důsledku znamenalo i největší počet uchazečů na jedno z nich (4,8), naopak nejméně jich připadlo na pracovní místa evidovaná na Tachovsku (1,4). Mezi okresy Plzeňského kraje bylo koncem roku 2025 dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-město (3,54 %), což byla zároveň osmá nejnižší hodnota v porovnání všech okresů Česka. V rámci tohoto pořadí po okrese s krajským městem na devátém místě následovaly společně evidované okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever s hodnotou 3,56 %. Naopak nejvyšší nezaměstnanosti bylo v rámci Plzeňského kraje dosaženo v okrese Tachov, kde i přes rozvíjející se průmyslové zóny dosahuje podíl hodnoty 4,74 %.

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Plzeňského kraje v letech 2021 až 2025 (k 31. 12.)

Pozn.: za 2025 okresy Plzeň-jih + Plzeň-sever společně

Zdroj: MPSV

Příjmy a životní podmínky domácností

Meziročně čistý disponibilní důchod domácností v kraji zaznamenal po Praze druhý nejvyšší nárůst.

Čistý disponibilní důchod domácností se využívá k hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností bydlících v daném regionu a v Plzeňském kraji se vyznačuje trvale rostoucí tendencí, dokonce i v období hospodářské krize či v covidovém roce 2020. V roce 2024 ČDDD vzrostl v kraji meziročně o 6,3 % na 238,3 mld. Kč a tento nárůst byl po Praze druhý nejvyšší. Na republikovém objemu se tak podílíme 5,5 %, což je sedmá příčka v mezikrajském srovnání.

Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele dosáhl v roce 2024 hodnoty 389,6 tis. Kč.

V přepočtu **ČDDD na 1 obyvatele** se Plzeňský kraj dlouhodobě řadil až na výjimky na třetí místo, ale od roku 2019 nás o jednu příčku dolů posunuli Jihomoraváci a v letech 2022 a 2023 o další dvě příčky Vysočina a Královéhradecký kraj. V roce

2024 jsme už ale zase měli čtvrtý nejvyšší ČDDD na 1 obyvatele. Od roku 1995 se hodnoty tohoto ukazatele v Plzeňském regionu téměř shodovaly s hodnotami za Česko, ale v letech 2022 a 2023 se rozdíl mezi námi zvětšil v náš neprospěch. Čtyřprocentní rozdíl z těchto let se však v roce 2024 snížil na 2,5 %. ČDDD na 1 obyvatele dosáhl v roce 2024 v kraji 389,6 tis. Kč a vzhledem k předchozímu roku se zvýšil o 6,0 %, tedy nejvíce po Praze. Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele, které přesáhly hranici 400 tis. Kč, mají kraje hl. město Praha a Středočeský, nejnižší naopak Ústecký a Karlovarský kraj.

Mzdy

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší.

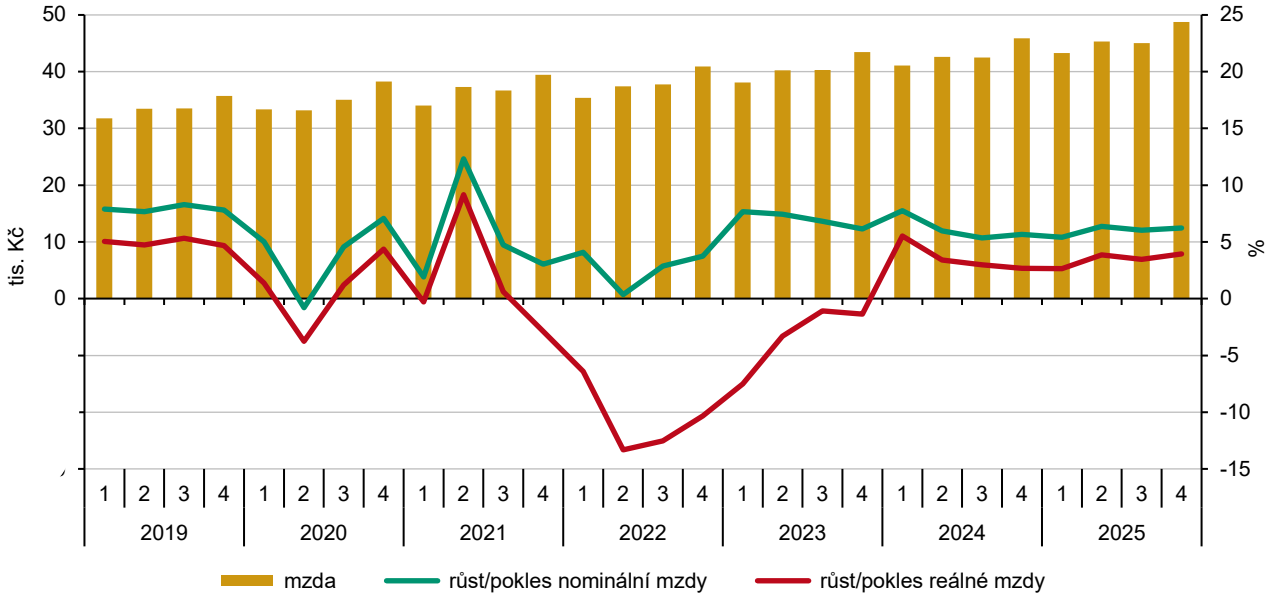
V roce 2025 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance přepočteného na plnou pracovní dobu podle místa pracoviště výše 45 591 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 2 584 Kč, tj. o 6,0 %. Z dlouhodobé retrospektivy posledních 25 let je patrný rostoucí trend s mírným zpomalením po vypuknutí globální ekonomické krize, což se projevilo mezi lety 2010–2013. Následně se růst znovu zrychluje, od roku 2016 se průměrná hrubá měsíční mzda navýšila o 70,0 %. Hodnota mapovaná v roce 2025 v Plzeňském regionu byla v porovnání s průměrnou mzdou v Česku (48 670 Kč) o 3 079 Kč nižší, region se tak v mezikrajském srovnání umístil na čtvrtém místě. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy bylo dosaženo v hl. městě Praze (63 022 Kč), naopak nejnižší v Karlovarském kraji (41 903 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2025 tak představovalo 21 119 Kč a jeho hodnota se od roku 2017 neustále zvyšuje. Tento vývoj poukazuje na prohlubující se variabilitu mezd díky rychleji rostoucí extrémní hodnotě mapované v hl. městě Praze, kde se mzdy navyšují rychleji na rozdíl od ostatních regionů. Sledovaná hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadajících na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Z vývoje reálných mezd, které nominální hodnotu očišťují od vlivu inflace, tedy změny životních nákladů, je patrný výrazný pokles v roce 2022. Přestože nominální hodnota mezd v Plzeňském kraji ve druhém čtvrtletí 2022 mírně narostla (o 0,4 %), je zde patrný nejvýraznější pokles mzdy reálné o 13,3 % ve srovnání s druhým čtvrtletím roku 2021. Od tohoto období a následně v průběhu let 2023 a 2024 docházelo v souvislosti s klesající inflací, tedy s nižším zdražováním spotřebitelských cen v kraji, nejen k růstu nominálních, ale i ke zmírnění poklesu reálných mezd, a tedy i kupní síly obyvatel. V roce 2025 je poté patrné stabilizování mezičtvrtletního růstu kolem 6 % a růstu reálných mezd mírně pod 4 %.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti.

V roce 2024 byla v Plzeňském kraji dosažená nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví informační a komunikační činnosti (61 769 Kč). Nejvýrazněji se meziročně zvýšila průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí, kde došlo k nárůstu o 13,9 %, tj. o 4 534 Kč. Naopak nejnižší mzda (24 701 Kč) byla evidována v odvětví administrativní a podpůrné činnosti. Meziročně zaznamenala všechna odvětví růst. V rámci celého Česka byla v roce 2024 také nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (81 193 Kč), nejnižší mzda však na rozdíl od našeho regionu v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (26 938 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda za republiku v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 19 424 Kč, tato hodnota je ovlivněna zejména extrémní hodnotou hl. města Prahy, kde obdobné částky, jako je v roce

2024 mapováno v Plzeňském kraji, bylo dosaženo už v roce 2016. V roce 2024 dosáhla mzda v tomto odvětví v hl. městě Praze už téměř 96 tis. Kč měsíčně.

Graf 2.7 Vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy[1)] na přepočtené počty zaměstnanců v Plzeňském kraji

[1)] podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2025 předběžné údaje

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví.

Strukturální šetření mezd, získávané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od ostatních mzdových zjišťování tím, že jsou zde sledovány přímo mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměřením s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou na různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011, kdy jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob.

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 20 337 Kč.

Podle tohoto šetření **průměrná hrubá měsíční mzda** v Plzeňském regionu dlouhodobě náleží do skupiny těch vyšších v porovnání s ostatními kraji v republice, v roce 2025 dosáhla úrovně 50 589 Kč a byla pátá nejvyšší. Nejlépe jsou placení zaměstnanci v Praze, jejich průměrná hrubá mzda zde činila 65 594 Kč měsíčně. Kromě Plzeňského kraje byla překročena částka 50 tisíc Kč u průměrné mzdy ve Středočeském, Jihomoravském a Královéhradeckém kraji. Minimum bylo zaznamenáno v Karlovarském regionu (45 257 Kč).

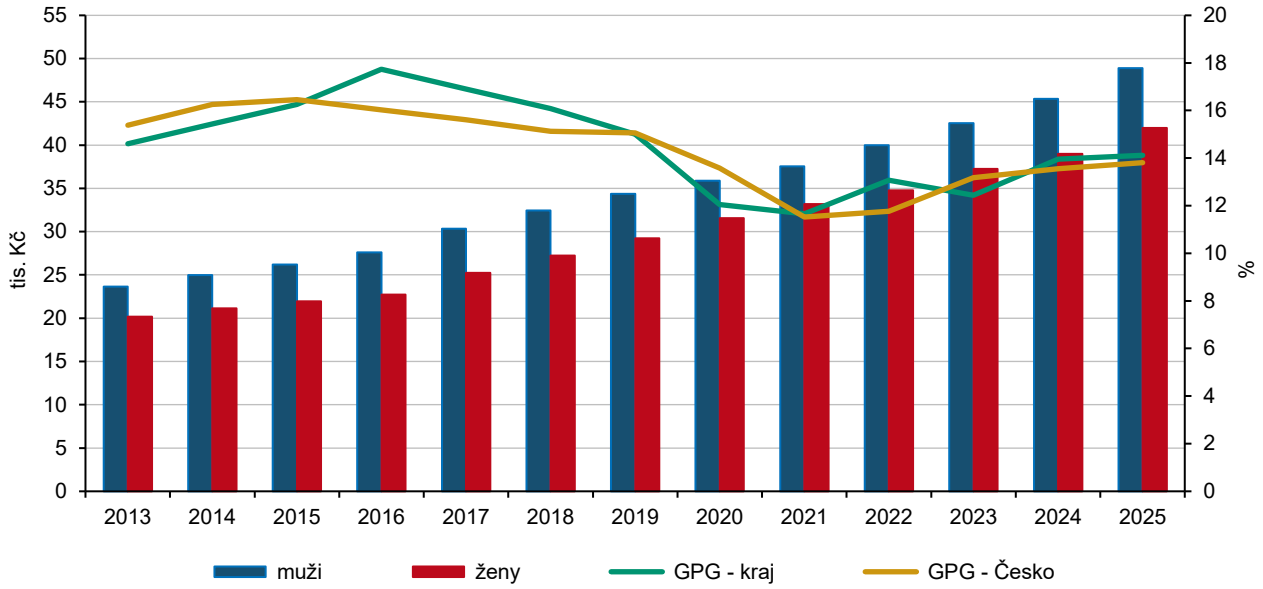
Průměrná mzda žen v kraji dosahovala jen 82,6 % průměrné mzdy mužů.

Průměrná mzda mužů v Plzeňském kraji dosáhla v roce 2025 částky 55 300 Kč a byla o 9,6 tisíc Kč vyšší než u žen. Podíl průměrné mzdy u **žen** tvořil 90,3 % z celkového průměru, jejich mzda tak představovala 45 692 Kč. Mzdy celkem meziročně vzrostly o 7,3 % a byl to nejvyšší meziroční nárůst od roku 2020. Za pět let se průměrná mzda navýšila o 34,5 %, tj. téměř o 13 tisíc Kč. Během tohoto období se mzdy u mužů zvyšovaly rychleji než u žen, výjimkou byl pouze rok 2021, kdy průměrná mzda u žen vzrostla více než u mužů. V roce 2025 byl zaznamenán meziroční nárůst průměrné mzdy u mužů o 8,5 %, u žen to bylo méně, o 7,3 %.

Procentuální rozdíl mezi průměrnou mzdou a mediánem dosáhl v roce 2025 v Plzeňském kraji hodnoty 10,5 %.

Součástí strukturálního šetření mezd je rovněž zjišťování mzdového mediánu, který představuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení a lépe tak vypovídá o skutečné mzdové úrovni. **Medián mezd** v Plzeňském regionu vzrostl mezi roky 2024 a 2025 o 7,1 % na hodnotu 45 256 Kč. Rozdíl mezi průměrnou mzdou a mediánem mezd celkem v roce 2025 činil 5,3 tisíc Kč, což představuje 10,5 %. Také v rámci mzdového mediánu lze spatřovat genderovou rozdílnost ve mzdách. Prostřední hodnota mezd u **mužů** meziročně vzrostla více, a to o 7,9 %, u **žen** o něco méně, tedy o 7,7 %. Muži tak pobírali mzdu ve výši 48 898 Kč, ženy téměř o 7 tisíc Kč méně, tj. 41 996 Kč. Z hlediska vývoje mediánu mezd od roku 2020 je patrné kolísání mezi oběma pohlavími, kdy častěji dochází k meziročnímu navýšení mediánu mezd u mužů, nicméně v roce 2021 a 2023 byl zaznamenán vyšší meziroční nárůst mzdového mediánu u žen. Za pět let došlo u mediánu mezd celkem k navýšení o třetinu, tj. o 11,3 tisíc Kč.

Graf 2. 8 Medián mezd podle pohlaví a GPG[1)] v Plzeňském kraji

[1)] GPG - gender pay gap - relativní rozdíl mediánu mzdy mužů a žen (vztažený k mediánu mzdy mužů)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo financí

Více než dvě třetiny mzdy tvoří základní složka, zbytek se dělí mezi odměny a náhrady mzdy.

Podle členění **struktury průměrné mzdy** zaměstnance v Plzeňském kraji tvořila základní složka mzdy v roce 2025 více než dvě třetiny z celkové mzdy. Druhou podstatnou částí mzdy jsou prémie a odměny, jejichž podíl představoval 14,6 %, náhrady mzdy poté tvořily více než desetinový podíl. Meziročně byl v regionu v roce 2025 zaznamenán pokles základní složky o 1,4 p. b. zejména ve prospěch navýšení podílu týkajícího se ostatních příplatků, tento podíl vzrostl o 1,2 p. b. Z delšího časového pohledu od roku 2020 se snížil především podíl složky náhrady mzdy (o 1,5 p. b.), což souviselo s covidovým obdobím v letech 2020–2021, kdy zaměstnanci byli častěji v pracovní neschopnosti nebo karanténě. Zároveň došlo také k mírnému poklesu podílu složky za prémie, odměny a příplatky za přesčas.

Průměrná měsíční mzda meziročně narostla nejvíce řemeslníkům a opravářům, a to o více než desetinu.

Z hlediska **klasifikace zaměstnání CZ-ISCO** dosahují na nejvyšší mzdy v Plzeňském kraji zákonodárci a řídící pracovníci, kteří v roce 2025 přesáhli prvně hranici 100 tisíc Kč. Jejich průměrná mzda se oproti roku 2024 zvýšila o 6,5 % na103 834 Kč. Nejvyšší meziroční nárůst mzdy však zaznamenali řemeslníci a opraváři, a to o 10,4 %, kteří si v roce 2025 přišli v průměru na 46 498 Kč. Zřetelné navýšení průměrné mzdy ve srovnání s rokem 2024 je patrné i u technických

a odborných pracovníků, jejich mzda vzrostla o 9,2 % na 55 784 Kč. Naproti tomu nejméně si meziročně polepšili specialisté, kterým se mzda v průměru zvýšila jen o 1,1 %, přesto jsou tito zaměstnanci po kategorii zákonodárců a řídících pracovníků druhými nejlépe ohodnocenými v zaměstnání, jejich průměrná mzda činila 67 649 Kč. I když se pomocným a nekvalifikovaným pracovníkům jejich průměrná mzda meziročně zvedla téměř o 6 % a překročila hranici 30 tisíc Kč, patřila tato kategorie zaměstnanců stále k nejhůře placeným. V delším časovém období od roku 2020 bylo zaznamenáno maximum v navýšení průměrné mzdy řemeslníkům a opravářům, kterým mzda vzrostla za pět let až o 39,0 %.

Úplné náklady práce

Měsíční náklady práce na zaměstnance v Plzeňském kraji byly o 3 663 Kč nižší, než je průměr v Česku.

Náklady práce představují celkové náklady zaměstnavatele, které musí vynaložit na své zaměstnance. Skládají se z přímých a nepřímých nákladů. Přímé náklady zahrnují mzdy a platy za vykonanou práci a náhrady mezd a platů. Mezi nepřímé se řadí náklady spojené se zabezpečením sociálních potřeb zaměstnanců. V roce 2024 představovaly měsíční náklady práce na jednoho zaměstnance v Plzeňském kraji 59 679 Kč, což je o 3 495 Kč, tj. o 6,2 % více než v roce 2023. Největší část je tvořena přímými náklady, které představují 72,3 % (tj.43 140 Kč) z celkových nákladů práce v kraji. V rámci nepřímých nákladů tvoří nejvýraznější složku sociální náklady a výdaje. V Plzeňském kraji dosáhla tato část nákladů, která zahrnuje mimo jiné zejména platbu zákonného pojistného, částky 15 618 Kč, což představuje meziroční navýšení o 6,6 %. Na celorepublikové úrovni se náklady práce pohybovaly v průměru na hodnotě 63 342 Kč. Nejvyšší náklady vykazovali zaměstnavatelé v hl. městě Praze (73 637 Kč), nejmenší naopak v Karlovarském kraji (53 223 Kč).

Vzdělávání

Fluktuace žáků napříč vzdělávacím systémem je způsobena nejen vlivem demografických vln, ale i neočekávanými událostmi.

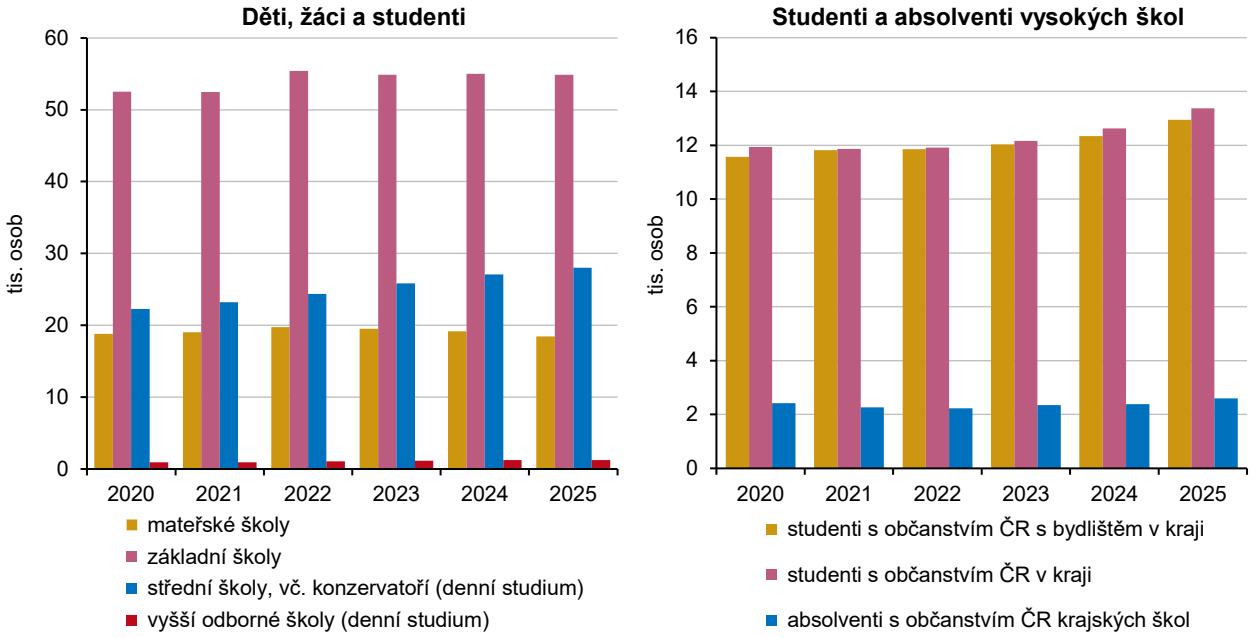
Tak jako i v jiných sociálních a ekonomických oblastech zasahuje demografický vývoj i do vzdělávání. **Fluktuace počtu žáků** škol přímo koresponduje se silou jednotlivých ročníků, které v daný rok vstupují do různých úrovní vzdělávacího systému v rámci Česka. Kromě přirozeného vývoje mohou změny souviset s událostmi, které nelze předvídat, jako tomu bylo například od roku 2022 s příchodem migrantů z Ukrajiny. V jejich případě se jednalo převážně o ženy s dětmi, které bylo potřeba zapojit do školní docházky.

V důsledku snižující se porodnosti ubývá dětí v mateřských školách.

Podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy navštěvovalo ve školním roce 2025/26 **mateřské školy** v Plzeňském kraji 18 460 dětí. Z genderového hlediska mezi dětmi mírně převažovali chlapci, kteří tvořili 51,5 %. Tyto děti navštěvovaly v Plzeňském kraji celkem 285 mateřských škol, z nichž šlo v 261 případech o školy zřizované obcí, v 18 privátním sektorem, v 5 krajem a v posledním jediném případě církví. V rámci těchto institucí děti docházely do některé z 923 tříd. Celkem se na jejich vzdělání v mateřských školách podílelo 1 871 učitelů (přepočtené na plně zaměstnané včetně ředitelů), z nichž pouze ve 13 případech šlo o muže. Ve školním roce 2025/26 bylo k zápisu k předškolnímu vzdělávání doručeno celkem 8 499 žádostí, přičemž v 1 706 případech byly zamítnuty. V desetileté časové řadě 2016/17–2025/26 vzrostl v Plzeňském kraji počet mateřských školek o 13, počet tříd o 90 a počet učitelů o 320. Naopak počet dětí v poslední dekádě klesl, a to o 2,1 %, tj. v absolutní hodnotě o téměř 400 dětí. Výjimkou ve sledovaném období byl školní rok 2022/23, kdy došlo k výraznějšímu nárůstu vlivem imigrace ukrajinských uprchlíků. Tato skutečnost zároveň zasáhla do struktury dětí podle státních občanství. Děti z ostatních evropských států, tj. včetně Ukrajiny, tvořily ve školním roce 2025/26 téměř 5 % všech dětí. Současně se tak snižuje počet dětí na jednu

třídu i jednoho učitele. Před deseti lety tyto ukazatele dosahovaly hodnot 23 dětí na jednu třídu a 12 na jednoho učitele, ve školním roce 2025/26 je ve třídách v průměru již jen 20 dětí a učitel tak má na starosti pouze 10 dětí. V detailu jednotlivých okresů v rámci Plzeňského kraje je zřejmý výrazný vliv koncentrace mladých rodin s dětmi kolem krajského města. Konkrétně v okrese Plzeň-jih došlo ve sledovaném desetiletém období k více než 15% růstu počtu dětí v mateřských školách, což bylo zároveň nejvíce ve srovnání všech okresů Česka. Vysokou heterogenitu území našeho kraje je pak možné vidět ve srovnání se sousedním okresem Domažlice, který naopak zaznamenal téměř 15% pokles a jednalo se tak o třetí nejvyšší ztrátu s ohledem na ostatní okresy v republice. V rámci Česka měl nejvyšší počet dětí v mateřských školách Středočeský kraj (51 082), který byl zároveň jediný, který za poslední dekádu zaznamenal jejich přírůstek, a to o 2,6 %. Nejméně dětí navštěvovalo mateřskou školku na Karlovarsku (7 890), kde došlo od školního roku 2016/17 k jejich poklesu o více než desetinu, což bylo nejvíce mezi kraji.

Graf 2.9 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve vývoji počtu žáků základních škol se projevil příliv dětí z Ukrajiny a následná stagnace z důvodu nastupujících dětí slabé generace rodičů prvních mileniálů.

Ve školním roce 2025/26 si svou povinnou školní docházku plnilo 54 863 žáků v rámci 232 **základních škol** v Plzeňském kraji. I v tomto případě se jedná o školy nejčastěji zřizované obcí (193), dále pak privátním sektorem (19), krajem (14), Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (4) a nakonec církví (2). Žáky ve 2 757 třídách vyučovalo celkem 3 977 učitelů (přepočtení na plně zaměstnané), v průměru tak na jednu třídu připadalo 20 žáků a na jednoho učitele 14. Zároveň je možné pozorovat, že od úrovně základního vzdělávání se do systému ve větší míře zapojují i muži, kteří tvoří téměř 15 % personálu. V předchozím školním roce ukončilo na základní škole povinnou školní docházku 6 246 žáků a 598 jich přešlo v rámci plnění povinné docházky na střední školy (víceletá gymnázia a konzervatoře). Naopak do prvních tříd ve školním roce 2025/2026 bylo přijato 6 391 prvňáčků, což bylo o 255 méně než v roce předchozím. Z hlediska vývoje poslední dekády sledujeme postupný odliv dětí z řad rodičů silných ročníků ze 70. let 20. století a stagnaci jejich počtů v rámci stupňů základního vzdělávání. Vliv přirozené měny však byl kompenzován migrací uprchlíků z Ukrajiny mezi lety 2021/22 a 2022/23, která se projevila skokovým růstem počtu žáků. Současně tak

dochází v rámci Plzeňského kraje k nárůstu počtu dětí s cizím státním občanstvím. Konkrétně v roce 2025/26 tvořili žáci pocházející z ostatních evropských států (tj. vč. Ukrajiny) 7,5 % dětí navštěvujících základní školy. Před deseti lety se tato kategorie na celku podílela jen 0,8 %. V současné době již můžeme pozorovat postupný návrat ke stagnaci počtu žáků a u některých krajů, vč. Plzeňského, i ke klesajícím tendencím, neboť do škol dorůstají děti prvních mileniálů a postupně slábnoucích ročníků narozených po roce 1989. S ohledem na mezikrajské porovnání byl nejvýraznější růst ve sledovaném období mapován ve Středočeském kraji, kde se počet žáků za deset let navýšil téměř o čtvrtinu. V detailu jednotlivých okresů poté dominovala Praha-východ, kde počet žáků základních škol narostl téměř o 50 %. I v Plzeňském kraji se v tomto období projevil růst, počet žáků se zde od roku 2016/17 rozšířil o téměř 11 %, a to kromě Domažlic napříč všemi zbývajícími okresy našeho regionu. Nejvýraznější progres zaznamenal okres Plzeň-jih, kde se od roku 2026/17 počet žáků v základních školách navýšil o 24,1 %. Naopak na Domažlicku se projevila kombinace odlivu mladé populace spolu s nízkou preferencí ze strany přistěhovalých cizinců, což způsobilo mezi okresy Česka nejvýraznější pokles (-8,5 %).

Na středních školách přetrvává růst počtu žáků již od roku 2019/20.

V Plzeňském kraji studovalo ve školním roce 2025/26 v 1 175 třídách lokalizovaných na 57 **středních školách** 28 804 žáků, z toho žáci denního studia tvořili 96,6 %. Z celkového počtu studentů tvořili žáci s českým státním občanstvím 93,4 % na rozdíl od situace před deseti lety, kdy tento podíl dosahoval 97,3 %. Největší zájem měli žáci o studium na středních odborných školách s maturitou, kde jich na 40 vzdělávacích institucích studovalo 14 044. Na 15 gymnáziích (střední všeobecné školy) jich studovalo 6 745 a 26 středních škol s výučním listem navštěvovalo 6 500 osob. V neposlední řadě si mohou studenti v regionu vybrat obory nástavbového studia, které byly vyučovány na 15 školách v kraji a navštěvovalo je 981 žáků. V aktuálním školním roce pracuje na středních školách v regionu 2 427 učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané), z toho ženy tvoří 60,8 % a mužů pedagogů vyučujících na středních školách je 952. V předchozím školním roce úspěšně ukončilo středoškolské vzdělání 5 694 absolventů a naopak 8 248 bylo ve školním roce 2025/26 nově přijato do prvních ročníků. V souvislosti s přeléváním silných ročníků mezi systémem základního a středního vzdělávání je mapován přetrvávající růst počtu žáků na středních školách již od roku 2019/20. Za sledovanou dekádu došlo k nárůstu počtu žáků v Plzeňském kraji téměř o třetinu, čímž se náš kraj zařadil po Středočeském regionu na druhou nejvyšší příčku. V detailu jednotlivých okresů výrazně dominovalo Tachovsko a Rokycansko, kde se nárůst počtu žáků na středních školách v obou případech přiblížil 45 % a obsadily tak po Kladnu a Kutné Hoře třetí a čtvrté místo v rámci všech okresů Česka. Na druhém konci žebříčku byl v rámci republiky, a to jediným ztrátovým, okres Bruntál. Kromě rostoucích počtů se v průběhu času mění i preference jednotlivých druhů vzdělávání. Zatímco před deseti lety žáci v Plzeňském kraji více upřednostňovali studium na gymnáziu, kde podíl žáků tvořil téměř 28 %, došlo do aktuálního školního roku v této kategorii k poklesu téměř o 4,5 p. b. Současně se nyní žáci více přiklánějí ke studiu středních odborných škol, u nichž se podíl naopak od školního roku 2016/17 o 5,8 p. b. navýšil. V kraji měli žáci možnost studovat také na **konzervatoři**, kde vyučuje 63 učitelů a na kterou ve školním roce 2025/26 docházelo celkem 226 studentů.

V kraji se nachází i 6 vyšších odborných škol.

Ve školním roce 2025/26 se v Plzeňském kraji vzdělávalo na 6 **vyšších odborných školách** 1 972 studentů, z nichž 62,6 % v rámci denní formy vzdělávání. Na školách bylo lokalizováno 74 studijních skupin denní formy vzdělávání, což v průměru na

jednu skupinu znamená 16,7 studentů. Jako u středních škol je i zde vidět postupný růst počtu studentů sledovaný již od školního roku 2019/20, který v poslední dekádě zásadně narostl mezi roky 2021/22 a 2022/23, kdy se počet studentů navýšil téměř o pětinu. Na vyšších odborných školách celkem pracovalo 116 učitelů (přepočtených na plně zaměstnané), z nichž se v 65,5 % jednalo o ženy.

V posledních šesti letech je mapován růst počtu vysokoškoláků vlivem dorůstající vlny dětí rodičů silných generací ze 70. let.

Studenti na území Česka si v rámci svého **vysokoškolského studia** mohli volit z 52 veřejných, státních i soukromých škol. Právě v Plzni sídlí jediná, a to jedna z těch veřejných, Západočeská univerzita, která má 9 fakult (aplikovaných věd, designu a umění Ladislava Sutnara, ekonomickou, elektrotechnickou, filozofickou, pedagogickou, právnickou, strojní a zdravotnických studií). V rámci těchto fakult studovalo k 31. 12. 2025 na univerzitě v Plzni 12 439 studentů, z nichž v 719 případech se jednalo o cizince. K početně největším patří zejména společenskovědní a ekonomické fakulty jako pedagogická (2 303 studentů), ekonomická (2 069) nebo právnická a filozofická. Kromě fakult v rámci Západočeské univerzity je u nás možné navštěvovat i další fakulty, které patří pod vysoké školy se sídlem mimo území kraje (např. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy). Z **hlediska bydliště** mělo ke konci roku 2025 v Plzeňském kraji registrovaný trvalý pobyt 13 191 studentů vysokých škol, což představuje více než 5% meziroční nárůst. S ohledem na dlouhodobější vývoj v kraji počty studentů vysokých škol mezi lety 2013–2019 klesaly. Hlavní příčinou úbytku byla skutečnost, že do věku nástupu na vysokou školu přicházela slabší generace porevolučních dětí, která byla důsledkem nízké porodnosti v souvislosti se společenskými změnami po roce 1989. V posledních šesti letech je však mapován růst, neboť se naopak do kampusů vysokých škol dostávají děti rodičů silných generací ze 70. let. Absolventů bydlelo v kraji celkem 2 870. Počet vysokoškolských studentů **s místem výuky v kraji** dosáhl hodnoty 14 815 a v podstatě kopíruje vývojový trend studentů s trvalým bydlištěm v kraji. Z celkového počtu studujících v Plzeňském kraji bylo téměř 10 % s cizím státním občanstvím.

Zdraví

Počty samostatných ordinací praktiků a pediatrů v kraji meziročně vzrostly oproti předchozím rokům.

Lékaři působili v roce 2024 v Plzeňském kraji ve 243 **samostatných ordinacích** praktických lékařů pro dospělé, v 89 pro děti a dorost, v 287 ordinacích stomatologů a 66 ordinacích gynekologů. Po delší době dochází k meziročnímu nárůstu počtu samostatných ordinací Od roku 2017 počet samostatných ordinací celkově ubývá, v případě praktických lékařů pro dospělé o 11 ordinací, pro děti a dorost o 3. Pouze v případě stomatologů je viditelný klesající trend, od roku 2017 se počet snížil až o 41. Počet ordinací gynekologů je stálý.

Na 1 lékaře vycházelo v průměru 213 obyvatel kraje v roce 2024.

V roce 2024 působilo v Plzeňském kraji 2 869 **lékařů**, meziročně o 8 více, od roku 2019 o 125 více. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadalo 4,7 lékařů, což je v kraji dlouhodobý průměr. Výjimkou byl jen rok 2021, kdy se počet lékařů zvýšil na 4,9. V roce 2024 vycházelo na 1 lékaře v průměru 213 obyvatel, tedy šestá nejnižší hodnota mezi kraji. Dostupnější jsou lékaři v Praze, v Olomouckém, Jihomoravském, Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji.

V Plzeňském kraji připadalo v roce 2024 na 1 zubaře 1 437 obyvatel, což je čtvrtá nejnižší hodnota v republice.

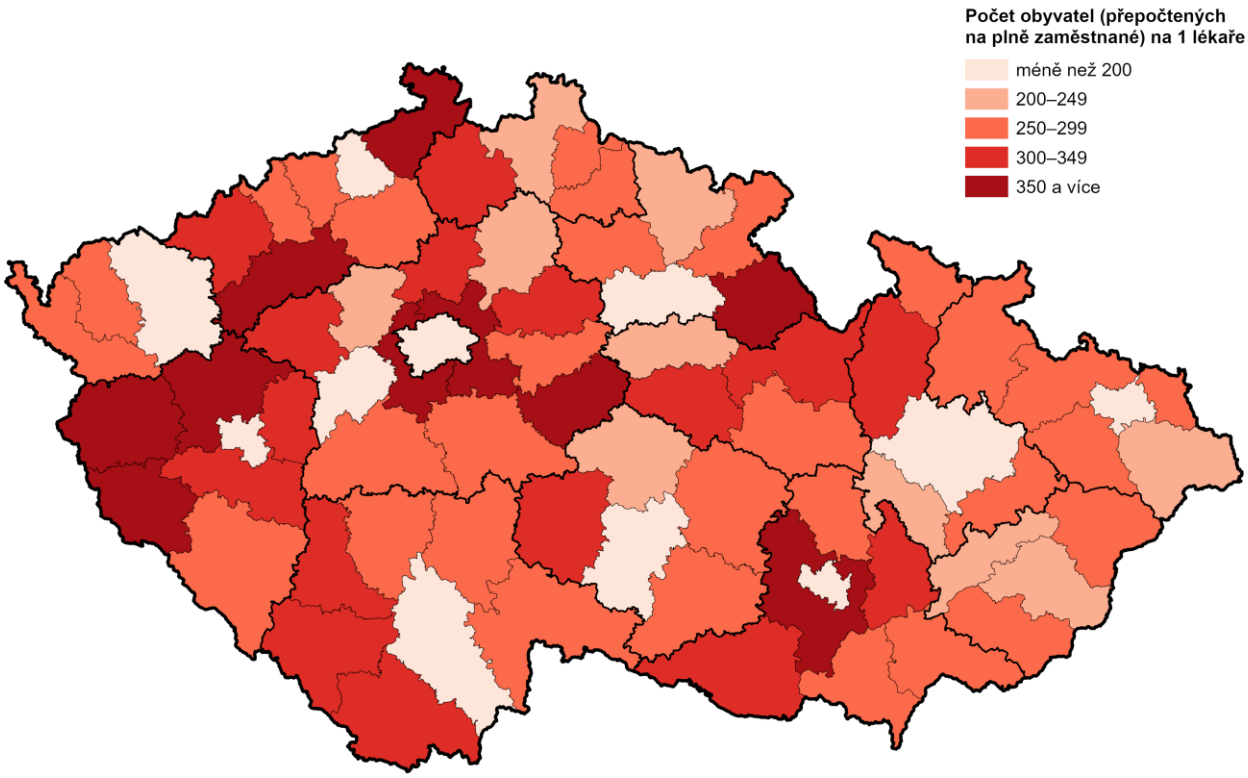
V roce 2024 nám v kraji poskytovalo péči 426 **zubních lékařů**. Nejvíce jich ordinovalo v roce 2019, a to 447, od té doby jejich počet klesá, výjimkou byl však rok 2023, kdy došlo k meziročnímu nárůstu a působilo zde 437 zubařů. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadalo v roce 2024 v Plzeňském kraji 0,7 zubaře a v opačném případě na 1 zubaře připadalo 1 437 obyvatel. Tato hodnota je v kraji

z dlouhodobého pohledu nejvyšší a v posledním roce souvisí nárůst s vyšším počtem obyvatel žijících v kraji. V rámci ostatních regionů jsme patřili mezi 4 kraje s nejnižším počtem osob na 1 zubaře. Dostupnější zubní péči měli obyvatelé v Praze (825 obyvatel na 1 zubního lékaře), v Olomouckém (1 278) a Jihomoravském (1 314) kraji.

V roce 2024 připadalo v kraji na 1 000 obyvatel 4,4 lůžka v nemocnicích akutní péče.

V roce 2024 bylo v Plzeňském kraji 9 **nemocnic akutní péče**, tedy zdravotnických zařízení poskytující akutní lůžkovou péči, jejímž cílem je odvrácení zhoršení zdravotního stavu či snížení rizika vážného zhoršení. Tyto nemocnice měly k dispozici 2 710 lůžek a meziročně beze změny. Od roku 2019 se jedná o druhý největší počet, více jich bylo jen v roce 2022 (2 718 lůžek). Na 1 000 obyvatel středního stavu tak připadalo 4,4 lůžka, to je osmá nejvyšší hodnota mezi kraji. Nejvyšší podíl měla Praha (6,1), nejnižší naopak Středočeský kraj (2,8).

Počet obyvatel na 1 lékaře v okresech v roce 2024

Zdroj: ÚZIS

Po Královéhradeckém kraji jsme měli v roce 2024 druhou nejvyšší průměrnou ošetřovací dobu v nemocnicích akutní péče.

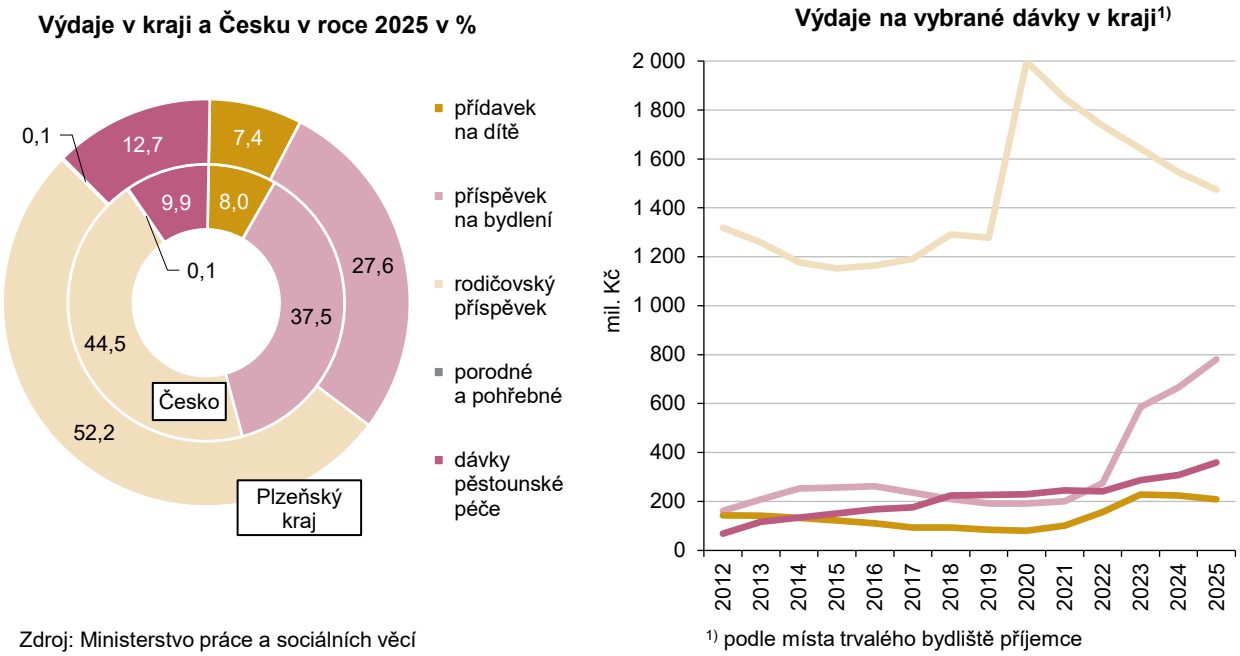
V nemocnicích akutní péče bylo v roce 2024 registrováno 92,9 tisíc případů **hospitalizací**, došlo tak k meziročnímu snížení o 1,5 tisíc. Do roku 2019 se jejich počet pohyboval nad hranicí 100 tisíc, poté případů hospitalizací ubylo na 88 tisíc. V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu jsme dosáhli čtvrté nejnižší hodnoty (151,8 případů) a ve srovnání s rokem 2019 to bylo o 18,8 případů méně. Průměrná ošetřovací doba v nemocnicích akutní péče trvala v Plzeňském kraji v roce 2024 celkem 6,2 dne a oproti roku 2019 vzrostla o 0,1 dne. Tato doba je druhá nejvyšší mezi ostatními regiony, nejdéle pobývali v nemocnicích pacienti Královéhradeckého kraje (6,5 dne), nejkratší dobu zde strávili zase lidé z Karlovarského kraje (4,8 dne).

Státní sociální podpora

Počet dávek státní sociální podpory se v kraji meziročně snížil o 3,6 %.

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Zabezpečuje adresnou pomoc zejména rodinám s nezaopatřenými dětmi k překonání nepříznivých důsledků sociálních událostí, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Podle zákona o státní sociální podpoře se do září 2025 poskytovaly přídavek na dítě a příspěvek na bydlení samostatně, nyní jsou již nahrazeny tzv. superdávkou. K dalším dávkám sociální podpory stojící mimo superdávku patří rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. Některé z nich (přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, porodné) se poskytují v závislosti na výši příjmu žadatele a společně posuzovaných osob. V roce 2025 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 424,1 tis. dávek státní sociální podpory, z toho 154,2 tis. činily přídavky na dítě, což byl druhý nejnižší počet v mezikrajském porovnání po kraji Karlovarském (113,3 tis.). **Přídavek na dítě** je definován jako základní dlouhodobá dávka, která pomáhá rodinám s úhradou nákladů souvisejících s péčí o nezaopatřené děti. Druhým nejčetnějším druhem dávky byl rodičovský příspěvek, v kraji jich bylo vyplaceno 143,1 tis. **Rodičovský příspěvek** je dávkou pro rodiče, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě do 4 let věku (pro děti narozené do 31. 12. 2023), nebo do 3 let věku (pro děti narozené od 1. 1. 2024), které je nejmladší v rodině. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory celkem klesal až do roku 2019, následující tři roky ale rostl. V roce 2023 došlo k výraznému meziročnímu navýšení (o 15,7 %), a to zejména kvůli rostoucímu počtu žádostí o **příspěvek na bydlení**. Jejich počet mezi lety 2022/2023 narostl o 56,6 %, což bylo způsobeno především nepříznivou ekonomickou situací související s nestabilitou na energetických trzích. To se týkalo i přídavků na dítě, jejichž počet se meziročně zvýšil o 23,8 %. V roce 2024 bylo naopak vyplaceno méně dávek než v roce 2023 a klesající trend pokračoval i do roku 2025. Mezi roky 2024/2025 byl nejvíce evidentní pokles u porodného (o 30,7 %) a u rodičovského příspěvku o 10,4 %, což může mimo jiné souviset se snižující se porodností. Naopak výrazněji vzrostl příspěvek na bydlení o 9,9 %. K růstu došlo také v případě **dávek pěstounské péče**, jejichž počet se meziročně navýšil o 12,2 %.

Graf 2.10 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Plzeňském kraji a Česku

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

1) podle místa trvalého bydliště příjemce

K meziročnímu růstu výdajů na dávky státní sociální podpory přispělo nejvíce navýšení v rámci kategorie příspěvku na bydlení.

Ve vývoji výdajů na **sociální dávky** v posledních letech je zřejmý zásadní nárůst v roce 2020. K tomuto navýšení došlo díky meziročnímu růstu částky příspěvku pro rodiče z 220 tis. Kč na 300 tis. Kč (u vícerčat na 450 tis. Kč), což se na celkovém objemu výdajů na rodičovský příspěvek projevilo zvýšením o 56,3 %. O tři roky později následoval další výraznější nárůst celkových výdajů na dávky o 13,4 % související se zhoršující se ekonomickou situací domácností. Po mírném poklesu výdajů v roce 2024 se objem do roku 2025 navýšil na 2 466,7 mil. Kč, což je meziročně o 1,1 % více. K růstu došlo zejména díky výdajům v rámci příspěvku na bydlení, který se navýšil o 17,0 %. Z celkového objemu dávek státní podpory v Česku připadá na Plzeňský kraj pátý nejnižší podíl (4,4 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl výdajů na celorepublikovém objemu Moravskoslezský kraj (14,3 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,6 %).

Z mezikrajského srovnání byla hodnota dávek státní sociální podpory v přepočtu na obyvatele v Plzeňském regionu nejnižší.

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele se v Plzeňském kraji meziročně mírně navýšily o 1,1 %. V celorepublikovém srovnání byla zjištěná hodnota v kraji 4 034 Kč na 1 obyvatele nejnižší, zároveň se jedná o výrazně nižší hodnotu, než představoval celorepublikový průměr (5 186 Kč/obyv.). Nejvyšší hodnotu mají regiony s vysokou nezaměstnaností, a to kraj Moravskoslezský (6 864 Kč/obyv.) a Ústecký (6 506 Kč/obyv.).

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Služby provozované formou celoročního pobytu tvořily dvě pětiny sociálních zařízení.

V Plzeňském kraji se nacházelo v roce 2025 celkem 159 **zařízení sociálních služeb** s 5 252 lůžky. V příslušných sociálních zařízeních tvořily téměř dvě pětiny služby provozované formou celoročního pobytu. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

Na 1 000 obyvatel starších 65 let v kraji připadá čtvrtý nejnižší počet lůžek v domovech pro seniory v republice.

Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském regionu bylo v roce 2025 provozováno 26 domovů pro seniory s kapacitou 1 565 lůžek pro jejich klienty. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory zvýšil o 49. Od roku 2008 byla vůbec nejnižší kapacita v kraji v roce 2024 (1 516 lůžek), naopak nejvyšší v roce 2012 (1 842 lůžek). Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje hodnoty 60,2 v kraji, což je méně než republikový průměr (66,9 lůžek). V přepočtu na 1 000 obyvatel starších 65 let bylo v našem regionu evidováno 12,2 lůžek v domovech pro seniory, což je čtvrtá nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání. Nižší hodnota byla mapována pouze v Jihomoravském kraji, Praze a v kraji Libereckém, naopak v Jihočeském regionu bylo dosaženo hodnoty nejvyšší (21,9). Zároveň se jedná o první mírný meziroční nárůst, který přerušil setrvalý pokles mapovaný v Plzeňském kraji již od roku 2011.

Počet lůžek pro osoby s duševními poruchami se za poslední dekádu téměř zdvojnásobil.

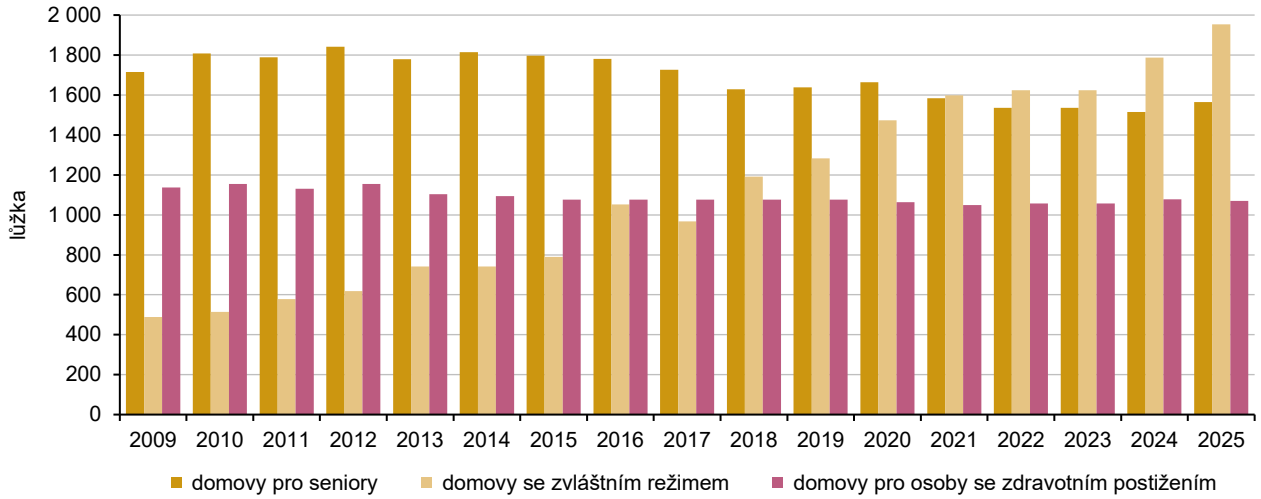
Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech se zvláštním režimem**, které poskytují služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 23 s kapacitou 1 954 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že od roku 2008 dochází k navyšování počtu i kapacity zařízení. Za deset let vzrostla kapacita do roku 2025 téměř dvojnásobně, což znamenalo o 901 lůžek víc. V regionu byl zaznamenán poměrně výrazný meziroční nárůst lůžek nejen v roce 2025 (o 9,3 %), ale i v roce 2024 (o 10,0 %). Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 85,0 lůžek, tj. o 19,4 lůžek na jedno

zařízení nad republikovým průměrem, a byla ve srovnání s ostatními kraji v republice nejvyšší.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s kapacitou 1 070 lůžek.

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí, jedná se o **domovy pro osoby se zdravotním postižením**. V Plzeňském kraji se nalézá 12 těchto zařízení s 1 070 lůžky pro své klienty v roce 2025. V posledních deseti letech je počet lůžek pro osoby se zdravotním postižením téměř neměnný. V průměru tak na každý tento druh zařízení v kraji připadalo 89,2 lůžek v roce 2025 a tato hodnota byla v mezikrajském srovnání nejvyšší. Republikový průměr převyšovala o 37,3 lůžek na jedno zařízení.

Graf 2.11 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Plzeňském kraji (k 31. 12.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 k dispozici 10 azylových domů a 5 zařízení nabízejících chráněné bydlení.

Mezi další nejvíce využívaná pobytová zařízení sociálních služeb můžeme zařadit azylové domy a chráněné bydlení. **Azylové domy** poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. V roce 2025 Plzeňský kraj nabízel 10 azylových domů s celkovým počtem 294 lůžek. **Chráněné bydlení** je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. V roce 2025 byla tato služba přístupná v Plzeňském kraji celkem v 5 zařízeních s celkovou kapacitou 260 lůžek.

K dalším zařízením sociálních služeb patří například sociálně rehabilitační služby, sociální poradny, denní a týdenní stacionáře.

Mezi další kromě výše zmiňovaných zařízení sociálních služeb v Plzeňském regionu, které disponují lůžkovou kapacitou, se řadí centra sociálně rehabilitačních služeb (13 zařízení s 45 lůžky), týdenní stacionáře (1 zařízení s 29 lůžky), terapeutické komunity (1 zařízení s 15 lůžky), služby následné péče (2 zařízení s 9 lůžky) a domy na půl cesty (1 zařízení s 8 lůžky). Mezi zařízení, která nabízela v roce 2025 největší počet služeb bez lůžkové kapacity, patřily sociální poradny (29 služeb), denní stacionáře (9 služeb), nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a sociálně terapeutické dílny (obě shodně 7 služeb).

Příspěvky na péči za rok 2025 byly poskytnuty ve výši 2,8 mld. Kč.

V prosinci 2025 bylo registrováno v Plzeňském kraji 22,6 tis. **příjemců příspěvku na péči**. Příspěvek na péči je vyplácen podle stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb. Stupně závislosti jsou rozdělené od lehké (I.), přes středně těžkou (II.), těžkou (III.) až po úplnou (IV.) závislost. **Výdaje na dávky** za rok 2025 byly poskytnuty ve výši 2,8 mld. Kč. Nejčastěji je vyplácen příspěvek na péči podle II. stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby. Tento příspěvek byl v roce 2025 vyplacen 7,3 tis. příjemců, což byla téměř třetina ze všech příjemců příspěvku na péči. Více než dvě třetiny ze všech příjemců příspěvku na péči byly oprávněné osoby starší 65 let, tj. 15,4 tis. osob. Podíl žen představoval 58,5 % ze všech příjemců příspěvku v regionu. Výdaje na dávky se od roku 2020 navýšily do roku 2025 o 915 mil. Kč., za tu dobu přibylo také 2,2 tisíc příjemců příspěvků na péči. Nejvyšší nárůst se týkal oprávněných osob ve věku nad 80 let (o 15,7 %). Podle stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby přibylo nejvíce příjemců ve IV. stupni, kde se počet navýšil o 21,1 %.

Mezi příjemci příspěvku na péči převažují ženy, nejčastěji ve věkové kategorii 80 let a více.

Z hlediska detailnější struktury **příjemců příspěvku na péči** v roce 2025 jich bylo mezi muži nejvíce ve II. stupni závislosti a ve věku 65–79 let. Nad ženami dominovali muži výrazněji ve věkové kategorii 1–17 let, v rámci které jich bylo téměř 2krát více. U žen to bylo naopak ve věku 80 let a více, kdy byl jejich počet téměř trojnásobný ve srovnání s mužskými příjemci ve stejné věkové kategorii. Z celkového počtu 13,2 tis. žen, kterým byl přiznán příspěvek na péči, představovaly ženy ve věku 80 let a více nadpoloviční většinu (51,9 %). I v případě žen se nejčastěji jednalo o příjemce ve II. stupni závislosti.

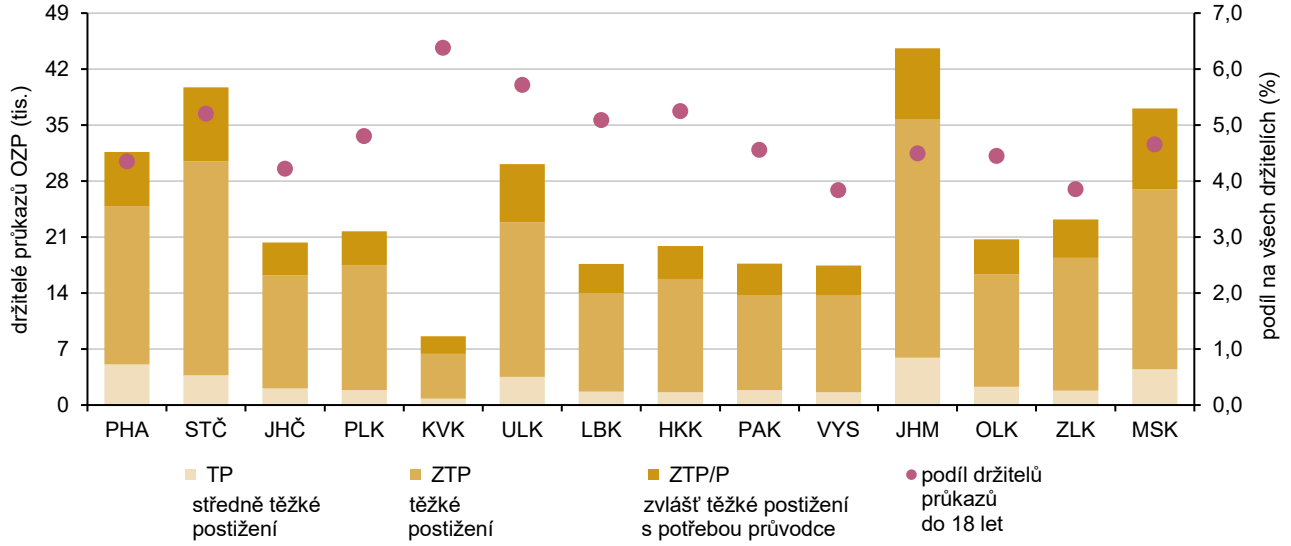
V prosinci 2025 bylo v kraji evidováno 21 721 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením.

V prosinci roku 2025 bylo v Plzeňském kraji evidováno 21 721 **držitelů průkazů osob se zdravotním postižením** (OZP). Data o počtu a struktuře držitelů průkazů OZP, která poskytuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, byla revidována včetně údajů za předchozí roky. Pokles počtu držitelů po revizi souvisí se zohledněním případů předčasného ukončení platnosti průkazu OZP, např. z důvodu úmrtí. V původních údajích tyto osoby zůstávaly do konce platnosti uvedené na průkazu. V roce 2025 bylo o 312 osob se zdravotním postižením méně než v roce 2024, tj. pokles o 1,4 %. Největší podíl osob se zdravotním postižením tvoří držitelé průkazů ZTP (osoby s těžkým postižením). V roce 2025 se jednalo o 15 555 osob, jež tvořily 71,6 % z celkového počtu držitelů průkazů se zdravotním postižením. Jednu pětinu pak představovaly osoby se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P) a se středně těžkým postižením (TP) jich bylo 1,9 tisíce. V roce 2025 mělo v držení průkaz se zdravotním postižením 11 011 žen (50,7 %) a 10 710 mužů. Jen s průkazem v kategorii ZTP/P byl podíl mužů v roce 2025 mírně vyšší než podíl žen ve stejné kategorii.

Více než 60 % držitelů průkazů se zdravotním postižením je 65 let a více.

Mladistvých do 18 let, kteří měli jeden z průkazů osob se zdravotním postižením, bylo v regionu v roce 2025 celkem 1 044. Nadpoloviční podíl představovali mladí držitelé průkazu ZTP/P (zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce) a v 44,8 % případů vlastnili (těžké postižení). V roce 2025 bylo nejvíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením **ve věku 65 let a více** (60,9 %), naopak nejmenší počet byl evidován u osob ve věku do 17 let (4,8 %). Lidé ve věku 65 let a více vlastnící průkaz ZTP (těžké postižení) tvořili nadpoloviční podíl z celkového počtu osob se zdravotním postižením (50,4 %). Z kategorie osob se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P) jich bylo nejvíce ve věku 15–64 let (2 508 osob).

Graf 2.12 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením v krajích v prosinci 2025

V našem kraji bylo koncentrováno 6,2 % všech držitelů průkazu OZP v republice, nejvíce konkrétně v Plzni-městě

V **mezikrajském srovnání** byl Plzeňský kraj v roce 2025 na sedmém místě v počtu držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Nejnižší počet byl evidován v kraji Karlovarském (8 614), nejvyšší naopak v kraji Jihomoravském (44 619). Podíl Plzeňského kraje z celkového počtu držitelů v Česku činil 6,2 %. Na území Plzeňského regionu žilo nejvíce osob se zdravotním postižením v okresech Plzeň-město (5 516) a na Klatovsku (4 789), jejich společný podíl na celkovém počtu držitelů průkazů v kraji představoval téměř polovinu

Důchodci, důchody

V okrese Domažlice připadá na 1 000 obyvatel 315 důchodců, což je mezi okresy nejvíce v republice.

Podle údajů České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) splňovalo podmínky pro výplatu některého z důchodů v prosinci 2025 v Plzeňském kraji 161 416 osob, mezi nimiž převažovaly ženy (57,9 %). **Celkový počet příjemců důchodů** po dvou letech jejich nárůstu meziročně lehce poklesl o 0,4 %. Zatímco příjemců mužů za posledních 10 let přibylo 1,7 tis., žen příjemkyň naopak ubylo o 1,9 tis. Na 1 000 obyvatel má Plzeňský region třetí nejnižší počet důchodců po Praze a Středočeském kraji, nejvíce jich je pak na Zlínsku a Vysočině. Okres Domažlice drží bohužel nepříliš lichotivé celorepublikové prvenství. Na 1 000 obyvatel zde připadá nejvíce důchodců, a to 315. Okres Klatovy je v tomto žebříčku pátý. S výší důchodu (bez ohledu na jeho typ) 20 001 Kč se Plzeňský region v mezikrajském porovnání zařadil až na osmé místo. Příjemci důchodů si tady meziročně polepšili o 352 Kč, vzhledem k roku 2016 téměř o 9 tis. Kč.

Do počtu důchodců pobírajících starobní důchod zasáhla pandemie koronaviru.

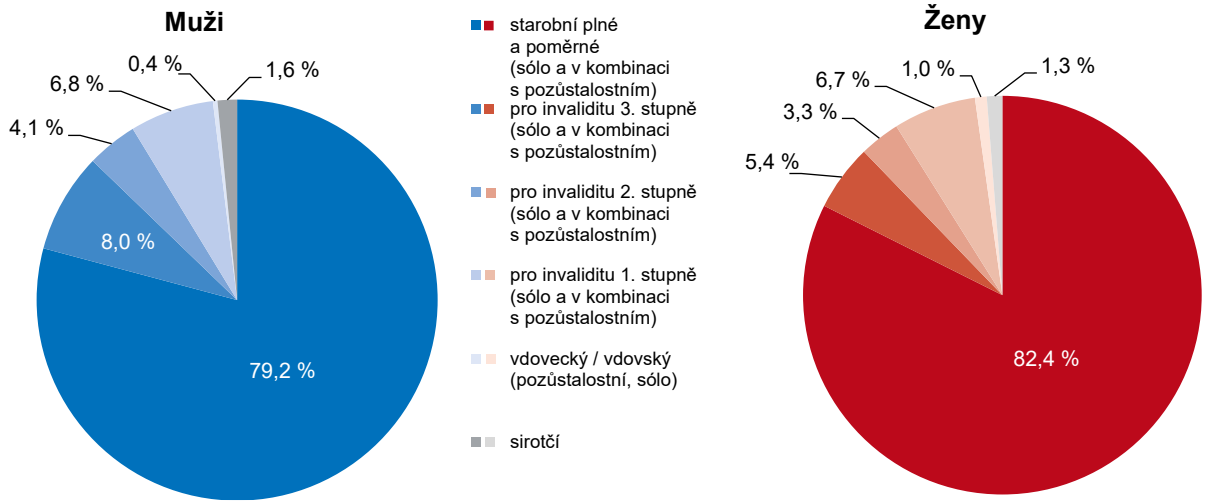
Většina z příjemců důchodů pobírala **starobní důchod**, ať už samostatně nebo v souběhu s vdovským případně vdoveckým důchodem. Starobní důchod (plný či poměrný včetně souběhů s vdovským nebo vdoveckým důchodem) dostávalo v prosinci 2025 v Plzeňském kraji 130 803 osob, to je o 0,9 % méně než v předchozím roce. Počet starobních důchodců rostl až do roku 2019, v následujícím roce pandemie koronaviru způsobila vyšší úmrtnost hlavně u seniorů a přispěla tak k poklesu počtu důchodců v následujících třech letech. Nejvíce osob ve starobním důchodu na 1 000 obyvatel žije na Zlínsku, Vysočině a Královéhradecku, nejméně jich pak mají v Praze, ve Středočeském a Plzeňském kraji. V rámci našeho regionu máme nejvíce seniorů v okrese Domažlice (247), což je zároveň pátý nejvyšší počet v Česku. V krajském městě a jeho okolí je situace příznivější. Plzeň nabízí spoustu pracovních příležitostí, kulturní a sociální zázemí včetně dobré dopravní

infrastruktury a vytváří tím vhodné podmínky pro mladé lidi. Tachovsko zase těží z velkého počtu imigrantů v produktivním věku, kteří sem přišli za prací. U příjemců starobních důchodů vidíme podobný trend jako u příjemců celkem. Zatímco plzeňských důchodců mužů mezi roky 2016 a 2025 přibylo 1 460, počet důchodkyň se snížil o 3 454. Díky tomu se rozdíl mezi počtem mužů a žen pobírajících starobní důchod bez ohledu na jeho typ výrazně snížil.

V horizontu deseti let se do důchodového věku dostane silná generace ze 70. let.

V posledním roce sice starobních důchodců nepatrně ubylo, ale je to důsledek populačně slabé generace, která nyní dosahuje důchodového věku. Za deset let se ale situace začne podstatně zhoršovat. Věku 65 let se začne dožívat velmi silná populační vlna lidí narozených v Československu mezi lety 1970 až 1980, tzv. Husákových dětí. V kombinaci s dlouhodobým poklesem porodnosti a současným prodlužováním naděje dožití to bude velká zátěž pro náš státní rozpočet. Podle aktuální Projekce obyvatelstva České republiky v letech 2023–2100 vypracované Českým statistickým úřadem (vydáno 30. 11. 2023) se v horizontu deseti let zvýší počet osob ve věku 65 let a více ze současných 2,3 milionu na 2,5 milionu, za dvacet let na 2,9 milionu, za třicet dokonce na 3,2 milionu. Důchodová reforma je proto velkým tématem nejen pro politiky. Napříč společností opětovně rezonují různé pohledy a názory. Důvody pro stabilní důchodový systém jsou však jednoznačné. Pokud se věk odchodu do důchodu nebude prodlužovat, starobní důchody se budou neúměrně navyšovat nebo se nezajistí jiné dostatečné financování těchto dávek, hrozí v budoucnu mladé generaci razantní snížení jejich nároku na důchod.

Graf 2.13 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Plzeňském kraji v prosinci 2025

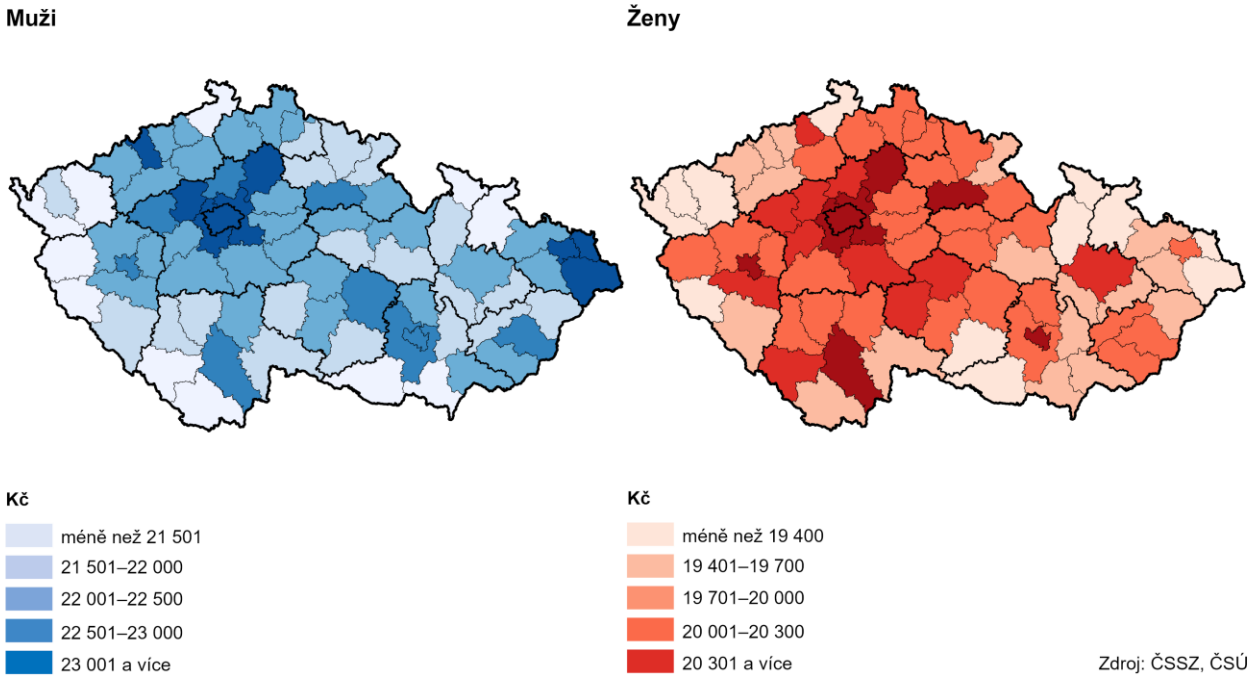
Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Zejména díky inflaci se plný starobní důchod sólo za poslední dekádu navýšil o 84,2 % na hodnotu 21 038 Kč.

V průběhu let 2016 až 2025 se plný starobní důchod sólo v kraji neustále navyšoval, markantní nárůst byl zaznamenán v roce 2022 o 17,1 % a v následujícím roce o 12,2 % především díky růstu inflace v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Během posledních deseti let tak došlo ke zvýšení starobního důchodu v Plzeňském kraji o 84,2 % na hodnotu 21 038 Kč a jednalo se o čtvrtou nejvyšší penzi v Česku. Nejlépe se mají senioři v Praze, dále pak ve Středočeském a v Moravskoslezském regionu. Nejhůře jsou na tom důchodci na Karlovarsku, jejich penze je o více než 2 tisíce nižší ve srovnání s hlavním městem. V našem kraji pobírají nejvíce peněz senioři v okrese Plzeň-město (21 522 Kč), o trochu méně pak v okolních okresech. Nejnižší důchod mají penzisté na Domažlicku a Klatovsku.

Stejně jako u mezd je i zde patrný rozdíl mezi důchody mužů a žen, i když postupem času se obě tyto penze přibližují. Zatímco v roce 2016 dostávaly plzeňské důchodkyně v průměru 82,7 % penze mužů, v loňském roce se tento podíl zvýšil téměř na 90 %. Významně k tomu přispělo zavedení tzv. výchovného (tj. příspěvek 500 Kč měsíčně za každé vychované dítě) od 1. ledna 2023. Nárok na tento příspěvek má rodič, který o dítě nejvíce pečoval, což byly nejčastěji ženy. Důchody seniorů mužů v Plzeňském kraji byly v rámci Česka šesté nejvyšší a dosahovaly průměrně 22 185 Kč. Penze seniorek činila 19 938 Kč a byla v mezikrajském porovnání pátá nejvyšší.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2025

Poslední dva roky podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu zaznamenává pokles.

Podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu v dlouhodobém pohledu od roku 2014 v Plzeňském kraji klesal až do roku 2018, kdy dosáhl ve sledovaném období svého minima (41,2 %). Od té doby se trend vývoje obrátil a podíl naopak narůstal až do roku 2023. V následujících dvou letech se znovu navrací klesající tendence V roce 2025 se hodnota podílu meziročně snížila o 2,3 p. b. na hodnotu 46,5 %.

Předčasný důchod pobírala více než třetina starobních důchodců.

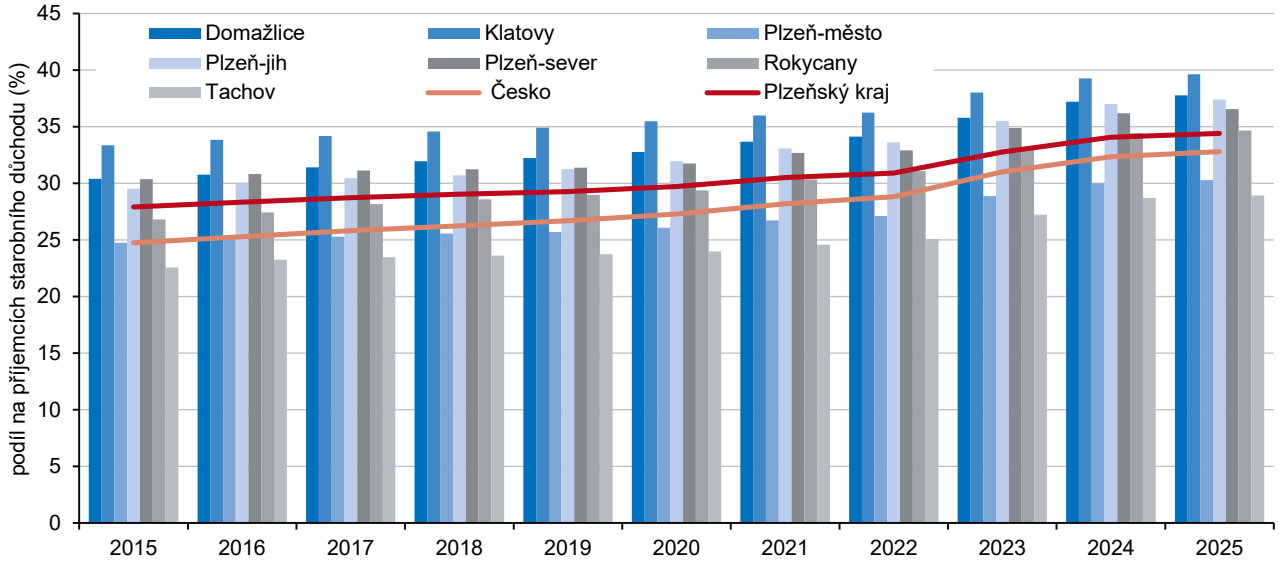
V souvislosti se zvyšováním věkové hranice pro odchod do důchodu a s obtížnějším uplatněním na trhu práce stoupá v posledních letech počet osob, které se rozhodnou odejít do předčasného důchodu. Koncem roku 2025 pobíralo v Plzeňském kraji **předčasný starobní důchod** (ať už samostatně nebo v souběhu s pozůstalostním důchodem) 34,4 % starobních důchodců (35,8 % důchodců mužů a 33,4 % důchodkyň žen). Od roku 2016 jejich celkový počet vzrostl téměř o pětinu, přičemž nejvíce jich přibylo v letech 2023 a 2024. Předčasná penze byla v roce 2023 extrémně výhodná především díky kombinaci vysokých valorizací a obav ze zpřísněných podmínek pro její získání, které vstoupily v platnost od října 2023. Často se vyplatilo zažádat si o předčasný důchod „bez výplaty“, pracovat dál, ale mít důchod vyměřený ještě podle starých podmínek. Nejčastěji využívali možnost odchodu do důchodu dříve na Vysočině, kde podíl příjemců předčasných penzí

přesáhl 41 %. Opačná situace byla v Praze a ve Středočeském kraji. Tady podíl předčasných důchodců představoval jen 17,4 %, respektive 28,2 % z celkového počtu penzistů. V našem kraji mají relativně nejvyšší podíl předčasných starobních důchodců Klatovsko a Domažlicko, nejnižší zase okresy Tachov a Plzeň-město.

Mezi příjemci vdovských/vdoveckých důchodů je pětkrát méně mužů než žen.

Dominantní zastoupení žen ve struktuře jednotlivých typů důchodů se vyskytuje u vdoveckých, resp. vdovských důchodů (včetně souběhu se starobním nebo invalidním důchodem). V prosinci 2025 pobíralo v Plzeňském kraji 27 908 žen **vdovské důchody**, mužů dostávajících **vdovecké důchody** však bylo pětkrát méně. Dlouhodobě se počet mužů s přiznaným vdoveckým důchodem téměř nemění na rozdíl od žen s přiznaným vdovským důchodem, kterých vzhledem k roku 2016 ubylo o 7,4 %. Z pohledu výše vdovského i vdoveckého důchodu na tom byli nejlépe příjemci v Praze, naopak nejhůře ti na Olomoucku. V Plzeňském kraji dosáhl ke konci roku 2025 vdovský důchod včetně souběhu se starobním nebo invalidním důchodem průměrně 22 678 Kč a byl šestým nejvyšším mezi regiony. V jediném plzeňském okrese Plzeň-město přesáhla tato měsíční renta 23 tis. Kč. S výší vdoveckého důchodu 24 444 Kč obsadil náš kraj čtvrté místo, přičemž na hranici 24 tis. Kč nedosáhli vdovci na Domažlicku a Klatovsku.

Graf 2.14 Příjemci předčasného starobního důchodu v Plzeňském kraji a jeho okresech (v prosinci)

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

V Plzeňském kraji byl evidován nejvyšší podíl příjemců důchodu s druhým stupněm invalidity na 1 000 obyvatel v republice.

Třetím nejvíce zastoupeným typem důchodů jsou **důchody invalidní** (sólo), které se dělí na základě procentuálního poklesu nebo dokonce ztráty pracovní schopnosti na tři základní stupně. Celkový počet invalidních důchodců činil v prosinci 2025 v Plzeňském kraji 26 869. Zatímco osob s invaliditou 3. stupně, tj. se sníženou pracovní schopností 70 % a více, u nás v posledních deseti letech ubylo o 12,6 %, obyvatel s 1. (pokles pracovní schopnosti o 35–49 %) a 2. stupněm invalidity (pokles pracovní schopnosti o 50–69 %) naopak přibylo, v obou případech o více než čtvrtinu. Nejvíce invalidních důchodců 1. stupně připadá na 1 000 obyvatel v Ústeckém a Jihomoravském kraji. Druhý stupeň invalidity dominuje právě v Plzeňském kraji, kde na 1 000 obyvatel máme nejvyšší počet osob se sníženou pracovní schopností o 50–69 %, a to 9,4. Mezi okresy je na tom celorepublikově nejhůře Domažlicko a do poslední desítky se dostaly i další plzeňské okresy Tachov, Rokycany a Klatovy. Obyvatel s omezenou pracovní schopností nad 70 % je relativně nejvíce na Zlínsku a opět také na Plzeňsku. V rámci okresů jich žije nejvíce na Klatovsku, Rakovnicku a Domažlicku, na sedmé místo se zařadil okres Tachov,

na dvanácté pak ještě Rokycany. Nejméně invalidních důchodců ve všech jeho stupních se vyskytuje v Praze a Středočeském kraji. Plzeňský invalidní důchod sólo dosáhl v prosinci 2025 v případě 1. stupně výše 10 076 Kč, 2. stupně 12 008 Kč a 3. stupně 17 950 Kč. Nejvyšší penze ve všech jeho stupních jsou vypláceny v krajích Vysočina a Zlínském. Naopak nejhůře jsou na tom příjemci 1. stupně na Karlovarsku a 2. a 3. stupně v hl. městě Praze.

V kraji bylo v roce 2025 evidováno 2 235 příjemců sirotčích důchodců a jejich počet od roku 2020 roste.

Druhovou skladbu jednotlivých typů penzí doplňuje ještě **důchod sirotčí**. V Plzeňském kraji bylo loni evidováno 2 235 příjemců, za posledních deset let se jejich počet zvýšil skoro o 20 %. Nezaopatřeným dětem, kterým zemřel rodič, bylo v našem kraji průměrně vypláceno 10 856 Kč měsíčně, což je sedmý nejvyšší důchod v rámci Česka. Nejvíce peněz obdrželi sirotci v Praze a ve Středočeském kraji, nejméně naopak na Karlovarsku a Ústecku. V našem regionu pobíraly nezaopatřené děti nejvyšší sirotčí důchod na Rokycansku, nejnižší pak na Domažlicku, kde nepřesáhl ani hranici 10 tis. Kč.

Kultura

V Plzeňském kraji klesá počet knihoven, v roce 2025 jich bylo evidováno 498 včetně jejich poboček.

Kultura a kulturní instituce plní významnou sjednocující funkci, která prostupuje a propojuje různé oblasti lidské činnosti a společenského života. Vybavenost obcí zařízeními, která umožnují tvorbu, zprostředkování a uchovávání kulturních hodnot, tak zvyšuje kvalitu života v obcích a přispívá k osobnímu rozvoji a soudržnosti jejich obyvatel. K 31. 12. 2025 poskytovala **veřejné knihovnické služb**y v Česku dle údajů Národního institutu pro kulturu síť 5 934 knihoven včetně poboček, což je o 67 méně než v roce 2024 a o 1 207 méně než před 25 lety. Klesající trend je patrný i v Plzeňském kraji, kde bylo od roku 2001 zrušeno 76 knihoven (vč. poboček). V roce 2025 tak sídlilo v obcích Plzeňského kraje 498 knihoven včetně jejich poboček, s tímto počtem se region zařadil na páté nejvyšší místo v rámci Česka. Nejvíce jich bylo ve Středočeském (750) a Jihomoravském kraji (690), nejméně naopak v Praze (92) a na Karlovarsku (130).

Knihovny evidovaly v kraji přes 1,6 mil. výpůjček.

Veřejnými knihovnami jsou v regionech krajské vědecké knihovny zřizované kraji a dále knihovny zřizované obcemi a městy. Lokálně vyčleněnou částí knihovny je pak **pobočka**, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením. V Plzeňském kraji bylo ke konci roku 2025 takovýchto poboček 49, jejich počet se dlouhodobě příliš nemění. Knihovny v kraji (vč. poboček) disponovaly v roce 2025 téměř 4,6 miliony knihovních jednotek a bylo zde registrováno 73 tisíc čtenářů. Celkem čtenáři uskutečnili přes 1,6 milionů výpůjček (bez prodloužených výpůjček).

V Plzeňském kraji byl evidoval druhý nejnižší počet návštěvníků knihoven v republice.

V roce 2025 navštívilo veřejné knihovny v Plzeňském kraji 2,0 milionů návštěvníků (včetně on-line služeb), což je 2,4% podíl všech návštěvníků v republice. Jednalo se o druhý nejnižší podíl mezi kraji, méně bylo evidováno již jen na Karlovarsku (1,2 %). Nejlépe na tom byla Praha, kde hosté tvořili více než třetinu v rámci celého Česka. Z celkového počtu návštěvníků knihoven regionu se jednalo o 958 tis. fyzických osob, jejichž počet se meziročně významně snížil (o 34,5 %). On-line hostů bylo 1,1 mil., tedy více než těch fyzických, což bylo evidováno kromě Karlovarského ve všech krajích Česka. Čtenáři mohou v knihovnách také využívat počítače s připojením k internetu, jejichž počet po výrazném růstu do roku 2008 a následné stagnaci již od roku 2019 v regionu klesá.

Meziročně se počet expozic a výstav v muzeích a galeriích navýšil o více než pětinu.

V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji možné navštívit 36 **muzeí a památníků**, 2 **galerie** a 18 poboček muzeí a galerií. V těchto objektech jsme mohli shlédnout 190 expozic a 254 výstav, celkově tak došlo k navýšení expozic a výstav v souhrnu o více než pětinu ve srovnání s rokem 2024. Expozice a výstavy v galeriích, muzeích a památnících navštívilo celkem 393 tisíc osob, což je meziročně o 1,1 % méně, ačkoli výstavní plocha těchto regionálních objektů vzrostla. Oproti předchozímu roku se snížil počet evidovaných sbírkových předmětů, máme jich necelých 1,4 mil., čímž se kraj řadí na čtvrtou nejvyšší pozici v rámci celého Česka. V porovnání s ostatními regiony obsadil Plzeňský kraj páté místo v celkovém součtu muzeí, galerií a památníků, nejvíce jich bylo ve Středočeském (63) a nejméně v Karlovarském kraji (16 objektů).

Památkové objekty jako jsou hrady, zámky atd. evidovaly v roce 2025 v kraji 569 tis. návštěvníků.

Památkových objektů s kulturním využitím, které jsou zpřístupněné návštěvníkům za vstupné, tj. **hradů, zámků a ostatních památek**, bylo v roce 2025 v Plzeňském regionu 34, meziročně o 2 více. Celkový počet návštěvníků těchto objektů představoval hodnotu 569 tisíc. Z hlediska vývoje dochází od roku 2023, kdy byl patrný propad po rekordním pocovidovém roce 2022, znovu k postupnému růstu. Meziročně se návštěvnost navýšila o 5,3 %. Nejznámějšími památkovými objekty v Plzeňském kraji jsou hrady Rabí, Kašperk, Velhartice či Švihov, zámky Kozel, Zbiroh, Manětín a Nebílovy, případně kláštery Plasy, Kladruby nebo Chotěšov. Na území regionu se pořádá mnoho kulturních akcí, např. výstav, koncertů, prohlídek anebo vystoupení, jejichž počet se meziročně snížil, zároveň se však celkový součet návštěvníků kulturních akcí meziročně mírně navýšil (o 3,1 %).

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet registrovaných trestných činů se v kraji meziročně navýšil o 2,8 %.

Podle údajů Policejního prezidia ČR bylo v Plzeňském kraji v roce 2025 spácháno 9 244 **registrovaných trestných činů**, což představuje mírný meziroční nárůst (o 2,8 %). Nejvyšší počet trestné činnosti zde byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů, což byl téměř dvojnásobek skutků evidovaných v roce 2025. V celorepublikovém měřítku se Plzeňský kraj podílí 5,4 % na celkové registrované trestné činnosti a řadí se na sedmé místo. Na trestné činnosti v Česku nejvíce participovala Praha s 20,5 %, naopak nejméně se podílel Karlovarský kraj (2,9 %). Meziročně došlo v celé republice a sedmi krajích k poklesu, nejzásadněji v Praze (o 9,3 %). V ostatních krajích byl zaznamenán nárůst, nejvyšší na Liberecku (o 6,7 %), Plzeňský region obsadil šestou pozici.

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 15,1 registrovaných trestných činů.

Intenzita kriminality dosáhla v Plzeňském kraji v roce 2025 hodnoty 15,1 registrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel, čímž se v rámci Česka region umístil na šestém nejvyšším místě a zároveň byl mírně pod republikovým průměrem (o 0,5 trestných činů na 1 000 obyvatel). Z hlediska vývoje posledních deseti let byly patrné dva výraznější vrcholy, kdy došlo v rámci tohoto ukazatele k růstu, a to v roce 2019 a následně v roce 2022. Po roce 2022 byly klesající tendence opět přerušeny až v roce 2025, kdy došlo k mírnému meziročnímu navýšení. Mezi okresy s nejnižší intenzitou kriminality patřily v kraji Plzeň-jih a Plzeň-sever se společně evidovanou hodnotou 9,5 trestných činů na 1 000 obyv. Naopak v okrese Plzeň-město byla dosažena nejvyšší intenzita kriminality (21,8).

Objasněnost trestných činů dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 42,1 %.

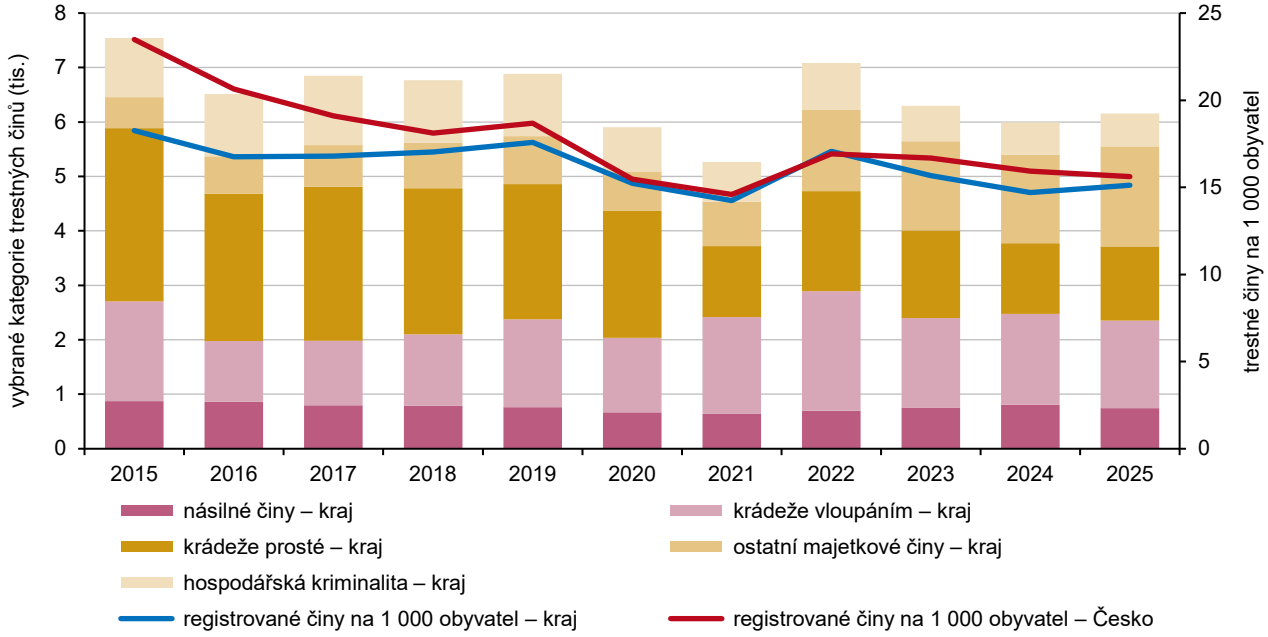
Celkové procento **objasněnosti** se od roku 2015 v Plzeňském kraji pohybuje v rozmezí 41,0–54,1 %. V roce 2025 objasnila policie v regionu 42,1 % registrovaných trestných činů, což byla druhá nejnižší hodnota ve sledované časové řadě a Plzeňský kraj se tak zařadil po hl. městě Praze, Jihomoravském

a Středočeském kraji na čtvrté místo s nejnižším podílem objasněných případů. Nejmenší hodnota v monitorovaném období (41,0 %) byla v regionu evidována v roce 2024. Při mezikrajském porovnání byla nejlepší objasněnost zjištěna na Ústecku (60,4 %) a naopak nejhorší v Praze (26,8 %). Meziročně došlo v celém Česku a v osmi jeho krajích ke zhoršení situace, jen v šesti případech objasněnost oproti předchozímu roku vzrostla, nejvíce na Liberecku.

Nejnižší počet trestných činů byl mapován na Rokycansku, nejvyšší naopak v městském regionu Plzně.

Z pohledu regionálního uspořádání uvnitř kraje bylo registrováno nejvíce trestných činů v okrese Plzeň-město (4 494), což byla téměř polovina z celkového počtu trestných činů v kraji. Nejnižší podíl trestné činnosti byl zaznamenán v okrese Rokycany (6,2 %). Celkově došlo v kraji a ve většině jeho okresů meziročně k nárůstu trestné činnosti, nejzásadněji v okrese Domažlice (o 6,5 %). Naopak ke snížení registrovaných trestných činů proti předchozímu roku došlo pouze mírně v okrese Klatovy (o 0,3 %), výrazněji však na Rokycansku (o 15,1 %). Nejvíce trestných činů, zhruba polovina, se podařilo objasnit policejním orgánům v okresech Klatovy a Tachov, naopak nejméně v okrese Plzeň-město (třetina). Ve srovnání s rokem 2024 byl v regionu zaznamenán v roce 2025 nárůst procenta objasněnosti trestních činů na Domažlicku a ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (shodně o 2,7 p. b.) a v okrese Plzeň-město (o 2,0 p. b.), naopak k nejvýraznějšímu snížení došlo na Tachovsku (o 1,4 p. b.). V celém Plzeňském kraji došlo meziročně ke zvýšení procenta objasněnosti trestných činů o 1,2 p. b.

Graf 2.15 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a Česku

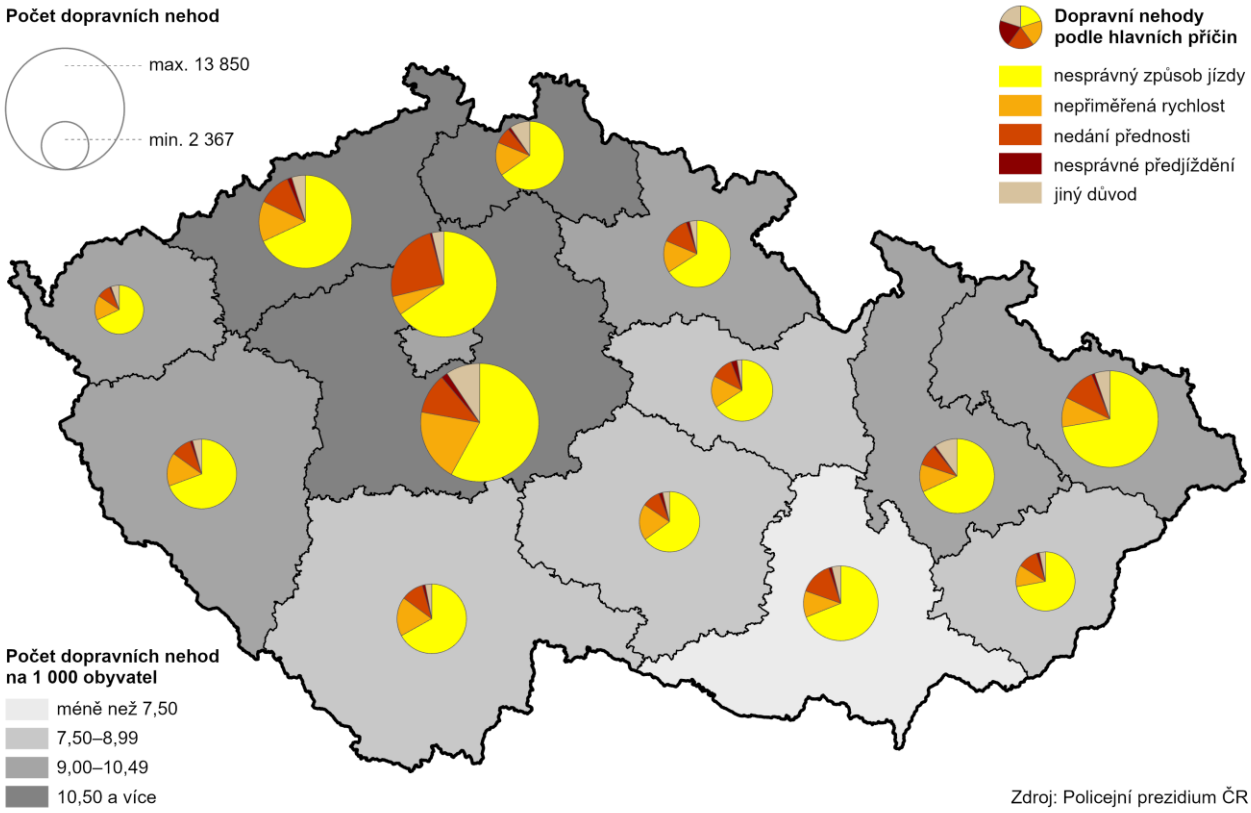
Zdroj: Policejní prezidium ČR

Kriminalita byla téměř z 80 % tvořena obecnými trestnými činy, mezi které nejčastěji patří majetková trestná činnost.

Většina registrovaných trestných činů je klasifikována obecným činem a v Plzeňském kraji představoval v roce 2025 jejich podíl na celkovém počtu trestných činů 78,8 %. Z oblasti **obecné kriminality** bylo nejvíce trestných činů majetkových (66,1 %), násilné činily jen 10,2 %. Z majetkové trestné činnosti se jedná především o krádeže vloupáním, jež představovaly více než pětinu všech obecných trestných činů. Nejčastěji byly v této souvislosti řešeny krádeže vloupáním do motorových vozidel (571 skutků) a do ostatních objektů (562 skutků). Krádeže prosté tvořily necelou pětinu z obecné kriminality v regionu a převládaly mezi nimi krádeže v obchodech (587 činů). V rámci ostatní majetkové kriminality převažovaly

podvody, kterých v roce 2025 registrovala policie v kraji 1 092, meziročně tedy došlo k navýšení téměř o třetinu. **Hospodářská kriminalita** se v kraji podílela 6,5 % na celkovém počtu registrovaných trestných činů. V porovnání s rokem předchozím kriminalisté zaznamenali celkově nárůst o 248 registrovaných trestných činů, u obecné kriminality se jednalo o navýšení o 4,2 %, u hospodářské kriminality jen o 1,2 %. Ze 601 hospodářských deliktů se nejčastěji jednalo o neoprávněný přístup a poškození záznamu v počítačovém systému, opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla (14,5 % skutků), o úvěrový podvod nebo o porušení práv k ochranné známce a jiným označením. Mezi **násilné činy** bylo v Plzeňském regionu v roce 2025 zařazeno 743 trestných skutků, došlo tak k jejich mírnému poklesu oproti roku 2024. Jednalo se především o úmyslné ublížení na zdraví (29,1 %), porušování domovní svobody (17,1 %), nebezpečné vyhrožování nebo vydírání. V kraji bylo v tomto roce kriminalisty vyšetřováno také 9 vražd, přičemž 8 z nich bylo objasněno.

Dopravní nehody v krajích v roce 2025

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Od roku 2023 počet nehod v kraji roste, v roce 2025 dosáhl hodnoty 4 792.

V roce 2025 bylo v Česku na základě zveřejněných údajů Policejního prezidia ČR způsobeno 85 518, tj. o 7,3 % méně **dopravních nehod** než v předchozím roce. Nejvíce nehod prošetřovala dopravní policie ve Středočeském kraji (13 850) a v Praze (11 030). Naopak k nejméně nehodám došlo v Karlovarském kraji (2 367). V Plzeňském kraji bylo celkem způsobeno 4 792 nehod, což představuje 5,6 % z úhrnu v rámci Česka. Zároveň došlo v kraji k meziročnímu navýšení počtu dopravních nehod o 1,7 %. Nehodovost v kraji má od roku 2023 rostoucí tendenci. Tuto skutečnost je možné pozorovat i v rámci relativního ukazatele přepočtu nehodovosti na 1 000 obyvatel kraje, kde bylo v roce 2025 dosaženo hodnoty 7,8. Mezi okresy Plzeňského kraje se nejvíce bouralo v Plzni-městě (1 832), kde však došlo současně k nejvýraznějšímu snížení o 3,3 % ve srovnání s rokem 2024.

V přepočtu na obyvatelstvo však byla nejvyšší nehodovost patrná na Domažlicku (10,0 nehod na 1 000 obyvatel.) Nejméně dopravních nehod i v přepočtu na místní obyvatelstvo bylo mapováno v okrese Rokycany (270; 5,3 nehod na 1 000 obyv.), kde oproti roku 2024 narostl počet dopravních nehod nejvíce, a to o 14,9 %.

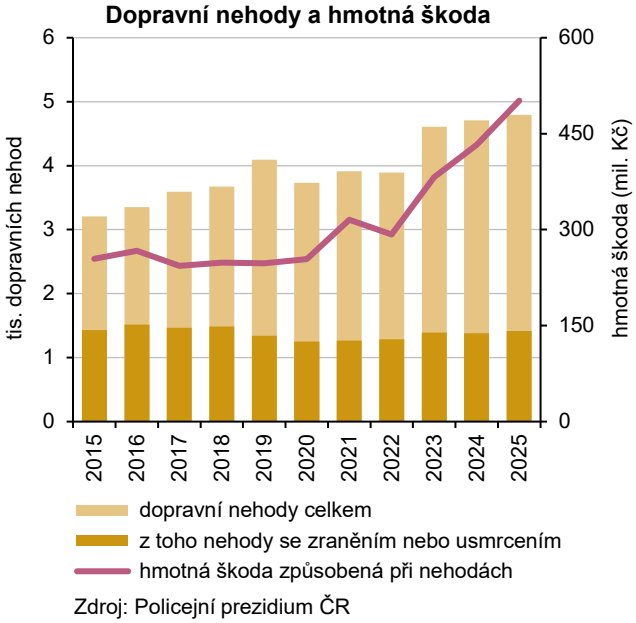
S růstem dopravních nehod narostl v roce 2025 i počet zraněných, zároveň však mírně klesl počet úmrtí v jejich důsledku.

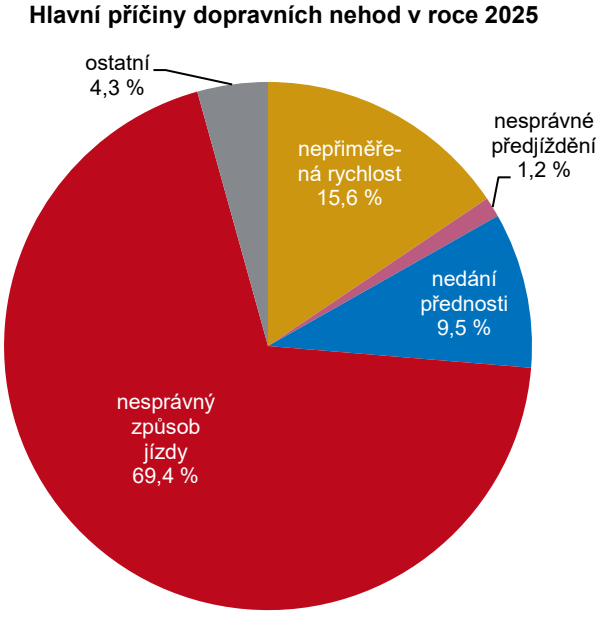
V Česku podlehlo v roce 2025 následkům dopravních nehod 421 osob. Nejvíce tragických nehod se událo ve Středočeském kraji (77) a nejméně na Karlovarsku (13). S následky na životě a zdraví bylo v Plzeňském kraji způsobeno 1 413 dopravních nehod, tedy o 2,4 % více než v předešlém roce. Při dopravních nehodách v regionu **zemřelo** 35 osob, což bylo v meziročním porovnání o 8 méně. Při dopravních nehodách bylo celkem **zraněno** 1 762 osob z toho těžce 83, což je o 20,2 % méně v porovnání s předchozím rokem. Nejvíce těžce zraněných bylo evidováno v okrese Plzeň-město (40). Lehce zraněno bylo v kraji 1 679 osob, o 62 více než v roce 2024.

K nejčastějším příčinám dopravních nehod v kraji patřil nesprávný způsob jízdy a nepřiměřená rychlost.

Nejčastější **příčinou dopravních nehod** v Česku v roce 2025 byl nesprávný způsob jízdy, který stál za 56 687 nehodami, což představuje 66,3 % z celkového počtu nehod. K dalším příčinám s vysokou četností se zařadila nepřiměřená rychlost (11 969), nedání přednosti (10 844) a nesprávné předjíždění (1 220). Nejvíce nehod bylo zaviněno řidičem motorového vozidla, a to v 77 249 případech, což bylo 90,3 % z jejich celkového počtu. V Plzeňském kraji mohl za 69,4 %, tj. 3 324 nehod nesprávný způsob jízdy, z toho nejvíce jich bylo v okrese Plzeň-město (1 370). Nepřiměřená rychlost mohla v kraji za 746 nehod, kterých bylo nejvíce zaviněno v okresech Plzeň-město (140), Plzeň-jih (126) a Klatovy (124). Nedání přednosti způsobilo 456 nehod, nejvíce v okrese Plzeň-město (214). V důsledku nesprávného předjíždění bylo nejvíce nehod zaviněno v okresech Klatovy (16) a Plzeň-jih (15). Z hlediska zavinění bylo v Plzeňském kraji způsobeno chodci 72 dopravních nehod, z nichž nejvíce, a to kvůli vysoké koncentraci osob, v okrese Plzeň-město (45).

Graf 2.16 Dopravní nehody v Plzeňském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

V důsledku dopravních nehod byla v kraji způsobena škoda ve výši 501,7 mil. Kč, což je dvakrát více než v roce 2015.

Se zvyšováním počtu dopravních nehod se zvyšuje také **hmotná škoda**, která byla způsobena v jejich důsledku. V roce 2025 dosáhly v Česku tyto škody 8 346,9 mil. Kč. Na celorepublikové hodnotě vzniklých hmotných škod při dopravních nehodách se Plzeňský kraj s hodnotou 501,7 mil. Kč podílel 6,0 %.

Oproti roku 2015 se hmotné škody v regionu zdvojnásobily. V meziročním srovnání se hmotná škoda navýšila o 16,0 %. V průměru na jednu nehodu v regionu připadla škoda ve výši 104 688 Kč, což je o 14,1 % více než v roce 2024. Nejvyšší hodnota hmotných škod byla zaznamenána v okrese Plzeň-město (161,5 mil. Kč), naopak nejnižší v okrese Domažlice (37,4 mil. Kč).

Alkohol stál v našem regionu za 327 dopravními nehodami.

V roce 2025 bylo v Česku zaviněno celkem 4 398 **nehod pod vlivem alkoholu**. Plzeňský kraj se s počtem 327 řadí na šestou pozici mezi regiony, čímž se na celorepublikové hodnotě podílí 7,4 %. Meziročně vzrostla nehodovost pod vlivem alkoholu v kraji o 4,5 %. Na celkové nehodovosti v Plzeňském kraji se nehody zaviněné pod vlivem alkoholu podílely 6,8 %, což je mezi regiony Česka třetí nejvyšší hodnota po Jihomoravském (8,2 %) a Zlínském kraji (6,9 %).

Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje podíl bodovaných řidičů 5,9 %.

K 31. 12. 2025 bylo v Plzeňském kraji Ministerstvem dopravy evidováno 24 044 řidičů, kteří se dopustili **přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení** řidiče. Jedná se tak o šestou nejnižší hodnotu mezi kraji, kde nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v Moravskoslezském kraji (61 722), nejnižší naopak na Karlovarsku (12 612). Z hlediska vývoje představuje tento počet v Plzeňském regionu pokles ve srovnání s předchozím rokem, a to o téměř 12 %. V roce 2025 se Plzeňský kraj podílel na celkovém počtu bodovaných řidičů v Česku 5,5 %. Z celkového počtu řidičů v našem kraji se jich dopustilo přestupku 5,9 %. Nejnižší podíl řidičů s přestupkem byl registrován v hl. městě Praze (4,8 %), nejvyšší naopak v Moravskoslezském kraji (8,4 %).

V kraji bylo evidováno 1 096 požárů, což je o 68 více než v předchozím roce.

V průběhu roku 2025 došlo podle statistik vedených Ministerstvem vnitra-generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR na území státu k více než 19 tis. **požárů**, z nichž 5,8 % bylo lokalizováno v Plzeňském kraji. V našem regionu tak bylo detekováno 1 096 požárů, což představuje meziroční navýšení jejich počtu o 6,6 %, tj. o 68. K růstu došlo ve všech krajích kromě Libereckého, kde jejich počet meziročně mírně klesl. Na 1 000 obyvatel středního stavu v kraji připadlo 1,8 požárů, což je mírně nadprůměrná hodnota v rámci Česka (1,7). Z regionálního pohledu byl největší počet požárů v kraji zaznamenán v okrese Plzeň-město, kde bylo v roce 2025 lokalizováno 29,0 %, tj. 318 z jejich celkového počtu. Zároveň byl právě tento okres spolu s okresem Plzeň-jih jediným, který zaznamenal jejich meziroční snížení. Naopak ve zbývajících pěti došlo k růstu, který se nejvýrazněji projevil na Domažlicku, kde se počet požárů ve srovnání s předchozím rokem navýšil téměř o polovinu. V přepočtu na obyvatelstvo se nejvyšší počet požárů vyskytoval na Tachovsku, kde dosáhl hodnoty 2,7 požárů na 1 000 obyvatel, nejnižší poté na jihu Plzeňska (1,3).

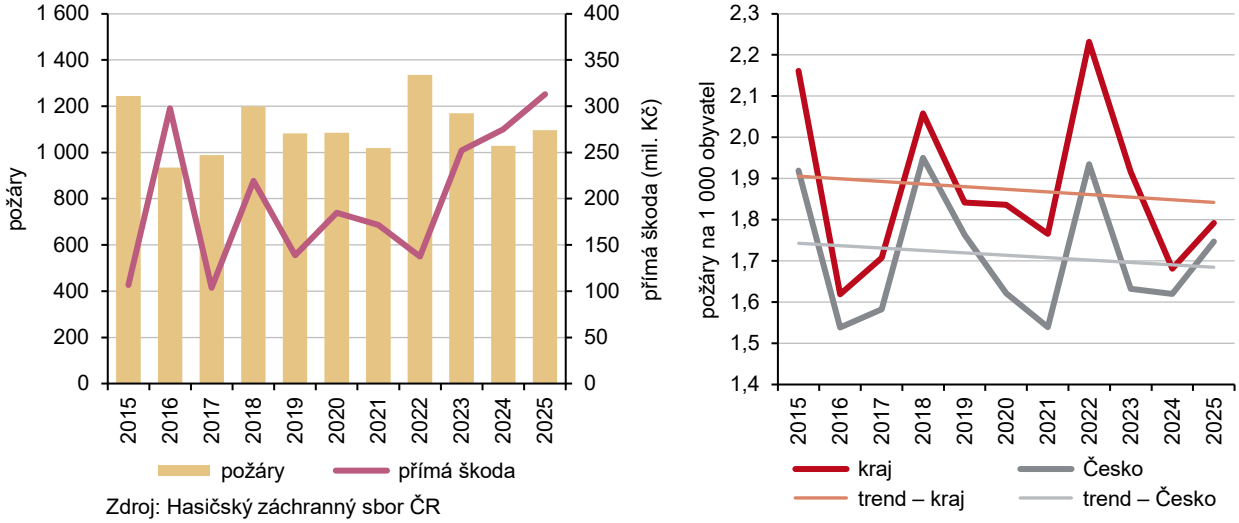
V důsledků požárů vznikla v kraji nejvyšší škoda od roku 2010 a to 313 mil. Kč.

Celkově při požárech v rámci Česka vznikla během roku 2025 **přímá škoda** přes 5 mld. Kč, ale jen 6 % z ní mělo příčinu v událostech mapovaných na území Plzeňského kraje. V našem regionu vznikla přímá škoda v důsledku požárů ve výši 313,0 mil. Kč, což je nejvyšší hodnota od roku 2010 a zároveň představuje téměř 14% meziroční nárůst. V přepočtu na jeden požár připadla v kraji škoda ve výši 285,5 tis. Kč, což je ve srovnání s republikovou hodnotou (276,8 tis. Kč) mírně nadprůměrná částka. K největší škodě došlo na Pardubicku, kde k hodnotě přesahující 1 mld. Kč významně přispěl rozsáhlý požár průmyslové haly ve Vysokém Mýtě. V detailu okresů Plzeňského kraje dominovala přímá škoda evidována na Tachovsku, kde se i vlivem tragického požáru lakovny výrobní firmy v Chodové Plané vyšplhala v roce 2025 na částku 124,6 mil. Kč.

Rok 2025 byl z hlediska úmrtí při požárech v kraji nejtragičtějším za posledních 5 let.

Zcela nesrovnatelným s finanční či majetkovou újmou jsou však zranění osob a ztráty na životech. V rámci Česka bylo v roce 2025 při požárech **usmrceno** 113 osob, což je o 6 případů více než v roce 2024. V případě Plzeňského kraje byl rok 2025 nejtragičtějším za posledních pět let. Došlo zde k úmrtí 9 osob, nejvíce na Tachovsku (3), kde v přímé souvislosti s již zmiňovaným požárem lakovny zemřeli dva lidé. Z mezikrajského srovnání patřily co do ztrát na životech k nejvíce zasaženým hl. město Praha a Středočeský kraj, kde shodně zahynulo při požárech 14 osob. Zároveň byl Středočeský kraj regionem s největším počtem **zraněných** (240). V rámci Česka se v souvislosti s požáry zranilo celkem 1,6 tis. osob, z nichž 111 bylo lokalizováno v Plzeňském kraji. Také byl v regionu mapován meziroční nárůst počtu raněných, a to o 24 osob.

Graf 2.17 Požáry v Plzeňském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

3. Ekonomický vývoj

Dvě dekády ekonomického vývoje poznamenala zejména globální finanční krize, koronavirus a válka na Ukrajině.

V posledních 25 letech se v Plzeňském kraji střídala období recese, stability, ale i růstu. Již na konci první dekády 21. století čelil svět velké hospodářské krizi, která zapříčinila v regionech hluboký propad hrubého domácího produktu zejména v roce 2009. Na předkrizovou úroveň jsme se jako jedni z mála dostali hned v roce 2010, ostatní kraje se postupně vzpamatovávaly až do roku 2015. Následné období oživení však nemělo dlouhého trvání. Po sedmiletém hospodářském růstu byl v letech 2020 a 2021 ekonomický vývoj poznamenán pandemií koronaviru, která vyústila v globální sociální a ekonomické oslabení. Podniky čelily narušení dodavatelských řetězců a nedostatku pracovních sil. Omezilo se cestování a letecká doprava a z důvodu narušení provozu průmyslových podniků se zlepšilo znečištěné ovzduší. Od února 2022 bylo hospodářství zasaženo válkou na Ukrajině, v jejímž důsledku došlo k růstu cen paliv a energií ve snaze o snížení závislosti na ruských fosilních palivech. Jedná se o období, kdy se projevuje vysoká inflace, rostou úrokové sazby a klesají reálné mzdy. I přesto Plzeňský kraj vykazoval od roku 2021 nepřetržitý ekonomický růst. V roce 2025 byl vývoj české ekonomiky ovlivněn také změnami v mezinárodním obchodním prostředí, zejména novými celními a regulačními opatřeními Spojených států vůči Evropské unii. Tato opatření zvyšovala nejistotu v zahraničním obchodě a zhoršovala podmínky pro export evropských výrobců na americký trh. Dopady na Česko byly převážně nepřímé a projevovaly se zejména prostřednictvím vazeb českého průmyslu na exportně orientované ekonomiky Evropské unie, především na Německo. Po uzavření rámcové dohody mezi USA a EU v červenci 2025 došlo ke stabilizaci obchodních podmínek a zmírnění hrozby výraznějšího omezení vzájemného obchodu.

Makroekonomický rámec

Regionální hrubý domácí produkt vychází z ročních národních účtů.

Vývoj regionálních makroekonomických ukazatelů je hodnocen do roku 2024, přičemž údaje za tento rok vychází z notifikační verze ročních národních účtů, údaje za roky 2022 a 2023 z verze semi-definitivní. Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je klíčovým makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje výši hodnoty statků a služeb nově vytvořených v národním hospodářství, resp. regionu, v daném období. Je významným ukazatelem ekonomické výkonnosti daného území.

V roce 2024 se plzeňský HDP ve srovnatelných cenách konečně dostal na předpandemickou úroveň.

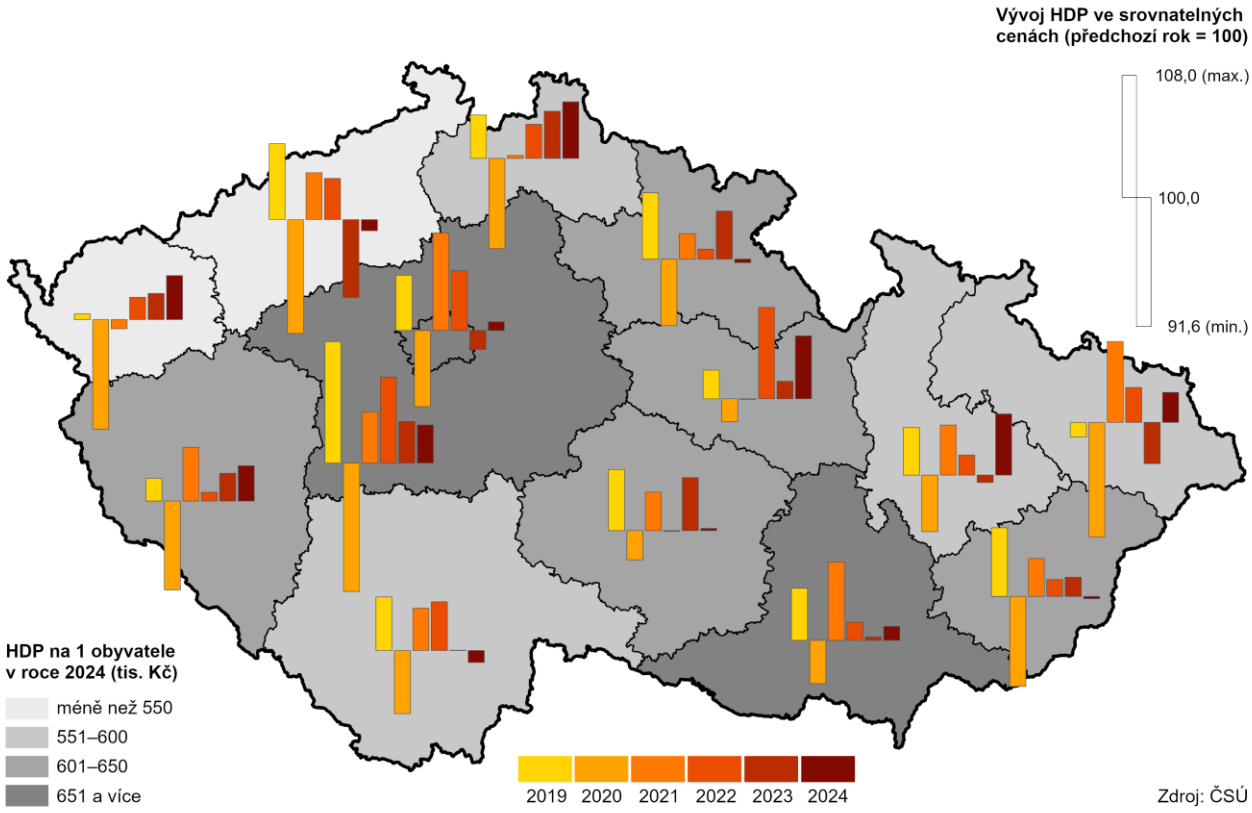
Po roce 2020, kdy došlo v důsledku pandemie koronaviru ke snížení hrubého domácího produktu na regionální i celorepublikové úrovni, potvrzují ekonomické výsledky v Plzeňském kraji hospodářský růst. V roce 2024 **HDP ve srovnatelných cenách** v kraji vzrostl o 2,3 % a konečně po pěti letech překonal předpandemickou úroveň. Tempo růstu od roku 2022 postupně zrychluje. Nejlepších výsledků v roce 2024 dosahovaly kraje Pardubický (nárůst o 4,1 %), Olomoucký (o 4,0 %) a Liberecký (o 3,7 %), na šestém místě by následoval náš region. Po stagnaci české ekonomiky v roce 2023 reálně vzrostl HDP v roce 2024 o 1,3 %. Nedařilo se regionálním ekonomikám v Jihočeském (pokles o 0,8 %), Ústeckém (o 0,7 %), Královéhradeckém (o 0,2 %) a Zlínském kraji (o 0,1 %), čtyři regiony zatím ještě nedosáhly hospodářských výsledků z roku 2019.

Plzeňský kraj se na tvorbě republikového HDP v roce 2024 podílel 4,8 %, což byl mezi kraji sedmý nejvyšší podíl.

Regionální **hrubý domácí produkt v běžných cenách** dosáhl v roce 2024 v Plzeňském kraji 389,7 mld. Kč a meziročně se tak zvýšil o 6,4 %, což je šestý nejvyšší nárůst v Česku. K nominálnímu růstu došlo ve všech krajích, přes osm procent se dostaly kraje Liberecký (o 8,8 %), Středočeský (o 8,4 %), Olomoucký (o 8,1 %) a Pardubický (o 8,0 %). Dlouhodobě se podíl HDP kraje na republikovém

úhrnu výrazně nemění a pohybuje se lehce pod hranicí 5 %. Mezi regiony to představuje od roku 2019, kdy nás o jednu příčku dolů posunuli Jihočeši, sedmý nejvyšší podíl. Největší příspěvek do národního objemu HDP přináší tradičně regiony s nejvyšším počtem obyvatel, tedy hl. město Praha, Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2019 až 2024

HDP na 1 obyvatele v Plzeňském kraji je pátý nejvyšší mezi regiony.

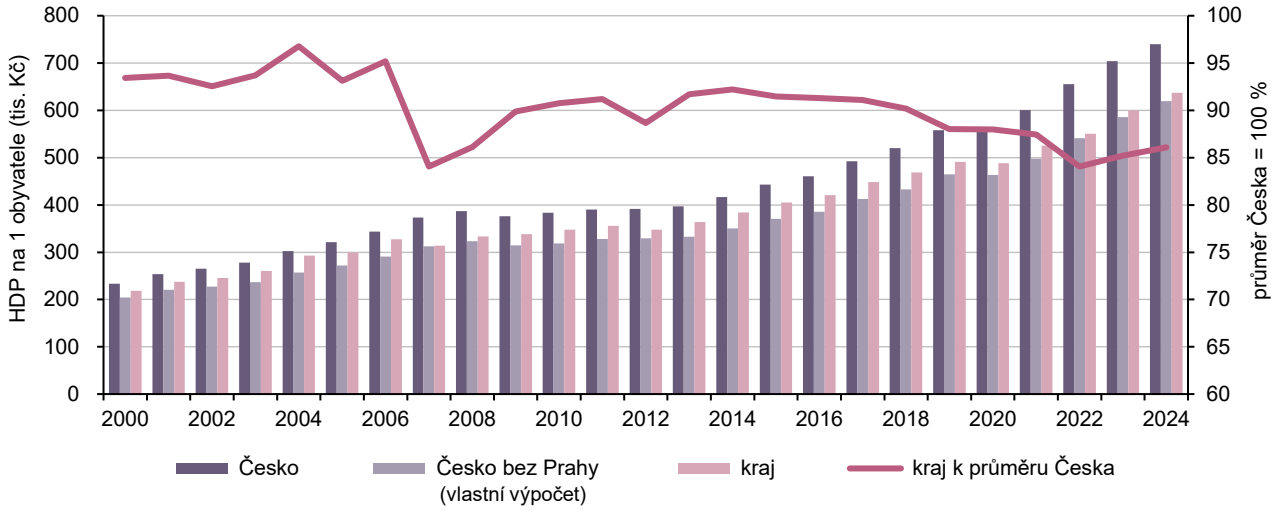
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele umožňuje navzájem porovnávat ekonomickou výkonnost jednotlivých krajů. Hodnotou 637,2 tis. Kč v roce 2024 obsadil Plzeňský kraj páté místo a zařadil se tak za kraje hl. město Praha, Jihomoravský, Středočeský a Královéhradecký. Plzeňský region se dlouhodobě nacházel na 3. nebo 4. pozici, ale od roku 2019 je vyšší HDP na 1 obyvatele než u nás vytvářen v Královéhradeckém kraji.

Regionální HDP na 1 obyvatele dosáhl 86,1 % průměru Česka, republikový průměr bez Prahy ovšem převýšil o 2,9 %.

Do roku 2018, s mírnými výkyvy v letech 2007–2009 a 2012, přesahoval vytvořený HDP na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 90 % republikového průměru. Od roku 2018 však tento podíl postupně klesal a v posledních třech letech se ustálil kolem 85 %, konkrétně na 86,1 % v roce 2024. Je třeba ale dodat, že průměr HDP na 1 obyvatele v Česku je zásadně ovlivněn výší tohoto ukazatele v hl. městě Praze a celorepublikové hodnoty nedosahuje kromě naší metropole žádný jiný kraj. Praha patří v rámci EU k regionům s výkonnější ekonomikou, na které se podílí nejen pracovní síla s vyšší kvalifikací, ale i obyvatelstvo z ostatních krajů, které do hlavního města dojíždí za prací. Pokud do republikového průměru HDP na 1 obyvatele nezahrneme Prahu, překračoval Plzeňský kraj tuto hodnotu v některých letech i o 10 %. Poslední dobou je ale toto procento podstatně nižší, v roce 2023 byla

plzeňská ekonomika výkonnější o 2,4 %, v roce 2024 o 2,9 % než průměr v Česku bez hlavního města.

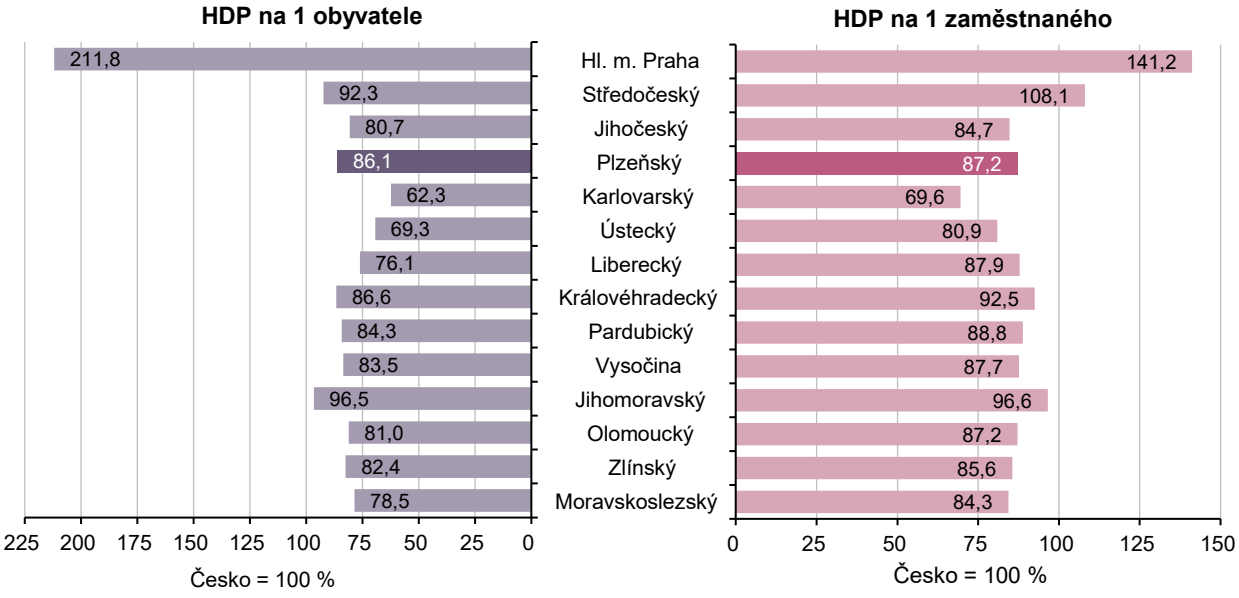
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Plzeňském kraji a Česku

Plzeňský kraj má osmou nejvyšší produktivitu práce.

Dalším významným indikátorem ekonomického rozvoje je produktivita práce měřená podílem **HDP na 1 zaměstnaného** (podle místa pracoviště včetně sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2024 dosáhla 1 288,9 tis. Kč. Od roku 2013 produktivita práce v regionu neustále roste, dokonce i v covidovém roce 2020 (o 0,8 %). Zatímco v roce 2023 zaznamenala nejvyšší nárůst od roku 1997 a zároveň čtvrtý nejvyšší mezi kraji, v roce 2024 patřilo její navýšení mezi tři nejnižší v Česku. Plzeňský kraj obsadil s HDP na 1 zaměstnaného osmou příčku mezi regiony, což je pro něj nejhorší výsledek za posledních dvanáct let. Největší produktivitu práce mají v Praze, ve Středočeském a Jihomoravském kraji, nejmenší pak v Karlovarském a Ústeckém. Aby produktivita práce i nadále rostla, je potřeba zajistit efektivnost realizovaných investic, zároveň podporovat výzkum a vývoj a investovat do inovací.

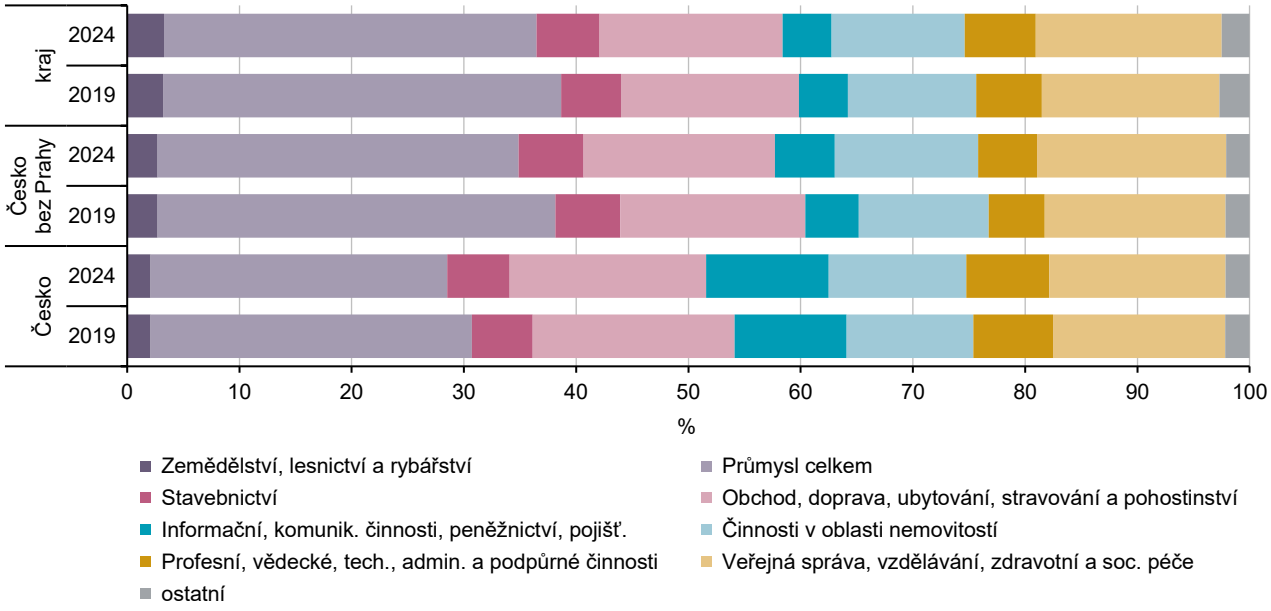
Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného podle krajů v roce 2024

Nejvyšší meziroční nárůst hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji zaznamenalo odvětví administrativní a podpůrné činnosti.

Hrubá přidaná hodnota, která je základem pro výpočet hrubého domácího produktu a představuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou, činila v roce 2024 v Plzeňském kraji 355,7 mld. Kč v běžných cenách, což byla sedmá nejvyšší dosažená hodnota mezi regiony. Na republikové přidané hodnotě se dlouhodobě podílíme zhruba 5 %. Vzhledem k předchozímu roku se plzeňská hrubá přidaná hodnota navýšila o 5,8 % a zařadili jsme se tak mezi 7 krajů s více jak pětiprocentním nárůstem. Přidaná hodnota vzrostla téměř ve všech odvětvích, mezi největší tahouny patřily administrativní a podpůrné činnosti, kde se přidaná hodnota zvýšila o 20,9 %, a informační a komunikační činnosti, kde nárůst dosáhl 16,4 %. Meziroční pokles vykázala pouze odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (o 12,7 %) a výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (o 1,7 %).

Graf 3.3 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a Česku

V posledních deseti letech roste v kraji význam sektoru služeb na úkor průmyslu a zemědělství.

Od roku 2013 se regionální hrubá přidaná hodnota v běžných cenách neustále zvyšovala, výjimkou byl pouze covidový rok 2020, kdy přidaná hodnota poklesla o 0,2 %. V průběhu posledních deseti let sledujeme ve struktuře přidané hodnoty vzestup služeb (o 7,1 p. b.) na úkor zemědělství, lesnictví a rybářství, ale především na úkor průmyslu, jehož podíl se snížil o 6,8 p. b.

Podíl primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě se v posledních letech pohybuje v kraji nad 3 %.

Zastoupení **primárního sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) na hrubé přidané hodnotě dlouhodobě klesá, od roku 1995, kdy dosahovalo 6,7 %, se snížilo na 3,3 % v roce 2024. I tak je toto procento páté nejvyšší v republice. Větší podíly primárního sektoru na hrubé přidané hodnotě mají tradiční zemědělské regiony Vysočina a Jihočeský kraj.

Význam průmyslu v kraji klesá, v posledních pěti letech již nedosahuje ani 40% podílu na HPH.

Sekundární sektor, který zahrnuje veškerý průmysl včetně stavebnictví, překročil podíl 45 % na hrubé přidané hodnotě v letech 2014 a 2015 a od této doby jeho význam v regionu klesá. Výjimkou byl jen rok 2023, kdy podíl sekundárního sektoru meziročně vzrostl o 1,3 p. b. S podílem 38,8 % se řadíme na osmé místo mezi kraji, nejvyšších podílů dosahují Zlínský a Pardubický kraj, nejnižších naopak hl. město Praha a Karlovarský kraj.

Podíl terciární sféry v Plzeňském kraji dosahuje 57,9 %, Praha dominuje s 83,7 %.

Na tvorbě přidané hodnoty se rozhodující měrou podílí **terciární sektor**, tedy tržní a netržní služby. V letech 2014 a 2015 se tento podíl v Plzeňském kraji pohyboval lehce nad 50 %, ale od té doby jeho hodnota roste. Pouze v roce 2023 se podíl sektoru služeb snížil o 1,2 p. b. na 57,1 %, ale v roce 2024 se opět zvýšil na 57,9 %, což je osmé nejnižší procento v rámci Česka. Největší zastoupení terciární sféry má hl. město Praha a Karlovarský kraj, nejmenší zase Vysočina, Zlínský a Pardubický region. Poprvé v roce 2020 vytvořil právě sektor služeb více než 50 % přidané hodnoty ve všech krajích Česka.

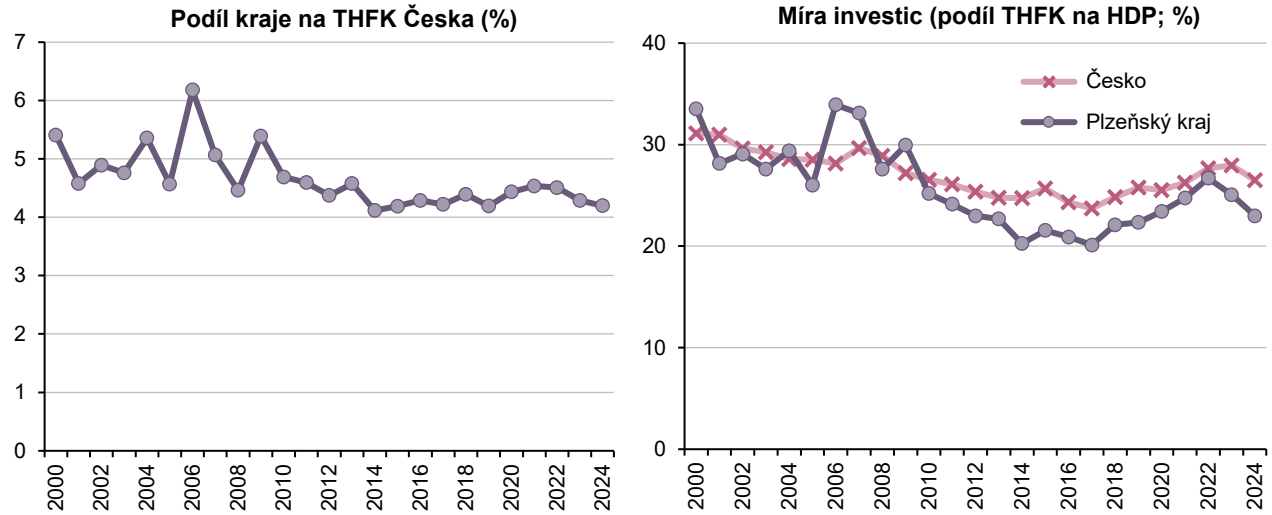
THFK v kraji poprvé ve vývoji poslední dekády zaznamenala pokles.

Vývoj investiční aktivity (např. nové investice, rekonstrukce, modernizace) představuje **tvorba hrubého fixního kapitálu**, která dosáhla v Plzeňském kraji v roce 2024 hodnoty 89,6 mld. Kč v běžných cenách a poprvé v posledních deseti letech meziročně poklesla o 2,4 %. Investice slábly i v dalších šesti regionech včetně Prahy a Středočeského kraje. Poslední tři roky se podíl Plzeňského kraje na celorepublikové hodnotě snižoval a v roce 2024 představoval jen 4,2 %. To nás zařadilo na devátou pozici v mezikrajském porovnání, což je nejhorší umístění Plzeňského kraje od roku 2017. Z odvětvového pohledu bylo v roce 2024 v kraji nejvíce investováno do činností v oblasti nemovitostí (25,9 % objemu THFK), do průmyslu (25,5 %) a do obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství (14,4 %). Ve srovnání s republikovou strukturou THFK vkládáme více peněz do průmyslu nebo do zemědělství, lesnictví a rybářství, naopak méně do informačních a komunikačních činností nebo do peněžnictví a pojišťovnictví.

THFK na 1 obyvatele v kraji je již dva roky o čtvrtinu nižší než celorepublikový průměr.

THFK na 1 obyvatele je v Plzeňském kraji dlouhodobě nižší než celorepublikový průměr, poslední dva roky dokonce o čtvrtinu. Naposledy jsme hodnotu v Česku překročili v roce 2006, a to téměř o 15 %. V roce 2024 činila plzeňská THFK v přepočtu na 1 obyvatele 146,5 tis. Kč, což byla osmá nejvyšší částka v mezikrajském porovnání a meziročně jsme si o dvě příčky pohoršili. THFK v jednotlivých krajích často kolísá v návaznosti na realizaci velkých investic. Dlouhodobě se však nejvíce investuje v hl. městě Praze a ve Středočeském kraji, nejméně naopak v Karlovarském, Libereckém a Královéhradeckém kraji.

Graf 3.4 Podíl Plzeňského kraje na THFK Česka a míra investic

V roce 2024 směřovalo do tvorby hrubého fixního kapitálu v kraji 23,0 % HDP.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na HDP se v kraji od roku 2011 pohybuje mezi 20–25 %, pouze v letech 2022 a 2023 bylo toto procento ještě o něco vyšší. Míra investic překročila 30% hranici naposledy v roce 2007, svého minima dosáhla

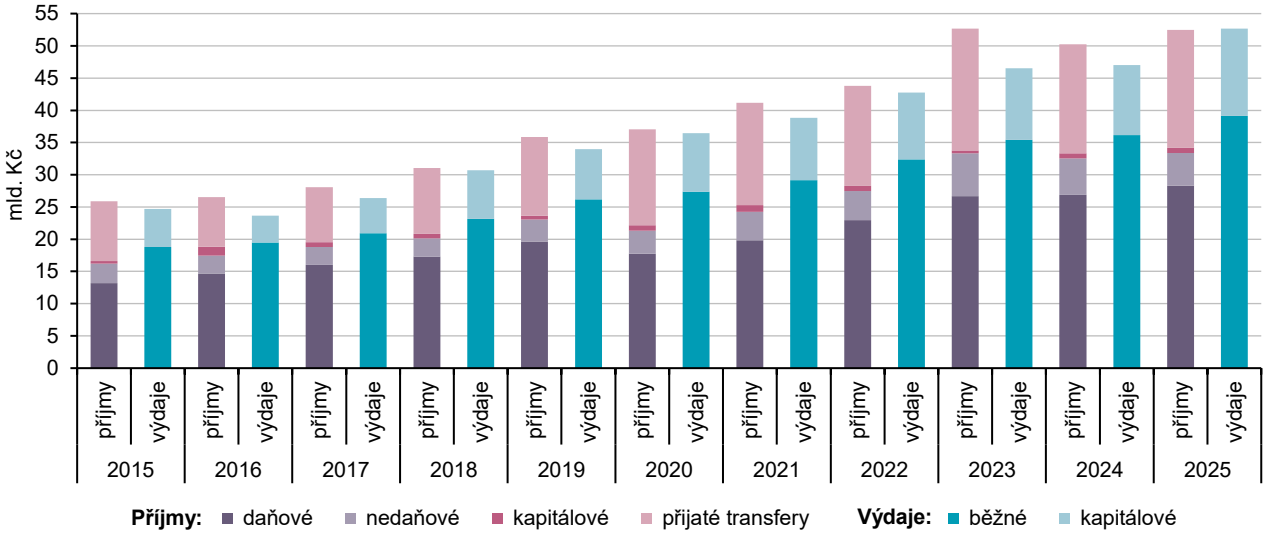
v roce 2017 (20,1 %). V roce 2023 směřovalo do tvorby hrubého fixního kapitálu v Plzeňském regionu 25,1 % HDP, v roce 2024 pak 23,0 % HDP, což je čtvrtá nejnižší míra mezi kraji. Menší míru investic měli už jen na Vysočině, v Královéhradeckém a Libereckém regionu, nejvyšší míru, téměř 30 %, měli naopak v krajích hl. město Praha, Karlovarském a Ústeckém.

Místní rozpočty

Příjmy veřejných rozpočtů kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí se již třetím rokem drží nad hranicí 50 mld. Kč.

Údaje o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírány z Ministerstva financí, které potřebná data zpracovává z účetních a finančních výkazů jednotlivých územních celků. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, což je úprava odstraňující duplicity a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření. **Celkové příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí** dosáhly v Plzeňském kraji v roce 2025 částky 52,5 mld. Kč. Po poklesu v roce 2024 tak meziročně opět narostly o 4,4 % a již třetí rok se drží nad hranicí 50 mld. Kč. Největší částka do územních rozpočtů v Plzeňském kraji plyne z daňových příjmů. Ty v roce 2025 činily 28,3 mld. Kč a vzhledem k roku 2024 vzrostly o 5,3 %, což byl čtvrtý nejvyšší mapovaný růst mezi regiony Česka. V posledních 10 letech se daňové příjmy na celku podílí více jak 50 %, výjimkou byly pouze roky 2020 a 2021 ovlivněné pandemií covid-19. Objemem 18,3 mld. Kč se na celkových příjmech územních rozpočtů podílely přijaté transfery, jejichž hodnota byla třetí nejnižší v mezikrajském srovnání. Meziročně transfery v kraji narostly o 8,4 %. Dalšími příjmovými položkami jsou nedaňové příjmy tvořící 9,7 % celkových příjmů a kapitálové příjmy podílející se 1,4 %.

Graf 3.5 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Plzeňském kraji (po konsolidaci)

Zdroj: Ministerstvo financí

Výdaje místních rozpočtů v kraji rostou od roku 2017.

Výdaje místních rozpočtů vzrostly v Plzeňském kraji meziročně o 12,0 % a dosáhly částky 52,7 mld. Kč. Téměř tři čtvrtiny celkových výdajů v kraji tvoří výdaje běžné, jejichž podstatnou část představují neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím (45,6 %). Běžné výdaje mají od roku 2014 rostoucí tendenci. V roce 2025 se zvýšily o 8,1 % a přiblížily se tak hranici 40 mld. Kč. Kapitálové výdaje v posledních letech také rostly kromě roku 2024, kdy mírně poklesly o 2,0 %. Rozhodující složku kapitálových výdajů tvoří investiční nákupy. Kapitálové výdaje se v roce 2025 na celkových výdajích podílely 25,7 % a představovaly 13,6 mld. Kč. Rekordní meziroční nárůst kapitálových výdajů byl dosažen v roce 2018, a to o 38,2 %. Z hlediska odvětvového členění bez transferů územním rozpočtům

v jiných krajích připadal v Plzeňském regionu v roce 2025 největší podíl běžných výdajů na vzdělávání, všeobecnou veřejnou správu a dopravu. Mezi kapitálovými výdaji měla největší zastoupení doprava, vzdělávání, bydlení a komunální služby a vodní hospodářství.

V roce 2025 skončilo hospodaření kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí schodkem -195 mil. Kč.

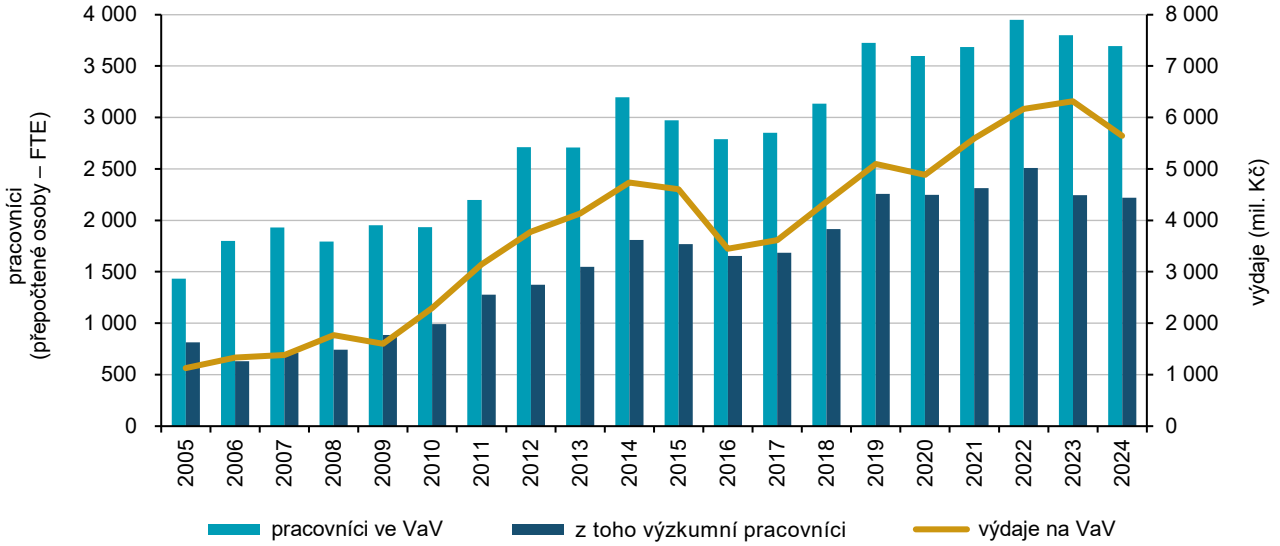
V roce 2025 skočilo **saldo veřejného rozpočtu** v Plzeňském regionu po 14 letech, kdy příjmy převažovaly nad výdaji, schodkem. Jeho hodnota dosáhla částky -195 mil. Kč. Ve dvou předchozích obdobích bylo naopak dosaženo za poslední dvě dekády nejvýraznějších přebytků. V roce 2024 převažovaly příjmy nad výdaji o 3,2 mld. Kč a v roce 2023 dokonce o 6,2 mld. Kč. Jednalo se po Praze o druhou nejvyšší hodnotu mezi kraji.

Věda, IT

Počet pracovníků ve výzkumu a vývoji již druhým rokem klesá.

V roce 2024[13] bylo v kraji lokalizováno celkem 145 **pracovišť výzkumu a vývoje**, což je ve srovnání s předchozím rokem o 16 méně. Z celkového počtu pracovišť připadlo na podnikatelský sektor 79,3 %, tj. 115 pracovišť, na vysokoškolský 17, vládní 7 a sektor soukromý neziskový 6 pracovišť. Ve výzkumu a vývoji pracovalo v Plzeňském kraji 3 693 osob (přepočtené osoby na plně zaměstnané) a jejich počet již druhým rokem klesá. Meziročně se počet pracovníků snížil o více než 100 osob. Největší část pracovníků, a to přes 60 % (tj. 2 220), představovali v kraji výzkumní pracovníci, následně technici (904) a ostatní pracovníci (570). Z celkového počtu pracovníků ve výzkumu a vývoji tvořily 20,4 % ženy, jejichž podíl se ve srovnání s rokem 2023, kdy dosáhl nejnižší hodnoty od roku 2010, mírně navýšil.

Graf 3.6 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji

V roce 2024 se výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji meziročně snížily o více než desetinu.

Celkové výdaje na výzkum a vývoj dosáhly v roce 2024 v regionu částky 5 639,7 mil. Kč, což představovalo 3,8 % republikových výdajů a zároveň šestou nejvyšší hodnotu v Česku. Po růstu patrném již od roku 2017, s mírným poklesem v roce 2020, se celkové výdaje na výzkum a vývoj mezi roky 2023/2024 snížily o více než desetinu. Intenzita výzkumu a vývoje, která je důležitým ukazatelem nejen v regionálním, ale i mezinárodním srovnání, je měřena podílem výdajů na výzkum a vývoj ve vztahu k objemu HDP. Tento podíl v Plzeňském kraji v roce 2024 dosáhl

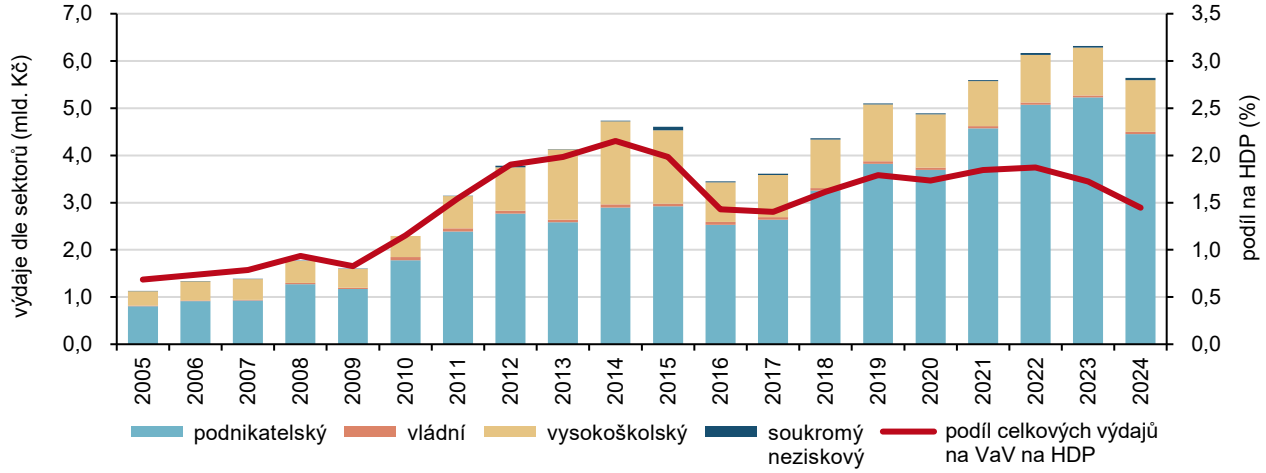
[13] Data za rok 2025 nejsou k dispozici.

hodnoty 1,4 %, což je mírně pod republikovým průměrem (1,8 %) a zároveň nejnižší hodnota od roku 2017. Z hlediska zdrojů financování se na celkových nákladech na výzkum a vývoj podílely v Plzeňském kraji nejvíce podnikové zdroje ve výši 4 264,1 mil. Kč, tj. 75,6 % a veřejné domácí zdroje 1 140,8 mil. Kč, tj. 20,2 %. Z Evropské unie poté pocházelo 213,3 mil. Kč, což představuje 3,8 % z celkových výdajů na výzkum a vývoj v regionu.

Nejvyšší část výdajů na výzkum a vývoj byla realizována v podnikatelském sektoru.

Ve struktuře výdajů prováděných podle sektorů se na celkových výdajích na výzkum a vývoj nejvíce podílel podnikatelský sektor s 4 452,9 mil. Kč, tj. 79,0 % a druhý v pořadí byl vysokoškolský sektor s celkovou výší 1 092,4 mil. Kč, tj. 19,4 %. Nepatrné podíly pak tvořily výdaje v sektorech neziskovém soukromém (0,9 %) a vládním (0,8 %). Z hlediska **typu vědecké a výzkumné činnosti** bylo 57,6 % výdajů určeno na aplikovaný výzkum, 34,9 % na vývoj experimentální a 7,4 % na základní výzkum.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Plzeňském kraji

V rámci neinvestičních výdajů se z 58,3 % jedná o mzdy zaměstnanců.

Neinvestiční výdaje v oblasti výzkumu a vývoje činily 5 275,6 mil. Kč, tj. 93,5 % z celkového objemu výdajů. V tomto případě se z 58,3 % (3 076,7 mil. Kč) jedná o mzdy zaměstnanců, zbytek poté tvoří například nákup materiálu, vybavení nebo služeb umožňující a podporující výzkum a vývoj. Z celkových neinvestičních výdajů připadlo na výdaje v sektoru podnikatelském 4 193,3 mil. Kč, tj. 79,5 % a vysokoškolském 997,3 mil. Kč, tj. 18,9 %. Plzeňský kraj se na neinvestičních výdajích na výzkum a vývoj Česka podílel 3,9 %.

Investiční výdaje v kraji činily 364,1 mil. Kč.

V roce 2024 bylo v Plzeňském kraji vynaloženo na pořízení dlouhodobého hmotného (např. budov na laboratoře) i nehmotného majetku (software, licence atd.), tzv. investičních výdajů, v oblasti výzkumu a vývoje 364,1 mil. Kč, což představuje 6,5 % z celkových investic na výzkum a vývoj v kraji. Na investičních výdajích Česka se podílel Plzeňský kraj 3,4 %.

Hlavním centrem inovací a výzkumu je krajské město Plzeň.

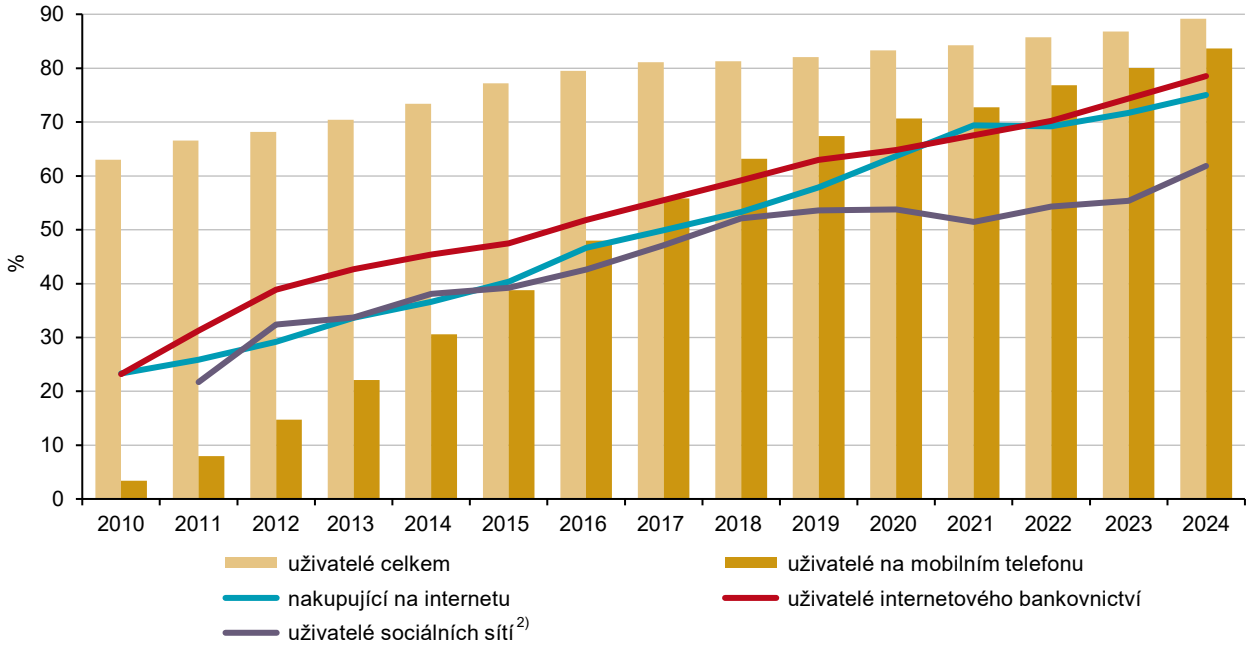
Významným **centrem výzkumu a vývoje** je krajské město Plzeň. Nalezneme zde výzkumné týmy napříč obory ve firmách, výzkumných centrech, na fakultách a vědeckých pracovištích. Západočeská univerzita zde v roce 2000 zřídila Nové technologie – výzkumné centrum, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu. Lokalizováno je zde od roku 2014 i pracoviště zabývající se výzkumem v oblasti zdravotnictví, a to Biomedicínské centrum Lékařské fakulty Univerzity Karlovy, které je zaměřeno mimo jiné na výzkum

a vývoj v oblasti nahrazování a regenerace orgánů. V roce 2024 bylo v Plzeňském kraji uděleno 19 patentů. Podíl těchto regionálních patentů činil 5,1 % ze všech přiznaných patentů v Česku.

Podíl domácností s počítačem je v kraji více než 2,5krát vyšší než před 20 lety.

V roce 2024[14] mělo počítač (tj. stolní počítač, notebook nebo tablet) 84,3 % domácností v Plzeňském kraji. Po mírném poklesu, který byl mapován v předchozím roce, došlo nyní opět k meziročnímu nárůstu, a to o 1,7 p. b. Zároveň je podíl **domácností s počítačem** více než 2,5krát vyšší než před 20 lety. V případě podílu domácností vybavených internetem došlo k meziročnímu nárůstu o 2,3 p. b. a hodnota tak přesáhla v roce 2024 v Plzeňském kraji hranici 90 %. Pro porovnání v roce 2005 představoval podíl **domácností s internetem** jen něco málo přes pětinu z jejich celkového počtu v kraji. Od roku 2017 je zřejmé vyrovnání a následné prohlubování rozdílu domácností s internetem převažujících nad těmi vlastnícími počítač, neboť se stále častěji pro připojení využívají i další zařízení, jako jsou mobilní telefony nebo chytré televize. V roce 2024 již tento rozdíl dosáhl 5,8 p. b. V roce 2024 použilo internet alespoň jednou v posledních 3 měsících doma, ve škole, v práci nebo kdekoliv jinde 89,2 % osob starších 16 let v Plzeňském kraji, což je o 2,4 p. b. více než v předchozím roce. Denně nebo téměř denně se jich k síti připojilo 82,6 %. Naopak nikdy, což se týká zejména starších věkových kategorií, internet nepoužilo 8,1 % jedinců. Z toho vyplývá, že alespoň jednou v životě se k internetu připojilo téměř 92 % osob starších 16 let v kraji.

Graf 3.8 Uživatelé internetu ve věku 16 let a více v Plzeňském kraji[1)]

[1)] podíl z počtu obyvatel kraje ve věku 16 let a více; počítáno jako tříleté klouzavé průměry
[2)] srovnatelné údaje za uživatele sociálních sítí jsou k dipozici od roku 2011

Počet uživatelů sociálních sítí se za poslední dekádu výrazně navýšil a v roce 2024 představuje téměř 62 % osob starších 16 let.

Mezi informačními a komunikačními technologiemi již několik let dominuje mobilní telefon a spolu s rozšířením jeho chytré verze rapidně přibylo uživatelů, kteří se do sítě připojují nejčastěji právě jeho prostřednictvím. V Plzeňském kraji používá internet v mobilním telefonu 83,7 % osob starších 16 let, což je o 3,6 p. b. více než v předchozí roce. Většina uživatelů internetu na mobilním telefonu v Plzeňském kraji

[14] Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry.

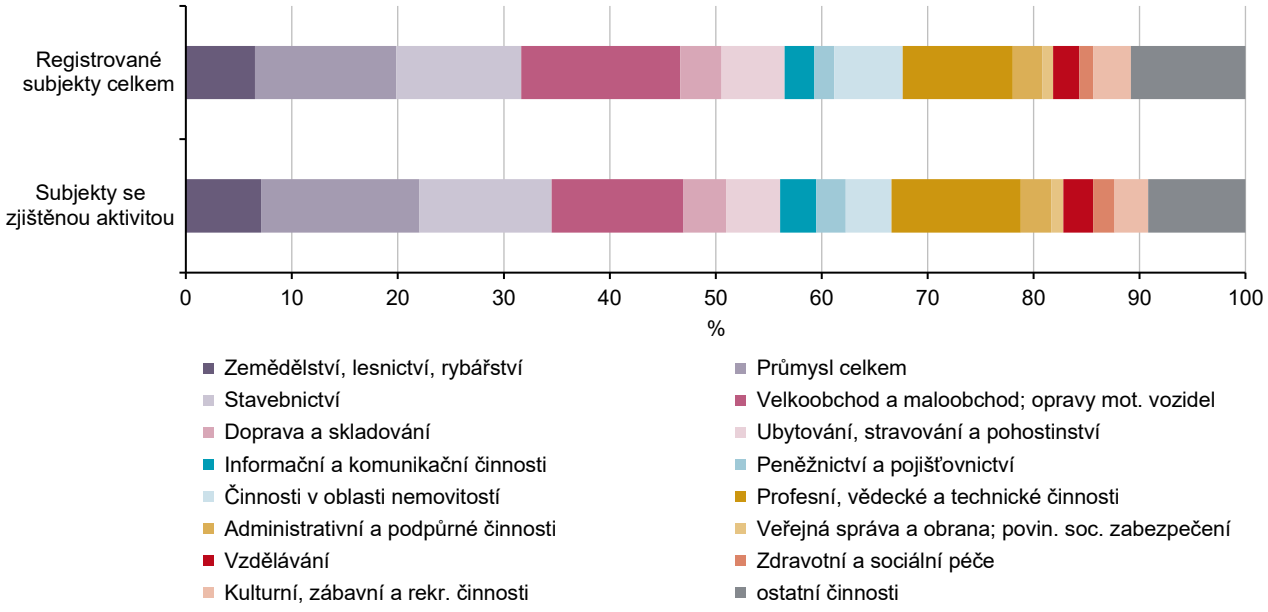
používá k připojení kombinaci **datového tarifu a bezdrátové sítě (Wi-Fi)**, a to v 90,6 % případů. Pouze 1,5 % uživatelů zde využívalo čistě data od mobilních operátorů a 7,9 % jen Wi-Fi. Dnes již mezi běžné funkce, které informační technologie umožnují, patří rychlá komunikace, ať již skrze elektronickou poštu, sociální sítě, nebo jiné aplikace, prostřednictvím nichž lze volat nebo posílat zprávy (př. WhatsApp, Messenger). Údaje zjištěné z výběrového šetření ukazují na to, že **e-mail** ke komunikaci využívalo v roce 2024 celkem 84,8 % osob z Plzeňského kraje starších 16 let, což je o 3,3 p. b. více než v roce 2023. Ke komunikaci a zároveň ke sdílení informací (videí, fotek, reklamy atd.) se dnes stále častěji využívají **sociální sítě** jako YouTube, Facebook, Instagram, LinkedIn, TikTok, X a mnoho dalších. Každá nabízí jiný druh obsahu a typ komunikace, ale obecně je v Plzeňském kraji využívalo v roce 2024 téměř 62 % osob starších 16 let. Meziročně se podíl uživatelů sociálních sítí navýšil o 6,5 p. b., za posledních deset let dokonce o 22,7 p. b. Mezi další služby, které jednotlivci prostřednictvím informačních technologií využívají stále častěji, patří **internetové bankovnictví**, ke kterému přechází většina firem poskytujících finanční služby. V roce 2024 patřilo mezi uživatele v kraji 78,5 % starších 16 let. Uživatelé internetu také využívají možností nakupování. Podíl osob, které **nakoupily přes internet** alespoň jednou za posledních 12 měsíců před datem dotazování, dosáhl v roce 2024 v Plzeňském kraji na hodnotu 75,0 %.

Ekonomické subjekty

Počet registrovaných ekonomických subjektů meziročně vzrostl.

Registr ekonomických subjektů evidoval k 31. 12. 2025 v Plzeňském kraji celkem **140 123 ekonomických subjektů**, ve srovnání s rokem 2024 počet subjektů vzrostl téměř o 2 200 jednotek (o 1,6 %). Ve vývoji posledních deseti let jsou v jinak trvajícím růstu patrné dva poklesy, a to v roce 2019 z důvodu nepříznivé situace vlivem koronaviru a v roce 2023, kdy byl počet subjektů ovlivněn povinností pro fyzické osoby využívat datové schránky. Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu v kraji ke konci roku 2025 jen 81 625 subjektů, tj. 58,3 %.

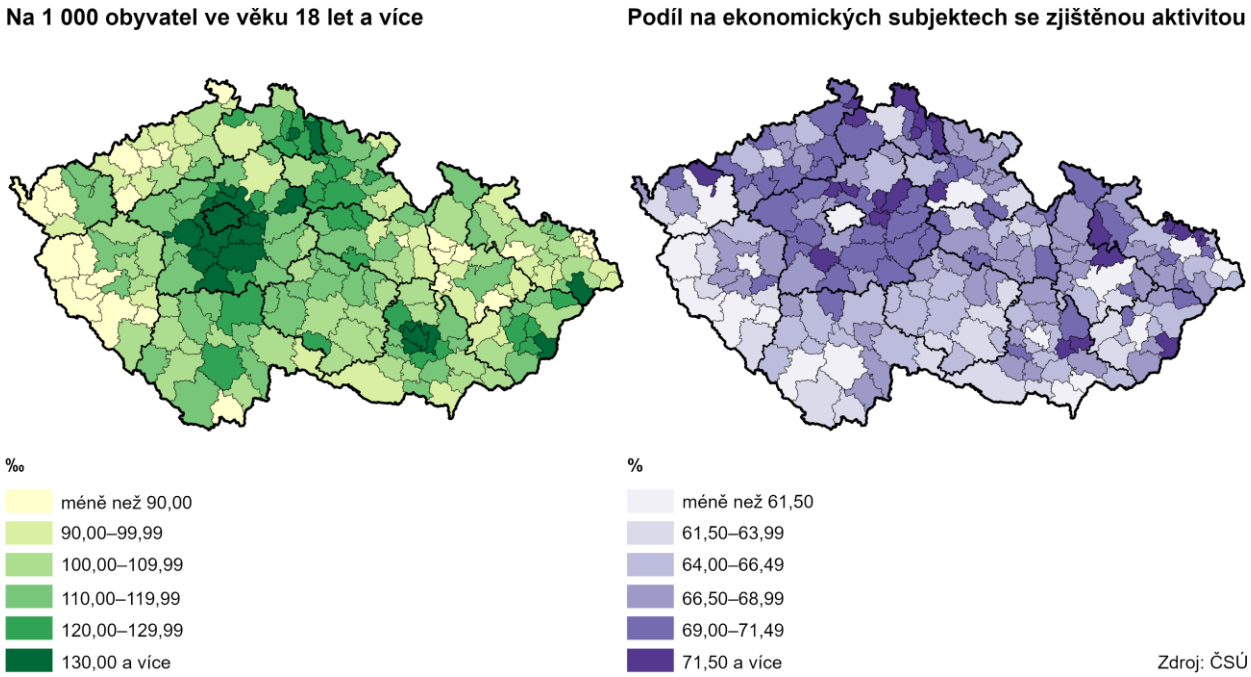
Graf 3.9 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Plzeňském kraji k 31. 12. 2025 (subjekty s uvedenou činností)

Nejvíce subjektů působilo v oblasti velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel.

Podle **převažující ekonomické činnosti** je registrováno v Česku nejvíce subjektů v oblasti velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji se toto odvětví podílí 14,4 % na celkovém počtu ekonomických subjektů. Dalším majoritně zastoupeným odvětvím v našem regionu je průmysl (12,8 %), který tvoří především zpracovatelský průmysl, a to 83,9 % z průmyslu celkem. V neposlední řadě je důležitým odvětvím stavebnictví s podílem 11,3 %. Ve srovnání s rokem 2024 došlo v regionu k poklesu počtu ekonomických subjektů jen ve dvou odvětvích členěných podle převažující ekonomické činnosti. Odvětví velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby vozidel zaznamenalo nejvyšší úbytek subjektů, a to o 1 433 jednotek (o 6,6 %). Mírný pokles zaznamenalo také odvětví veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (o 0,1 %). Nejvyšší meziroční nárůst počtu ekonomických subjektů nastal u odvětví s převažující činností doprava a skladování (o 9,6 %) a administrativní a podpůrné činnosti (o 9,0 %). Více než 6% nárůst počtu jednotek byl jednotlivě registrován v odvětvích informační a komunikační činnosti a vzdělávání.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2025

Počet živnostníků se v kraji meziročně navýšil o 1,6 %.

Nejpočetnější skupinu registrovaných subjektů v Plzeňském kraji podle **právní formy** tvoří stále živnostníci. K 31. 12. 2025 bylo evidováno celkem 91 313 fyzických osob podnikajících dle živnostenského zákona, což představuje téměř dvoutřetinový podíl z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji. V pořadí druhou významnou skupinu subjektů zastupují společnosti s ručením omezeným (18 942), které se podílí 13,5 % na celkovém počtu subjektů v regionu. V roce 2025 pokračuje nadále klesající trend u družstev, v meziročním srovnání je zaznamenán úbytek o 6,5 %. U subjektů zahraničních fyzických osob byl naopak evidován mírný meziroční nárůst, a to o 0,7 %. Rostoucí tendence trvá u obchodních společností (o 2,5 %) nebo společenství vlastníků jednotek (o 2,4 %). Z obchodních společností se jednalo především o společnosti s ručením omezeným, kterých bylo v roce 2025 registrováno o 2,6 % více než v roce předchozím. Kromě výše uvedených kategorií

vzrostl i počet evidovaných zemědělských podnikatelů a svobodných povolání, ve srovnání s předchozím rokem se jedná o nárůst o 1,1 %, respektive o 0,7 %. V souvislosti s postupným zřizováním datových schránek pro všechny osoby vedené v registru osob docházelo na začátku roku 2023 k plošnému rušení činností zvláště živnostníků. Již v roce 2024 jsme spatřovali lehké oživení právě v kategorii živnostníků, které pokračovalo i v roce 2025, kdy jejich počet meziročně vzrostl o 1,6 %.

Meziročně se v kraji o 7 zvýšil počet registrovaných subjektů s více než 250 zaměstnanci.

Podle **velikostní kategorie počtu zaměstnanců** jsou v Plzeňském kraji nejpočetněji zastoupeny tzv. mikropodniky, tedy subjekty do 10 zaměstnanců, jichž bylo k 31. 12. 2025 v RES evidováno 13 406. Více než polovina subjektů neuvádí počet zaměstnanců a subjekty vedené bez zaměstnanců tvoří podíl 35,7 %. V roce 2025 působilo v kraji 146 podniků, tedy o 7 subjektů více než v předchozím roce, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Více než polovina těchto ekonomických subjektů se vyskytuje na území okresu Plzeň-město (80).

Počet zaniklých subjektů meziročně klesl.

V registru ekonomických subjektů bylo v roce 2025 v Plzeňském kraji zaznamenáno 5 573 vzniklých subjektů a 3 790 zaniklých. Meziročně došlo v počtu vzniklých subjektů k mírnému růstu, naopak v případě zaniklých subjektů k poklesu.

Zemědělství

V roce 2024 došlo k meziročnímu zvýšení produkce zemědělského odvětví o 3,0 %.

Produkce zemědělského odvětví, kterou se rozumí souhrn zemědělských výrobků a zemědělských služeb vyprodukovaných zemědělskými subjekty a vedlejší neoddělitelné činnosti, dosáhla v Plzeňském regionu v roce 2024[15] hodnoty v běžných cenách 14,5 mld. Kč. S ohledem na vývoj byl růst patrný od roku 2017 přerušen výrazným poklesem produkce v roce 2023, a to o desetinu, což bylo důsledkem doznívající energetické krize vlivem konfliktu na Ukrajině a snižujících se cen rostlinné produkce (zejména obilovin a olejnin). Do roku 2024 došlo již meziročně k mírnému navýšení o 3,0 %.

Na zemědělské produkci se více než polovinou podílí živočišná výroba již druhým rokem.

Na celkové produkci zemědělského odvětví Česka (v běžných cenách) se Plzeňský kraj v roce 2024 podílel 8,3 %. Zároveň byl náš kraj jedním z pouze pěti krajů Česka, které zaznamenaly meziroční nárůst, a ten se nejvýrazněji projevil v kraji Moravskoslezském (5,5 %). Podíl **živočišné produkce** na celkové zemědělské výrobě v kraji v roce 2024 představoval 52,8 % (7,6 mld. Kč) a již druhým rokem tak převažuje nad rostlinnou, která naopak dominovala v období mezi roky 2010 až 2022. **Rostlinná produkce** se na celkové v kraji podílela 42,1 % (6,1 mld. Kč). Intenzita zemědělské produkce vyjádřená produkcí zemědělského odvětví na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty v běžných cenách 44 517 Kč. Meziročně tento ukazatel stoupl o 2,4 %.

Výměra obhospodařované orné půdy se od roku 2016 navýšila o 6,6 %, což bylo nejvíce v mezikrajském porovnání.

K 31. 5. 2025 bylo v Plzeňském kraji registrováno 327,1 tis. ha **obhospodařované zemědělské půdy**, která tak tvoří přes 40 % rozlohy regionu. Za posledních 10 let se její výměra navýšila o 16,6 tis. ha, tj. o 5,3 %, což představuje největší nárůst mezi regiony Česka. V roce 2025 obhospodařovaná zemědělská půda v kraji tvoří 9,2 % celorepublikové hodnoty. Z celkové plochy obhospodařované zemědělské půdy připadlo nejvíce, a to 63,5 % na **půdu ornou**, která zaznamenala obdobný trend vývoje. Od roku 2016 se její plocha v kraji navýšila dokonce o 6,6 % (12,9 tis. ha) a i v tomto případě to bylo v mezikrajském porovnání nejvíce. Ke konci

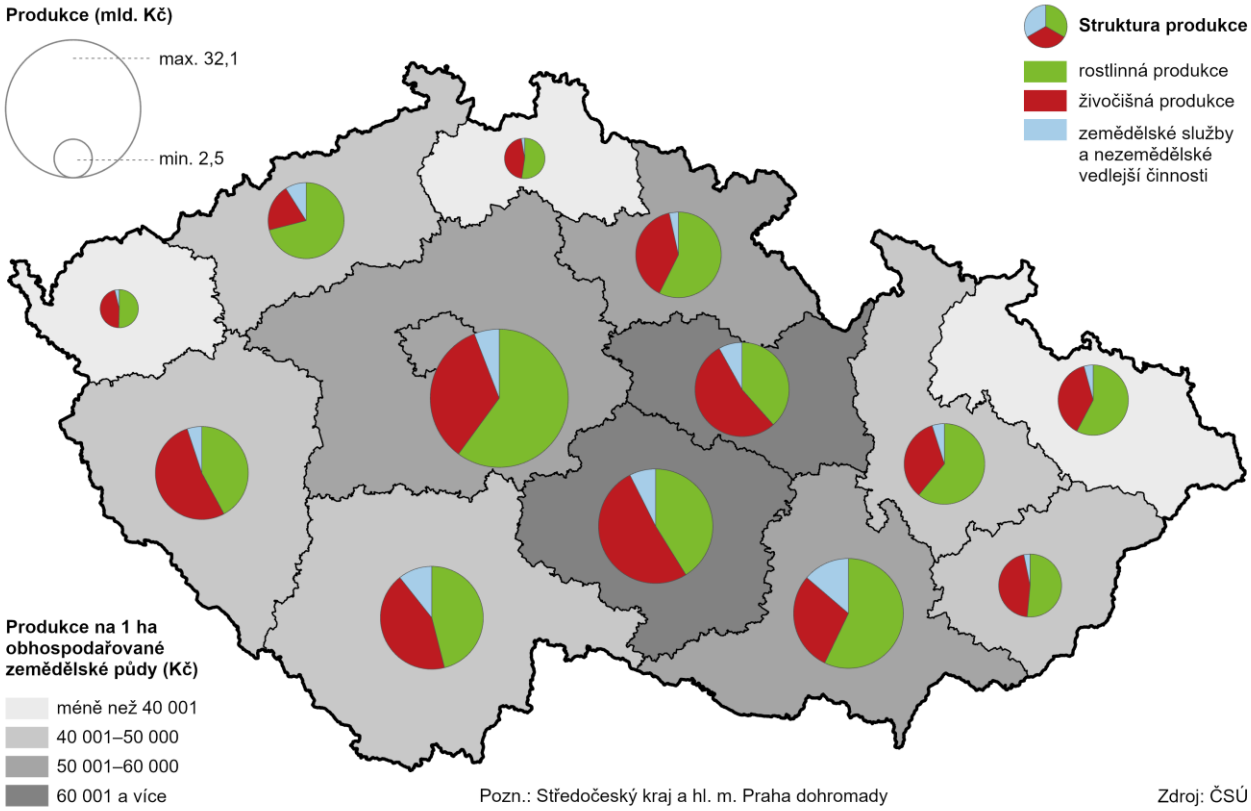
[15] Údaje roku 2025 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2024 jsou semidefinitivní.

května roku 2025 dosáhla obhospodařovaná orná půda výměry 207,7 tis. ha, čímž se na republikovém úhrnu podílela 8,3 %.

Mezi obilovinami v kraji dominuje pšenice, která tvoří přes 60 % jejich sklizně.

K jedné z nejčastěji pěstovaných plodin v Plzeňském kraji patří bezesporu obiloviny. V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji i přes meziroční pokles sklizňové plochy vyprodukováno na 103,9 tis. ha celkem o 12,0 % více obilovin na zrno než v roce 2024. Jejich sklizeň tak dosáhla hodnoty 622,2 tis. tun, tj. 7,3 % z celorepublikové produkce. K této situaci došlo zejména vlivem rostoucího výnosu, v roce 2025 činil 5,99 t/ha a meziročně se navýšil o 12,5 %. Z hlediska struktury mezi obilovinami dominuje v Plzeňském kraji pšenice, která tvořila 60,1 % z objemu jejich sklizně a meziročně se její produkce navýšila o 11,3 %. Tato skutečnost vychází zejména z více než 11% růstu výnosu, který v roce 2025 dosáhl na 6,43 t/ha. Z 98,6 % se jednalo konkrétně o pšenici ozimou setou, která zaznamenala meziroční nárůst plochy i sklizně. U pšenice jarní byl evidován meziroční více než třetinový progres výnosnosti a zároveň téměř 30% nárůst sklizně, přesto stále zůstává spíše méně využívanou plodinou. Druhou nejčastěji pěstovanou obilninou v Plzeňském kraji je ječmen. Jeho sklizeň i přes 11,3% pokles plochy meziročně narostla vlivem téměř čtvrtinového růstu výnosnosti o 10,3 %. Na třetím místě v kraji se z pohledu struktury obilovin nacházel oves. Plocha, na které byla tato plodina produkována, se meziročně v Plzeňském kraji navýšila o více třetinu. V návaznosti na to došlo i k téměř 40% růstu sklizně.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2024 (semidefinitivní údaje)

Pozn.: Středočeský kraj a hl. m. Praha dohromady

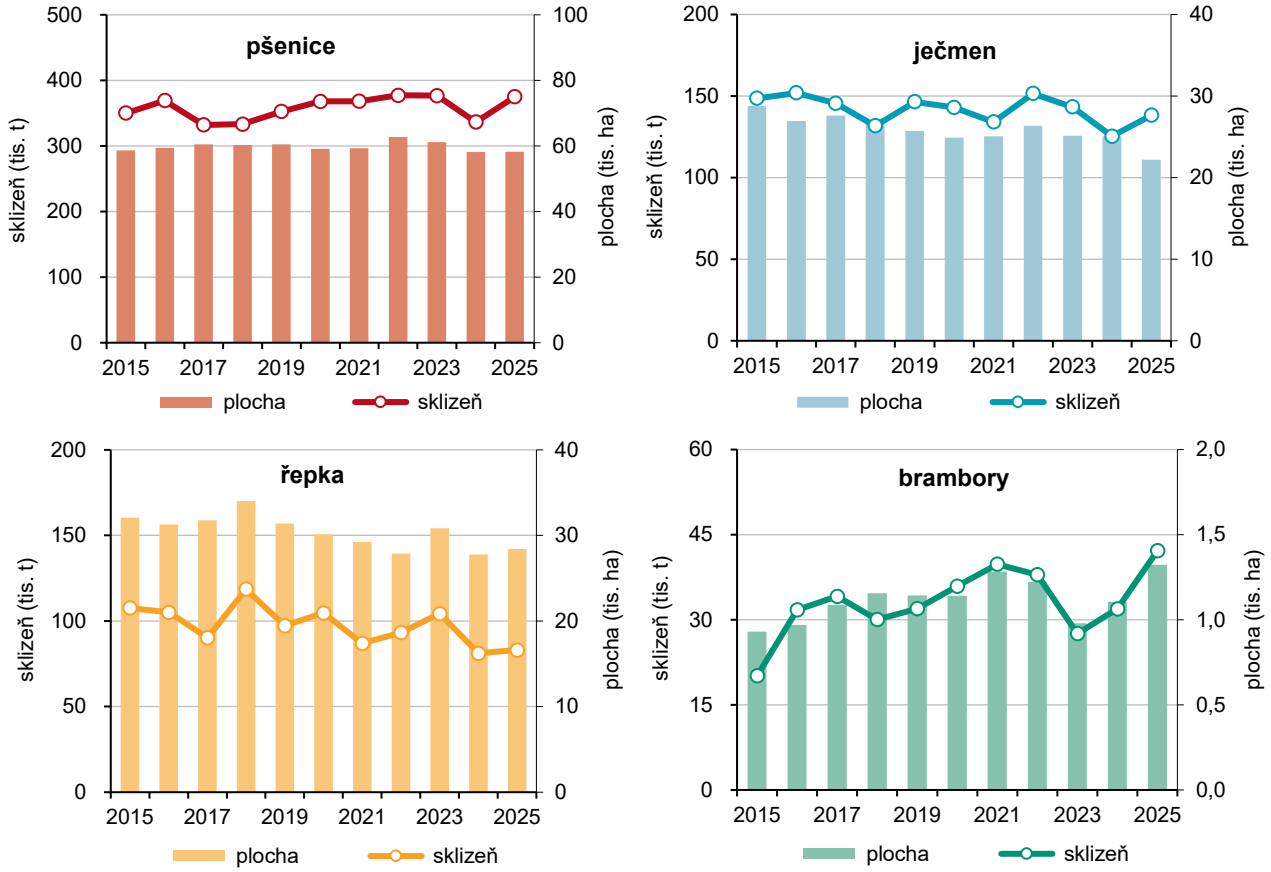
Zdroj: ČSÚ

V Plzeňském kraji byla vyprodukována po kraji Jihočeském druhá nejvyšší hodnota sklizně tritikale v Česku.

Mezi méně zastoupené obiloviny v roce 2025 v kraji patřily uměle vzniklá plodina tritikale, která je křížencem pšenice a žita setého, a také žito. U obou došlo k poklesu sklizňových ploch, který byl kompenzován navýšením výnosů, což se v konečném důsledku projevilo růstem objemu sklizně. V případě tritikale tak bylo v roce 2025

vyprodukováno 36,4 tis. t zrna. Mezi obilovinami nejvýrazněji meziročně klesla plocha kukuřice na zrno o 28,3 % a tím i sklizeň o 26,1 %. Jedná se o plodinu, která má však v kraji zanedbatelný význam.

Graf 3.10 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Plzeňském kraji

Meziročně se v kraji vyprodukovalo o téměř 30 % více brambor.

I přes meziroční pokles sklizňové plochy **luskovin a bílkovinných plodin na zrno** byl v kraji mapován meziroční nárůst jejich sklizně o 18,3 %. Jedná se však o plodiny, jejichž výnosnost je velmi nestabilní a pěstování rizikovější. Což dokazuje i výrazné meziroční kolísání výnosnosti, která se konkrétně ve srovnání s rokem 2024 navýšila o více než čtvrtinu na hodnotu 1,98 t/ha. Největší část z tohoto segmentu plodin tvoří v Plzeňském kraji hrách polní. Naopak k růstu ploch došlo v roce 2025 u **brambor (mimo rané a sadbové)**, kterých se v kraji vyprodukovalo na ploše 1,3 tis. ha o téměř 30 % více než v roce 2024. Z olejnin je typickým produktem v kraji **řepka**, jejíž sklizňová plocha se meziročně navýšila jen mírně o 2,4 %, s čímž souvisel, i přes mírný pokles výnosnosti, růst produkce o 2,3 %. V roce 2025 se v našem kraji řepka pěstovala na ploše 28,4 tis. ha, na kterých bylo produkováno 83,0 tis. t plodiny.

Meziročně se v kraji intenzita chovu turů mírně snížila.

K 31. 12. 2025 bylo v Plzeňském kraji evidováno 150 484 ks **turů**[16], což představuje mírný meziroční pokles, který byl mapován kromě Jihomoravského, Zlínského a Moravskoslezského kraje ve všech regionech Česka. Plzeňské chovy tak tvořily 10,8 % celkového stavu v rámci Česka (1,4 mil. ks). **Intenzita chovu turů**, která

[16] Od roku 2025 namísto skotu zjišťovány stavy turů (kromě dříve sledovaného druhu tur domácí nově i zvířata druhu buvol domácí, včetně kříženců a druhu bizon americký chovaného pro maso).

v našem kraji činila 46,0 ks na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy, se meziročně mírně snížila, přesto stále dosahuje nadprůměrné hodnoty v rámci republiky (39,2 ks/100 ha). Plzeňský kraj tak disponuje čtvrtou nejvyšší hodnotou v Česku za Vysočinou, Jihočeským a Pardubickým krajem.

V Plzeňském kraji byl mapován třetí nejpočetnější chov krav v republice.

Z celkového počtu stavu turů představovaly 43,6 % **krávy**, jejichž počet se meziročně navýšil o více než dva tisíce kusů. V roce 2025 zde byl s hodnotou 65 540 kusů mapován třetí nejpočetnější chov krav v republice po Jihočeském kraji a Vysočině. Z hlediska struktury se v kraji nejčastěji jednalo o krávy dojené (54,4 %). Meziročně však došlo k jejich poklesu o 1 750 kusů, což se projevilo i mírným snížením výroby mléka.

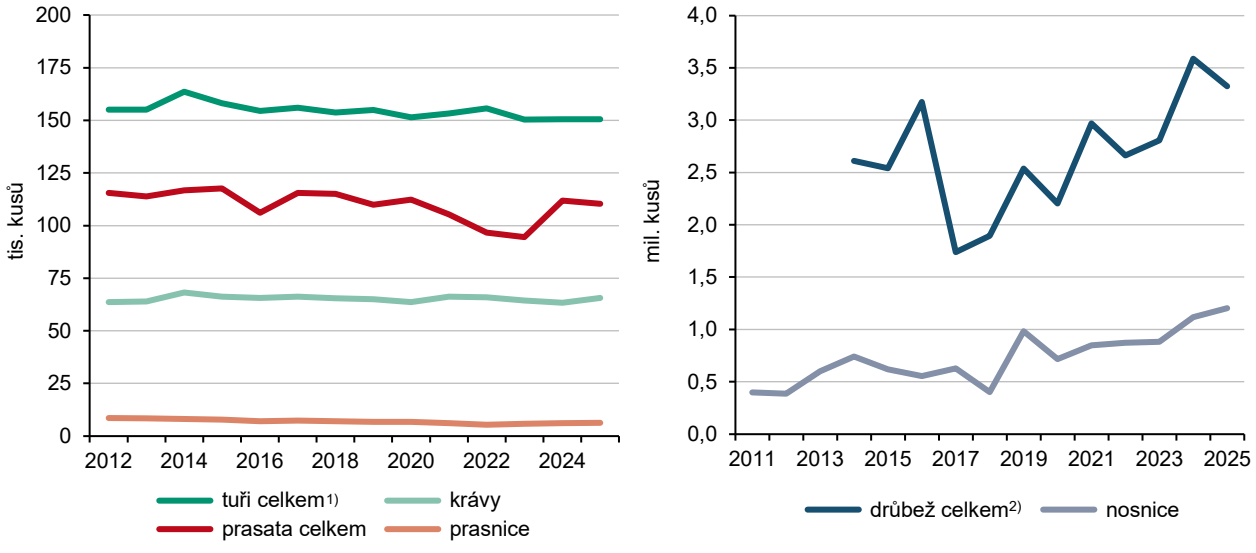
Užitkovost dojných krav se meziročně navýšila o 7,5 %.

Celková **produkce mléka** v kraji dosáhla hodnoty 369 665 tis. litrů, což bylo o 10 tis. litrů méně než v roce 2024, tj. téměř 3% pokles. Na celorepublikové produkci mléka se Plzeňský kraj podílel 10,9 %. Jednalo se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka ve srovnání s ostatními kraji Česka. Početní ztráta dojných turů však byla kompenzována zvyšující se užitkovostí, což se projevilo jejich rostoucí průměrnou dojivostí. Průměrná roční dojivost krávy (dojnice) se mezi roky 2024/2025 navýšila v Plzeňském regionu o 7,5 % a výrazně přesáhla hranici 10 tis. l.

Početně se chov prasat v kraji meziročně snížil.

V rámci Plzeňského kraje byl ke konci roku 2025 mapován 1,5% meziroční pokles **chovu prasat**, jejichž stav tak činil 110 303 ks, tj. o 1,6 tis. ks méně než v předchozím roce. Stav byl mezi kraji Česka pátý nejvyšší. Na celkovém počtu prasat v Česku, který činil 1,5 mil. ks, se tak plzeňský chov podílel 7,6 %. Počet prasnic, které tvoří pouze 5,7 % chovu, ve srovnání s rokem 2024 narostl o 2,8 %, tj. o 171 ks na hodnotu 6 277 ks. Na celkovém objemu produkce jatečných prasat v Česku se Plzeňský kraj s hodnotou 22,0 tis. t živé hmotnosti podílel 8,0 % a řadí se tak na páté místo v mezikrajském srovnání. V komparaci s rokem 2024 se hodnota objemu výroby v regionu navýšila o téměř 10 %. V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel **intenzity chovu prasat** 53,1 ks.

Graf 3.11 Hospodářská zvířata v Plzeňském kraji (k 31. 12.)

1) do roku 2024 skot celkem

2) údaje za drůbež celkem k dispozici od roku 2014

V našem regionu se nacházela téměř pětina všech nosnic v republice.

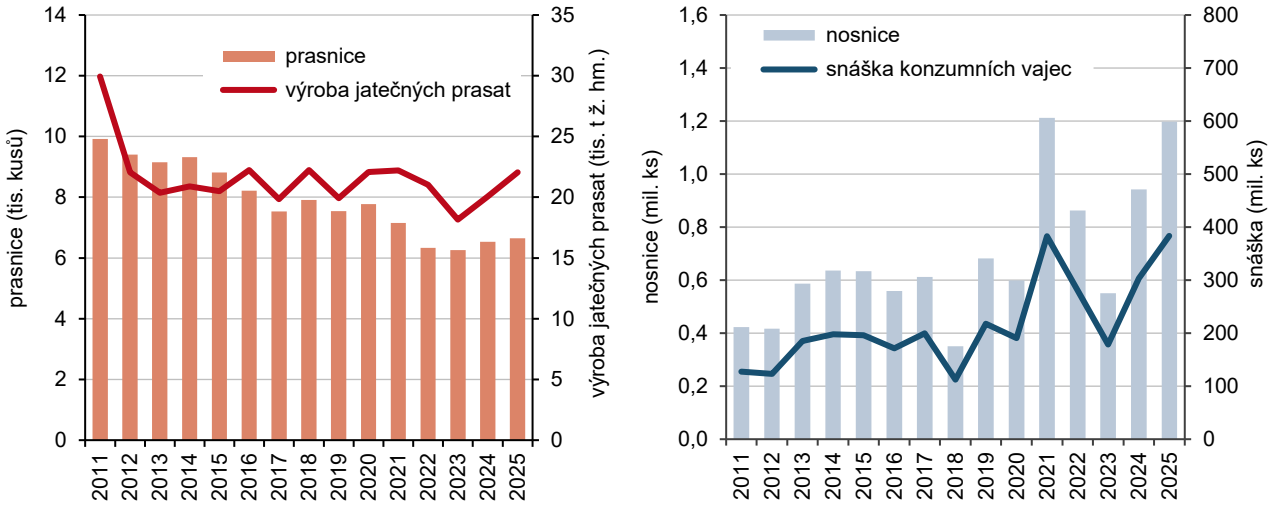
K 31. 12. 2025 činily **stavy drůbeže** v Plzeňském kraji celkem 3,3 mil. kusů a přesto, že po dvou letech růstu meziročně klesly o 7,3 %, tj. o 261,2 tis. ks, jednalo se mezi ztrátovými regiony o nejméně výrazný pokles. Na republikovém chovu se náš kraj

podílel 14,1 % a jedná se tak o čtvrtý nejvyšší podíl po Středočeském (vč. Prahy), Jihomoravském a Pardubickém kraji. Drůbež byla tvořena ke konci roku 2025 z 36,2 % **nosnými slepicemi**, tj. o 5,1 p. b. více než v předchozím roce. Jejich počet se meziročně navýšil o 7,8 %, což byl v případě Plzeňského kraje nárůst o 86,9 tis. ks a zároveň nejvyšší početní přírůstek mezi regiony Česka. Zároveň se tak v regionu nacházela téměř pětina všech nosnic v republice.

Průměrná snáška na nosnici v kraji dosáhla hodnoty 320,0 vajec, což bylo v mezikrajském srovnání nejvíce.

V roce 2025 dosáhla průměrná snáška **konzumních vajec** na jednu slepici v kraji hodnoty 320,0 vajec, což je ve srovnání s předchozím rokem nepatrné snížení. Plzeňský region se tak v produktivitě nosnic umístil v mezikrajském srovnání na první příčce a zároveň výrazně nad průměrem Česka (314,7 ks). Celkem snesly nosnice v Plzeňském kraji 383,3 mil. konzumních vajec, což představovalo v důsledku jejich meziročního nárůstu i více než čtvrtinové (o 80 mil. vajec) navýšení snášky. Plzeňský kraj se na celorepublikové produkci podílel 23,7 % a jednalo se tak po Středočeském kraji (vč. Prahy) o druhý nejvyšší podíl mezi regiony Česka. Jatkami prošlo v roce 2025 v Plzeňském kraji 24,4 tis. tun živé hmotnosti **jatečné drůbeže**, což představuje podíl 9,4 % na celkové produkci v Česku. Zároveň se jedná o pátý největší objem výroby mezi kraji. Výroba na Plzeňsku se ve srovnání s rokem 2024 snížila o více než desetinu.

Graf 3.12 Průměrné stavy prasnic a výroba jatečných prasat, průměrné stavy nosnic a snáška konzumních vajec v Plzeňském kraji

Lesnictví

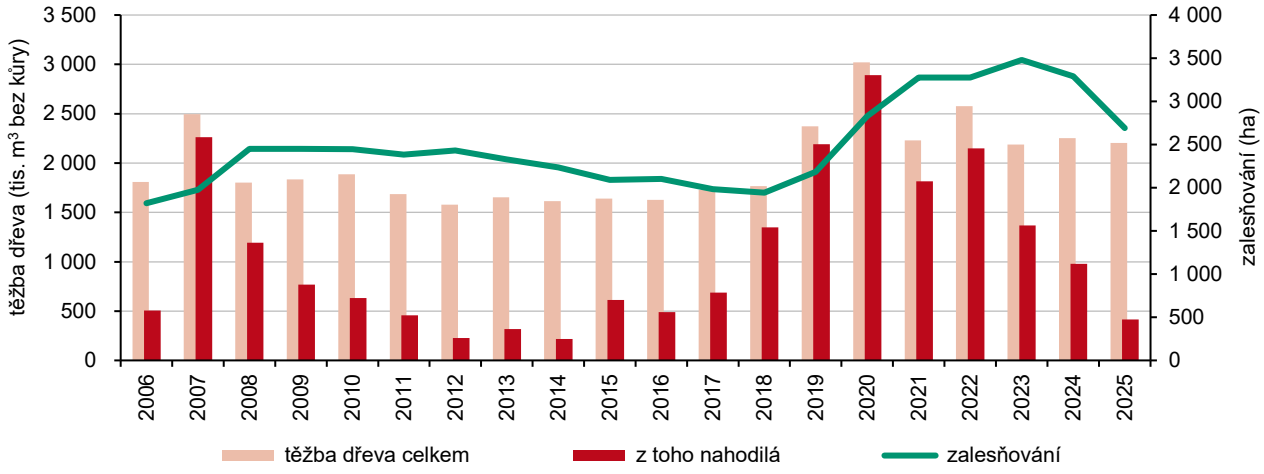
Lesní pozemky tvoří v kraji přes 40 % celkové rozlohy.

K 31. 12. 2025 **lesní pozemky** v Plzeňském kraji zaujímaly rozlohu 309,7 tis. ha, tj. 40,5 % z celkové rozlohy kraje. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji má díky pohoří Šumava okres Klatovy, kde se jich nachází 27,3 %. Větší podíl na zalesněnosti regionu mají také okresy Tachov (19,5 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Na Rokycansku tvoří lesní pozemky téměř polovinu plochy okresu (Křivoklátsko a Brdy). Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend s výjimkou významnějšího meziročního nárůstu mezi lety 2015 a 2016, který souvisel se zrušením vojenského újezdu Brdy. Jeho části, které jsou převážně zalesněné, byly ze Středočeského kraje přičleněny k okresu Rokycany a Plzeň-jih. Na celkové výměře lesů v Česku se Plzeňský kraj podílel 11,5 %, což je druhý největší podíl v mezikrajském porovnání po Jihočeském kraji (14,2 %).

Intenzita zalesňování se snižuje, druhově v něm převažují jehličnaté dřeviny.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 **zalesněno** celkem 2 692 ha, což je o 598 ha méně než v předchozím roce, a dokonce o 22,6 % méně než v roce 2023, kdy se jednalo o nejvyšší hodnotu od roku 2000. Při zalesňování, tedy vytváření lesa umělou cestou, převažovaly v regionu jehličnaté dřeviny v rozsahu 1 817 ha. Konkrétně šlo nejčastěji o smrky (1 066 ha), které jsou z pohledu ekonomické rentability nejefektivnější díky rychlému růstu, ale zároveň jsou také dřevinou nejvíce náchylnou na klimatické změny. Na zbytku zalesňování se podílely dřeviny listnaté (876 ha), převažovaly duby (373 ha) a buky (270 ha). Přestože je v průběhu vývoje zřejmé snižování plochy jehličnatých dřevin ve prospěch těch listnatých, jedná se o pomalý proces a stále tak plochy jehličnatých dřevin tvoří v Plzeňském kraji 81,2 % (tj. 243,3 tis. ha). Kromě zalesňování zahrnovala péče o lesní porosty v kraji v roce 2025 také **prořezávky** (výchovný zásah v mladých porostech, snížení hustoty porostu a jeho zdravotní úprava) a **probírky** (výchovný zásah u starších porostů, zvýšení jejich stability a kvality). Prořezávky byly ve sledovaném období provedené na 5 132 ha, meziročně o 2,0 % menší plocha, probírky pak na 11 243 ha, což je naopak území o 14,2 % větší než v předchozím roce. **Přirozenou obnovou**, tedy samovolným vytvářením nového lesa z náletu a opadu semen z mateřských stromů, prošlo 607 ha lesa v Plzeňském kraji, což je o 44 ha méně než v roce předešlém. Ke snížení došlo také u **chemicky a biologicky ošetřené lesní půdy**, naopak narostly **škody způsobené zvěří**. Zde bylo dosaženo druhé nejvyšší hodnoty mezi kraji (9 686 tis. Kč), zcela nejvyšší byla v Jihočeském kraji. Plzeňský region se umístil na druhé pozici i v předchozím roce (8 351 tis. Kč), tehdy byl ale první kraj Jihomoravský a Jihočeský až třetí. V obou případech byla škoda s nejnižší hodnotou zaznamenána na Královéhradecku.

Graf 3.13 Těžba dřeva a zalesňování v Plzeňském kraji

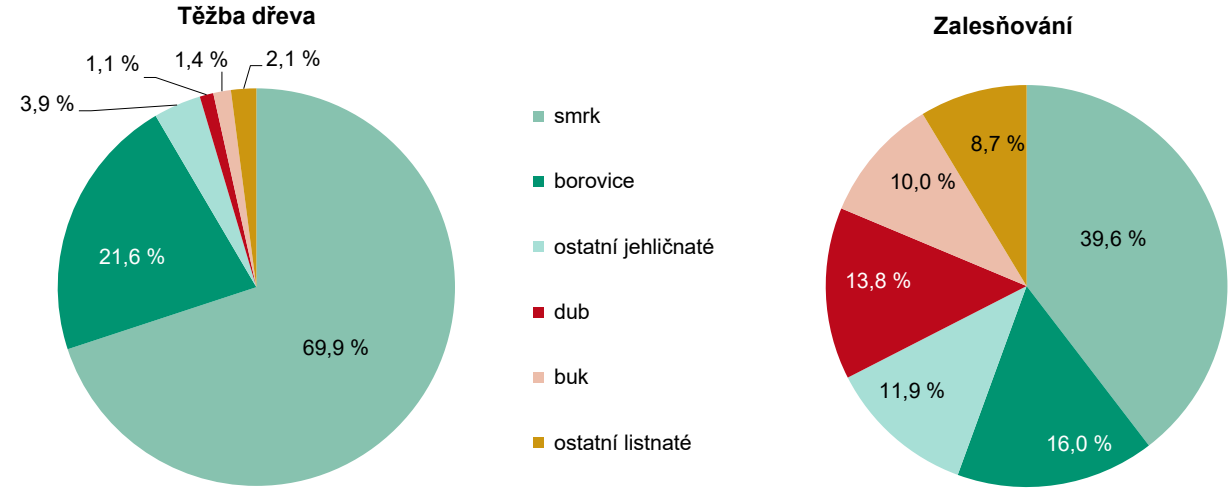

Plzeňský region se na těžbě dřeva v republice podílí druhou nejvyšší hodnotou, a to 13,2 %.

Těžba dřeva dosáhla v Plzeňském regionu v roce 2025 výše 2,2 mil. m³ b. k. (bez kůry), což znamenalo mírný meziroční propad (o 2,2 %). Těžba jehličnatých dřevin představovala více než 95 %, zbytek objemu tvořily dřeviny listnaté (101,2 tis. m³). Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v Česku 13,2 %, což po Jihočeském regionu (15,7 %) znamenalo druhou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání. **Těžba nahodilá**, která vzniká za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku působení škodlivých činitelů (vítr, sníh, námraza, hmyzí škůdci, houbové choroby apod.), se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela jen necelou pětinou. V průběhu vývoje je vidět několik výkyvů, kdy dochází k výraznému zvyšování a zase snižování nahodilé těžby. Jeden nastal v roce 2007, kdy došlo k rozšíření kůrovce a zároveň orkán Kyrill poničil lesy na Šumavě. Další výkyv je

možné spatřovat kolem roku 2020, kdy suché roky podpořily další vlnu kůrovcové kalamity. Meziroční snížení nahodilé těžby mezi lety 2024 a 2025 představovalo 57,5 % a jeho hlavním důvodem je výrazně nižší objem napadeného dřeva. Z celkového objemu nahodilé těžby se v roce 2025 jednalo z 29,8 % o **těžbu živelní** a ze 47,2 % o těžbu způsobenou hmyzími škůdci na porostech. Od roku 2021 je patrné výrazné snižování **nahodilé hmyzové těžby**, což poukazuje na zpomalení rozšiřování kůrovce mimo jiné i z důvodu příznivějšího počasí. Přesto měl Plzeňský region výrazně nejvyšší podíl hmyzové těžby ze zpracované nahodilé těžby dřeva celkem mezi všemi 14 kraji. Na celkové hodnotě za Česko se podílel 15,3 %, což byl opět nejzásadnější mezikrajský podíl. Naopak u podílu živelní těžby na nahodilé jsme se zařadili až na úplně poslední místo.

Graf 3.14 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Plzeňského kraji v roce 2025

Pozn.: těžba v m^3 bez kůry, zalesňování v ha

Průmysl

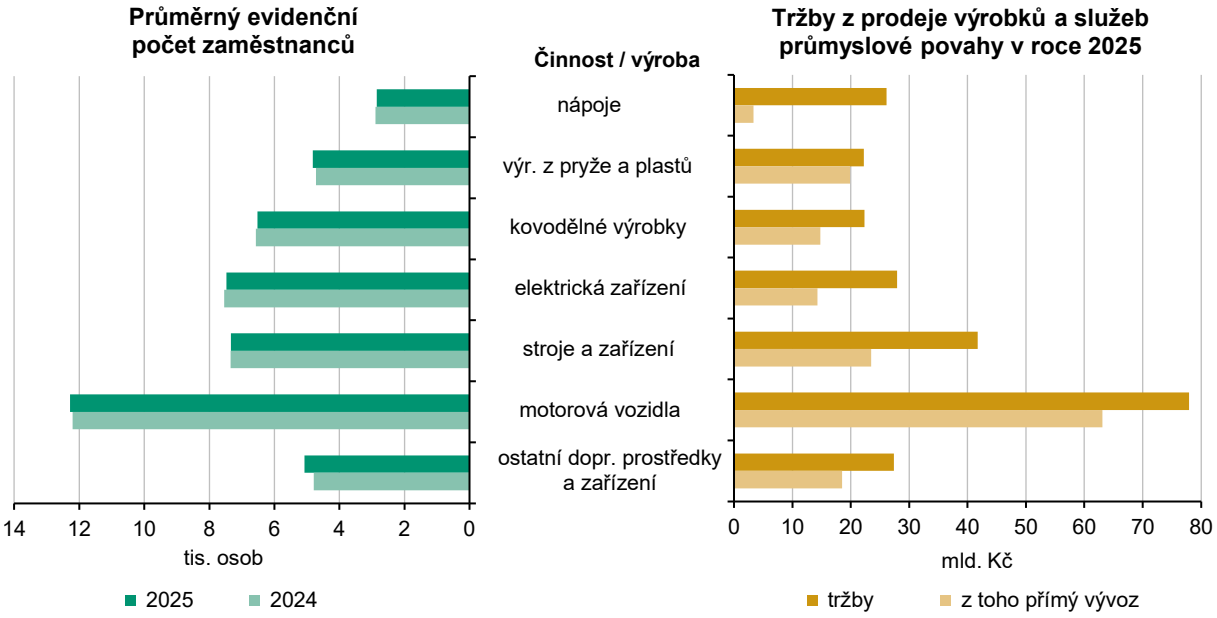
I když se počet velkých průmyslových podniků snížil, zaměstnanců v nich přibylo.

V roce 2025 mělo v Plzeňském kraji své sídlo 154 **průmyslových podniků** se 100 a více zaměstnanci, mezi ty největší patří ŠKODA TRANSPORTATION a.s., Plzeňský Prazdroj, a.s., Inteva Products CZ I s.r.o. v Přešticích, MD ELEKTRONIK spol. s r.o. v Chotěšově a Safran Cabin CZ s.r.o. v Plzni. Po třech letech, kdy se počet velkých průmyslových podniků na Plzeňsku zvyšoval, dochází k jejich úbytku, a to o 4. Počet průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci klesal ve všech regionech, na úrovni Česka se jejich celkový počet snížil o 96. Nejvíce ubylo těchto subjektů v Jihomoravském kraji (16) a v Praze (12). Ačkoliv se počet velkých průmyslových podniků v kraji snížil, zaměstnanců v nich meziročně nepatrně přibylo. Plzeňský kraj se tak zařadil mezi tři regiony, ve kterých počet zaměstnanců vzrostl. Velké ztráty těchto pracovníků, které souvisely i se značným úbytkem průmyslových firem se 100 a více zaměstnanci, zaznamenaly na Liberecku a Královéhradecku, a to o 11,6 %, respektive o 9,5 %. V roce 2025 zaměstnávaly velké průmyslové podniky v Plzeňském kraji 58,3 tis. osob. Na celkovém **evidenčním počtu zaměstnanců v průmyslu** v Česku se ti plzeňští podílely 7,6 %, což je šesté nejvyšší procento ve srovnání s ostatními regiony. Nejvíce osob v kraji pracovalo v podnicích zpracovatelského průmyslu s převažující činností výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů a výroba elektrických zařízení.

Průměrné hrubá měsíční mzda v průmyslu se meziročně navýšila téměř o 3 tisíce Kč.

Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu se dlouhodobě zvyšuje, v roce 2025 dosáhla v Plzeňském regionu částky 51 112 Kč a meziročně tak vzrostla o 2 899 Kč. V mezikrajském porovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší mzdu, více brali jen zaměstnanci v krajích Středočeském, hl. městě Praze a Ústeckém. Po vyloučení důvěrných údajů jsou v průměru nejlépe finančně ohodnoceni zaměstnanci podniků, jejichž převažující ekonomickou činností je výroba nápojů (73 191 Kč), výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (58 703 Kč) a výroba strojů a zařízení (54 526 Kč).

Graf 3.15 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Plzeňském kraji)

Růst tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy byl v Plzeňském regionu v roce 2025 mezi kraji nejvyšší.

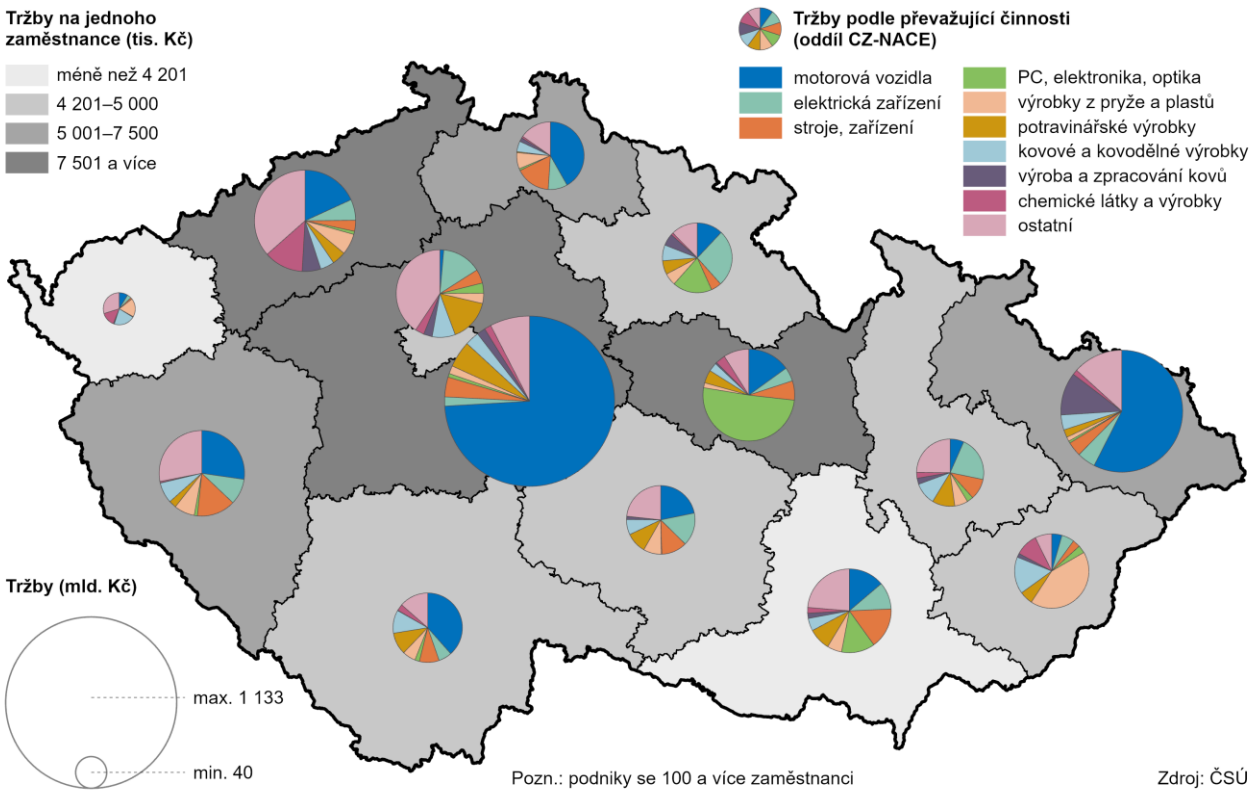
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) od roku 2019 v kraji klesaly a v covidovém roce 2020 dosáhly svého minima. Od té doby už ale zaznamenáváme jen jejich nárůst. V loňském roce dosáhly tržby z prodeje v Plzeňském regionu v běžných cenách hodnoty 292 079 mil. Kč a meziročně jejich hodnota vzrostla nejvíce mezi kraji, a to o 6,3 %. Mezi profitující se zařadily ještě kraje Ústecký (o 4,4 %), Středočeský (o 3,2 %), hl. město Praha (o 2,0 %) a Olomoucký (o 1,2 %). V ostatních regionech tržby poklesly, nejvíce na Liberecku (o 9,3 %) a Moravskoslezsku (o 8,1 %). Po pěti letech, kdy plzeňský podíl na celorepublikových tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy oslabil, se vracíme opět k 6,0 %, tedy k výsledkům před vypuknutím pandemie covid-19.

V Plzeňském kraji vzrostly tržby ze zpracovatelského průmyslu v roce 2025 o 6,7 %.

Rozhodující objem tržeb vytváří **zpracovatelský průmysl**. V Plzeňském kraji ho v roce 2025 reprezentovalo 152 podniků se 100 a více zaměstnanci, jejichž tržby se na tržbách průmyslu celkem podílely 97,8 %. Tržby ze zpracovatelského průmyslu činily 285 661 mil. Kč a meziročně vzrostly o 6,7 %, oproti předchozímu roku tempo růstu značně zrychlilo. V roce 2025 se tržby zvyšovaly nejvíce v odvětvích (po vyloučení důvěrných údajů) výroby strojů a zařízení, výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení a výroby elektrických zařízení. Meziroční pokles se týkal pouze výroby nápojů a ostatního zpracovatelského průmyslu. Nejsilnějším odvětvím zpracovatelského průmyslu v Plzeňském regionu je výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, jehož tržby z prodeje dosáhly v roce 2025 hodnoty 77,9 mld. Kč. V době covidu si ale toto odvětví prošlo velmi těžkým obdobím. V roce 2020 zde tržby klesly téměř o 20 % a v roce 2021, kdy už téměř

všechna odvětví v kraji vykazovala nárůst tržeb, o dalších necelých 5 %. Teprve v roce 2024 se konečně podařilo dosáhnout předpandemické úrovně. Loňské tržby v plzeňském automobilovém průmyslu rostly o 3,3 % a to i přesto, že byly zatíženy nově zavedenými celními a regulatorními opatřeními ze strany současné americké administrativy. Dalšími významnými odvětvími v Plzeňském kraji je výroba strojů a zařízení podílející se v roce 2025 na tržbách zpracovatelského průmyslu regionu 14,6 % a výroba elektrických zařízení s podílem 9,8 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2025

Podíl tržeb z přímého vývozu poslední dva roky v Plzeňském kraji opět roste.

V posledních letech podíl **tržeb z přímého vývozu** na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v Plzeňském kraji postupně klesal z 64,0 % v roce 2019 na 56,9 % v roce 2023. Od té doby opět roste, v roce 2024 činil 58,5 %, v roce 2025 dokonce 62,2 %. Nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu registruje Liberecký (72,9 %) a Královéhradecký kraj (72,6 %), nejnižší zase Praha (29,6 %). Stejný trend lze sledovat i ve zpracovatelském průmyslu, kde v roce 2025 podíl tržeb z přímého vývozu činil 63,2 %. Mezi podniky zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji má nejvyšší hodnotu tohoto podílu (po vyloučení důvěrných údajů) odvětví ostatního zpracovatelského průmyslu (89,7 %), výroby pryžových a plastových výrobků (89,2 %), zpracování a výroby dřevěných výrobků (85,8 %) či výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů (82,9 %). Naproti tomu ve výrobě nápojů tvoří tržby z přímého vývozu pouze 12,7 % a ve výrobě potravin 13,3 %.

V Plzeňském kraji byl mapován nejvyšší meziroční nárůst produktivity práce v republice.

Produktivita práce vyjadřující podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance se v roce 2025 v kraji zvýšila o 5,9 % na 5 013 tis. Kč. Tento meziroční nárůst byl mezi regiony nejvyšší, přes 5 % se dostal ještě na Královéhradecku. Produktivita práce klesala ve třech krajích, a to v Moravskoslezském (o 4,2 %), Zlínském a Pardubickém (shodně o 1,5 %). I přesto, že tržby na 1 zaměstnance v regionu v posledních letech (kromě roku 2020)

neustále rostou, řadíme se v produktivitě práce na sedmé místo. Nejefektivněji pracují zaměstnanci ve Středočeském, Ústeckém a Pardubickém kraji. Nejnižší produktivitu práce naopak vykazuje Karlovarský a Jihomoravský region. Z hlediska odvětví je v kraji nejvyšších tržeb na 1 zaměstnance dosahováno ve výrobě nápojů, výrobě potravin a ve výrobě motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, nízkou produktivitu mají zase odvětví ostatního zpracovatelského průmyslu, výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků a výroby ostatních nekovových minerálních produktů.

Energetika

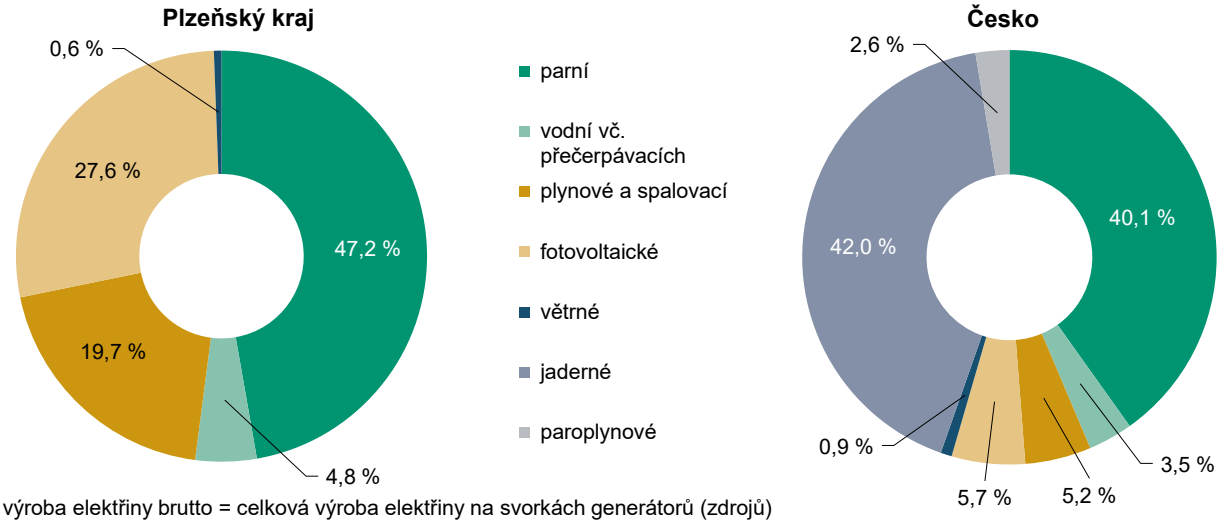
Od roku 2019 se instalovaný výkon fotovoltaických elektráren téměř zdvojnásobil.

Podle Energetického regulačního úřadu činil k 31. 12. 2025 **instalovaný výkon elektrárenských soustrojí** v Plzeňském kraji 770,4 MW a jeho podíl na republikové hodnotě představoval jen 3,2 %. Nejvyšší instalovaný výkon, tedy nejvyšší teoretický činný výkon soustrojí, měly elektrárny fotovoltaické (405,6 MW) a parní (262,1 MW), které společně tvořily 86,7 % instalovaného výkonu v regionu. Zatímco instalovaný výkon parních elektráren zůstává v posledních letech neměnný, význam těch solárních značně roste. Ve srovnání s rokem 2019 se jejich instalovaný výkon téměř zdvojnásobil, v roce 2023 se meziročně zvýšil o 25,8 %, v roce 2024 o 19,2 % a v loňském roce o dalších 16,0 %. Hlavním důvodem přechodu na levnější a dostupnější sluneční energii v posledních letech byly problémy se zásobováním zemním plynem kvůli válce na Ukrajině a následný růst cen energií.

Plzeňský region se podílel na celkové výrobě elektřiny v Česku pouze 1,7 %, což byla pátá nejnižší hodnota mezi kraji.

Výroba elektřiny v elektrárnách na území Plzeňského kraje se od roku 2020 neustále zvyšovala až do roku 2022. V roce 2023 produkce meziročně poklesla o 13,6 % na 1 260,6 GWh, což byla nejnižší výroba elektrické energie v kraji od roku 2011. Od té doby výroba elektřiny sice roste, ale pomalejším tempem. Za poslední tři roky citelně poklesl význam parních elektráren, jejichž produkce se snížila o 28,9 %. Naopak více elektrické energie vyrobily fotovoltaické elektrárny, v roce 2023 činil meziroční nárůst 12,0 %, o rok později 14,0 % a v loňském roce dokonce 21,4 %. Plzeňský region nepatří k významným producentům elektřiny, na celkové výrobě v Česku se v roce 2025 podílel pouze 1,7 %, což je pátá nejnižší hodnota mezi kraji. Více než 70 % elektrické energie bylo v souhrnu vyprodukováno v krajích Ústeckém (27,1 %), Jihočeském (24,4 %) a na Vysočině (21,0 %).

Graf 3.16 Výroba elektřiny brutto[1)] podle technologie elektráren v roce 2025

[1)] výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů)

Zdroj: Energetický regulační úřad

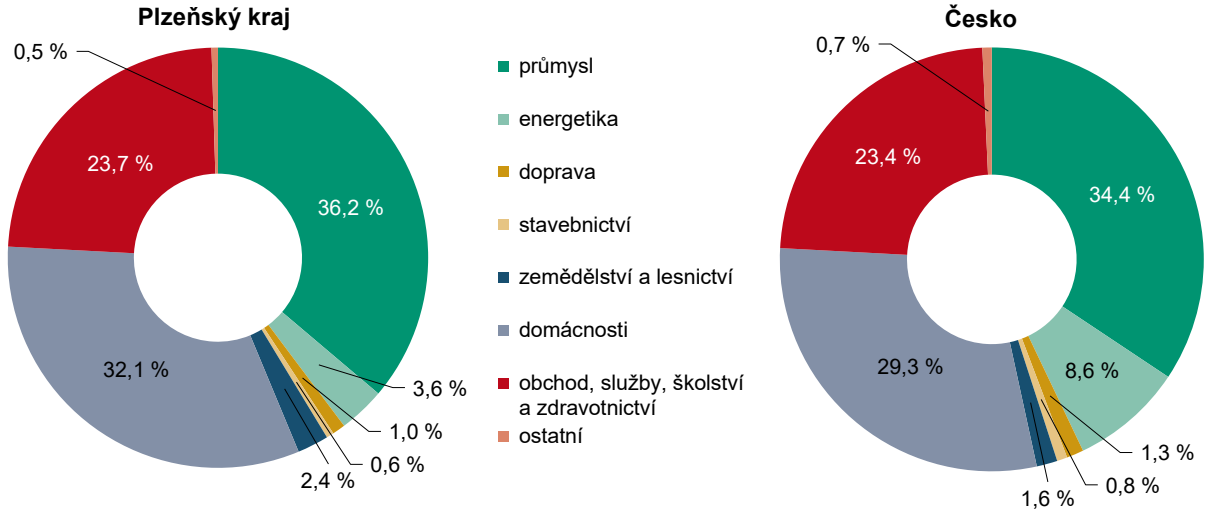
Téměř polovina vyrobené elektřiny v Plzeňském kraji stále pochází z parních elektráren.

I přes značný pokles ve výrobě elektřiny jsou parní elektrárny **majoritním producentem** v Plzeňském kraji. V roce 2025 v nich bylo vyrobeno téměř 50 % celkového objemu elektrické energie v regionu. Parní elektrárny jsou dominantou Ústeckého kraje, který zajišťuje 59,5 % výroby v Česku v tomto typu elektráren. V Plzeňském regionu se významně podílely na výši vyrobené elektrické energie také elektrárny fotovoltaické (27,6 %) a plynové a spalovací (19,7 %). V poslední dekádě se zde poprvé v roce 2023 vyprodukovalo více elektřiny v solárních elektrárnách než v těch plynových a spalovacích, v dalších letech se rozdíl mezi nimi ještě prohloubil. Z hlediska fotovoltaiky se na celkové výrobě v Česku podílíme 8,3 %, což je čtvrté nejvyšší procento mezi ostatními regiony. Elektřina získávaná ze slunce je typická pro Jihomoravský kraj, kde bylo v roce 2025 vyrobeno téměř 18 % celorepublikové solární energie.

Celkem 72,8 % vyrobené elektrické energie v Plzeňském kraji pochází z obnovitelných zdrojů.

V loňském roce bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce **elektřiny z obnovitelných zdrojů energie** od roku 2016. Meziročně to bylo o 4,7 % více a s hodnotou 959,3 GWh se náš region zařadil na šestou pozici v mezikrajském porovnání. Největší množství zelené energie bylo vyprodukováno v krajích Středočeském (2 016,6 GWh), Ústeckém (1 766,7 GWh) a Jihomoravském (1 465,3 GWh). Od roku 2016 se podíl elektrické energie z obnovitelných zdrojů na celkové výrobě elektřiny v kraji pohyboval kolem 55 %, v roce 2023 se však skokově zvýšil na 61,4 %, v roce 2024 dokonce na 70,5 % a nyní je na 72,8 %. S touto hodnotou jsme čtvrtí v rámci Česka, větší podíl mají jen kraje Liberecký, Jihomoravský a Královéhradecký. Zelená energie se u nás nejčastěji získávala z fotovoltaických elektráren (38,0 %), biomasy (28,9 %) a bioplynu (21,7 %). Meziročně vzrostla výroba energie z biomasy o 3,1 %, význam solárních elektráren roste již čtvrtým rokem po sobě. V roce 2025 se z obou těchto zdrojů v kraji získalo nejvíce elektřiny v celé časové řadě.

Graf 3.17 Spotřeba elektřiny netto[1)] podle odvětví spotřeby v roce 2025

[1)] spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

Zdroj: Energetický regulační úřad

Na spotřebě elektrické energie se nejvíce podílí průmysl následovaný domácnostmi.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 spotřebováno 3 047,4 GWh elektřiny netto, to je 5,4 % z celorepublikové spotřeby. Na **spotřebě elektrické energie** se v regionu největší měrou podílí průmysl (36,2 %), následují domácnosti (32,1 %) a odvětví obchodu včetně služeb, školství a zdravotnictví (23,7 %). Od roku 2018 spotřeba elektřiny klesala, v roce 2020 byl pokles elektrické energie v řadě odvětví ovlivněn

omezováním výroby a služeb v důsledku pandemie covid-19. Zrušení ochranných opatření v polovině roku 2021 zase vedlo k navýšení spotřeby elektřiny o 6,3 %. Konkrétně v průmyslu se snížila spotřeba v roce 2020 o 9,5 % a v následujícím roce hned vzrostla o 7,2 %. Chování domácností korespondovalo s vývojem ekonomiky v Česku. Nejprve v letech 2020 a 2021 spotřebovávaly meziročně více elektřiny, což souviselo s uzavřením provozoven služeb, prací z domova nebo distanční výukou žáků a studentů, poté se situace obrátila a jejich spotřeba v roce 2022 rapidně poklesla (o více než 10 %), mimo jiné i v důsledku růstu tržních cen energií. V následujících dvou letech se situace na trhu s energiemi stabilizovala a spotřeba zůstala téměř na stejné úrovni. Loni se odběr elektřiny zvýšil o 3,7 %. Elektrizační soustava Česka byla v roce 2025 nejvíce zatížena 19. února v 8:45 a nejméně naopak 3. srpna v 5:45.

Spotřeba plzeňských domácností na 1 obyvatele byla pátá nejvyšší v Česku.

Plzeňské domácnosti v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2025 spotřebovaly 1 600,3 kWh elektřiny, to je pátá nejvyšší spotřeba mezi kraji. Nejvyšších hodnot dosahují Středočeši (2 077,2 kWh) a Jihočeši (1 852,7 kWh), nejúspornější jsou domácnosti v Praze (1 191,1 kWh) a v Moravskoslezském kraji (1 261,5 kWh). Po ustálení cen energií **spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele** začala růst, v loňském roce meziročně o 8,1 %.

Spotřeba zemního plynu v plzeňských domácnostech se po tříletém poklesu v roce 2025 navýšila.

Po třech letech poklesu a stagnace **spotřeby zemního plynu** v Česku došlo v roce 2025 k většímu nárůstu, který byl ovlivněn především chladnějším průběhem zimy. Nejvíce se plyn využíval v lednu, nejméně naopak v červenci. Zatímco v roce 2021 dosahovala spotřeba plynu v kraji i v Česku svého dlouhodobého maxima, v roce 2023 byla situace přesně opačná. Od roku 2022 byla spotřeba ovlivněna válečným konfliktem na Ukrajině, jenž měl nepříznivý dopad na energetické trhy. Řada úsporných opatření a přechod zákazníků na jiné zdroje energie podpořené i mírnějším průběhem počasí v zimních obdobích způsobily úsporu spotřeby zemního plynu v Plzeňském kraji o 13,6 % v roce 2022 a o dalších 12,0 % v roce 2023. V roce 2024 se odběr plynu oproti předchozímu roku příliš nezměnil, loni jeho spotřeba vzrostla o 4,4 % na 324,0 mil. m^3, což byla sedmá nejnižší hodnota v rámci celého Česka. Nejvíce plynu, 14,2 % z celorepublikového objemu, odebral Ústecký kraj (1 009,5 mil. m^3) kvůli vysoké spotřebě velkoodběratelů (792,3 mil. m^3). V Plzeňském kraji se na spotřebě zemního plynu nejvíce podíleli velkoodběratelé (40,9 %) a domácnosti (28,9 %). V době energetické krize se úspora zemního plynu u domácností projevila výrazněji než u velkoodběratelů. Zatímco domácnosti spotřebovaly v roce 2022 meziročně o 21,5 %, v roce 2023 o 11,6 % a v roce 2024 o 1,9 % plynu méně, velkoodběratelé snížili odběr jen letech 2022 a 2023, a to o 7,2 %, resp. 13,2 %.

Na 1 odběratele připadla v kraji pátá nejnižší spotřeba zemního plynu v domácnostech v rámci Česka.

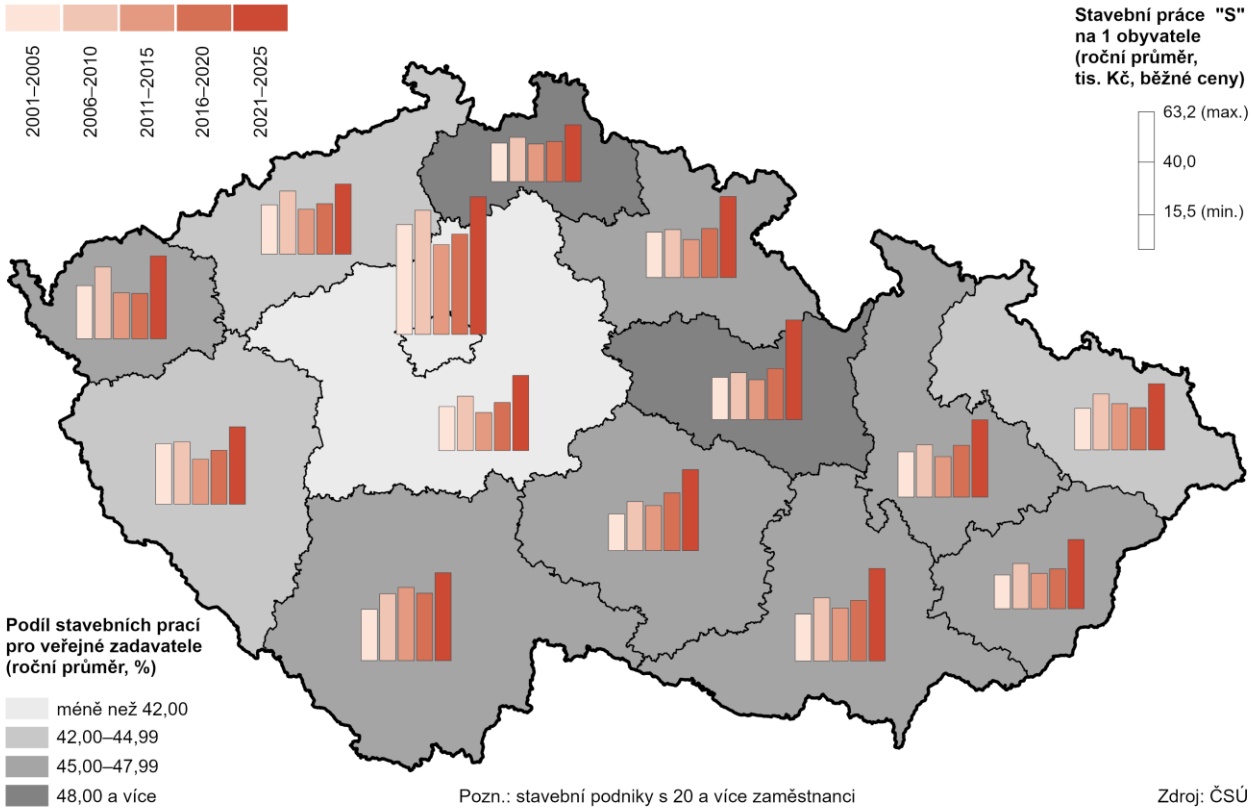
Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele (domácnost) byla v Plzeňském kraji v roce 2025 660,1 m^3 a po tříletém poklesu vzrostla o 11,0 %. V roce 2022 se meziročně snížila tato spotřeba o 20,5 %, v roce 2023 o 10,7 %, v roce 2024 o další 1 % a dosáhla tak nejnižší hodnoty za posledních 15 let. Plzeňský region má pátou nejnižší spotřebu plynu v domácnostech na 1 odběratele. Nejvíce úsporné jsou domácnosti v Moravskoslezském, Karlovarském a Ústeckém kraji, naopak nejvyšší spotřebu mají Středočeši.

Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby se v podnicích se sídlem v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 12,6 %.

V roce 2025 mělo v Plzeňském kraji sídlo celkem 25 **stavebních podniků** zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců. V roce 2024 došlo po čtyřech letech, kdy se jejich počet stabilně držel na hodnotě 26, k poklesu o jeden. Objem základní stavební výroby (ZSV) u podniků se sídlem v Plzeňském kraji (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) meziročně vzrostl o 12,6 % na 10,2 mld. Kč (v běžných cenách). Na republikové úrovni narostla ZSV o 9,4 % a růst byl mapován napříč všemi regiony Česka. Z hlediska struktury ZSV se u pozemního stavitelství objem zvýšil o 21,0 % na hodnotu necelých 2 mld. Kč a u inženýrského stavitelství o 8,3 % na 7,5 mld. Kč.

Stavební práce "S" podle místa stavby v krajích v letech 2001 až 2025

Pozn.: stavební podniky s 20 a více zaměstnanci

Zdroj: ČSÚ

Objem stavebních prací „S“ podle místa stavby se meziročně navýšil o 4,9 %.

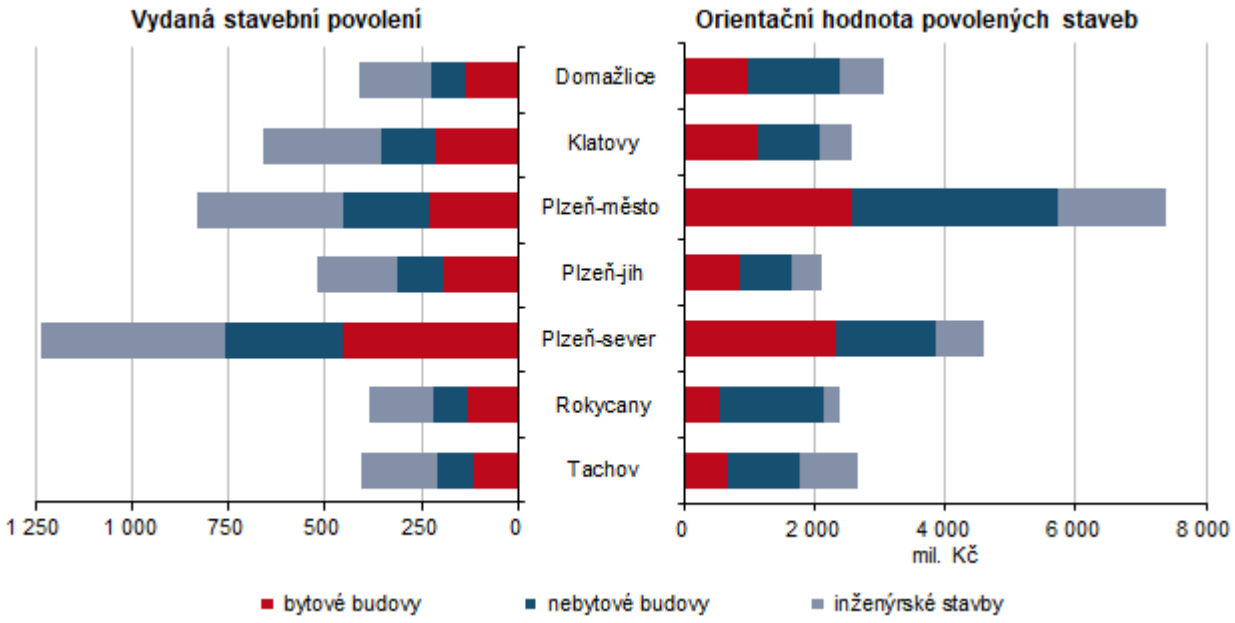
Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se v Plzeňském kraji po dvou letech poklesu meziročně zvýšil o 4,9 % na 21 569 mil. Kč. Největší meziroční nárůst byl zaznamenán v Královéhradeckém kraji (o 51,9 %), naopak největší pokles byl mapován v kraji Karlovarském (o 16,7 %). Plzeňský kraj se na celorepublikovém objemu stavebních prací podle místa stavby podílel 4,5 %, což představovalo čtvrtou nejnižší hodnotu podílu mezi kraji. Největšího objemu tradičně dosahuje hl. město Praha, které se na celorepublikovém objemu uvedených prací podílí více než jednou pětinou (20,1 %). Veřejné zakázky v kraji, které představovaly 45,3 % z objemu stavebních prací „S“ podle místa stavby, meziročně narostly o 9,5 %. V rámci sledování objemu stavebních prací „S“ v tuzemsku podle sídla podniku (subjekty s 20 a více zaměstnanci) došlo k meziročnímu nárůstu o 8,3 % na současnou hodnotu 15 029 mil. Kč. Stejně jako u stavebních prací podle místa stavby zde dominuje hl. město Praha, které se na republikovém objemu podílí 41,8 %. V našem regionu pak podíl 3,1 % představoval pátou nejnižší hodnotu mezi kraji Česka. Míru intenzity

stavební výroby na daném území udává ukazatel stavebních prací „S“ podle místa stavby na 1 obyvatele. V Plzeňském kraji dosáhl tento ukazatel v roce 2025 hodnoty 35,3 tis. Kč a došlo tak k mírnému meziročnímu nárůstu (o 1,7 tis. Kč). Na celorepublikové úrovni činila v roce 2025 hodnota ukazatele 43,8 tis. Kč.

Počet vydaných stavebních povolení v Plzeňském kraji již čtvrtým rokem klesá.

Celkově se v Plzeňském kraji vydalo 4 445 **stavebních povolení**, z toho nejvíce právě na inženýrské stavby (43,1 %). Podíl staveb bytových budov činil 33,1 % a nebytových budov 23,8 %. V porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu vydaných stavebních povolení celkem o 560. Z hlediska dlouhodobého vývoje v regionu hodnota tohoto ukazatele od roku 2015 mírně rostla, teď už ale čtvrtým rokem klesá na zatím nejnižší hodnotu mapovanou právě v roce 2025. V rámci okresů Plzeňského kraje si drží dlouhodobě prvenství okres Plzeň-sever, ve kterém bylo v roce 2025 vydáno 1 235 stavebních povolení. Druhé místo obsadil okres Plzeň-město s 832 a třetí okres Klatovy s 659 vydanými stavebními povoleními. V porovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu počtu vydaných stavebních povolení jen v okrese Plzeň-město (o 10,9 %) a na Klatovsku (o 2,8 %). Největší pokles byl zaznamenán na Domažlicku (o 28,5 %) a Plzni-jihu (o 25,4 %). V desetiletém horizontu došlo k výraznému nárůstu jen v okrese Klatovy (o 43,0 %). Všechny ostatní okresy kraje zaznamenaly oproti roku 2015 propad, na Rokycansku dokonce o více než 35 %.

Graf 3.18 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby a okresů v roce 2025

Mezi stavebními povoleními na budovy převažovala nová výstavba nad změnami dokončených staveb.

V Plzeňském kraji byla více než polovina z celkového počtu povolení na stavby budov vydána na **novou výstavbu** (bytových a nebytových budov), zbylou část tvořila povolení na **změny dokončených staveb**. Na výstavbu a úpravy bytových budov bylo vydáno celkem 1 471 povolení a na nebytovou výstavbu 1 056 povolení. U povolení vydaných na stavební práce související s nebytovými budovami převažoval počet povolení nové výstavby (53,9 %) nad povoleními na změny dokončených staveb (46,1 %). Obdobné to bylo u stavebních prací souvisejících s bytovými budovami, i zde převažovala povolení na novou výstavbu (53,5 %) nad změnami stávajících budov (46,5 %).

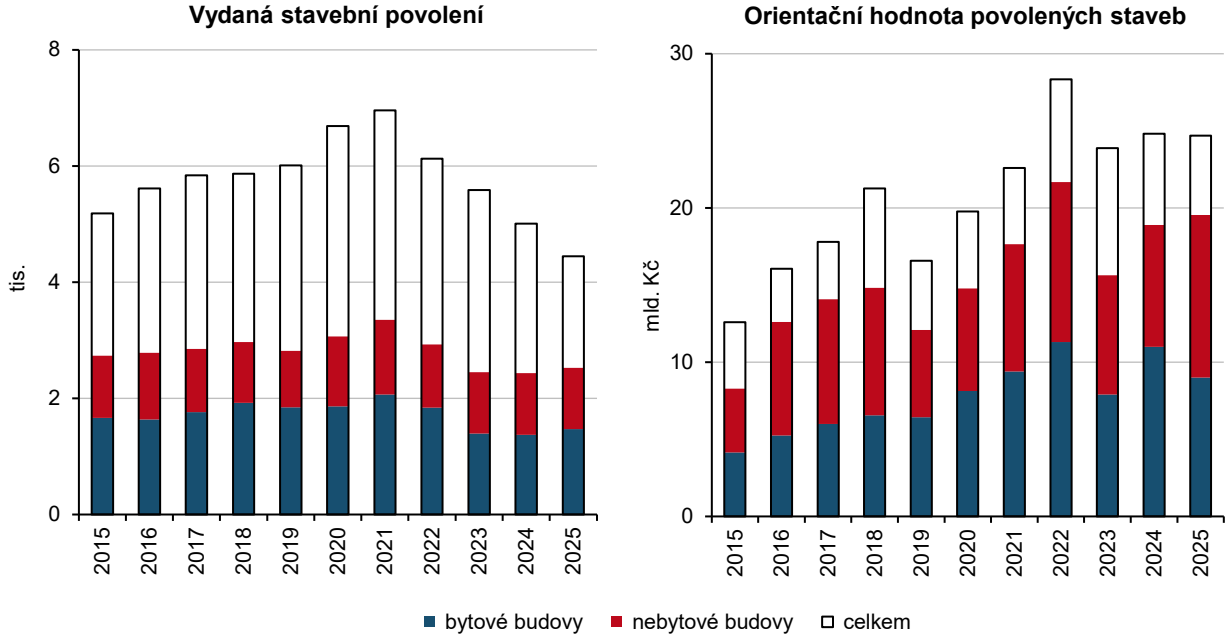
Průměrná hodnota na jedno stavební povolení v kraji meziročně narostla o 12,0 %.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení vydané stavebními úřady v Plzeňském kraji v roce 2025 činila 5,6 mil. Kč. Nejvyšší průměrné hodnoty dosáhl okres Plzeň-město (8,9 mil. Kč), okres Plzeň-sever naopak nejnižší (3,7 mil. Kč). V porovnání s předchozím rokem došlo v kraji k nárůstu průměrné hodnoty o 12,0 %. V meziokresním porovnání se absolutní hodnota snížila ve třech okresech (Plzeň-město, Klatovy a Plzeň-jih), naopak k nárůstu došlo ve zbývajících čtyřech, nejvýrazněji na Domažlicku. Ve vztahu k ostatním regionům se Plzeňský kraj umístil uprostřed na sedmé příčce, nejnižší průměrná hodnota byla zjištěna v Libereckém kraji. Naopak nejvyšší průměrné hodnoty bylo dosaženo v Praze (23,2 mil. Kč) a Jihomoravském kraji (9,8 mil. Kč). V porovnání s údajem za Česko celkem byla průměrná hodnota na jedno stavební povolení v Plzeňském regionu o 2,6 mil. Kč nižší.

Předpokládaná orientační hodnota staveb meziročně klesla nejvíce v okrese Plzeň-jih, a to o více než čtvrtinu.

Orientační hodnota staveb, na které byla stavební povolení vydána, ukazuje na možný budoucí objem stavební výroby. V porovnání s předchozím rokem klesla orientační hodnota povolovaných staveb v Česku o 13,3 % na celkovou sumu 503,3 mld. Kč. Plzeňský kraj se na celkové orientační hodnotě stavebních povolení v republice podílí 4,9 %. Z celkového objemu orientační hodnoty v regionu tvoří bytové budovy 36,5 %, nebytové budovy 42,7 % a inženýrské stavby 20,8 %. V porovnání s předchozím rokem došlo jen k mírnému snížení orientační hodnoty (o 0,5 %) na 24,7 mld. Kč, nárůst byl zaznamenán u změn dokončených staveb v bytových budovách a u nových nebytových budov. Nová výstavba bytů se na celkové hodnotě povolených staveb v Plzeňském kraji podílela 59,1 %, což je o 1,8 p. b. více než v předchozím roce. Z pohledu okresního členění došlo k meziročnímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb pouze v okresech Plzeň-sever (o 18,4 %), Domažlice (o 14,9 %) a Plzeň-město (o 2,8 %). Právě v okrese Plzeň-město bylo také dosaženo nejvyšší orientační hodnoty staveb v roce 2025, a to 7,4 mld. Kč. Ze zbývajících okresů byl nejvýraznější pokles orientační hodnoty staveb mapován v okrese Plzeň-jih, kde se předpokládaná hodnota snížila o 26,9 %. Zároveň na jižním Plzeňsku bylo dosaženo nejnižší orientační hodnoty staveb mezi okresy Plzeňského kraje, a to 2,1 mld. Kč.

Graf 3.19 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Bytová výstavba

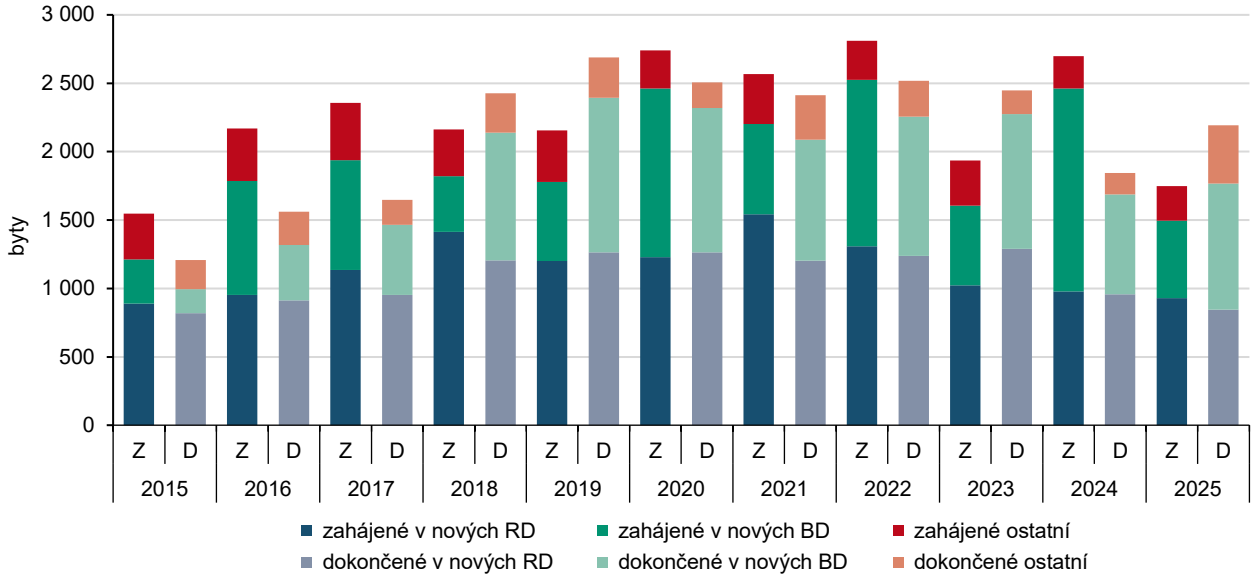
Pokles počtu zahájených bytů o 35,2 % v Plzeňském kraji byl v rámci Česka nejvýraznější.

V roce 2025 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba** 1 749 bytů. Meziročně se tak jejich počet snížil o 35,2 %, což byl nejvýraznější pokles mapovaný napříč regiony Česka. K poklesu došlo ještě v dalších pěti krajích a současně i na celorepublikové úrovni, a to o 2,2 %. Naopak nejvýraznějšího nárůstu zahájené bytové výstavby bylo dosaženo na Karlovarsku, kde došlo k navýšení o 56,6 %, přesto se zde dlouhodobě jedná o region s nejnižším absolutním počtem zahájených bytů v republice. Plzeňský kraj se zařadil na šesté místo ve srovnání s ostatními regiony Česka a na celorepublikové hodnotě se podílel 4,9 %. Mezi kraji dominovala výstavba v hl. městě Praze (7 380 bytů).

V kraji byla zahájena výstavba 566 bytů v nových bytových domech a 930 bytů v nových rodinných domech.

Evidovaný meziroční pokles zahájené bytové výstavby v Plzeňském kraji souvisel zejména s poklesem bytů v nových bytových domech, jejichž počet byl ve srovnání s rokem 2024 více než 2,5krát nižší. V rámci kraje tak byla v roce 2025 zahájena výstavba pouze 566 bytů v nových bytových domech. Na celkovém počtu zahájených bytů v kraji se byty v nových bytových domech podílely pouze 32,4 %. Mírný meziroční pokles byl mapován i v případě bytů v nových rodinných domech, a to o 5,0 %, tj. o 49 zahájených bytů. V rodinných domech se v roce 2025 začalo stavět 930 bytů a jejich podíl představoval 53,2 % ze zahájených bytů celkem. Nepatrný podíl tvořily zahájené byty v nebytových budovách, celkem jich bylo v kraji realizováno 40, což je čtyřikrát více než v roce 2024. Kromě nové bytové výstavby, která v úhrnu tvořila 1 500 bytů, bylo v kraji zahájeno 249 změn dokončených staveb, jejichž počet se meziročně navýšil téměř o 7 %.

Graf 3.20 Bytová výstavba v Plzeňském kraji

Pozn.: Z = zahájené, D = dokončené, RD = rodinné domy, BD = bytové domy

K poklesu nejvíce přispěl okres Rokycany, naopak největší růst zaznamenalo Domažlicko.

K meziročnímu poklesu počtu zahájených bytů přispěly v rámci Plzeňského kraje čtyři ze sedmi okresů, nejvíce okres Rokycany, kde došlo ke snížení o 63,9 %. V roce 2025 zde byla zahájena výstavba pouze 74 bytů v nových rodinných domech a zároveň zde nebyla evidována žádná výstavba v nových bytových domech. K dalším ztrátovým okresům patřily také Plzeň-město, kde se soustředilo přes 85 % zahájených bytů v nových bytových domech, Plzeň-jih a Tachov. Naopak růst zaznamenaly pouze dva okresy Plzeňského kraje. Na Domažlicku se celkový počet zahájených bytů zdvojnásobil. Byla zde zahájena výstavba 115 bytů v nových

rodinných a 32 v nových bytových domech. K růstu došlo také v případě okresu Plzeň-sever, kde se koncentrovala více než třetina všech zahájených bytů v nových rodinných domech. Na Klatovsku bylo v roce 2025 dosaženo zcela totožné hodnoty zahájených bytů jako v roce předchozím.

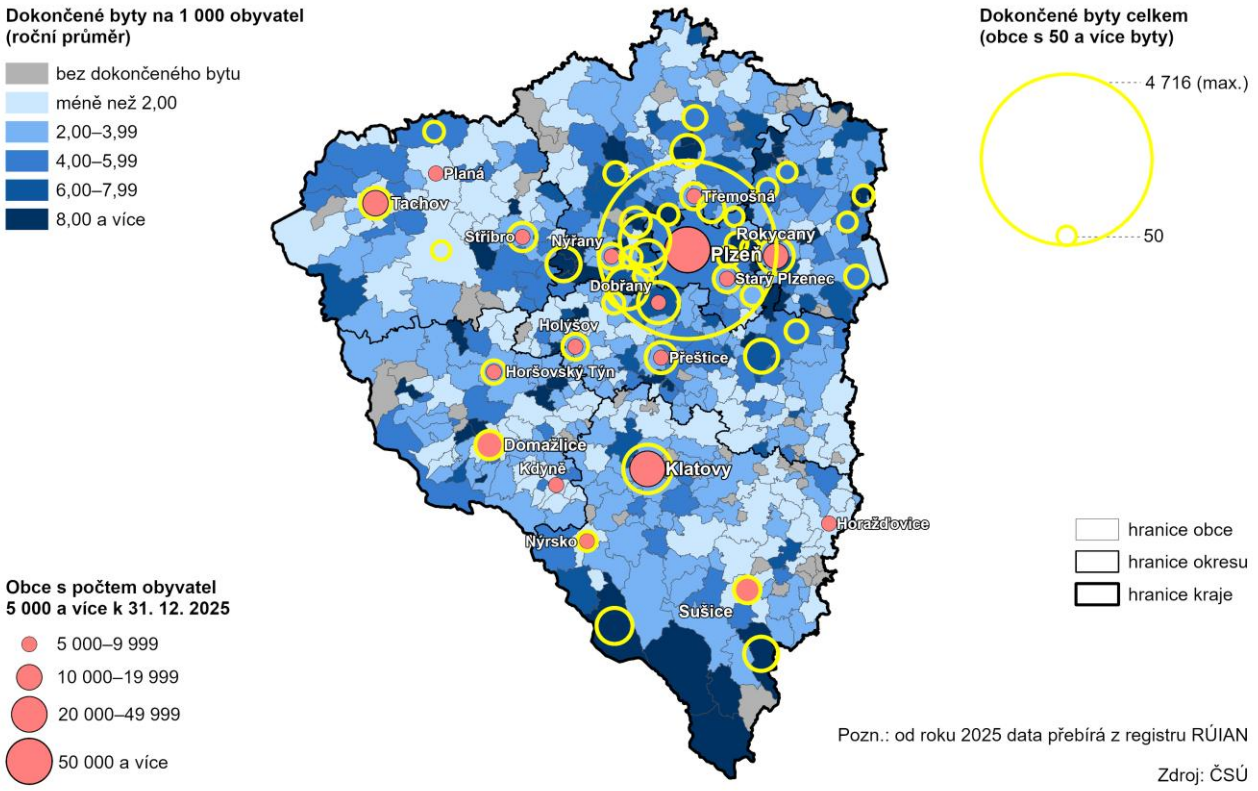
Na rozdíl od zahájené výstavby počet dokončených bytů meziročně vzrostl téměř o pětinu.

Na rozdíl od poklesu, který zaznamenala zahájená bytová výstavba v roce 2025, došlo v rámci **dokončených bytů** v Plzeňském kraji po dvou letech k růstu, a to téměř o pětinu ve srovnání s předchozím rokem. V Plzeňském regionu bylo dokončeno celkem 2 192 bytů. Meziroční nárůst byl v Česku kromě tří krajů mapován ve všech regionech. Výjimku tvořila Praha, kde bylo ve srovnání s rokem 2024 dokončeno o 17,9 %, tj. o 1 164 méně bytů, dále také kraj Pardubický a Olomoucký. Naopak nejvýraznější nárůst dokončené výstavby byl evidován v Ústeckém kraji (o 56,3 %). Česko v průměru zaznamenalo meziroční nárůst o 10,4 %. Na první příčce v počtu dokončených bytů se umístil Středočeský kraj (6 325), naopak nejméně jich bylo dokončeno na Karlovarsku (648). Plzeňský region se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na pátém nejvyšším místě. Počet dokončených bytů v regionu tak představuje 6,6 % z republikového úhrnu.

Největší nárůst dokončené výstavby byl mapován v okrese Plzeň-město.

V meziokresním srovnání došlo v rámci kraje kromě okresů Plzeň-město, Rokycany a Plzeň-jih k meziročnímu poklesu počtu dokončených bytů. Nejvyšší meziroční pokles počtu dokončených bytů o 23,3 % byl evidován na Tachovsku. Naopak největší nárůst dokončených bytů zaznamenal okres Plzeň-město (o 80,7 %), a to zejména díky výraznému růstu počtu dokončených bytů v bytových domech (o 71,4 %). Celkem bylo v okrese Plzeň-město dokončeno 983 bytů, což je téměř 45 % z celkového počtu v kraji.

Bytová výstavba v obcích Plzeňského kraje v letech 2020 až 2025

Na rozdíl od republikových hodnot došlo v rámci Plzeňského kraje k růstu nejen změn již dokončených staveb, ale i nové výstavby.

Nárůst mapovaný mezi regiony Česka byl převážně důsledkem výrazného navýšení dokončené bytové výstavby v rámci změn již dokončených staveb, jejichž počet se meziročně v rámci republiky navýšil téměř 2,5krát. Naopak to bylo u nové dokončené výstavby, která na republikové úrovni meziročně klesla o 6,0 %. V případě Plzeňského kraje došlo k mírnému nárůstu nové výstavby o 3,8 % a počet změn již dokončených staveb byl ve srovnání s rokem 2024 více než trojnásobný. Ze vztahu dokončených a zahájených bytů je patrné, že po předchozím roce, kdy byla spíše rozestavěnější bytová výstavba, byl rok 2025 v Plzeňském kraji obdobím s převažující fází dokončování. Jednalo se tak zřejmě o důsledek snah stabilizovat, zrychlit a zkvalitnit bytovou výstavbu na celorepublikové úrovni prostřednictvím nového stavebního zákona.

V kraji byla dokončena výstavba 921 bytů v nových bytových domech a 846 bytů v nových rodinných domech.

Z hlediska struktury dokončené výstavby bylo 42,0 %, tj. 921 bytů, realizováno v rámci nových bytových domů, což je o 26,2 % více než v předchozím roce. V nových rodinných domech bylo dokončeno 846 bytů a jejich počet meziročně klesl o 11,7 %. Nové byty vznikly též v nebytových budovách, kde bylo dokončeno celkem 29 bytů a tudíž o 11 více než v roce 2024.

Největší byty v rodinných domech se stavěly v Plzni-městě, nejmenší na Tachovsku.

Průměrná obytná plocha dokončeného byty v rodinném domě dosáhla v Plzeňském kraji v roce 2025 hodnoty na 88,6 m^2, což je o 4,9 m^2 méně, než byl průměr Česka, a zároveň druhá nejnižší hodnota mezi regiony. Největší průměrná obytná plocha bytu v dokončených rodinných domech v rámci kraje byla mapována v okrese Plzeň-město (98,3 m^2). Nejmenší hodnotu zaznamenal okres Tachov 80,2 m^2, což byla zároveň pátá nejnižší hodnota mezi okresy celého Česka. Průměrná obytná plocha bytu v bytovém domě v rámci Plzeňského kraje dosáhla hodnoty 43,2 m^2.

Nejnižší investiční náklady na jeden byt v bytovém domě byly evidovány právě v Plzeňském kraji.

V roce 2025 dosahovaly **průměrné investiční náklady na jeden byt** v Plzeňském kraji v rodinném domě 5,8 mil. Kč, v bytovém domě to bylo zhruba o 3,4 mil. Kč méně (2,3 mil. Kč). V rámci tohoto ukazatele jsou zřejmé relativně velké regionální rozdíly. Nejlevnější byty v bytových domech se stavěly právě Plzeňském kraji, nejdražší v Jihomoravském (5,0 mil. Kč). Byty v rodinných domech vycházejí nejlevněji v Ústeckém kraji, kde takový byt přijde na 5,2 mil. Kč. Není překvapením, že hl. město Praha drží v tomto případě prvenství s hodnotou 7,9 mil. Kč.

Kromě okresu Plzeň-město byla nejvyšší intenzita bytové výstavby mapována v zázemí krajského centra.

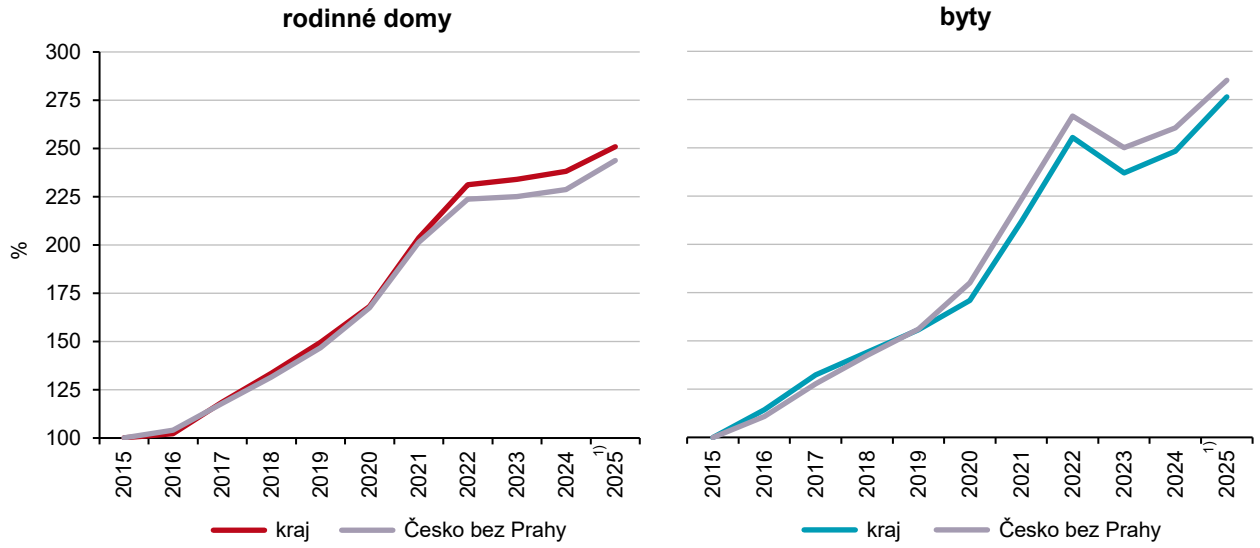
Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. V roce 2025 dosáhl tento ukazatel v Plzeňském kraji hodnoty 3,58 bytu, která meziročně mírně narostla (o 0,57). Ve srovnání s republikovým průměrem se v kraji jedná o hodnotu vyšší o 0,51 (3,07), což předznamenává nadprůměrnou aktivitu při výstavbě bytů v mezikrajské porovnání. Vyšší hodnoty bylo dosaženo pouze ve Středočeském kraji (4,30) a hl. městě Praze (3,81), nejnižší hodnota byla evidována v kraji Ústeckém (1,93). V detailu okresů v rámci Plzeňského kraje dominuje Plzeň-město (4,77) a příměstské regiony v zázemí krajského centra, a to okres Plzeň-sever (3,87) a Plzeň-jih (3,48). Tam zejména mladí lidé směřují z okolí kvůli lepší dojezdové vzdálenosti pracovních příležitostí a zároveň kvůli cenově dostupné realizaci vlastního bydlení často s preferencí venkovského přírodního prostředí mimo samotné centrum Plzně. Zvýšená intenzita bytové výstavby se mimo zázemí Plzně vyskytovala i v některých obcích lokalizovaných mimo jiné např. v oblastech Šumavy a Českého lesa, které jsou atraktivní z hlediska tzv. druhého bydlení, a lidé sem směřují výstavbu rekreačních objektů.

Ceny nemovitostí

Rostoucí trend cenových indexů byl jak u rodinných domů, tak i u bytů přerušen výrazným poklesem na přelomu roků 2022/2023.

Pro zhodnocení období mezi roky 2015–2025 je možné užití řady cenových indexů s bazickým rokem 2015. Vývoj cen nemovitostí v kraji od roku 2015 ukazuje jednoznačně na rostoucí trend s občasným zakolísáním cenových indexů u rodinných domů i bytů. Tento vývoj byl zásadně přerušen na přelomu roků 2022/2023, kdy je patrný značný pokles indexů, po kterém se ale znovu objevuje nárůst.

Graf 3.21 Indexy cen nemovitostí v Plzeňském kraji a Česku bez Prahy (průměr roku 2015 = 100)

1) údaje za rok 2025 jsou předběžné

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

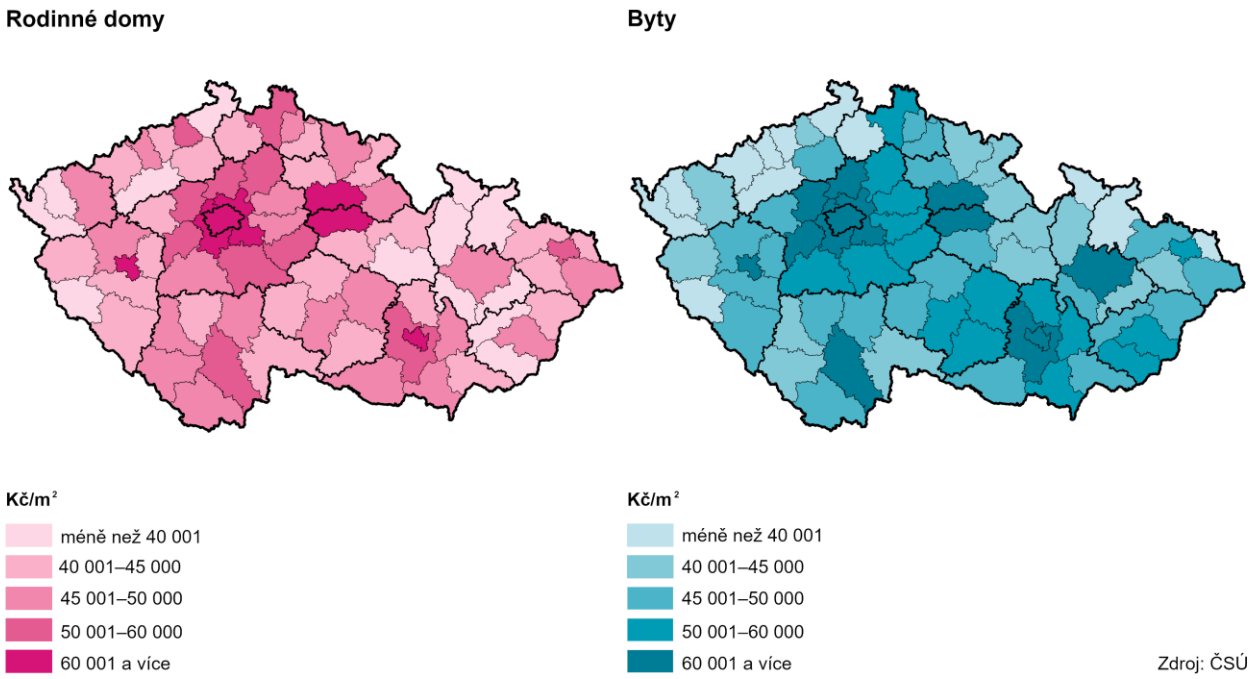
U bytů byl v roce 2023 mapován výraznější propad indexů cen, následně ho vystřídal rychlý růst.

Nepřetržitý **cenový růst bytů** v Plzeňském kraji je ve sledovaném období poprvé přerušen v posledním kvartálu roku 2017, kdy dochází k mírnému poklesu ceny. V následujících letech došlo k menším výkyvům ceny vždy v druhé polovině roku, tedy ve 4. čtvrtletí 2018, v letech 2019 a 2020 to bylo ve 3. čtvrtletí. Index cen bytů v kraji od počátku roku 2021 výrazně rostl až do konce roku 2022, kdy došlo k nejvýraznějšímu propadu. Po období stagnace se projevuje návrat k růstovým tendencím, a to od poloviny roku 2024. V roce 2025 dosáhl průměrný bazický roční index cen bytů (2015 = 100) hodnoty 276,4 %.

U rodinných domů byl propad na začátku roku 2023 mírnější, následovala stagnace a pozvolný růst.

Do roku 2021 vývoj indexů cen **rodinných domů** téměř kopíruje trend vývoje indexů cen bytů. Na přelomu období 2022/2023 se u rodinných domů projevuje propad sice mírněji, ale k následnému růstu dochází pomaleji ve srovnání s byty. Od poloviny roku 2016 zaznamenávají ceny rodinných domů plynulý růst s drobnými výkyvy ve 3. čtvrtletí let 2017, 2019 a následně hned v 1. čtvrtletí roku 2020. Po výraznějším propadu na přelomu roků 2022 a 2023 hodnota kolísá mezi 231,5–246,1 %. Setrvalý růst je zřejmý až od roku 2025, kdy hodnota bazického ročního indexu cen rodinných domů v průměru dosáhla hodnoty 251,0 %.

Průměrné kupní ceny rodinných domů a bytů v okresech v období let 2023–2025

Indexy cen bytů v Česku (bez Prahy) převyšují indexy cen v regionu, u rodinných domů je to naopak.

Indexy cen bytů v Česku (bez Prahy) téměř po celé sledované období, kromě let 2016–2018, převyšují průměrné roční indexy v Plzeňském regionu. V Česku (bez Prahy) se tempo růstu indexu cen bytů v roce 2020 výrazněji zrychlilo na rozdíl od našeho regionu. Největšího rozdílu mezi českou a plzeňskou hodnotou bylo dosaženo v roce 2023, a to 13 p. b. Od roku 2024 se tyto hodnoty zase přibližují. U rodinných domů v Česku je tomu naopak, zde byly indexy cen převážně pod úrovní indexů v Plzeňském kraji. Indexy cen rodinných domů v Česku převýšily ty v regionu jen na počátku sledovaného období.

Ceny nemovitostí v regionu rostou, a to rychleji v případě bytů.

Ceny nemovitostí vykazovaly dlouhodobý rostoucí trend, útlum trhu s nemovitostmi nastal od poloviny roku 2022 a v průběhu roku 2023 s nárůstem úrokových sazeb a nezájmem o nákup nemovitostí související s vysokou inflací. Rok 2024 a 2025 už byl zase ve znamení růstu cen, a to zvláště u bytů.

Průměrná kupní cena rodinného domu v našem kraji dosáhla 51,4 tis. Kč/m^2.

V roce 2025 se prodávaly **rodinné domy** v Plzeňském kraji za **průměrnou kupní cenu** 51 449 Kč/m^2. Je třeba brát v potaz, že tato hodnota je značně ovlivněna výší kupních cen domů v okrese Plzeň-město, a tak krajské hodnoty nedosahuje kromě již zmíněného okresu Plzeň-město (73 018 Kč/m^2) a okresu Plzeň-sever (53 583 Kč/m^2) žádný jiný okres regionu. Rodinné domy s nejnižší průměrnou kupní cenou se daly pořídit na Domažlicku (40 760 Kč za 1 m^2) a Klatovsku (40 876 Kč za 1 m^2). V období let 2023 až 2025 (tříletý průměr) se prodávaly rodinné domy v kraji s průměrnou velikostí 81 m^2 za průměrnou kupní cenu 47 499 Kč/m^2. Nejvyšší průměrná kupní cena za 1 m^2 (67 192 Kč) a nejvyšší průměrná velikost rodinných domů (90 m^2) byly zaznamenány v okrese Plzeň-město.

Meziročně se průměrná kupní cena 1 m^2 v rodinném domě navýšila o 12,5 %.

Po zpomalení růstu průměrné kupní ceny rodinných domů v Plzeňském regionu mezi roky 2023/2024, kdy došlo k navýšení jen o 4,0 %, gradovala cena do roku 2025 výrazněji, a to o 12,5 %. Pokud porovnáme vývoj kupní ceny mezi okresy, byl vloni nárůst mapován ve všech v rámci Plzeňského kraje. Nejvíce vzrostly ceny za

rodinný dům na severu Plzeňska (o 20,2 %), dále pak v okrese Plzeň-město (o 16,9 %).

Nejlevněji se byty prodávaly na Domažlicku a Tachovsku, naopak nejdražší byly v okrese Plzeň-město.

Byty v Plzeňském kraji se prodávaly v roce 2025 za **průměrnou kupní cenu** 60 281 Kč/m^2. Obdobná situace týkající se rozptylu kupních cen v jednotlivých okresech kraje je také i u bytů. Mezi okresy podstatně dominuje Plzeň-město, kde jsou kupní ceny v kraji nejvyšší. V tomto okrese se prodávaly byty s průměrnou kupní cenou 73 399 Kč za 1 m^2. V ostatních okresech se pohybovaly ceny pod krajským průměrem. Rozpětí průměrné kupní ceny bytu za 1 m^2 bylo mezi 39,6–53,7 tis. Kč. Za nejnižší kupní cenu se daly pořídit byty na Domažlicku a Tachovsku. Ve sledovaném tříletém období (2023–2025) byly v kraji na základě vybraných údajů zrealizovány prodeje bytů za průměrnou kupní cenu 54 061 Kč/m^2 o průměrné velikosti bytu 62 m^2. Atraktivní lokalitou v kraji je dlouhodobě okres Plzeň-město. Byly zde uskutečněny prodeje bytů s nejvyšší průměrnou kupní cenou za 1 m^2 (65 232 Kč), ale s druhou nejnižší průměrnou plochou bytu (60 m^2).

Meziročně se průměrná kupní cena bytů v Plzeňském kraji navýšila o více než 14 %.

V roce 2025 byl zřetelný meziroční nárůst kupní ceny bytů v kraji celkem (o 14,2 %) a také ve většině jeho okresů. K poklesu došlo pouze na Domažlicku, a to o 1,7 %. K nejzásadnějšímu meziročnímu navýšení průměrné kupní ceny bytů došlo v okresech Tachov, Plzeň-město a Klatovy, kde cena v těchto případech vzrostla o více než 15 %.

Dlouhodobě je v kraji dražší 1 m^2 v bytě než v rodinném domě.

Z dlouhodobého hlediska jsou průměrné kupní ceny rodinných domů za 1 m^2 v Plzeňském kraji nižší než ceny bytů. Výše kupních cen rodinných domů a bytů závisí na konkrétní sídelní struktuře a v jednotlivých okresech je situace odlišná. Například cena bytů v roce 2025 nedosahovala ceny rodinných domů v okresech Plzeň-sever, Domažlice a Tachov.

Doprava

Meziročně se délka komunikací v kraji navýšila o 5,0 km.

Podle údajů Ředitelství silnic a dálnic tvoří **silniční a dálniční síť** (k 1. 1. 2026) v Plzeňském kraji 5 152,1 km komunikací, což je o 5,0 km více než v předcházejícím roce. Hustota silnic a dálnic zde činí 673,6 m/km^2, meziročně o 0,6 m/km^2 méně, region se tak řadí mezi kraje s celkovou nižší hustotou silnic a dálnic v Česku (8. místo). Nejvyšší hustota byla zaznamenána ve Středočeském, Pardubickém a Královéhradeckém kraji, nejnižší naopak v Praze, na Zlínsku a v jižních Čechách. Převážná část dopravních komunikací v našem kraji je tvořena silnicemi III. (60,5 %) a II. třídy (29,2 %). Silnice I. třídy tvoří 8,2 % a dálnice 2,1 % z celkové délky komunikací v regionu, v obou případech stejně jako v předchozím roce.

Nejvyšším počtem kilometrů silniční sítě disponuje okres Klatovy a Plzeň-sever.

Při **meziokresním porovnání** se více než pětina, tedy 22,2 % z celkové délky silnic a dálnic kraje, nachází na Klatovsku. Právě na území tohoto největšího okresu v Plzeňském kraji, kterým neprochází dálnice, najdeme nejdelší síť silnic v regionu, a to všech tříd. Na druhé příčce se v rámci celkové délky komunikací umístil okres Plzeň-sever s 17,3 % následovaný jižním Plzeňskem s 16,2 %. Nejmenší podíl silnic a dálnic prochází územím okresů Plzeň-město a Rokycany. Meziročně došlo k navýšení celkové délky komunikací na Rokycansku (o 5,3 km) a Domažlicku (o 0,5 km), v ostatních okresech byl zjištěn mírný pokles, a to hlavně na Klatovsku (o 0,4 km).

Nejdelší úsek dálnice D5 prochází okresem Tachov.

Dálnice D5 měří celkem 151,8 km a na území Plzeňského kraje protíná pět okresů: Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Nejdelší část této dálnice vede okresem Tachov (44,7 km). Meziročně došlo na území Plzeňského regionu

k mírnému přírůstku celkové délky silnic, délka silnic I. třídy je téměř stejná, u komunikací typu silnice II. třídy došlo ke zvýšení o 7,7 km, u silnic III. třídy naopak k mírnému poklesu o 2,7 km a u dálnic nebyla zaznamenána změna žádná. V posledních pěti letech vzrostla na území kraje délka silnic o 23,1 km, nejvýznamněji u silnic III. (11,3 km) a II. třídy (7,5 km).

Za posledních 25 let se počet aut v Plzeňském kraji téměř zdvojnásobil.

Podle údajů z **centrálního registru vozidel** bylo v roce 2025 evidováno v Plzeňském kraji 408 604 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 8 178 aut, tj. o 2,0 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem i u dalších kategorií: autobusy o 7,7 % na 798, motocykly o 2,0 % na 86 604 a nákladní auta o 1,3 % na 43 960. Tato čísla znamenají, že na jednoho obyvatele Plzeňského kraje připadá 0,7 osobního auta a motocykl v průměru vlastní každý 7. obyvatel regionu. Na úrovni Česka pak připadá na jednoho obyvatele v průměru 0,6 osobního auta a motocykl vlastní v průměru každý 8. obyvatel. Plzeňský kraj je tedy nadprůměrně motorizovaný. Z dlouhodobého vývoje je zřejmé, že dopravních prostředků v kraji výrazně přibývá. Za posledních 25 let se počet osobních automobilů téměř zdvojnásobil a obdobně tomu bylo i u motocyklů.

Přepravní výkony cestujících od pandemie znovu rostly až do roku 2025, kdy u autobusové dopravy došlo k poklesu.

V rámci Plzeňského kraje bylo v roce 2025 **přepraveno** 14,6 mil. osob veřejnou autobusovou dopravou. Jedná se o první meziroční pokles od roku 2020, kdy se hodnota přepravených osob z důvodu dopadů pandemie koronaviru meziročně snížila téměř na polovinu. Od roku 2021 znovu začíná tento druh dopravy narůstat až do roku 2024, kdy překročil hranici 15 mil. osob ročně. Železniční dopravu na území kraje využilo pro svou přepravu na 10,3 mil. cestujících. I zde byl mapován obdobný vývoj jako u autobusové dopravy s výjimkou toho, že nárůst začal po pandemii probíhat až od roku 2022, ale zároveň trvá až do posledního mapovaného roku 2025. V porovnání s předcovidovým rokem 2019 je patrný výrazný příliv zákazníků v železniční dopravě, a to o 47,1 %. Od roku 2019 došlo také k nárůstu přepravy věcí v železniční dopravě v rámci kraje (o 20,6 %). Rozdílná situace je u silniční nákladní dopravy, kde je patrný v rámci kraje pokles o 34,3 %. Ve vztahu k jiným krajům se v železniční dopravě navýšil od roku 2019 pouze vývoz, u dovozu byl naopak patrný téměř 50% pokles. U silniční nákladní dopravy byla situace obdobná, vývoz zboží do jiných krajů se o více než 40 % navýšil, ale dovoz o téměř 5 % klesl. V roce 2025 tak bylo silniční nákladní dopravou vyvezeno zboží v objemu 6,3 mil. tun do jiných krajů, z ostatních krajů se do Plzeňského kraje dovezlo 6,2 mil. tun věcí. Od roku 2019 tak poprvé vývoz předčil dovoz.

Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji meziročně snížil o 10, ale jejich lůžková kapacita narostla.

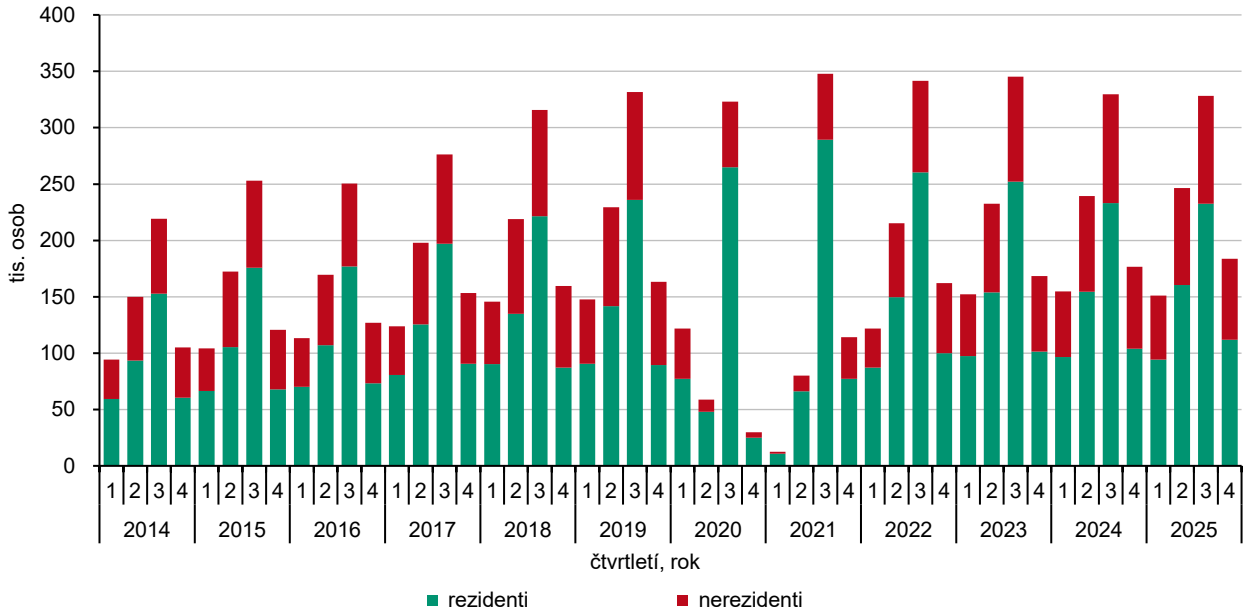
V roce 2025 bylo v Registru ubytovacích zařízení evidováno na území Plzeňského kraje celkem 543 **hromadných ubytovacích zařízení** (HUZ). I přes meziroční úbytek počtu ubytovacích zařízení v regionu (o 10) se však **lůžková kapacita** ubytování navýšila o 566. V hromadných ubytovacích zařízeních cestovního ruchu bylo k dispozici celkem 29 473 lůžek. Zároveň se v Plzeňském kraji vyskytovalo v roce 2025 na 4 tisíce **míst pro stany a karavany**, z toho více než 90% podíl byl situován v kempech, 160 míst bylo nabízeno rovněž u penzionů a hotelů se 4* a 3*.

Od roku 2021, kdy bylo dosaženo nejvyššího počtu HUZ, jejich počet klesá.

Z dlouhodobého pohledu bohužel dochází v našem regionu spíše k úbytku ubytovacích zařízení i lůžkové kapacity, od roku 2012 došlo k redukci o 56 zařízení a 661 lůžek. V tomto sledovaném období bylo registrováno vůbec nejméně ubytovacích kapacit co do počtu lůžek i ubytovacích zařízení v roce 2017, kdy bylo

k dispozici pouze 27,5 tisíc lůžek v 507 zařízeních pro ubytování hostů. Naopak maximum nastalo v našem regionu v roce 2021, hromadných ubytovacích zařízení bylo 613 s kapacitou 31,6 tisíc lůžek.

Graf 3.22 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Plzeňském kraji

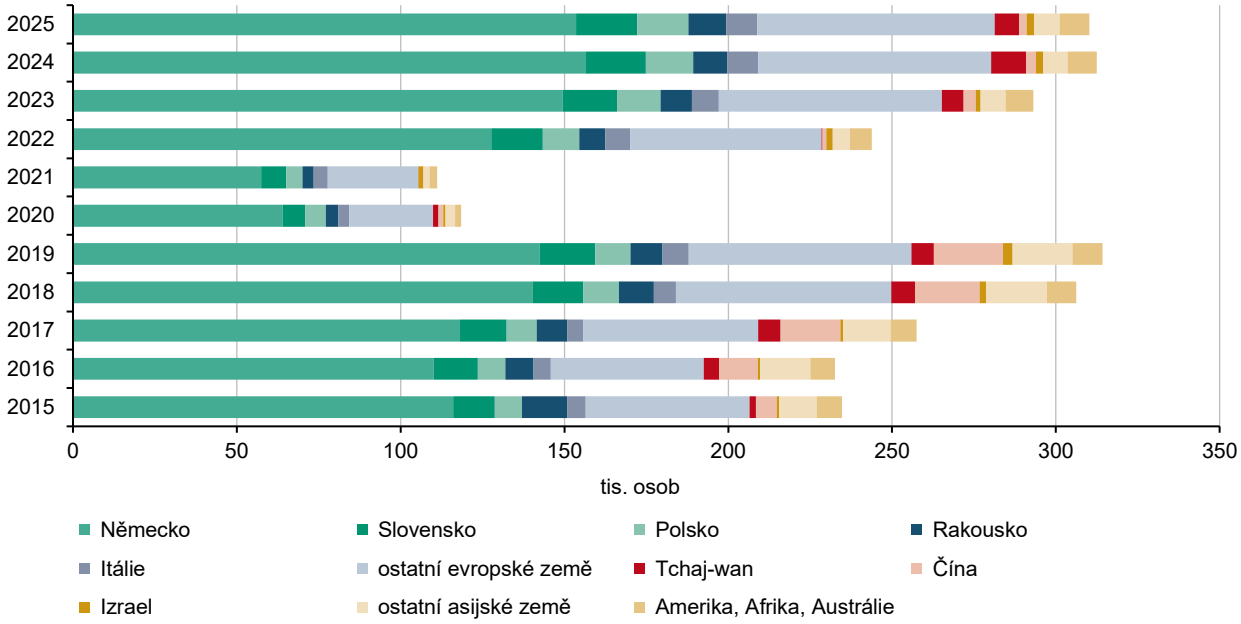
Téměř polovina hromadných ubytovacích zařízení je koncentrována na Klatovsku.

Z územního pohledu rozložení **okresů** v kraji je téměř polovina ze všech hromadných ubytovacích zařízení soustředěna na Klatovsku, v roce 2025 se zde nacházelo 263 zařízení s 10 676 lůžky. Kromě toho bylo v tomto okrese k dispozici i 1 674 míst pro stany a karavany. Okres Plzeň-město disponuje zhruba poloviční lůžkovou kapacitou oproti okresu Klatovy, přesto drží druhý nejvyšší podíl hromadných ubytovacích zařízení v kraji (11,6 %) a lůžek (17,5 %). Významný podíl lůžkové kapacity nabízí ubytovací zařízení na Tachovsku a severním Plzeňsku, oba okresy vykazují téměř shodný podíl 13,6 %, resp. 13,5 %. Na území okresu Plzeň-sever se rovněž nachází více než 1 000 míst pro stany a karavany a jedná se tak o druhou nejvyšší kapacitu v kraji.

Počet hostů v regionu již druhým rokem překračuje hodnotu 900 tisíc.

Podle definitivních údajů se v hromadných ubytovacích zařízeních Plzeňského regionu v roce 2025 ubytovalo celkem 909 482 **hostů** a jednalo se o vůbec největší počet návštěvníků za sledované období od roku 2012. V průběhu vývoje byl rostoucí trend přetrvávající od roku 2014 přerušen v roce 2020 zásadním propadem vlivem koronavirové krize. V roce 2023 se počet hostů našeho regionu opět dostává na předkrizovou úroveň a zároveň ji tak i prvním rokem mírně převyšuje. V porovnání s rokem 2024 se do roku 2025 jednalo o mírný nárůst 1,0 %, na kterém se velkou měrou podíleli domácí návštěvníci, kterých do kraje přijelo o 1,9 % více než v předchozím roce. Zahraniční hosté ubytovaní v HUZ představovali více než třetinový podíl. Z celkového počtu 310,2 tis. zahraničních turistů, kteří v roce 2025 navštívili Plzeňský kraj, bylo nejvíce Němců. Do našeho kraje jich zavítalo 153 496, tedy o 1,8 % méně ve srovnání s předchozím rokem. Ze zahraničí k nám v průběhu roku 2025 směřovali ve významném počtu také hosté ze Slovenska, Polska, Rakouska, Itálie, ale také Ukrajiny, jejichž počet se významně navýšil v roce 2022 vlivem důsledků války s Ruskem. Nejvyšší návštěvnost v kraji byla standardně v letní sezoně a to ve 3. čtvrtletí, kdy kraj navštívila více než třetina z celkového počtu hostů v roce 2025.

Graf 3.23 Zahraniční hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle země původu v Plzeňském kraji

Průměrná doba pobytu návštěvníků v Plzeňském kraji je 3,4 dne.

Návštěvníci zde strávili v průběhu roku 2025 celkem 2 218 896 nocí a meziročně tento ukazatel zaznamenal nárůst o 3,1 %. Při přepočtu na jednoho hosta vychází **průměrný počet přenocování** na 2,4 noci a v porovnání s rokem 2024 se doba přenocování téměř nezměnila. I v případě přenocování mezi cizinci dominovali Němci, kteří v regionu strávili v úhrnu roku 2025 celkem 309 tis. nocí, následováni Slováky s 36,7 tis. a Poláky s 30,6 tis. nocí.

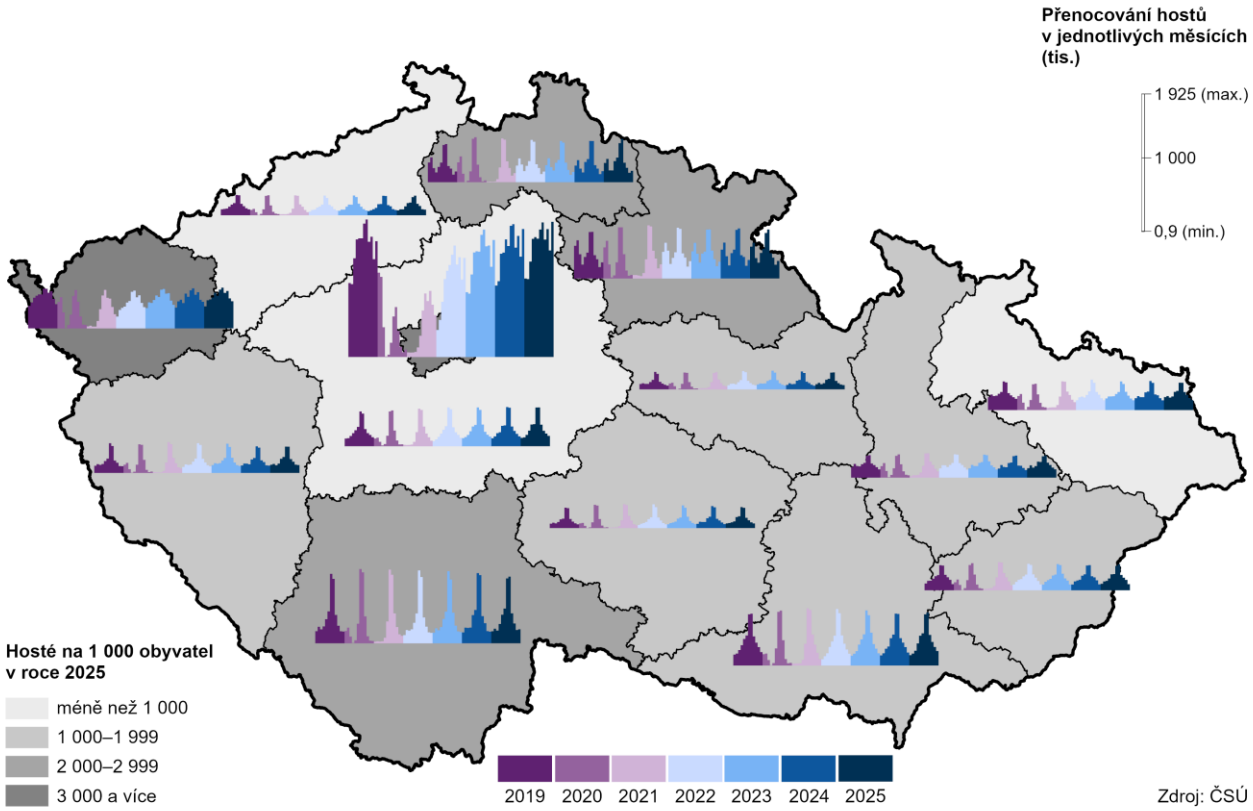
Zahraniční hosté směřují nejčastěji do okresu Plzeň-město, tuzemští naopak na Klatovsko.

Nejnavštěvovanější místa v regionu jsou jednoznačně okresy Plzeň-město a Klatovy, kam zamířilo v roce 2025 celkem 605 tisíc hostů, což představuje dvě třetiny z celkové návštěvnosti. Zahraniční hosté preferují v první řadě okres Plzeň-město, kde se ubytovala polovina turistů ze zahraničí, čtvrtina nerezidentů přenocovala v ubytovacích zařízeních na Tachovsku. Naproti tomu tuzemští návštěvníci přednostně směřují své návštěvy na území Klatovska, v roce 2025 to bylo téměř 44 % ze všech domácích hostů. I pro domácí klientelu však zůstává okres Plzeň-město atraktivní, přenocovala zde více než čtvrtina rezidentů.

Regionální cestovní ruch v roce 2024 vykázal 2,2 % HPH regionu a zaměstnal přes 10 tisíc osob.

V roce 2024 představoval cestovní ruch podle předběžných dat v Plzeňském kraji 2,2 % **hrubé přidané hodnoty** regionu (7,8 mld. Kč) a zaměstnával 3,5 % z celkového **počtu zaměstnaných osob** v regionu (10,7 tis. osob). Meziročně se podíl cestovního ruchu na hrubé přidané hodnotě navýšil 0,1 p. b. a počet pracovníků v turismu o 376 osob. Největší část hrubé přidané hodnoty v oblasti cestovního ruchu vytváří Praha, a to 34,9 %, a zároveň zde zaměstnává 26,0 % osob z tohoto odvětví. V porovnání s ostatními regiony je Plzeňský kraj na šestém místě s podílem 4,4 % na republikové hrubé přidané hodnotě v oblasti turismu a na devátém místě se 4,6 % na celkové zaměstnanosti v cestovním ruchu v Česku.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2019 až 2025

Pro delší cesty si Plzeňský region v roce 2025 vybralo 560 tis. rezidentů, což je o téměř dvě třetiny více než v předchozím roce.

Na základě výsledků **Výběrového šetření cestovního ruchu[17] (VŠCR)** si Plzeňský region za svou cílovou destinaci k delší cestě v roce 2025 vybralo 560 tis. rezidentů a strávili zde v průměru 7,2 noci. Kratší cesty rezidentů pak v průměru trvaly 2,1 noci, přičemž na území našeho kraje jich bylo uskutečněno 898 tis. V porovnání s rokem 2024 bylo v Plzeňském kraji v roce 2025 uskutečněno méně kratších (o 17,2 %) a naopak více cest delších (o 62,6 %). Nejčastějším cílem delších tuzemských cest je Středočeský kraj následován Jihočeským a Královéhradeckým regionem. Pro kratší domácí cesty volí čeští občané nejvíce také Středočeský kraj, dále pak kraj Jihomoravský a Vysočinu.

[17] Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR) se provádí každý měsíc v náhodně vybraném vzorku domácností. Všechny osoby ve věku 15 let a více vybraných domácností jsou dotazovány na své cesty (služební a soukromé) mimo obvyklé prostředí (bydliště, internát apod.), přičemž není podstatné, kde respondenti nocovali. Ve výsledcích jsou pak cesty rozlišovány na tuzemské a zahraniční. Soukromé cesty jsou rozděleny podle délky trvání na delší – se čtyřmi a více noclehy – a kratší – s jedním až třemi noclehy (včetně víkendových pobytů). Výsledky šetření jsou přepočteny na populaci České republiky ve věku 15 let a více.

4. Životní prostředí

Zásadní vliv na zlepšení životního prostředí měl vstup Česka do EU.

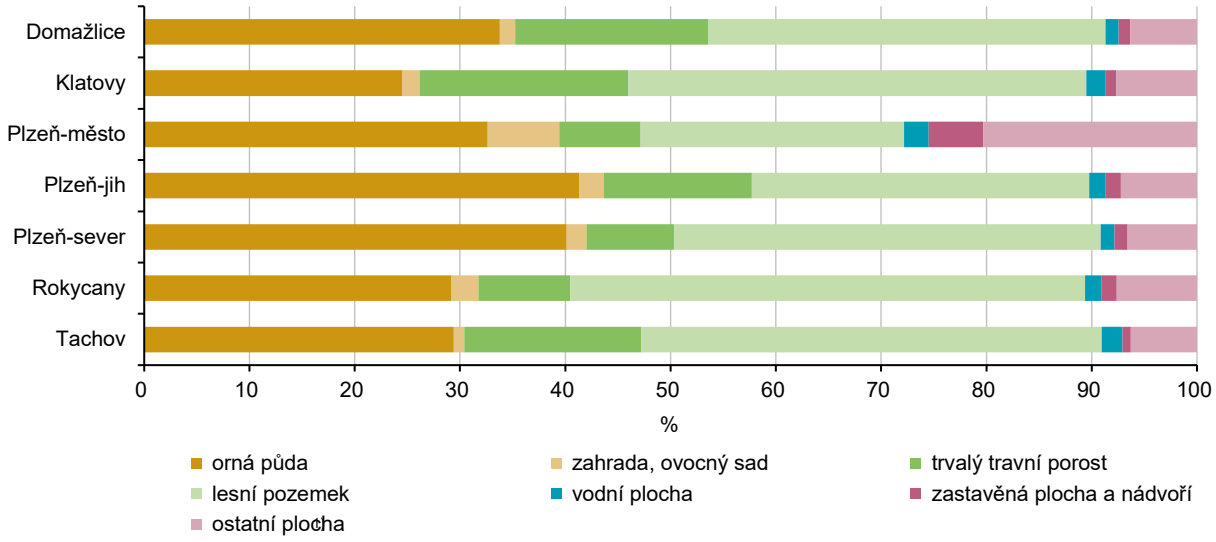
Životní prostředí je systémem složeným z přírodních, umělých a sociálních složek, které přímo, ale i nepřímo ovlivňují život nejen populace. Témata, která se ho dotýkají, jsou dnes prioritní a diskutovaná ve všech oblastech fungování moderního světa. Významnou roli v jeho ochraně v posledních dvou dekádách sehrál vstup do Evropské unie v roce 2004. Díky finančním příspěvkům ze společných fondů bylo možné realizovat projekty, které směřovaly do zlepšení v rámci oblastí týkající se čistoty vody, nakládání s odpady nebo energetických úspor. Za tuto dobu se v Plzeňském kraji zvýšil počet čističek odpadních vod a zvýšil se podíl obyvatel napojených na kanalizaci. Zároveň se snížily emise díky dekarbonizaci a zvýšení podílu obnovitelných zdrojů ve výrobě energie. Díky aktivnímu zalesňování se v kraji zvýšil podíl lesních ploch a vznikly dvě nové velkoplošné chráněné oblasti, které na naše území zasahují, a to CHKO Brdy a CHKO Křivoklátsko.

Půdní fond

Půda je základním výrobním prostředkem v zemědělství a v lesním hospodářství.

Půda je jedna ze zásadních složek životního prostoru člověka, živočichů a rostlin. Můžeme na ní pohlížet ze dvou úhlů pohledu, a to z hlediska ekonomického, kdy je základním výrobním prostředkem v zemědělství nebo lesním hospodářství, ale také ekologického, jehož funkcí je například v současné době často diskutovaná retence vody v krajině. Je přímo ovlivňována geologickými, hydrogeologickými a klimatickými podmínkami, což určuje floru a faunu v dané lokalitě.

Graf 4.1 Struktura půdy podle okresů Plzeňského kraje k 31. 12. 2025

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Přetrvává úbytek orné půdy zejména ve prospěch trvalých travních porostů.

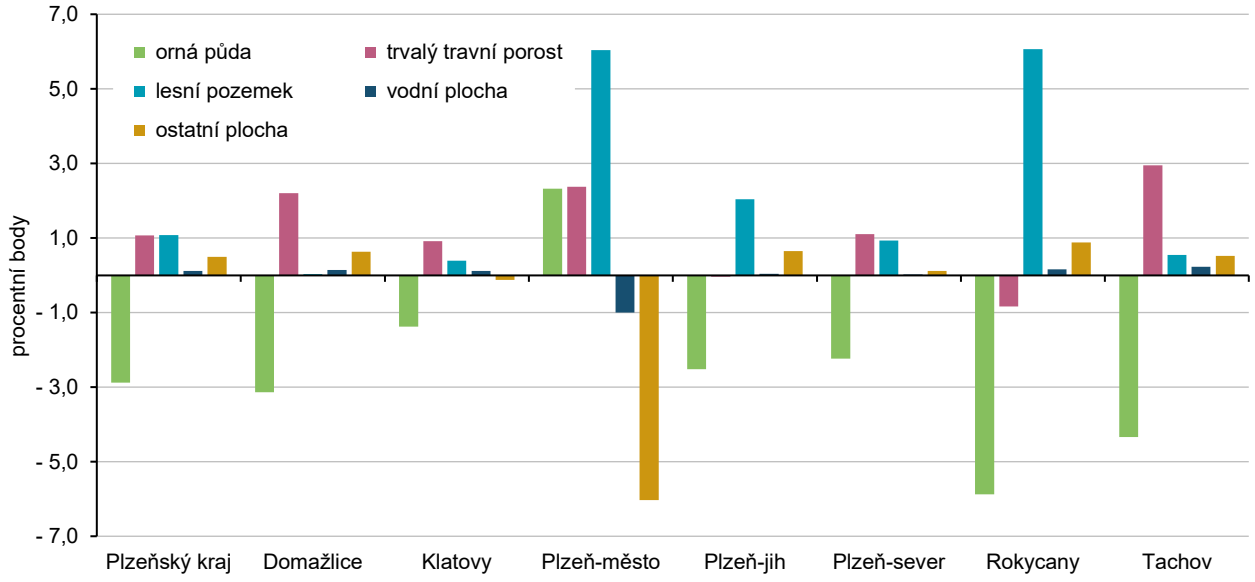
Celková výměra Plzeňského kraje k 31. 12. 2025 činila 7 649 km^2, z toho je téměř polovina zemědělské (49,2 %) půdy, zbytek poté tvoří půda nezemědělská (50,8 %). Z celkové zemědělské půdy připadá největší část na půdu ornou 65,7 %, která ovšem vykazuje klesající tendence. Od roku 2001 poklesla výměra orné půdy o 18 353 ha, a to zejména ve prospěch trvalých travních porostů, jejichž rozloha se za stejné období zvýšila o 8,4 % (tj. o 8 913 ha). Nárůst zaznamenaly také plochy využívané jako ovocné sady a zahrady, které v mezidobí 2001–2025 vzrostly o 1 306 ha. Nejvyšší podíl orné půdy na celkové výměře mají v rámci kraje okresy ležící v blízkosti krajského města s převážně zemědělským charakterem, a to Plzeň-

jih (41,3 %) a Plzeň-sever (40,1 %). Svou dosaženou hodnotou podílu orné půdy tak tyto okresy přesáhly republikový průměr (36,5 %). Téměř ve všech okresech kraje došlo meziročně k poklesu orné půdy, a to nejvíce u okresu Plzeň-jih o 174 ha, na Tachovsku byl mapován nárůst o 58 ha.

Nejlesnatějším okresem Plzeňského kraje jsou Rokycany, kde lesy tvoří téměř polovinu území.

Kromě trvalých travních porostů se na podílu klesající orné půdy podílelo i zalesňování krajiny. Výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa v regionu (v přepočtu k celkové výměře) dosáhla v roce 2025 hodnoty podílu 40,5 %, což je nad celorepublikovým průměrem (34,0 %). Tyto **lesní pozemky** se nacházejí především v horských a podhorských částech Šumavy a Českého lesa a dále na severovýchodě kraje v oblastech Brdska a Křivoklátska. Nejlesnatějšími okresy Plzeňského kraje jsou Rokycany (48,9 %), Tachov (43,7 %) a Klatovy (43,5 %). Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové a borovicové. Od roku 2001 se podíl lesních pozemků na celkové výměře kraje navýšil o více než jedno procento. Růst rozlohy lesních pozemků za sledované období dosáhl v kraji téměř 4 %, což představovalo rozsah téměř 12 tis. ha lesa.

Graf 4.2 Změna podílů vybraných druhů půdy na celkové výměře okresů Plzeňského kraje za období 2001–2025

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Více než pětinu okresu Plzeň-město tvoří zastavěná plocha.

Z analýzy půdního fondu podle jeho struktury je také zřejmý růst podílu **zastavěných ploch** jejichž plochy se po poklesu mapovaném do roku 2017 začaly od roku 2018 navyšovat. K 31. 12. 2025 tvořily 1,3 % celkové výměry kraje, přičemž nejvíce zastavěným je okres Plzeň-město, kde podíl zastavěného území tvoří 5,2 % z celkové výměry okresu. K nejvyššímu meziročnímu růstu zastavěných ploch došlo na Rokycansku, kde se jejich výměra navýšila o 12 ha, a to zejména díky rozšiřujícím se průmyslovým a logistickým areálům v okolí dálnice D5.

Koeficient ekologické stability je díky lesům nejvyšší na Klatovsku a Tachovsku.

Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**[18]. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků, v Plzeňském kraji

[18] poměr ekologicky stabilních (lesy, trvale travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinotvorných prvků na daném území

má rostoucí tendenci a v roce 2025 dosáhl hodnoty 1,44, což je pátá nejvyšší hodnota mezi kraji. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot koeficientu ekologické stability dosáhly zejména okresy Klatovy (2,01) a Tachov (1,74) představující vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami a je zde nejvyšší podíl lesnatých pozemků (Šumava a Český les). Relativně větší hodnoty byly zaznamenány i v okresech Rokycany (1,61) a Domažlice (1,43) také s vyšším zastoupením lesních ploch. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (1,00), jedná se o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu, kde je hodnota ukazatele ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem orné půdy.

Chráněná území

Zvláště chráněná území se rozkládají na 18,1 % rozlohy kraje.

K jednomu z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody patří tzv. **zvláště chráněná území**, což jsou nejčastěji lokality s unikátní a charakteristickou biologickou rozmanitostí, geologickou stavbou nebo jedinečným krajinným rázem. I jejich množství poté svědčí o kvalitě přírodního bohatství konkrétních území a zároveň o snaze udržet nebo dokonce zlepšit jejich stav. Na území Plzeňského kraje se k 31. 12. 2025 podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR vyskytovalo celkem 202 chráněných území, v tom velká část Národního parku Šumava a 5 chráněných krajinných oblastí (CHKO) o celkové rozloze 96,9 tis. ha. Zbývající počet tvoří 196 maloplošných chráněných území (5 národních přírodních památek, 6 národních přírodních rezervací, 94 přírodních památek a 91 přírodních rezervací). V Plzeňském regionu představuje rozloha chráněných území[19] přes 133,5 tis. ha, což je 18,1 % z celkové rozlohy kraje. Zároveň se v rámci našeho regionu vyskytují 2 ptačí oblasti Šumava a Křivoklátsko, 68 evropsky významných lokalit, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, jakož i 358 památných stromů.

Od roku 2005 vznikly na našem území dvě nové CHKO.

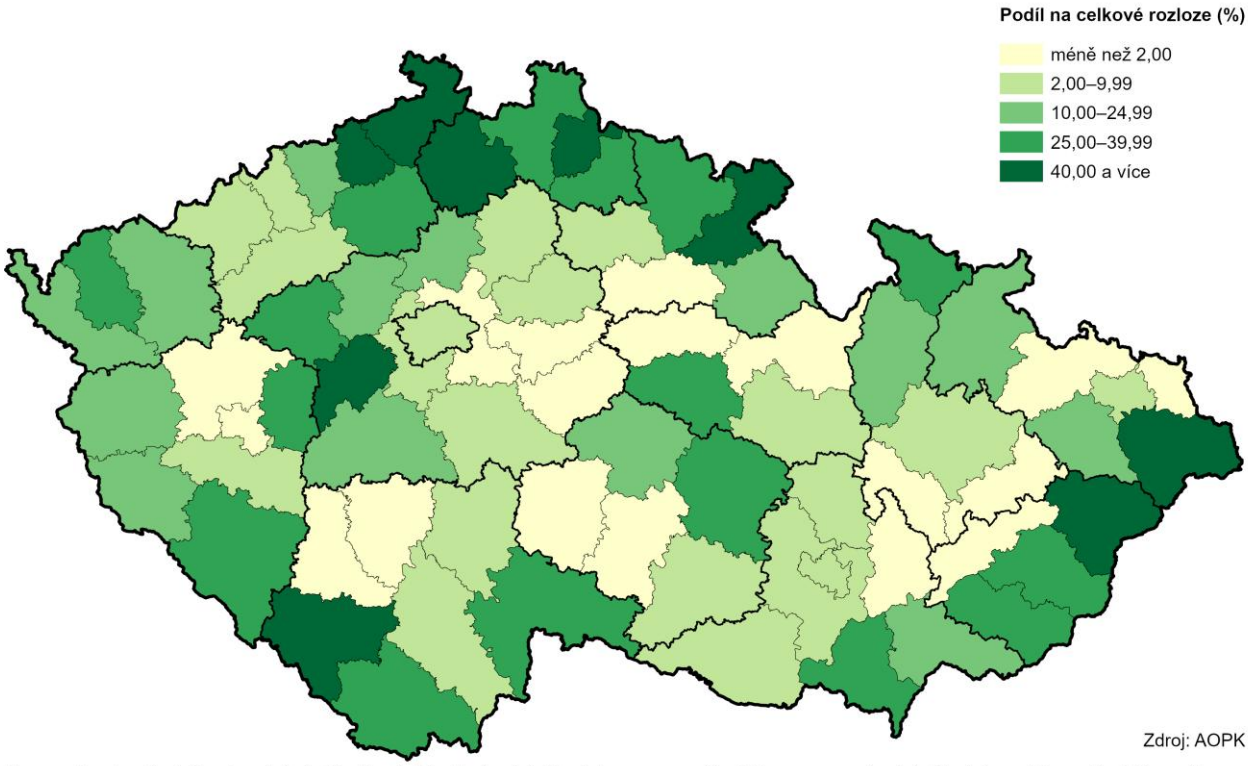
Ve srovnání s rokem 2005 se počty zvláště chráněných území rozšířily o 2 CHKO (Český les a Brdy) a 22 maloplošných chráněných památek a rezervací. Plochy chráněných území tak narostly o téměř 60 tis. ha, což představuje navýšení o téměř 7,5 p. b., co se týče podílu na celkové rozloze kraje.

Největší část přírodních rezervací je situována do okresů Klatovy a Tachov.

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašeliniště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zaujímají chráněné krajinné oblasti (CHKO). Jsou to CHKO Šumava (část), Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a Brdy (část). Přírodní rezervace se vyskytují nejvíce v okresech Klatovy (35) a Tachov (19). Nejvíce přírodních památek můžeme najít v okresech Rokycany (19) a Tachov (18).

[19] K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2025

Pozn.: zahrnuty národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky; se zohledněním vzájemných překryvů chráněných území (bez započtení maloplošných ZCHÚ ležících na území velkoplošných ZCHÚ)

Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je zásadní alternativa pro budoucnost zemědělství.

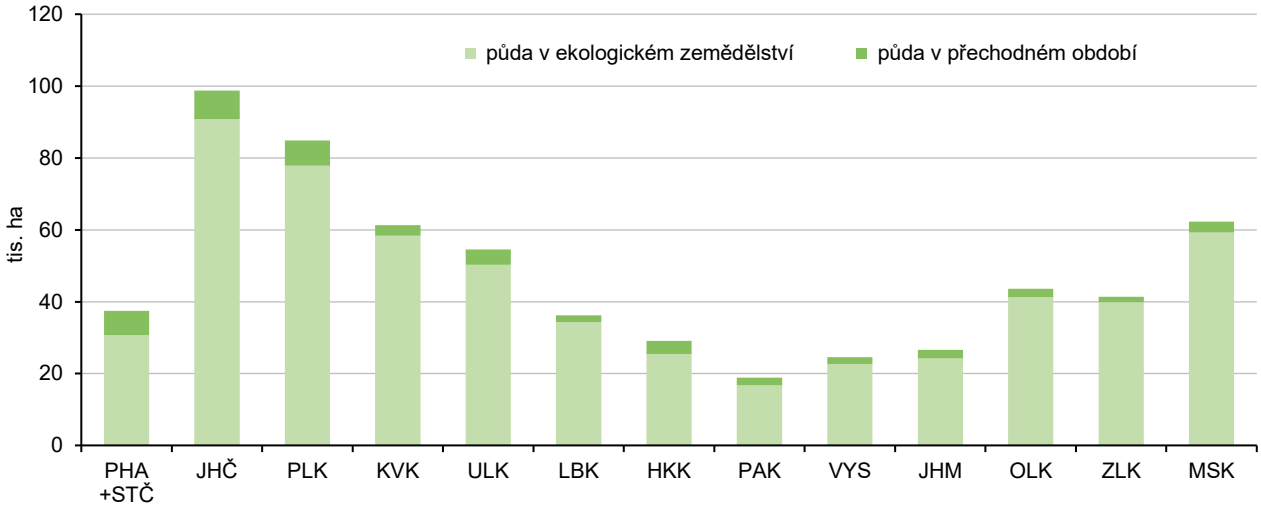
Ekologické zemědělství je moderní formou zemědělské výroby, jehož smyslem je produkce zdravých a kvalitních potravin trvale udržitelným způsobem, a to prostřednictvím respektování přírodních zákonitostí, podporou biodiverzity a odpovědného využívání energie a přírodních zdrojů. Jedná se o formu hospodaření, která minimalizuje použití chemických prostředků, jako jsou například pesticidy nebo v případě chovu antibiotika, růstové hormony atd., čímž snižuje negativní dopady do environmentální oblasti.

Podíl půdy v ekologickém zemědělství roste.

K 31. 12. 2025 podíl **ekologicky obhospodařované půdy**[20] (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 11,1 %. V meziročním srovnání vzrostla hodnota tohoto podílu o 0,2 p. b, od roku 2011 dokonce o 4,6 p. b. Rozloha půdy v ekologickém zemědělství včetně přechodného období neustále roste. Za posledních 15 let se její rozloha navýšila o 72,5 %, tj. o 35,7 tis. ha na hodnotu 84 858 ha, z nichž téměř 92 % tvoří půda v ekologickém zemědělství a jen 8,2 % půda v přechodném období. Podíl Plzeňského kraje na půdě v ekologickém zemědělství (včetně přechodného období) v Česku dosahuje hodnoty 13,7 % a jedná se tak o druhý nejvyšší podíl za krajem Jihočeským (15,9 %).

[20] podle statistických údajů Ministerstva zemědělství ČR, platnost dat k 9. 6. 2026

Graf 4.3 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2025

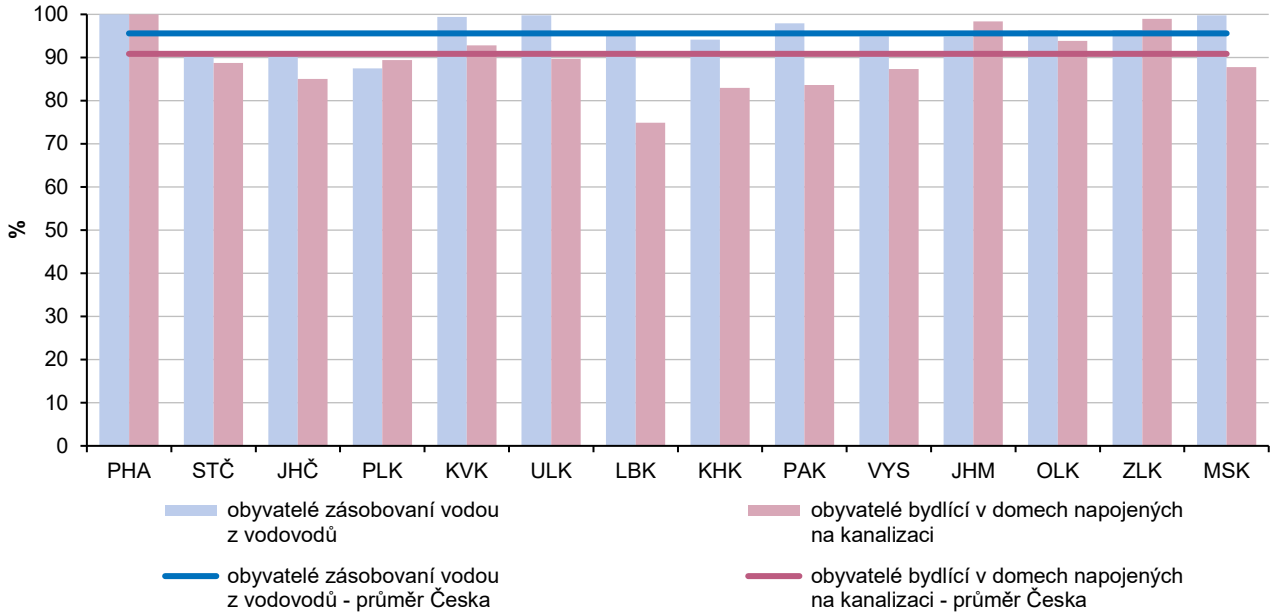
Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Vodovody a kanalizace

Vzhledem ke změně zdroje dat nejsou údaje v časové řadě do roku 2023 srovnatelné s údaji od roku 2024.

Novým zdrojem dat o vodovodech a kanalizacích je od roku 2024 **administrativní zdroj dat** Ministerstva zemědělství. ČSÚ začíná tyto údaje počínaje rokem 2025 poprvé přebírat pro publikační účely a zároveň od roku 2025 ruší zpravodajskou povinnost provozovatelů a majitelů vodovodů a kanalizací vůči statistickému zjišťování VH8b-01. Kvůli metodickým rozdílům nejsou tyto údaje navzájem srovnatelné, proto byla časová řada dat vycházející z tohoto statistického zjišťování rokem 2023 ukončena.

Graf 4.4 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2025

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

Plzeňský region je v počtu obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodu vzhledem k republice podprůměrný.

V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji **zásobováno pitnou vodou z vodovodů** 534 881 obyvatel. Přestože se tento počet meziročně zvýšil téměř o 6 tisíc, stále je náš region dlouhodobě nejhůře zásobený vodou z vodovodů oproti ostatním krajům v republice. Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou zde dosáhnul 87,5 %

a pohybuje se pod hranicí průměru Česka o 8,1 p. b. To v nemalé míře ovlivňuje reliéf krajiny, nízká hustota obyvatel a vzhledem k vysokému počtu malých obcí nemožnost koncentrovat dostatečné množství prostředků na investice do potřebné infrastruktury.

Produkce pitné vody v našem kraji meziročně klesla o více než čtvrtinu.

V roce 2025 se nacházelo celkem 504 **vodohospodářských zařízení určených k úpravě vody** na území Plzeňského regionu, což bylo o 9 více než v předchozím roce. Po Středočeském (553) a Jihočeském (532) kraji se jednalo o třetí nejvyšší počet úpraven vody s podílem 11,4 % na republikovém úhrnu. Bylo zde vyprodukováno 31,1 milionů m^3 pitné vody celkem, přičemž podíl vody vyrobené z podzemní vody tvořil 36,1 %. Meziročně poklesla celková produkce pitné vody v sedmi krajích, největší pokles nastal právě v Plzeňském regionu, kde došlo ke snížení produkce o 27,6 %. Nejzásadněji to ovlivnila markantní redukce vody vyrobené z podzemní vody, kde došlo k poklesu oproti roku 2024 o polovinu.

Kromě Prahy vzrostla spotřeba pitné vody ve všech krajích.

V našem kraji bylo v roce 2025 **vyfakturováno** 25,4 milionů m^3 **pitné vody** celkem, z toho připadlo 16,6 milionů m^3 pitné vody na vrub domácnostem. Kromě Prahy vzrostla spotřeba pitné vody celkem mezi roky 2024 a 2025 ve všech ostatních krajích, v Plzeňském regionu bylo meziroční navýšení spotřeby nejnižší, a to o 18 tisíc m^3, tj. o 0,1 %. Nejvyšší meziroční nárůst spotřebované pitné vody byl zaznamenán v Královéhradeckém kraji (o 680 tisíc m^3, tj. o 2,8 %). V případě domácností byla situace odlišná, meziroční spotřeba pitné vody narostla ve všech regionech, přičemž nejvyšší nárůst byl evidován v Olomouckém kraji (o 1,2 milionů m^3). V Plzeňském regionu vzrostla spotřeba pitné vody o 196 tisíc m^3 a jednalo se o třetí nejnižší navýšení po kraji Karlovarském (o 145 tisíc m^3) a Praze (o 188 tisíc m^3).

Denní spotřeba pitné vody na jednoho obyvatele kraje klesla na hodnotu 130,3 litrů.

Celková **denní spotřeba pitné vody** v Plzeňském kraji na jednoho obyvatele v roce 2025 mírně poklesla oproti předchozímu roku (o 1,0 l/os/den) na 130,3 litrů na osobu a den, tj. o 0,8 %. Kromě našeho regionu se meziročně snížila celková spotřeba vody na den domácnostem a ostatním odběratelům ještě v dalších třech regionech, v Ústeckém, Středočeském a Praze. Naopak tomu bylo u spotřeby vody domácností v našem regionu, která meziročně mírně narostla, a to o 0,3 l/os/den na 85,3 l/os/den. Krajská hodnota se pohybuje mírně pod průměrnou spotřebou v Česku (89,7 l/os/den) a mezi kraji byla šestá nejnižší. Nejvíce vody spotřebovaly domácnosti v Praze (106,8 l/os/den), naopak nejvíce šetřili vodou ve Zlínském kraji (81,0 l/os/den).

Podíl obyvatel napojených na čistírnu odpadních vod se zvyšuje.

Podíl obyvatel v kraji **napojených na veřejnou kanalizaci** představoval v roce 2025 celkem 89,3 %. Hodnota krajského podílu byla o 1,4 p. b. nižší než průměr Česka. Z tohoto počtu obyvatel v regionu je 92,8 % napojeno na čistírnu odpadních vod. Situace se v kraji postupně zlepšuje, podíl obyvatel, kteří jsou napojeni na čistírnu odpadních vod, meziročně vzrostl o 0,6 p. b.

Podíl čištěných odpadních vod v Plzeňského kraje přesahoval 95 %.

Množství **vypouštěné odpadní vody** v našem kraji meziročně mírně pokleslo (o 0,8 %) na hodnotu 31,9 milionů m^3. Téměř na celém území Česka bylo v roce 2025 fakturováno méně než v roce předchozím za vypouštěné odpadní vody kromě regionu Ústeckého, Moravskoslezského a Jihomoravského, kde došlo k výraznému meziročnímu nárůstu, a to především v kraji Ústeckém (o 7,9 %). **Podíl čištěných odpadních vod** v roce 2025 představoval v Plzeňském kraji 95,3 % a meziročně došlo k navýšení o 0,8 p. b., které bylo v republice druhé nejvyšší po Vysočině (o 1,8 p. b.). V roce 2025 bylo v Plzeňském regionu vybudováno 1 437 nových

kanalizačních přípojek, což představovalo meziroční nárůst o 1,2 %, v rámci republiky se jednalo o sedmý nejvyšší. Nejvíce kanalizačních přípojek bylo uvedeno do provozu v kraji Jihomoravském, a to 16 264, což znamenalo nárůst o 5,7 % oproti roku 2024.

Meziročně se zvýšil počet čističek odpadních vod i jejich celková kapacita.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2025 provozováno 276 **čističek odpadních vod** (ČOV), tedy o 4 zařízení více než v roce 2024. V převážné míře se jednalo o mechanicko-biologické čistírny odpadních vod. Na území Středočeského kraje se nachází v rámci republiky nejvyšší počet ČOV, v roce 2025 to bylo 725 zařízení na čištění odpadních vod, což byla více než pětina ze všech ČOV v Česku. I přes nejvyšší meziroční nárůst čističek ve Středočeském kraji (o 21) jejich kapacita oproti roku 2024 poklesla o 86,2 tisíce m^3/den, což znamenalo nejvyšší meziroční pokles výkonu čističek mezi regiony. **Celková kapacita ČOV** se v Plzeňském regionu v roce 2025 meziročně zvýšila o 0,4 % na hodnotu 183,9 tisíc m^3/den. V roce 2025 došlo k meziročnímu navýšení celkové kapacity ČOV téměř ve všech krajích republiky kromě již zmíněného kraje Středočeského, dále pak Zlínského a Jihočeského. Nejvyšším výkonem disponují čistírny odpadních vod v Praze (901,1 tisíc m^3/den), nejnižší kapacitu mají tato zařízení v Karlovarském kraji (121,0 tisíc m^3/den).

Emise

Klíčovým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší je celkové množství emisí.

Kvalitu ovzduší definuje úroveň znečištění ovzduší látkami, které jsou škodlivé, a to nejen pro lidské zdraví. Znečištěné ovzduší může mít negativní vliv na naše zdraví, vegetaci a celkové životní prostředí a jednoznačně toto téma spadá mezi nejzávažnější problémové oblasti ochrany životního prostředí. Klíčovým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší je celkové množství emisí neboli vypouštění znečišťujících látek různého skupenství do ovzduší. Plzeňský kraj je svou rozlohou třetím největším a zároveň třetím nejřídčeji zalidněným krajem v Česku. Mezi nejméně zatížené oblasti zde patří horské části Šumavy, Český les, západní Brdy a okolí Manětína a Nečtin. Naproti tomu město Plzeň s přilehlou městskou aglomerací je přetížené nejen vysokou hustotou osídlení, ale zejména intenzivní koncentrací průmyslových činností a silniční dopravou, nejenom lokální. Plzeň je zásadní spojnicí dálkové přepravy mezi Prahou a Německem a po dálnici D5 směřuje značná část tranzitní dopravy. V současnosti přetížená silniční síť zde podstatně zhoršuje kvalitu životního prostředí emisemi a hlukem.

Měrné emise se meziročně snížili zejména v případě oxidu siřičitého a oxidu uhelnatého.

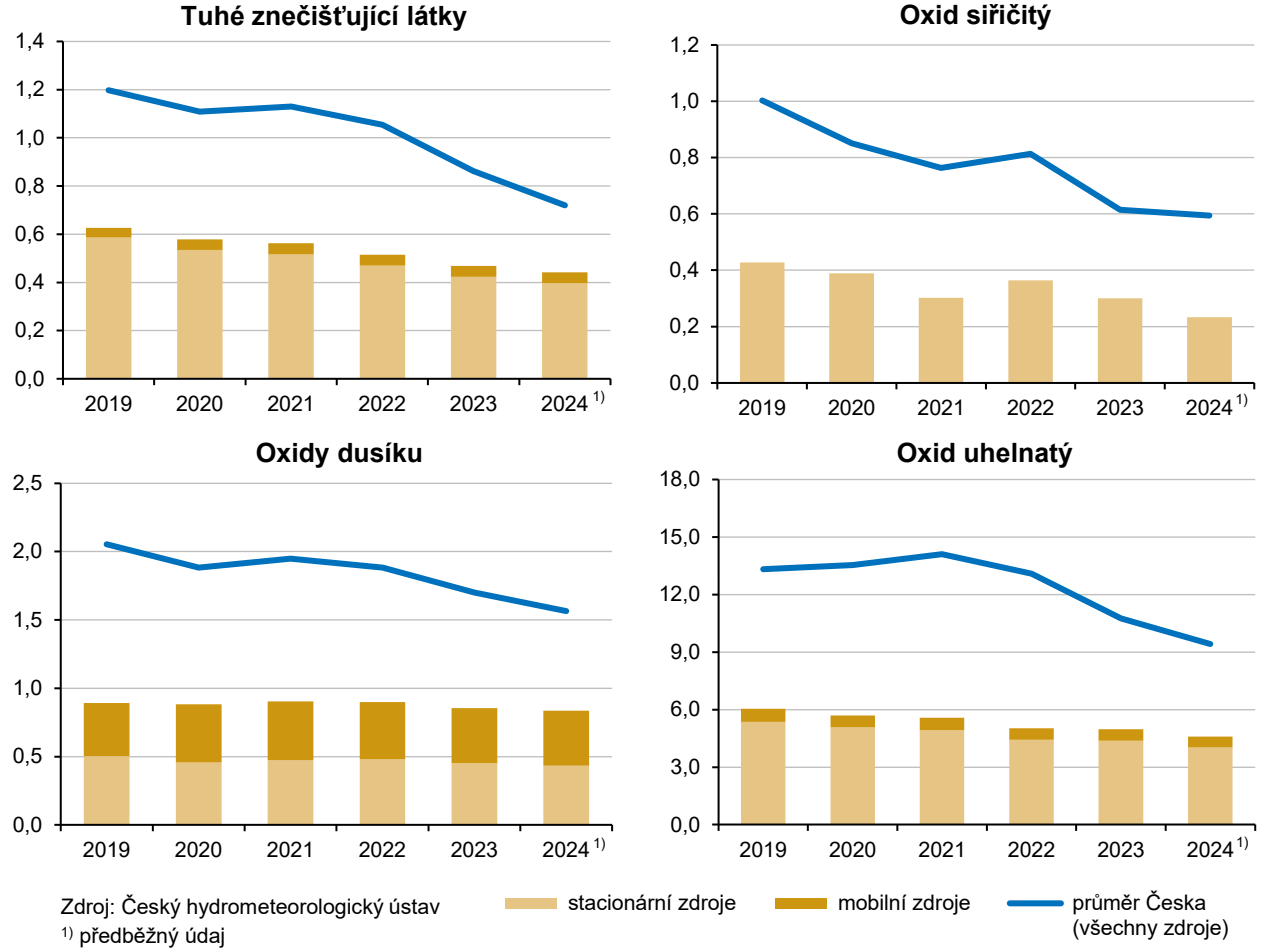
Podle Českého hydrometeorologického ústavu z předběžných údajů **měrných emisí (REZZO 1–4)** vyplývá, že v Plzeňském kraji došlo v roce 2024 k meziročnímu poklesu sledovaných základních znečišťujících látek. Nejvíce byl význačný meziroční pokles měrných emisí **oxidu siřičitého** (SO_x), které se snížily o více než pětinu na hodnotu 0,23 t/km^2. Také měrné emise **oxidu uhelnatého** (CO) zaznamenaly nemalé meziroční snížení, a to o 7,9 % na hodnotu 4,59 t/km^2. U měrných emisí **tuhých znečišťujících látek** byl evidován pokles o 5,6 % na hodnotu 0,44 t/km^2. Pouze drobný pokles byl patrný u měrných emisí **oxidů dusíku** (NO_x), jež se snížily o 2,3 % na hodnotu 0,84 t/km^2. Významně se na poklesu měrných emisí podílely především stacionární zdroje (REZZO 1–3).

U měrných emisí oxidů dusíku dosáhl Plzeňský region druhé nejnižší hodnoty v republice.

V regionu se hodnota měrných emisí (REZZO 1–4) pohybuje pod republikovým průměrem, který však ovlivňují kraje, kde je ovzduší podstatně více znečištěné, např. hl. město Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj. V rámci Česka lze hodnotit ovzduší v našem kraji jako relativně čisté. U měrných emisí oxidů dusíku dosáhl

Plzeňský kraj v roce 2024 druhé nejnižší hodnoty, u tuhých znečišťujících látek a oxidu uhelnatého to byla třetí nejnižší a u oxidu siřičitého čtvrtá nejnižší hodnota ve srovnání s ostatními regiony v republice. Jednoznačně nejvyšší měrné emise oxidu uhelnatého ze zdrojů REZZO 1–4 byly zaznamenány v Moravskoslezském kraji, druhé nejvyšší pak v Praze. Ústecký region je nejvíce ze všech zatížen emisemi oxidu siřičitého, současně zde byly druhé nejvyšší emise oxidů dusíku a tuhých znečišťujících látek. Hlavní město Praha vykazovalo nejvyšší měrné emise oxidů dusíku a tuhých znečišťujících látek.

Graf 4.5 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Plzeňském kraji (t/km^2)

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav
1) předběžný údaj

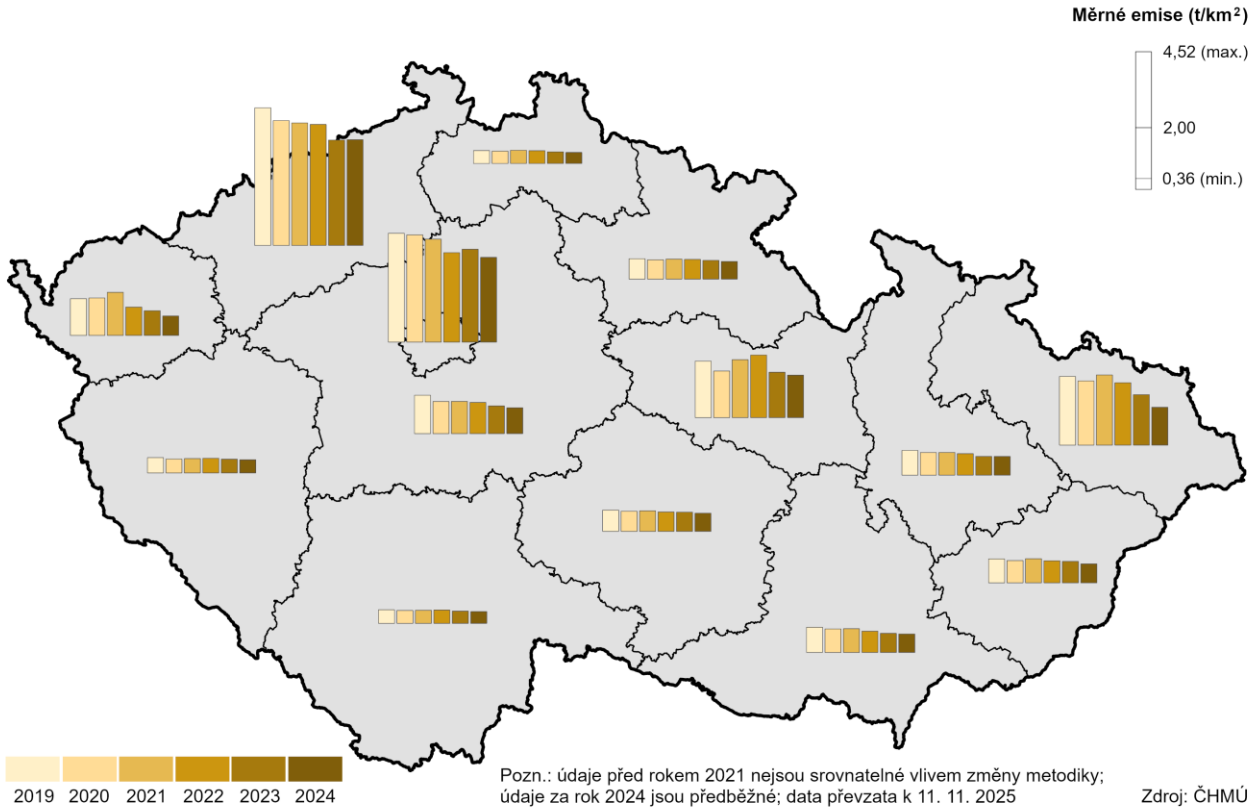
Na jednoho obyvatele regionu připadá v přepočtu 50 kg oxidu uhelnatého.

Emise hlavních znečišťujících látek do ovzduší lze vyjádřit i ukazatelem **na jednoho obyvatele**, tj. kolik kilogramů emisí připadá na jednoho obyvatele v daném roce. V případě stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) byl jeden obyvatel Plzeňského regionu v roce 2024 zatížen 50,3 kg oxidu uhelnatého, přibližně 5 kg oxidů dusíku a tuhých znečišťujících látek a v neposlední řadě téměř 3 kg oxidů síry.

Emise znečišťujících látek se za posledních pět let u některých stacionárních zdrojů snížily téměř o čtvrtinu.

Z dlouhodobého pohledu objem emisí sledovaných znečišťujících látek, které pochází ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3), v Plzeňském regionu klesá. V porovnání s rokem 2021 se měrné emise pocházející ze stacionárních zdrojů snížily u oxidu siřičitého o 23,2 %, u tuhých znečišťujících látek o 23,0 %, oxidu uhelnatého o 18,5 % a oxidů dusíku o 8,5 %. V případě emisí pocházejících z mobilních zdrojů REZZO 4 poklesly měrné emise oxidu uhelnatého (o 10,8 %), oxidů dusíku (o 6,3 %) a tuhých látek (o 2,6). Opačný jev nastal u oxidu siřičitého, kde měrné emise vzrostly o více než pětinu.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1–3) v krajích v letech 2019 až 2024

Pozn.: údaje před rokem 2021 nejsou srovnatelné vlivem změny metodiky; údaje za rok 2024 jsou předběžné; data převzata k 11. 11. 2025

Zdroj: ČHMÚ

Odpady

Cílem odpadového hospodářství je nejen snížení, ale i zlepšení opětovného využití odpadů.

Odpad, jakožto druhotný produkt lidské činnosti, je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie. Cílem v této oblasti je tedy přijímat opatření, aby došlo ke zlepšení opětovného použití, recyklaci, využití a odstranění odpadu. Produkce podnikového odpadu vzniká v přímé závislosti na materiálové a energetické náročnosti výroby a zpracování.

Produkce odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v regionu meziročně vzrostla o 1,4 %, což bylo mezi kraji nejméně.

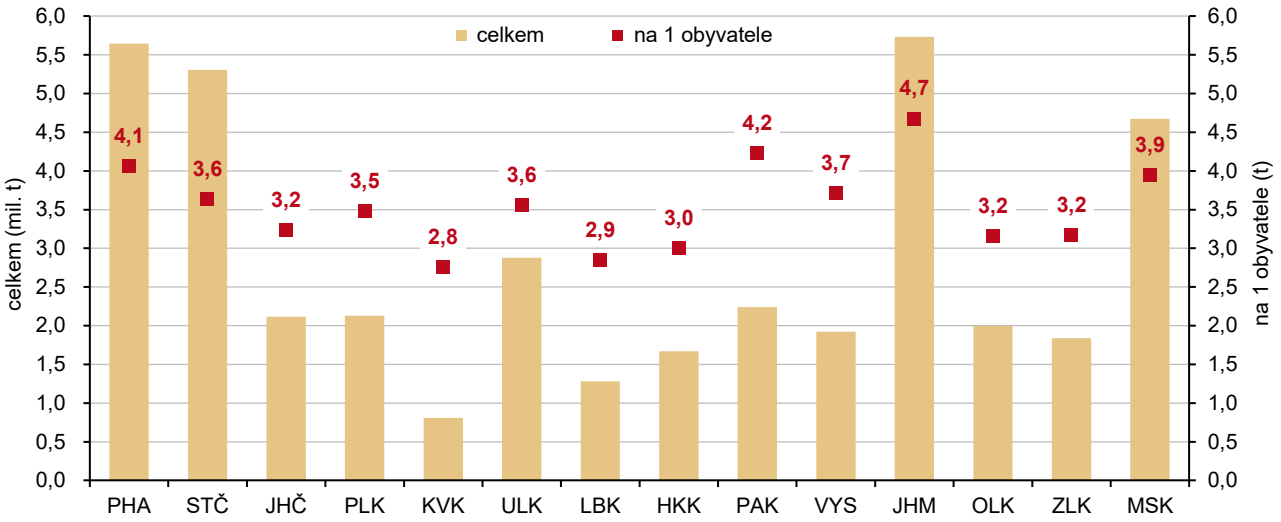
V roce 2024 se Plzeňský kraj podílel 5,3 % na celkové produkci odpadů v republice. V regionu bylo vyrobeno 2,1 milionu tun **odpadu celkem**, z čehož 55,4 tisíc tun tvořil nebezpečný odpad a po Karlovarském kraji (31,1 tisíc tun) se jednalo o druhou nejnižší hodnotu nebezpečného odpadu v Česku. Nebezpečným odpadem se rozumí takový odpad, který obsahuje jednu či více složek vykazujících nebezpečné vlastnosti pocházející převážně z výrobních procesů nebo ze zdravotnictví. **Nebezpečný odpad** je specifikován v nařízení Komise (EU) č. 1357/2014 a je třeba dle tohoto pokynu s takovým druhem odpadu nakládat. V přepočtu **na 1 obyvatele** bylo v regionu vyprodukováno 3 480 kilogramů celkového odpadu, z toho 91 kg tvořil odpad nebezpečný. Přesto, že byl zaznamenán meziroční nárůst tohoto ukazatele (o 1,4 %), jednalo se o vůbec nejnižší hodnotu v porovnání s ostatními kraji. Nejvíce nebezpečného odpadu v republice bylo vyprodukováno na 1 obyvatele na území Kraje Vysočina (221 kg), současně zde došlo v roce 2024 také k nejvýznačnějšímu meziročnímu navýšení, a to téměř o 60 %. V roce 2024 se snížila meziroční produkce celkového odpadu pouze v pěti krajích, nejvíce v Karlovarském regionu,

kde došlo k poklesu o 16,1 %, tj. téměř o 155 tisíc tun. Naopak produkce odpadu celkem vzrostla nejzřetelněji v Kraji Vysočina (o 40,5 %), stejně tak tomu bylo s nebezpečným odpadem na tomto území, jehož produkce vzrostla meziročně nejvíce v republice. Meziroční pokles produkce nebezpečného odpadu byl registrován u osmi krajů, z toho ten nejvýznamnější byl zaznamenán v Moravskoslezském regionu v absolutní hodnotě o 107,5 tisíc tun, tj. o 40,1 %.

Nejvýraznější růst produkce odpadů za sledované období byl vlivem covidové pandemie patrný v roce 2021.

Pokud srovnáme vývoj produkce odpadu **v období let 2017 až 2024** v Plzeňském kraji, bylo zde zaznamenáno poměrně výrazné navýšení v roce 2021, kdy produkce celkového odpadu meziročně narostla o 23,7 %, což znamenalo nejvyšší hodnotu přírůstku v mezikrajském srovnání. Stejně tak tomu bylo s produkcí nebezpečného odpadu v Plzeňském regionu, kdy ve sledovaném období byl evidován nejvyšší nárůst také v roce 2021, a to dokonce o 40,5 %. Vyšší meziroční přírůstek nebezpečného odpadu v roce 2021 nastal jen v Praze, kde hodnota vzrostla 2,5krát oproti roku 2020. Tato skutečnost souvisí zejména s vyšší produkcí odpadu v době covidové pandemie. Od roku 2022 je v případě produkce celkového odpadu patrný postupný pokles jen s mírným nárůstem v roce 2024.

Graf 4.6 Produkce odpadů celkem podle krajů v roce 2024

Ročně obyvatel Plzeňského kraje v průměru vyprodukoval 494 kg komunálního odpadu.

Odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení bez ohledu na to, kdo tento druh odpadu sbírá nebo produkuje, jsou **odpady komunální**. Jedná se o směsný a tříděný odpad z domácností a ostatních zdrojů (např. obchody, malé podniky, kancelářské budovy, instituce) včetně papíru a lepenky, skla, kovů, plastů, biologického odpadu, dřeva, textilu, obalů, elektrického odpadu a elektronických zařízení, použitých baterií a akumulátorů nebo objemného odpadu. **Produkce komunálních odpadů v Plzeňském kraji** představovala v roce 2024 celkem 302,3 tisíc tun, což činilo v přepočtu 494 kilogramů **na 1 obyvatele** regionu. Nižší produkce komunálních odpadů v kilogramech na 1 obyvatele byla registrována jen ve třech krajích, v Libereckém (482), hl. m. Praze (485) a Zlínském (491). Naopak nejvíce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele bylo vyprodukováno v Moravskoslezském regionu, a to 651 kilogramů. Pouze ve dvou regionech byl zaznamenán mírný meziroční pokles komunálních odpadů, v Praze klesla produkce komunálních odpadů nejvíce, a to o 0,6 %, tj. o 3,8 tisíc tun, v Královéhradeckém kraji to bylo o 0,3 %, tedy pokles téměř o jednu tunu. Plzeňský region evidoval pátý nejnižší nárůst těchto odpadů, a to o více než 19 tisíc tun, tj. o 6,7 %. Pokud přepočteme produkci komunálních odpadů na 1 obyvatele, značilo to pro náš region meziroční navýšení o 30 kilogramů. Nejvíce zřetelným byl meziroční nárůst

v případě produkce komunálních odpadů v Moravskoslezském kraji jak v absolutních číslech (o 167,7 tisíc tun), tak v přepočtu na 1 obyvatele (o 144 kg více).

Za posledních osm let se množství komunálního odpadu navýšilo o 15 %.

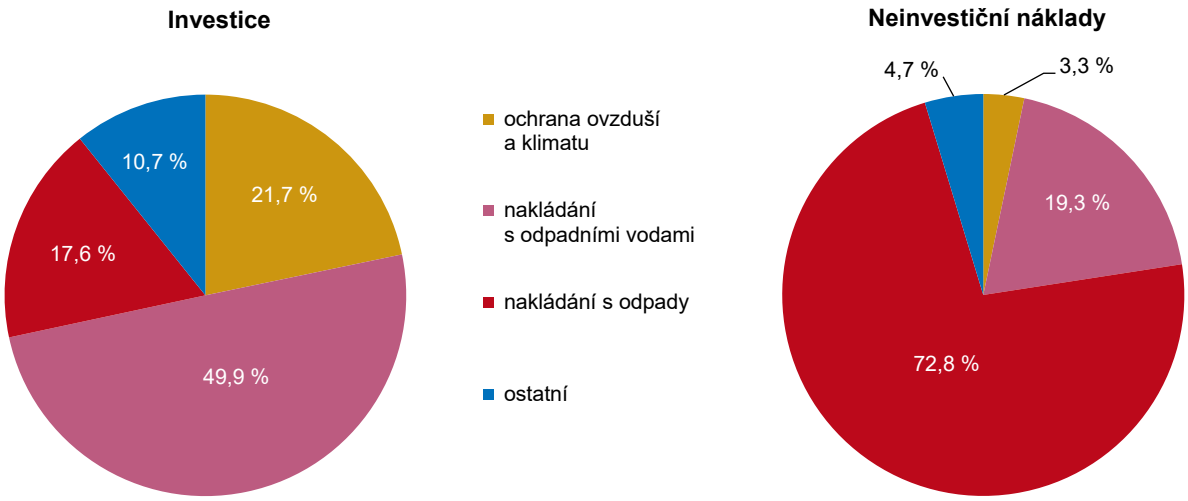
Oproti roku 2017 bylo v Plzeňském kraji vyprodukováno **v roce 2024** o 40,0 tisíc tun komunálního odpadu více, což znamenalo navýšení o více než 15 %. Ve sledovaném období se jednalo o nejvyšší meziroční přírůstek komunálních odpadů právě v již zmiňovaném roce 2024. Ve sledovaném období došlo také k nárůstu produkovaného komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele kraje, a to o 42 kg.

Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2025 bylo v Plzeňském kraji na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání proinvestováno o 38,6 % finančních prostředků více.

Do **ochrany životního prostředí** v Plzeňském kraji bylo v roce 2025 investováno téměř 2,5 miliardy korun. V přepočtu na jednoho obyvatele se jednalo o investice v hodnotě 4 058 Kč, což ve srovnání s předchozím rokem znamenalo zvýšení o 38,6 %. V mezikrajském srovnání se hodnota nacházela na čtvrtém nejvyšším místě po Moravskoslezském, Jihočeském a Ústeckém kraji. Z dlouhodobého vývoje posledních 25 let je zřejmé, že investice v kraji dosahovaly tří významných vrcholů, a to v roce 2009, kdy bylo dosaženo dosavadního maxima přes 3 mld. Kč a následně v roce 2014 a v roce 2025 kdy se hodnota přiblížila 2,5 mld. Kč.

Graf 4.7 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Plzeňském kraji (průměr let 2019–2025)

Z Plzeňského regionu pochází pouze necelých 5 % z celkových investic v republice.

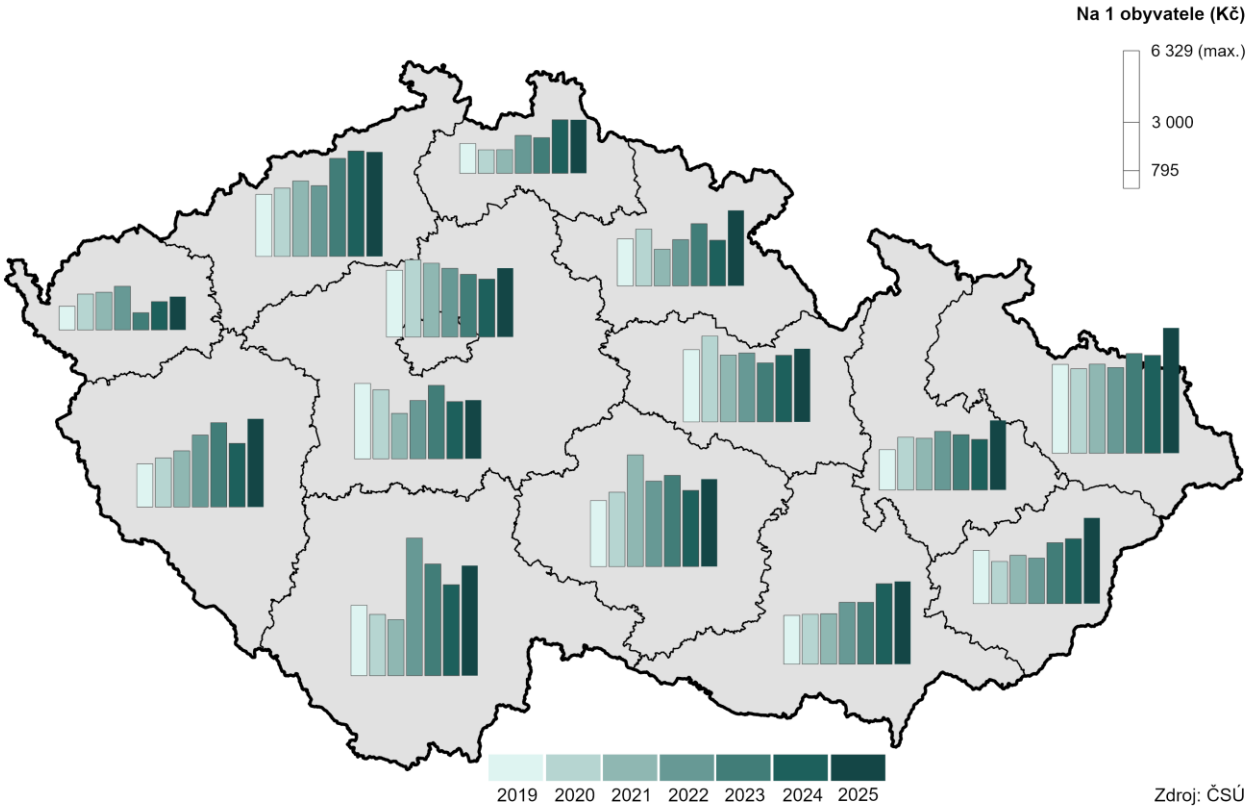
V členění podle **kraje sídla investora** dosáhl objem investic v roce 2025 v kraji částky 1,9 miliardy korun, investice tak byly vyšší téměř o polovinu než v předchozím roce. Celkově se do ochrany životního prostředí v Česku v roce 2025 investovalo přes 41 miliard korun a Plzeňský region se tak podílel 4,7 %. Nejméně investic pocházelo od investorů z Karlovarského a Libereckého kraje. Téměř čtvrtina a zároveň nejvyšší podíl investic z celého Česka směřovala od investorů se sídlem v Praze.

Nejvíce investičních prostředků bylo vloženo do nakládání s odpadními vodami (47,6 %).

Z hlediska **struktury pořízených investic** podle sídla investora bylo v roce 2025 vloženo nejvíce prostředků do nakládání s odpadními vodami (47,6 %), přičemž v této oblasti došlo k výraznému meziročnímu nárůstu, a to o více než 80 %. Do oblasti ochrany ovzduší a klimatu směřovalo 17,7 % prostředků, což je o 5,8 % více než v předchozím roce. Na nakládání s odpady poté připadlo 13,0 % z celkových

investic, a právě v této oblasti byl naopak mapován nejvýraznější propad o téměř 30 % ve srovnání s rokem 2024. V retrospektivním pohledu je zřejmé, že se programové zaměření investic v čase proměňuje. V roce 2009 a 2010 například směřovaly investice nejčastěji na ochranu ovzduší, naopak v období 2013–2015 do nakládání s odpady, od roku 2016 se již nejvyšší podíl pravidelně vyskytuje u investic do nakládání s odpadními vodami.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2019 až 2025

Z neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí směřoval největší podíl do oblasti nakládání s odpady.

Objem neinvestičních nákladů environmentálního charakteru podle kraje sídla investora představoval částku 5,1 miliardy korun v roce 2025, v porovnání s rokem 2024 se tyto náklady navýšily o 7,0 %. Ze **struktury neinvestičních nákladů** vyplývá, že největší část finančních prostředků směřovala do oblasti nakládání s odpady (74,8 %). Tyto běžné provozní výdaje ukazují na dlouhodobý rostoucí trend a meziročně vzrostly z neinvestičních nákladů o 7,5 %. V roce 2025 byly ve srovnání s předchozím rokem vyšší také neinvestiční náklady na nakládání s odpadními vodami, a to o 4,1 % a na ochranu a sanaci půdy, podzemní a povrchových vod, kde došlo k nárůstu dokonce o téměř čtvrtinu. Naopak náklady na ochranu biodiverzity poklesly o 10,6 % a na ovzduší a klimatu o necelé 2 %.

5. Mezikrajské srovnání

Krajské uspořádání v současné podobě bylo ustanoveno v roce 2000. V průběhu let doznalo jen mírných územních změn. Na začátku roku 2005 přešlo 25 obcí z Kraje Vysočina do Jihomoravského kraje a 3 obce z Moravskoslezského kraje do Olomouckého. A počátkem roku 2016 se mírně změnilo území několika krajů v souvislosti s úpravou území vojenských újezdů.

Demografický, sociální i ekonomický vývoj v tomto období do značné míry kopíroval republikové trendy, ale mezi kraji docházelo k rozdílům. Ve většině krajů došlo k výrazným demografickým změnám, prodloužila se naděje dožití a pokračovalo stárnutí populace. Růst populace se nicméně týkal především Středočeského kraje, hl. m. Prahy a Jihomoravského kraje. V posledních letech lze napříč kraji pozorovat také nárůst počtu osob v předčasném starobním důchodu. Z pohledu struktury hrubé přidané hodnoty dochází dlouhodobě ve všech regionech k vzestupu služeb zejména na úkor průmyslu. Z pohledu životního prostředí lze konstatovat, že kvalita ovzduší se za posledních 25 let všeobecně zlepšila.

Demografický vývoj

Počet obyvatel nejvýrazněji vzrostl ve Středočeském kraji a v Praze.

Populační růst zaznamenalo v letech 2001 až 2025 deset ze čtrnácti krajů. Nejvyšší přírůstky zaznamenaly kraj Středočeský (o 381,0 tis. osob) a hl. m. Praha (o 335,4 tis.), jejichž společný podíl na populaci Česka vzrostl z 22,4 % na 26,4 %. S výrazným odstupem následoval kraj Jihomoravský (o 100,6 tis.). Naopak největší úbytek postihl kraj Moravskoslezský (o 71,2 tis.). Méně obyvatel než v roce 2001 měly na konci sledovaného období také kraje Zlínský, Olomoucký a Karlovarský.

Rozdíly mezi kraji určovalo především stěhování.

Přirozená měna měla v celém čtvrtstoletí kladnou bilanci pouze v hl. m. Praze a kraji Středočeském. V souhrnu za Česko zemřelo o 157,0 tis. lidí více, než se narodilo. Naproti tomu migrace zvýšila počet obyvatel země o 1,09 mil. osob a kladné migrační saldo vykázaly všechny kraje s výjimkou Moravskoslezského. Nejvyšší přírůstky stěhováním náležely kraji Středočeskému (374,7 tis. osob) a hl. m. Praze (316,6 tis. osob). Demografický vývoj v závěru sledovaného období výrazně ovlivnily epidemie koronaviru a válka na Ukrajině. První z nich se projevila zejména ve statistice zemřelých, kdy v roce 2021 zemřelo nejvíce obyvatel od konce 2. světové války, druhá především mimořádným růstem imigrace, kdy vlivem přílivu uprchlíků z Ukrajiny vzrostl počet obyvatel ve všech krajích.

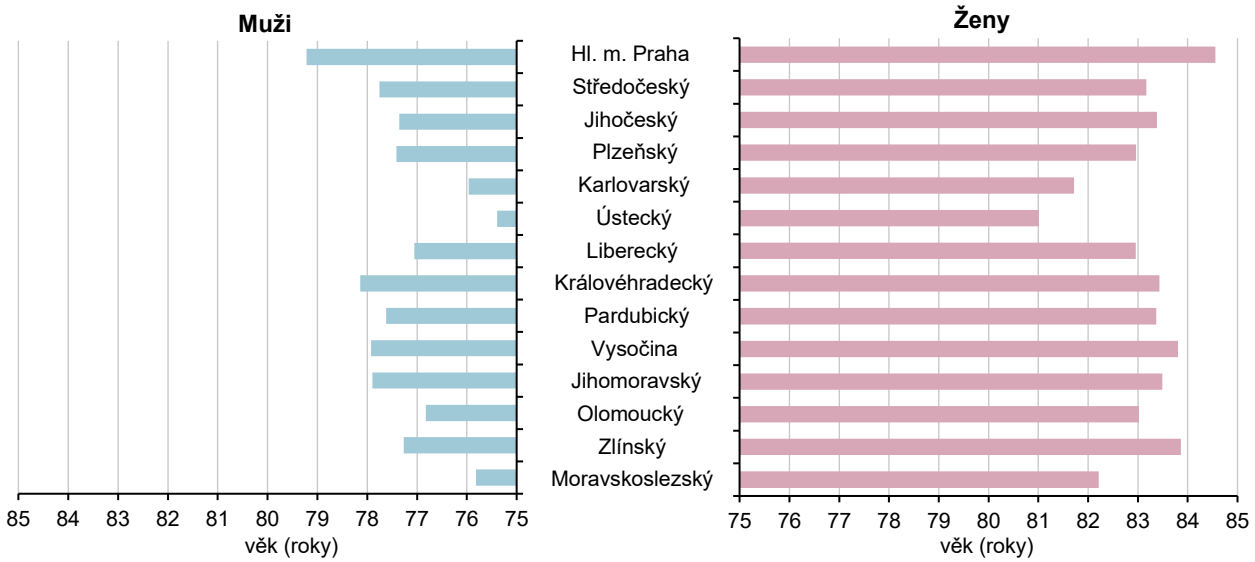
V roce 2025 přirozeně ubylo obyvatel ve všech 14 krajích.

V závěru sledovaného období se záporný přirozený přírůstek stal společným rysem všech regionů. Výrazně se na něm podílel pokles porodnosti, který v roce 2025 vyústil v historicky nejnižší počet 77,6 tis. živě narozených dětí. V témže roce zemřelo v Česku o 35,7 tis. osob více, než se narodilo. Celkový počet obyvatel přesto vzrostl o 6,3 tis., protože kladné saldo stěhování dosáhlo 42,0 tis. osob. Populační růst tak byl stále více závislý na migraci; bez ní by počet obyvatel klesal ve všech krajích.

Nejvyšší naději dožití mají muži i ženy v Praze.

Prodlužování života je jeden z nejvýraznějších pozitivních trendů posledního čtvrtstoletí. Naděje dožití při narození se zvýšila ve všech krajích u mužů i žen, přičemž rychleji rostla u mužů a rozdíl mezi pohlavími se mírně zmenšil. V letech 2024 až 2025 byla nejvyšší v hl. m. Praze: 79,2 roku u mužů a 84,6 roku u žen. Nejnižší hodnoty vykázal kraj Ústecký (75,4 roku u mužů a 81,0 roku u žen). Nízké hodnoty charakterizují dlouhodobě také kraje Moravskoslezský a Karlovarský.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví v krajích v letech 2024−2025

Nejrychleji stárla populace kraje Karlovarského a Moravskoslezského.

Stárnutí obyvatelstva zůstalo trvale působícím trendem napříč celým obdobím. Průměrný věk se mezi roky 2001 a 2025 zvýšil ve všech krajích, a to o 0,7 až 6,3 roku. Nejrychleji rostl v Karlovarském a Moravskoslezském kraji, tedy v regionech s dlouhodobě nepříznivou migrační bilancí. Nejpomaleji stárly populace v hl. m. Praze a kraji Středočeském.

V roce 2025 byla nejstarší populace ve Zlínském kraji, nejmladší ve Středočeském kraji a Praze.

V roce 2025 dosáhl průměrný věk obyvatel Česka 43,3 roku. Nejvyšší byl v kraji Zlínském (44,4 roku), následovaly kraje Karlovarský, Královéhradecký a Moravskoslezský. Na opačném pólu se nacházely se shodnou hodnotou 42,0 roku kraj Středočeský a hl. m. Praha. Ještě na začátku období přitom hlavní město patřilo k nejstarším regionům; to změnila zejména dlouhodobě intenzivní migrace mladších věkových skupin.

Index stáří vzrostl téměř ve všech krajích; nejvyšší je v kraji Karlovarském.

Proměnu věkové struktury dobře vystihuje index stáří, tedy počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. V roce 2025 dosáhl nejvyšší hodnoty v kraji Karlovarském (159,7), zatímco nejnižší zůstal v kraji Středočeském (113,0). Právě zde senioři početně převýšili děti až v roce 2015 jako v posledním kraji republiky. Výjimečný vývoj zaznamenala Praha, kde se index stáří za celé čtvrtstoletí zvýšil jen nepatrně ze 122,3 na 123,1.

Populační růst se stále více koncentruje do zázemí velkých center.

Dlouhodobé změny zvýraznily rozdíly mezi jednotlivými částmi republiky. Největší populační zisky se soustředily do Prahy, jejího středočeského zázemí a do Jihomoravského kraje, zatímco zejména východní regiony čelily úbytku obyvatel a rychlejšímu stárnutí. Kraje s kladnou bilancí jsou ale v růstu populace závislé na kladném migračním saldu, které kompenzuje stále méně příznivý vývoj přirozené měny obyvatelstva.

Všechny kraje spojuje prodlužování lidského života.

Přes rozdílné populační trendy mají kraje jeden společný pozitivní rys: lidé se dožívají vyššího věku než na začátku tohoto století. Pro další demografický vývoj však bude zásadní, zda se podaří zmírnit dlouhodobý pokles porodnosti a jak se budou vyvíjet migrační proudy. Právě jejich kombinace bude rozhodovat o budoucím počtu obyvatel i tempu stárnutí jednotlivých regionů.

Sociální vývoj

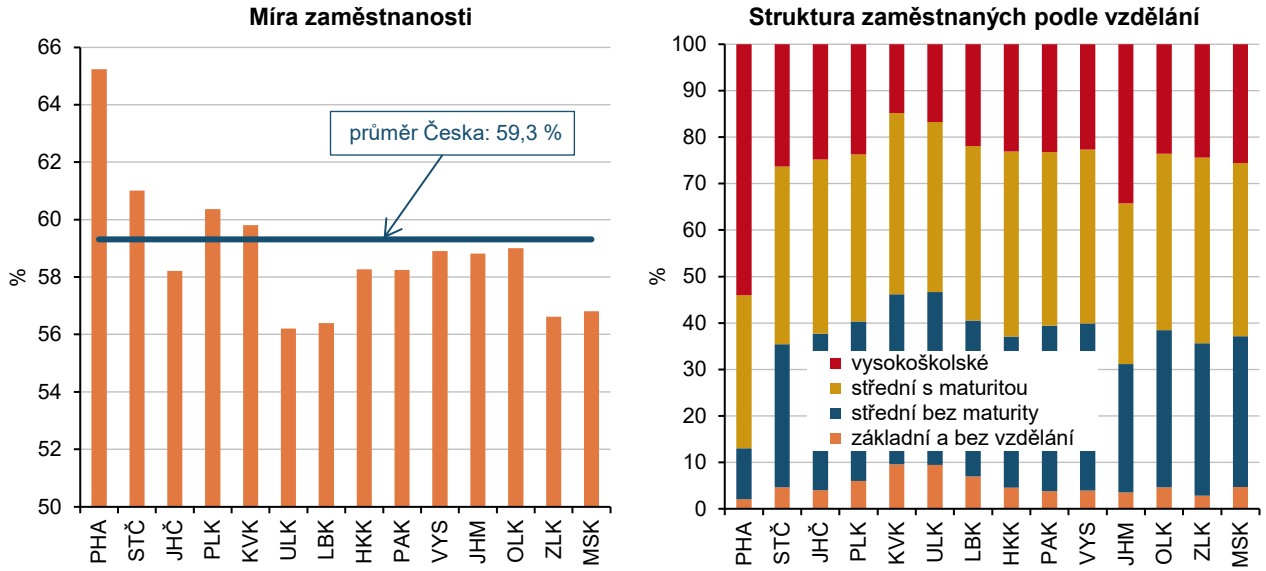
Oživení trhu práce a růst míry zaměstnanosti pokračuje, v čele je opět hl. město Praha a Středočeský kraj.

Mezi ekonomickým, demografickým vývojem a trhem práce existuje velmi úzká souvislost a jakákoliv změna v jedné z těchto oblastí ovlivní po určité době oblasti ostatní. Růst zaměstnanosti v letech 2014–2019 přerušila v roce 2020 rozsáhlá protiepidemická opatření. Celková míra zaměstnanosti tehdy meziročně klesla o 0,9 p. b., na propadu se podílely výrazněji ženy (pokles o 1,1 p. b.) než muži (pokles o 0,8 p. b.).

Postupné uvolňování restrikcí v roce 2021 přineslo oživení, které se však projevilo v jednotlivých regionech různě. Zatímco v osmi krajích zaměstnanost stále klesala (nejvíce v Karlovarském o 1,7 p. b.), Jihočeský kraj zaznamenal nárůst o 0,8 p. b. Růstový trend pokračoval i v dalších letech.

Data z roku 2025 pozitivní vývoj potvrzují, míra zaměstnanosti vzrostla o 0,3 p. b. na 59,3 %. Za tímto výsledkem stály především ženy s průměrným meziročním nárůstem o 1,5 p. b., zatímco zaměstnanost mužů klesla o 1,0 p. b. Z regionů vykázalo nejvyšší míru zaměstnanosti tradičně hl. město Praha (65,2 %) a Středočeský kraj (61,0 %), naopak nejnižší hodnoty zaznamenal kraj Ústecký (56,2 %) a Liberecký (56,4 %).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání v krajích v roce 2025

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil

Podíl zaměstnaných se středoškolským vzděláním s maturitou roste, podíl zaměstnaných bez maturitní zkoušky má klesající tendenci.

Úroveň dosaženého vzdělání přímo určuje míru ekonomického zapojení obyvatel, což významně ovlivňuje celkovou zaměstnanost. Za uplynulou dekádu prošla vzdělanostní struktura zaměstnaných ve všech krajích výraznou proměnou. Podíl pracovníků se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity dlouhodobě klesá ve prospěch maturitních a vysokoškolských oborů. Nejnovější data z roku 2025 potvrzují pokračující úbytek zaměstnaných osob se středním vzděláním bez maturity. Ten se nejvýrazněji projevil v Libereckém kraji (o 4,0 p. b.), který zároveň zaznamenal největší nárůst zaměstnaných s maturitou (o 2,3 p. b.). Naopak podíl vysokoškoláků na trhu práce v Česku mírně vzrostl, a to nejvíce ve Středočeském kraji (o 2,9 p. b.). Zcela opačný trend vykázal v roce 2025 Karlovarský kraj, kde podíl zaměstnaných osob s vysokoškolským diplomem poklesl oproti roku 2024 o téměř 4 procentní body.

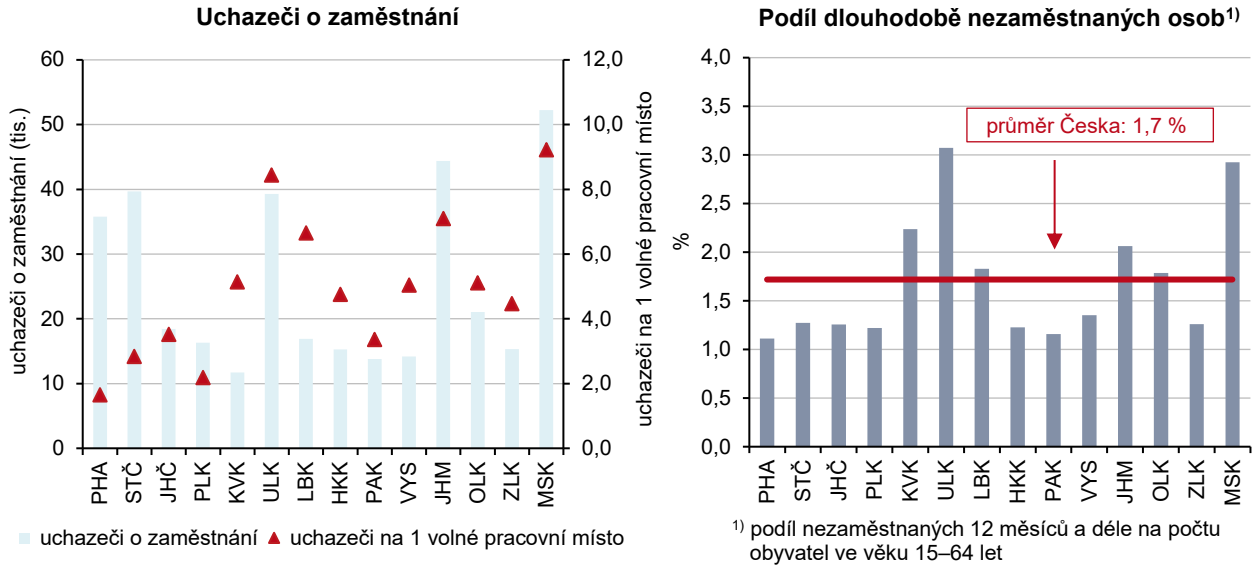
Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

Vývoj celkové zaměstnanosti v Česku byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Klíčovým sektorem z hlediska zaměstnanosti zůstávají služby (terciér), jejichž podíl na celkovém počtu pracujících dlouhodobě roste, regionální rozdíly jsou však výrazné. Významný vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v Česku má zejména hl. město Praha, kde dlouhodobě pracuje ve službách více než 80 % zaměstnaných osob (85,1 % v roce 2025). V ostatních krajích působila ve službách více než polovina zaměstnaných. V primárním sektoru, zaměřeném na zemědělství, lesnictví a rybářství zaznamenal nejvyšší podíl zaměstnaných Kraj Vysočina (7,3 %). Nejvyšší podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru, tj. v průmyslu a stavebnictví, evidoval Zlínský a Pardubický kraj (43,1 %; resp. 42,5 %).

Nezaměstnanost v krajích v roce 2025 rostla.

Z dlouhodobého hlediska podíl nezaměstnaných osob v Česku rostl od roku 2007 a maxima dosáhl v roce 2013. Následně se ve všech krajích snižoval a ve většině z nich dosáhl minimálních hodnot v letech 2018 a 2019. Od roku 2022 lze opět sledovat postupný růst nezaměstnanosti. Ke konci roku 2025 činil podíl nezaměstnaných osob v Česku 4,78 %. V mezikrajském srovnání se pohyboval od 3,58 % v hl. m. Praze po 7,11 % v Ústeckém kraji. Nadprůměrný podíl nezaměstnaných osob vykázaly rovněž Moravskoslezský či Karlovarský kraj. Pod celorepublikovým průměrem se pohybovalo celkem 8 krajů, například Plzeňský, Pardubický nebo Středočeský kraj.

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2025

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Dlouhodobě nezaměstnaní tvořili 1,7 % obyvatel v produktivním věku.

Dlouhodobě nezaměstnaní, tedy osoby s délkou evidence na úřadu práce delší než 12 měsíců, tvořili v roce 2025 v Česku 1,7 % obyvatel ve věku 15–64 let. Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných evidovaly kraje Ústecký (3,1 %) a Moravskoslezský (2,9 %). Naopak nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob vykázalo hl. m. Praha (1,1 %) a pouze o desetinu procentního bodu vyšší hodnoty zaznamenaly kraje Pardubický, Plzeňský a Královéhradecký.

Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 4,1 uchazeče o zaměstnání.

Ke konci roku 2025 bylo v Česku evidováno 87 422 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 4,1 uchazeče o zaměstnání.

Nejpříznivější situace byla v hl. m. Praze, kde na jedno volné pracovní místo připadalo 1,6 uchazeče, zatímco v Moravskoslezském kraji 9,2 uchazeče. Vysoký počet uchazečů na jedno volné pracovní místo vykazovaly také Ústecký a Jihomoravský kraj.

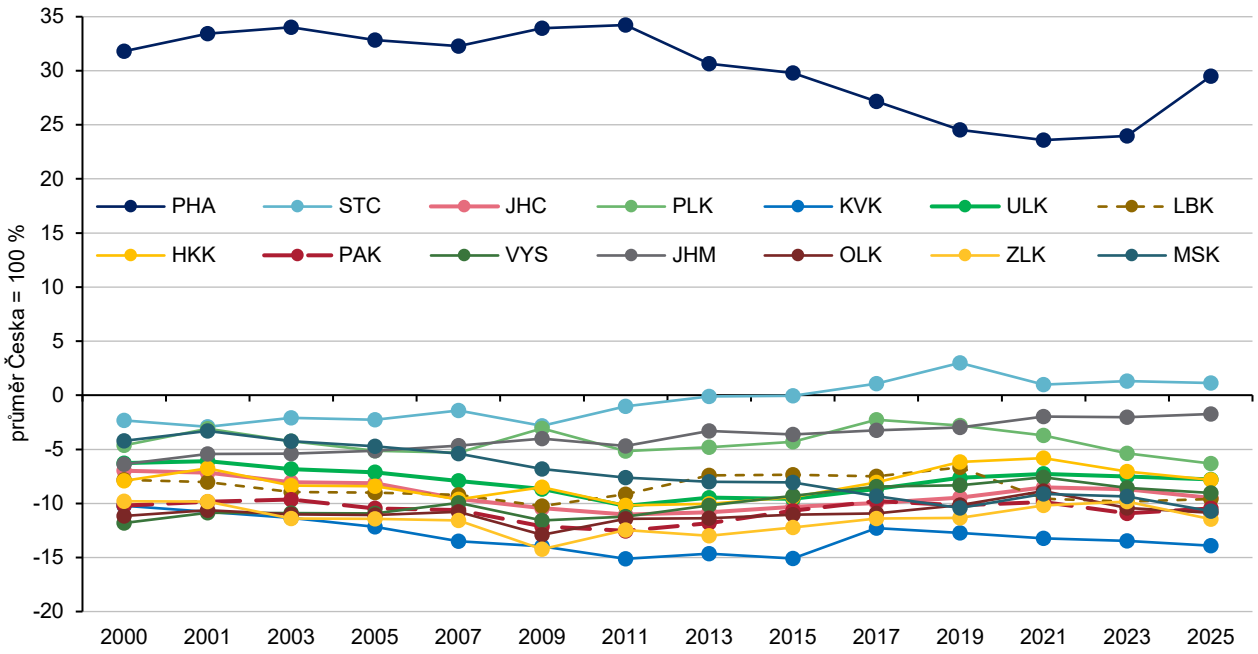
Čistý disponibilní důchod domácností v roce 2024 rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele dosáhl podle posledních dostupných údajů v roce 2024 v Česku 399,7 tis. Kč a ve všech krajích meziročně vzrostl. Nejvyšší hodnoty dlouhodobě vykazovalo hl. m. Praha, kde dosáhl 528,3 tis. Kč na obyvatele a převyšoval republikový průměr o 32,2 %. Nadprůměrnou hodnotu vykázal kromě Prahy pouze Středočeský kraj (431,3 tis. Kč na obyvatele). Naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v Ústeckém (348,6 tis. Kč) a Karlovarském kraji (352,7 tis. Kč). Rozdíl mezi krajem s nejvyšší a nejnižší hodnotou činil téměř 180 tis. Kč na obyvatele.

Vývoj mezd odráží změny v národním hospodářství.

Mzdový vývoj v letech 2000–2025 ovlivnila období konjunktury i hospodářské recese. Krize na globálních finančních trzích, která se následně přelila i do celého hospodářství, se v Česku naplno projevila až v roce 2009, její sekundární dozvuky byly ovšem patrné ještě v roce 2013. Druhá hlubší recese na samém počátku současné dekády souvisela s hospodářskými restrikcemi zavedenými v souvislosti s šířením viru covid-19. Navázalo na ni prudké zvýšení cen a zbrzdění růstu ekonomiky v důsledku války na Ukrajině.

Graf 5.4 Mzdová úroveň krajů oproti průměru Česka

V roce 2000 činila průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v Česku nominálně 13 219 Kč, až do roku 2008 rostla meziročním tempem od 5,0 % (2005) až do 8,8 % (2001). V následujících letech se tempo růstu snižovalo až do roku 2013, kdy došlo dokonce k nepatrnému meziročnímu poklesu výše mezd. V následujícím období se výdělky opět postupně zvyšovaly a jejich růstové tempo vystoupalo až k 8 % (2018 až 2019). Také v dalších letech docházelo k růstu mezd i přes restrikce spojené s pandemií covidu-19 (v některých profesích důležitých pro chod státu se mzdy zvyšovaly výrazněji).

Nejvyšší průměrné mzdy dostávají zaměstnaní v Praze, nejnižší mzdy jsou vypláceny v Karlovarském kraji.

V roce 2025 byla průměrná mzda v Česku na úrovni 48 670 Kč. Nejvyšších mezd dosáhly hlavní město Praha (63 022 Kč), sousední Středočeský kraj (49 220 Kč) a kraj Jihomoravský (47 831 Kč). Nejmenší úrovně mezd zaznamenaly Karlovarský (41 903 Kč), Zlínský (43 091 Kč) a Olomoucký kraj (43 381 Kč).

Regionem s nejvyšší průměrnou mzdou zůstala po celé hodnocené období Praha, s odstupem následovaná Středočeským krajem. Třetí nejvyšší mzdu měl na začátku tisíciletí Moravskoslezský kraj. Ten se ale postupně svou úrovní výdělků propadal níže a v roce 2025 tak disponoval pouze čtvrtou nejnižší průměrnou mzdou ze všech regionů Česka. Na jeho místě se postupně střídaly kraj Plzeňský a Jihomoravský. Nejnižší průměrnou mzdu měl v letech 2000 až 2002 kraj Vysočina, jehož pozice se posléze začala zlepšovat. Poté zaujímal poslední příčku zpravidla pouze Karlovarský kraj. Na předposledních pozicích se v průběhu let střídal Olomoucký, Zlínský a Pardubický kraj.

Mzdové rozdíly mezi kraji se nepatrně snižují.

V celém období 2002 až 2015 byl rozdíl mezi krajem s nejvyšší a nejnižší mzdou na úrovni 50 až 58 %, v období 2016 až 2024 byl menší než poloviční (42 až 49 %). V roce 2025 měl kraj s nejvyšší mzdou (Praha) o 50 % vyšší mzdu než kraj, kde jsou zaměstnanci odměňováni nejhůře (Karlovarský). V roce 2025 si oproti roku 2000 nejvíce polepšili zaměstnanci v Jihomoravském a Středočeském kraji a dále také na Vysočině, když jejich mzda překročila republikový průměr nebo se k němu významně přiblížila. Naopak relativně nejvíce si pohoršili zaměstnanci ve strukturálně postižených regionech (Moravskoslezském a Karlovarském kraji) a dále též v Jihočeském kraji.

Nejvíce důchodců žije ve Středočeském kraji, nejméně v Karlovarském kraji.

Obecně lze říct, že v delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárustu počtu důchodců také ovlivňovalo postupné zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let.

Nejvyšší absolutní počty důchodců bez ohledu na druh důchodu dlouhodobě vykazují Středočeský kraj, Moravskoslezský kraj, Jihomoravský kraj a hl. město Praha, zatímco nejnižší počty evidují Karlovarský a Liberecký kraj. Rozdíly mezi kraji však odrážejí především jejich velikost a počet obyvatel

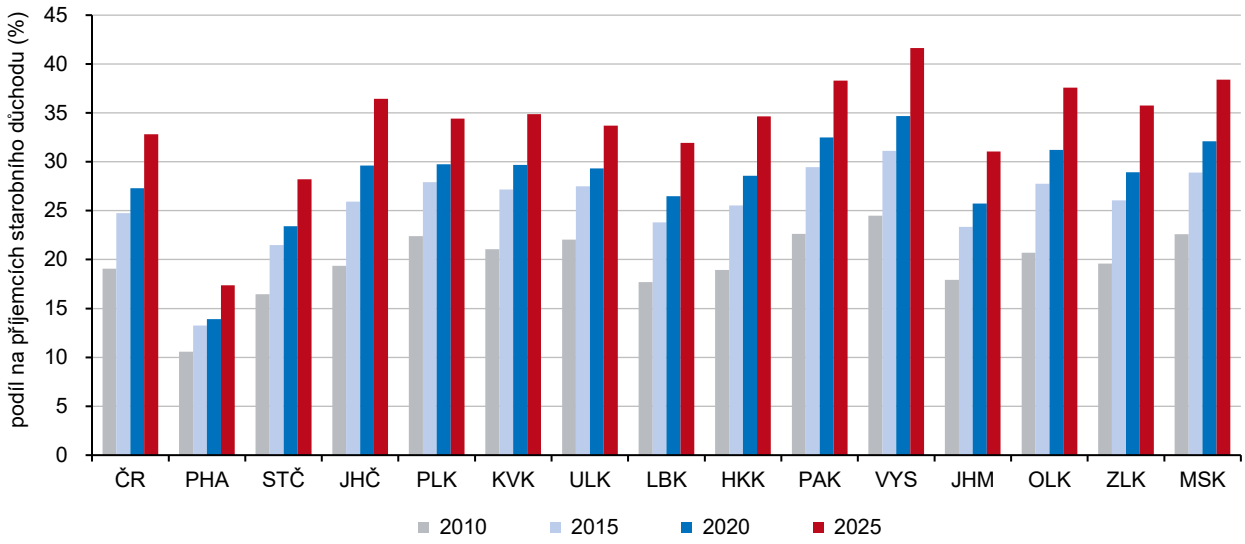
V roce 2025 pobíralo některý z důchodů 2,38 milionu osob.

Na konci roku 2025 pobíralo v Česku některý z důchodů 2,83 milionu osob, což bylo o 9,5 % více než v roce 2001. Růst počtu důchodců se očekává i nadále, a to v důsledku stárnutí silných populačních ročníků narozených v 60. a 70. letech 20. století.

Zvyšuje se počet osob, které odcházejí do předčasného starobního důchodu.

Významným trendem posledních let je růst počtu osob, které se rozhodly odejít do předčasného starobního důchodu. Důvody souvisí se zvyšováním hranice pro odchod do důchodu a s obtížnějším uplatněním starších osob na trhu práce, od konce roku 2022 také s mimořádnými valorizacemi důchodů.

Graf 5.5 Příjemci předčasného starobního důchodu v krajích v prosinci daného roku

Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

Nejvíce důchodců v předčasném starobním důchodu žije v Moravskoslezském kraji, nejméně v Karlovarském kraji.

V prosinci roku 2025 bylo v Česku evidováno 765,4 tis. osob v předčasném starobním důchodu, což bylo téměř o 80 % více než v roce 2010. Nejvyšší počet důchodců v předčasném starobním důchodu byl zjištěn v Moravskoslezském (105,0 tis. osob) a Jihomoravském kraji (81,0 tis. osob), nejnižší počet v Karlovarském (22,2 tis. osob) a Libereckém kraji (31,3 tis. osob). Nejvyšší relativní nárůst počtu důchodců v předčasném starobním důchodu od roku 2010 vykázal Jihočeský kraj (+106,8 %) a nejnižší Ústecký kraj (+52,6 %).

Častěji odcházejí do předčasného důchodu muži než ženy.

Nejvyšší podíl příjemců předčasného starobního důchodu ze všech příjemců starobních důchodů dlouhodobě vykazuje Kraj Vysočina, Moravskoslezský a Pardubický kraj; naopak nejnižší podíl je evidován v hl. městě Praze a Středočeském kraji. Častěji odcházejí do předčasného důchodu muži než ženy. Pro obě pohlaví byl nejvyšší podíl osob v předčasném starobním důchodu v roce 2025 evidován v Kraji Vysočina (44,3 % ze všech starobních důchodců – mužů v kraji a 39,7 % žen), nejnižší podíl byl zjištěn v Praze (18,7 % mužů a 16,5 % žen).

Průměrná výše starobních důchodů roste, regionální rozdíly zůstávají.

Od roku 2001 se průměrná výše starobních důchodů ve všech krajích Česka výrazně zvýšila, a to především vlivem pravidelných valorizací, růstu mezd a změn v důchodovém systému. Rozdíly mezi kraji přetrvávají. Nejvyšší důchody dlouhodobě pobírají starobní důchodci v Praze a ve Středočeském kraji, nižší průměrné důchody jsou typické zejména pro Karlovarský či Olomoucký kraj.

V prosinci 2025 činila průměrná výše starobního důchodu (plného, bez pozůstalostního) v Česku 21 175 Kč, v rámci krajů se pohybovala od 22 386 Kč v hl. městě Praze po 20 329 Kč v Karlovarském kraji.

Rozdíl mezi důchody podle pohlaví se zmírňuje.

Muži pobírají ve všech krajích vyšší starobní důchody než ženy. Tento rozdíl souvisí především s vyššími celoživotními výdělky mužů a kratšími pracovními přerušeními. Přesto se rozdíl mezi důchody mužů a žen v posledních letech postupně zmírňuje, protože do nově přiznávaných důchodů se promítá vyšší ekonomická aktivita i příjmy žen.

Poměr průměrného starobního důchodu a mediánu hrubé měsíční mzdy dosáhl maxima v roce 2023, v letech následujících klesal.

Od roku 2001 se ve všech krajích Česka poměr průměrného starobního důchodu a mediánu hrubé měsíční mzdy snižoval vlivem rychlejšího růstu mezd, avšak po mimořádných valorizacích důchodů v letech 2022 až 2023 se tento poměr zvýšil a v roce 2023 ve všech krajích kromě hl. města Prahy (46,3 %) překročil 50 %. V letech následujících se poměr starobního důchodu a mediánu mezd snižoval a v roce 2025 se pohyboval v rozmezí od 49,9 % ve Zlínském kraji až po 42,4 % v hl. městě Praze.

Mezi regiony s nižší kriminalitou se řadí kraj Zlínský, Pardubický a Vysočina.

Počet registrovaných trestných činů se v prvním desetiletí 21. století v krajích Česka udržoval na vysoké úrovni, přičemž nejvyšší kriminalita byla dlouhodobě zaznamenávána v hl. městě Praze, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Následoval pozvolný pokles celkové kriminality ve všech krajích s výrazným propadem v důsledku restrikcí v období pandemie. Regionální rozdíly však přetrvávají a kraje s vyšší koncentrací obyvatel a ekonomických aktivit na daném území vykazují nadprůměrnou kriminalitu, zatímco kraje jako Zlínský, Vysočina nebo Pardubický se dlouhodobě řadí mezi bezpečnější regiony s nižším počtem registrovaných trestných činů v přepočtu na obyvatele.

Klesá počet dopravních nehod se zraněním nebo usmrcením osob.

Vývoj dopravní nehodovosti v čase se vyznačuje značnými výkyvy. Do roku 2005 se počet evidovaných dopravních nehod v krajích většinou zvyšoval, následně došlo k výraznému poklesu, který souvisel mimo jiné se změnou metodiky evidence nehod od roku 2009 a následně i postupným zvyšováním bezpečnosti silničního provozu. Nejvyšší počet dopravních nehod spojených se zraněním nebo usmrcením osob se soustřeďuje do Středočeského, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, zatímco nejnižší hodnoty vykazují zpravidla Karlovarský a Liberecký kraj. Přestože se počet dopravních nehod v posledních letech opět zvyšoval, počet usmrcených a těžce zraněných osob v důsledku dopravních nehod se ve všech krajích postupně snižuje, což ukazuje na postupné zlepšování bezpečnosti silničního provozu.

Ekonomický vývoj

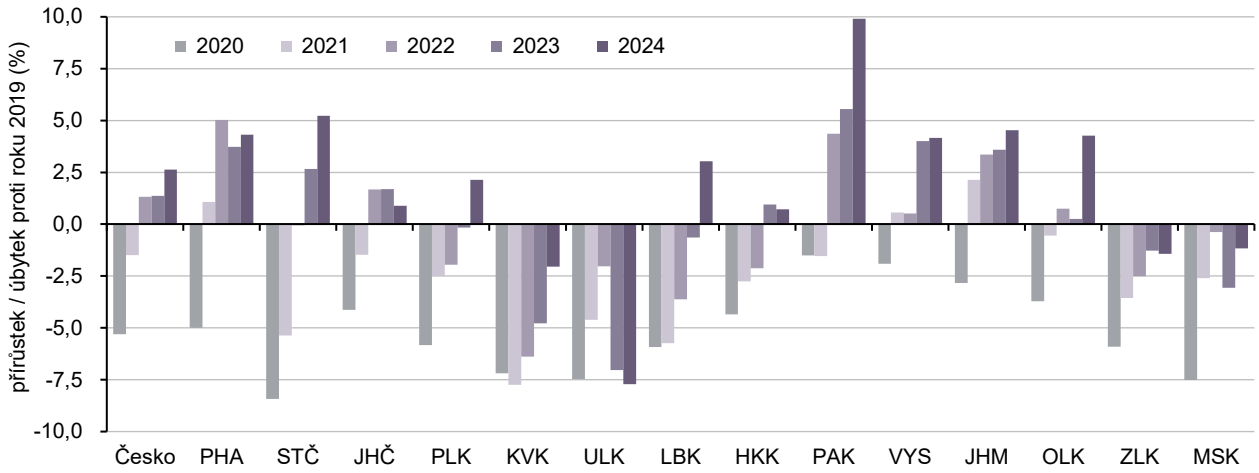
Ekonomika reálně rostla, ale ne ve všech krajích.

Po období stagnace začala česká ekonomika v roce 2024 opět reálně růst, hrubý domácí produkt (HDP) ve srovnatelných cenách se v Česku meziročně zvýšil o 1,3 %. Nejlepších výsledků v roce 2024 dosahovaly kraje Pardubický (nárůst o 4,1 %), Olomoucký (o 4,0 %) a Liberecký (o 3,7 %), nedařilo se regionálním ekonomikám v Jihočeském (pokles o 0,8 %), Ústeckém (o 0,7 %), Královéhradeckém (o 0,2 %) a Zlínském kraji (o 0,1 %). Po vypuknutí pandemie covidu-19 v roce 2020 se HDP ve srovnatelných cenách propadl ve všech regionech, v průměru o 5,3 %. Rok poté již ale krajské ekonomiky většinou rostly. Během posledních let postupně téměř všechny regiony překonaly hospodářské výsledky z roku 2019, jen čtyřem krajům (Ústeckému, Zlínskému, Karlovarskému a Moravskoslezskému) se to zatím nepodařilo.

K tvorbě HDP přispěly nejvíce Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj.

V Česku byl v roce 2024 vytvořen HDP ve výši 8 058,2 mld. Kč. Nejvíce k tomu přispěly ekonomicky nejsilnější regiony, a to hl. město Praha (27,0 %), Středočeský (12,4 %) a Jihomoravský kraj (10,9 %). Podíly těchto regionů se dlouhodobě postupně navyšují, nejzásadněji v Praze. Naopak svůj vliv v průběhu let pomalu ztrácí Ústecký a Moravskoslezský kraj. U ostatních regionálních ekonomik se tyto podíly příliš nemění, respektive nepatrně klesají.

Graf 5.6 Změny regionálního HDP ve srovnatelných cenách v krajích (rok 2019 = 100)

Dlouhodobě dochází ve všech regionech k vzestupu služeb zejména na úkor průmyslu.

Odvětvovou strukturu hospodářství můžeme sledovat prostřednictvím hrubé přidané hodnoty (HPH), ze které se následně HDP odvozuje. Je dána rozdílem mezi celkovou produkcí a mezispotřebou a v roce 2024 činila 7 355,7 mld. Kč v běžných cenách. Dlouhodobý růst HPH byl přerušen naposledy v covidovém roce 2020, kdy se její hodnota snížila o 0,3 %. Pokles se týkal osmi krajů a nejvíce byla zasažena odvětví ubytování, stravování a pohostinství (pokles o 39,6 %), kulturních, zábavních a rekreačních činností (o 12,9 %), administrativních a podpůrných činností (o 11,8 %) a zpracovatelského průmyslu (o 7,0 %). O rok později už pak přidaná hodnota opět rostla ve všech regionech. V průběhu let sledujeme ve struktuře přidané hodnoty vzestup služeb především na úkor průmyslu. Tato tendence je patrná napříč všemi kraji.

Zemědělství dominuje na Vysočině…

Zastoupení primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) na HPH dlouhodobě klesá. V roce 2000 dosahovalo 3,5 %, v roce 2024 už jen 2,1 %, nejvíce jeho význam klesal na Vysočině, v Olomouckém a Jihočeském kraji. I přesto mají Vysočina a Jihočeský kraj nejvyšší podíly primárního sektoru a jsou považovány za naše tradiční zemědělské regiony.

…průmysl ve Zlíně…

Propad sekundárního sektoru, který zahrnuje veškerý průmysl včetně stavebnictví, je patrný za dobu existence krajů. Jeho podíl, jenž v roce 2024 v Česku dosáhl 32,0 %, se během této doby snížil o 4,5 p. b., v Karlovarském kraji dokonce o 13 p. b. Sekundární sektor má nejvyšší zastoupení na Zlínsku (44,6 %) a Pardubicku (42,3 %), přes 50 % hrubé přidané hodnoty tvořil naposledy v roce 2017 ve Zlínském kraji.

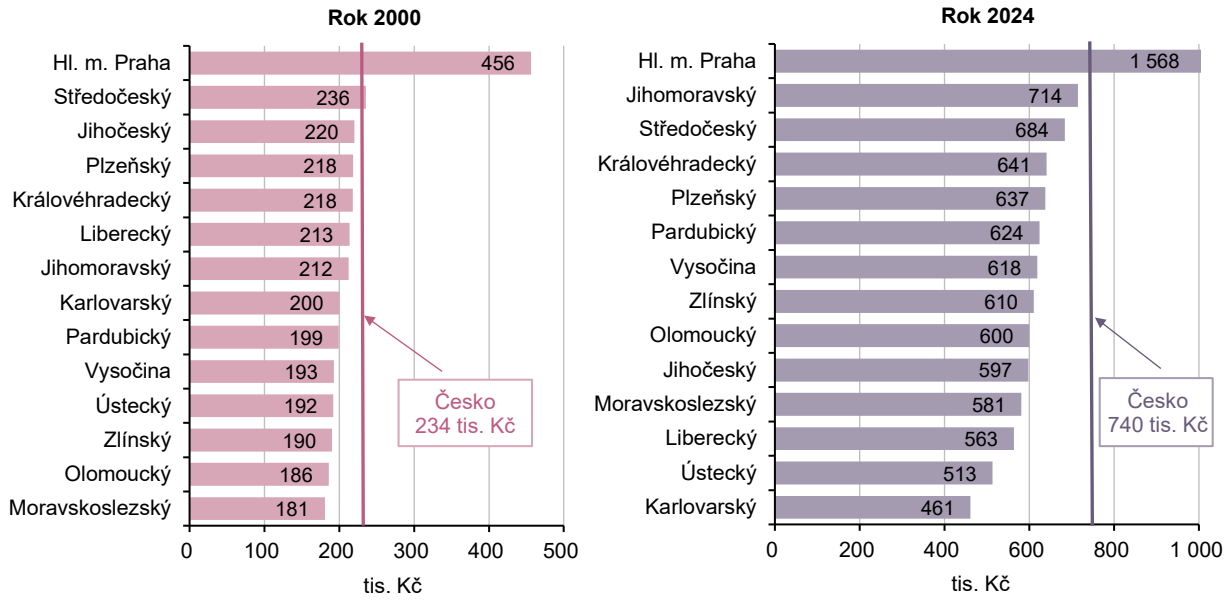
…a služby v Praze.

Na tvorbě HPH se rozhodující měrou podílí terciární sektor, tedy tržní a netržní služby. Jeho význam neustále roste a od roku 2020 je jeho zastoupení ve všech regionech Česka více než 50%. Ve sledovaném období se služby nejvíce rozvíjely na Karlovarsku a v Jihomoravském kraji. A zatímco v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji rostl také význam odvětví informačních a komunikačních činností, v ostatních regionech to byla především oblast zdravotní a sociální péče. Největší podíl terciární sféry má s velkým odstupem Praha (83,7 %), dále pak Karlovarský (69,6 %) a Jihomoravský kraj (68,8 %). Nejnižší je naopak na Vysočině (52,5 %) a na Zlínsku (53,2 %).

Ekonomicky nejsilnějším regionem je Praha, nejslabším Karlovy Vary.

Ekonomickou výkonnost jednotlivých krajů lze vzájemně porovnávat prostřednictvím hrubého domácího produktu přepočteného na 1 obyvatele, který dosáhl v roce 2024 v Česku 740,2 tis. Kč. Tato průměrná hodnota je ovšem zásadním způsobem ovlivněna výší tohoto ukazatele v hl. městě Praze a celorepublikové hodnoty nedosahuje kromě naší metropole žádný jiný kraj. Praha patří v rámci EU k regionům s výkonnější ekonomikou (HDP na 1 obyvatele převyšuje průměr zemí EU o 92 %), na které se podílí nejen pracovní síla s vyšší kvalifikací a vzděláním, ale i obyvatelstvo z ostatních krajů, které do hlavního města za prací dojíždí. Pokud do republikového průměru HDP na 1 obyvatele nezahrneme Prahu, klesne hodnota tohoto ukazatele zhruba o 120 tis. Kč. V tomto případě pak průměr Česka vedle Jihomoravanů a Středočechů přesahují ještě kraje Královéhradecký, Plzeňský a Pardubický. Na opačné straně žebříčku se nachází Karlovarský, Ústecký, Liberecký a Moravskoslezský kraj.

Graf 5.7 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v krajích

Přepočet HDP na 1 zaměstnaného zohledňuje počet osob, které produkt vytváří.

Výrazný náskok Prahy před ostatními kraji se o něco sníží, pokud vezmeme v úvahu počet osob, které produkt vytvořily. HDP na 1 zaměstnaného dosáhl v roce 2024 v Česku 1,5 mil. Kč. Produktivita práce se neustále zvyšuje, i když v posledních dvou letech tempo růstu postupně zpomaluje především díky Praze, která vykázala mezi regiony nejnižší růst, v roce 2024 spíše téměř stagnaci. Republikový průměr překročili kromě Pražanů ještě Středočeši, přes 90% hranici se dostali ještě Jihomoravané a Hradečané. Nejnižší HDP na 1 zaměstnaného mají v Karlovarském kraji, kde nedosáhl ani 70 % průměrné hodnoty v Česku, a dále v Ústeckém kraji (81 % průměru). Aby produktivita práce i nadále rostla, je potřeba podporovat výzkum a vývoj a efektivně investovat do inovací.

THFK se poprvé od covidového roku 2020 meziročně snížila.

Investiční aktivity (např. nové investice, rekonstrukce, modernizace) popisuje tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK), která v Česku dosáhla v roce 2024 hodnoty 2 135,6 mld. Kč v běžných cenách a poprvé od covidového roku 2020 meziročně poklesla. Investice slábly v polovině regionů, nejvíce ve Středočeském kraji (o 6,0 %). Čtvrtina peněžních prostředků směřovala do činností v oblasti nemovitostí, 22,4 % do průmyslu a 15,6 % do odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství. Investice do průmyslu dominovaly v Ústeckém, Středočeském, Moravskoslezském, Zlínském a Pardubickém kraji. Odvětví obchodu, dopravy,

ubytování a pohostinství bylo zase nejdůležitější pro Karlovarský a Jihočeský kraj. Praha na rozdíl od ostatních regionů Česka vkládá méně prostředků do průmyslu, ale více do informačních a komunikačních činností nebo do profesních, vědeckých, technických a administrativních činností.

Dlouhodobě je míra investic nejvyšší v Praze a Středočeském kraji, nejnižší v kraji Královéhradeckém.

Republiková míra investic vyjádřená podílem THFK na HDP měla od roku 2000 klesající tendenci, svého minima dosáhla v roce 2017 a od té doby s občasnými výkyvy roste. V roce 2024 směřovalo do THFK v Česku 26,5 % HDP, v rámci regionů se toto procento pohybovalo mezi 22 a 30 %. Dlouhodobě mají vyšší míru investic Praha a Středočeský kraj, v posledních pěti letech k nim ještě přibyl Karlovarský kraj. Nejnižší míru vykazují na Královéhradecku a Vysočině.

Počet jednotek zapsaných v Registru ekonomických subjektů nadále roste.

Počet jednotek zapsaných v registru ekonomických subjektů se od roku 2019 ve všech krajích zvolna zvyšoval. V roce 2023 však došlo k narušení tohoto trendu vlivem zhruba desetiprocentního úbytku počtu fyzických osob, který byl pravděpodobně vyvolaný povinností využívat datové schránky. Z vývoje počtu subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou, který i v roce 2023 rostl, se můžeme domnívat, že svou činnost ukončily především tzv. „spící“ subjekty.

Nejvíce ekonomických subjektů má sídlo v Praze.

Nejvíce ekonomických subjektů mělo své sídlo k 31. 12. 2025 v hlavním městě Praze (23,9 % z celorepublikového počtu), ve Středočeském (12,2 %) a Jihomoravském (11,4 %) kraji.

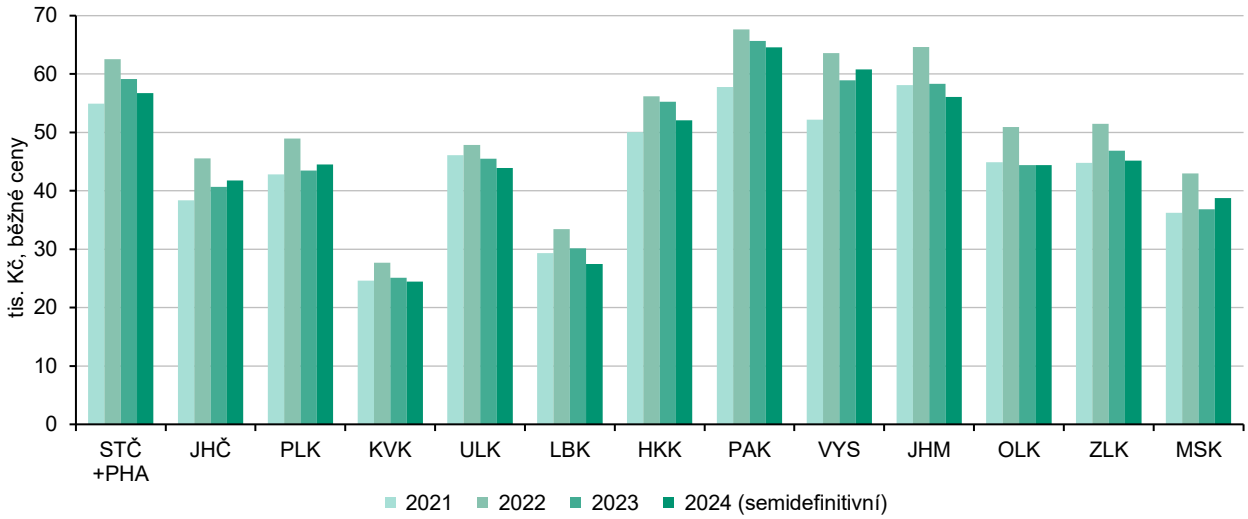
Zemědělská produkce až do roku 2022 rostla, od té doby se snižuje, především vlivem rostlinné produkce.

Zemědělská produkce v běžných cenách v letech 2019 až 2022 ve všech krajích meziročně rostla, v roce 2022 dosáhla nevyšší hodnoty a v letech 2023 a 2024 naopak poklesla, a to zejména vlivem snížení objemu rostlinné produkce. K poklesu došlo v roce 2023 ve všech krajích a v roce 2024 (podle semidefinitivních výsledků) ve většině krajů, pouze ve 4 krajích bylo zaznamenáno mírné zvýšení objemu produkce. Ve stálých cenách roku 2000 dosáhla zemědělská produkce nejvyšší hodnoty v roce 2021, od té doby se objem ve většině krajů snižuje. V roce 2024 byla nižší ve všech krajích, s výjimkou Jihočeského kraje a Kraje Vysočina, kde zůstala prakticky na stejné úrovni. Ve struktuře zemědělské produkce převládala ve většině krajů rostlinná produkce, která až do roku 2021 zvyšovala svůj podíl na zemědělské produkci (v Česku tehdy její podíl dosáhl 62,0 %), ale v posledních 3 letech její podíl na produkci v běžných cenách klesal. Přesto ve většině krajů i převládala – nejvíce v Ústeckém a Olomouckém kraji s tříčtvrtinovým, resp. dvoutřetinovým podílem. V dlouhodobém pohledu za posledních 20 let převažovala živočišná produkce nad rostlinnou většinou jen v Pardubickém kraji a zhruba v polovině roků také v Kraji Vysočina a v Plzeňském kraji. V roce 2024 byl nejnižší podíl rostlinné produkce v Pardubickém kraji a Kraji Vysočina (38 %, resp. 41 %), kde byl naopak nejvyšší podíl živočišné produkce.

Největší část produkce dlouhodobě vytváří ve Středočeském a Jihomoravském kraji, v přepočtu na hektar je pak nejúspěšnější Pardubický kraj.

Produkci zemědělského odvětví České republiky dlouhodobě vytvářejí více než z poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele regionálního žebříčku držel od roku 2012 většinou Pardubický kraj díky drůbežářství, jen v roce 2021 ho těsně předstihl Jihomoravský kraj zásluhou vynikajících výsledků v rostlinné produkci. Na konci žebříčku se dlouhodobě umisťoval Karlovarský kraj, jehož produkce na 1 ha nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.8 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy v krajích

V roce 2025 byla sklizeň obilovin, brambor i řepky meziročně vyšší, ale sklizeň řepky pětiletého průměru nedosáhla.

Celorepublikově byly v uplynulých pěti letech z hlediska objemu sklizně obilovin na zrno úrodnější roky 2022, 2023 a 2025, sklizeň brambor a pícnin na orné půdě byla nadprůměrná v letech 2021 a 2025, sklizeň řepky v roce 2022 a 2023, sklizeň řepy cukrové v letech 2021 a 2024 a sklizeň sena byla nadprůměrná v roce 2021 (srovnáno s 5letými průměry sklizně). Největší objem sklizně produkovaly kraje s největší výměrou orné půdy. Více než třetina sklizně obilovin Česka pocházela v předchozích pěti letech ze Středočeského a Jihomoravského kraje, více než třetina z celorepublikové sklizně brambor z Kraje Vysočina, 44 % sklizně řepky z krajů Středočeského, Jihočeského a Kraje Vysočina a téměř dvě třetiny sklizně řepy cukrové ze Středočeského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje.

Výroba mléka se dlouhodobě zvyšovala, v roce 2024 byla nejvyšší za posledních 30 let.

V živočišné výrobě stavy turů a krav kolísaly, jejich chov byl nejrozšířenější v Jihočeském kraji a v Kraji Vysočina (zde chovali zhruba třetinu z celorepublikového počtu). Ve struktuře stád krav tvořily krávy dojené v Jihočeském kraji zhruba polovinu a v Kraji Vysočina dokonce 82,2 %. Výroba mléka se dlouhodobě zvyšovala, v roce 2024 byla nejvyšší za posledních 30 let, ale v roce 2025 došlo k mírnému poklesu. Dojivost se však nadále zvyšovala. Nejvíce mléka se produkuje v Kraji Vysočina. Výroba jatečného skotu od roku 2010 kolísala, v letech 2019 až 2021 se snižovala, ale od roku 2022 ve většině krajů opět rostla. Nejvíce jatečného skotu bylo tradičně vyprodukováno v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji.

Stavy prasat v krajích už neklesají, ale spíše kolísají. Největšími producenty jatečných prasat byly Středočeský kraj a Kraj Vysočina.

Stavy prasat strmě klesaly až do roku 2012, od té doby klesaly jen mírně; jsou ale kraje ve kterých stavy kolísaly s rostoucím trendem (Kraj Vysočina a Středočeský kraj). Významněji stavy prasat klesaly např. v Jihočeském, Olomouckém, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji. Výroba jatečných prasat po výrazném poklesu v první dekádě tohoto století od roku 2013 již spíše jen kolísala. V posledních letech opět mírně klesala, ale v samotném roce 2025 se znovu zvýšila. Největšími producenty jatečných prasat byl Středočeský kraj a Kraj Vysočina.

Snáška konzumních vajec se v posledních 2 letech zvyšovala.

Chov drůbeže je nejrozšířenější ve Středočeském, Jihomoravském a Pardubickém kraji (56 % z republikového počtu), což jsou kraje s největší výrobou jatečné drůbeže (62 % z republikové produkce). Snáška konzumních vajec v zemědělských podnicích (nezahrnuje snášku vajec v malochovech v domácnostech, která je s ní prakticky srovnatelná) měla do roku 2021 dlouhodobě spíše rostoucí trend, který se v roce 2022 otočil, ale v posledních dvou letech se snáška opět zvýšila. Nejvíce

konzumních vajec bylo v roce 2025 vyprodukováno ve Středočeském, Pardubickém a Plzeňském kraji (74 % celorepublikové produkce).

Těžba dřeva po několika letech dramatického růstu od roku 2021 klesala.

Těžba dřeva v letech 2018 až 2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů. Od roku 2021 sice již v Česku klesala, ale stále dosahovala vysokých hodnot, v roce 2023 srovnatelných s těžbou z roku 2007, kdy byly odstraňovány polomy po orkánu Kyrill. V roce 2025 bylo vytěženo 35,8 mil. m^3 dřeva (bez kůry), z toho 96,5 % tvořily jehličnaté dřeviny (hlavně smrk) a 3,5 % listnaté dřeviny (hlavně buk a dub).

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se jednalo hlavně o nahodilou těžbu vlivem polomů nebo poškození porostů hmyzem.

Nejvíce dřeva se v uplynulých pěti letech vytěžilo v Kraji Vysočina, 16,4 % z celorepublikového objemu, kdy se z 88 % jednalo o nahodilou těžbu (především hmyzovou). Nahodilá těžba ve většině krajů v posledních pěti letech představovala více než 60 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Jihočeském a Karlovarském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil 51 %, resp. 44 %.

Po kůrovcové kalamitě se od roku 2019 intenzivně zalesňovalo, ale od roku 2021 výměra ploch klesá a opět převažují jehličnaté dřeviny.

Plocha zalesňování byla nejvyšší v roce 2021 (40,7 tis. ha). Od té doby se každoročně zmenšuje, v roce 2025 bylo zalesněno o 43 % plochy méně. Ve struktuře na rozdíl od roku 2022 opět převažovaly jehličnaté dřeviny, v roce 2025 jejich podíl dosáhl 56,3 %. V roce 2025 se nejvíce zalesňovalo v Kraji Vysočina (ze 39 % listnáči). Podíl listnatých dřevin na zalesnění byl mezi kraji v posledních pěti letech nejvyšší v Moravskoslezském kraji (63 %) a nejnižší v Jihočeském kraji (36 %).

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji.

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a sídlily v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase mohou být ovlivněny tím, že se zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí, a proto se v této části omezíme pouze na vývoj počtu subjektů a jejich zaměstnanců

Počet průmyslových podniků i jejich zaměstnanců dlouhodobě klesá.

Z vývoje posledních 25 let je zřejmé, že průmysl negativně ovlivnila globální hospodářská krize z roku 2008. V Česku se recese projevila zejména v průběhu roku 2009 prudkým propadem zaměstnanosti ve velkých průmyslových podnicích a následně i snížením počtu těchto subjektů. Postupné oživení, které probíhalo až do roku 2018, vystřídal v letech 2020 až 2021 vlivem dopadů koronavirových opatření mírný pokles počtu velkých průmyslových podniků i jejich zaměstnanců ve většině krajů. Ačkoliv počet průmyslových subjektů v následujících dvou letech mírně rostl, vývoj zaměstnanosti už tak příznivý nebyl. V roce 2022 se počet zaměstnanců zvýšil jen v polovině regionů, v roce 2023 už ve většině krajů klesal. Od roku 2024 se k pokračujícímu snižování počtu zaměstnanců přidává také úbytek velkých průmyslových podniků. V loňském roce zaměstnávalo 2 143 velkých průmyslových podniků celkem 770 tisíc osob. Od roku 2019 do roku 2025 opustilo velké průmyslové podniky přes 80 tisíc pracovníků a počet podniků se snížil o 201. Ve sledovaném období počet těchto subjektů klesl ve všech krajích, nejvíce ve Středočeském a Jihočeském. Zaměstnanost se zvýšila jen v kraji Jihomoravském.

Nejvíce osob bylo zaměstnáno ve velkých průmyslových firmách středních Čech.

Do roku 2017 byl největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony Moravskoslezský kraj (88,8 tis. zaměstnanců v roce 2025, podíl na Česku 11,5 %), od roku 2018 ho na druhé místo posunuli Středočeši (108,5 tis. zaměstnanců v roce 2025, podíl na Česku 14,1 %). Dlouhodobě nejméně zaměstnanců ve velkém

průmyslu pracuje na Karlovarsku (13,7 tis. zaměstnanců v roce 2025, podíl na Česku 1,8 %).

Objem stavebních prací „S“ (v běžných cenách) v krajích většinou rostl, největší část prací byla provedena v Praze.

Největší stavební aktivita dlouhodobě probíhala v hlavním městě, a to jak z pohledu celkového objemu stavebních prací, tak po jejich přepočtu na obyvatele. Zhruba pětina stavebních prací podle dodavatelských smluv (hodnota „S“) v tuzemsku byla v posledních 5 letech provedena v Praze (20,2 %). Druhý největší objem byl v tomto období realizován v Jihomoravském kraji (12,2 %). Po přepočtu na obyvatele se v posledních 5 letech intenzivněji stavělo také v Pardubickém a Jihočeském kraji. V dlouhodobějším pohledu (od roku 2001) se po přepočtu na obyvatele realizovaly nadprůměrné objemy stavebních prací každoročně v Praze a převážně v Jihočeském a Jihomoravském kraji. Naopak podprůměrné zůstaly hodnoty tohoto ukazatele dlouhodobě ve Středočeském, Libereckém a Zlínském kraji. Ve struktuře stavebních prací podle směru výstavby měla v posledních 5 letech Praha největší podíl bytových budov (více než jednu třetinu) a naopak nejmenší podíl inženýrských staveb (28,9 %) z objemu prací provedených v kraji. Největší podíl inženýrských staveb byl naopak zaznamenán ve Zlínském (55,2 %), Pardubickém a Ústeckém kraji (v obou téměř 49 %).

V úhrnu let 2021 až 2025 dosahoval podíl prací pro veřejné zadavatele více než 48 %.

Z celkového objemu stavebních prací „S“ v posledních pěti letech tvořily v Česku práce pro veřejné zadavatele 48,1 %, přitom nejvyšší (51 %) byl jejich podíl při pandemické krizi v roce 2020. Většinou se jednalo o inženýrské a vodohospodářské stavby, které v Česku z objemu prací pro veřejné zadavatele v úhrnu let 2021 až 2025 tvořily 64,3 %. Regionálně byl podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji nejvyšší ve Zlínském a Pardubickém kraji (60,6 %, resp. 60,3 %) a nejnižší v Karlovarském kraji a v hlavním městě Praze (32,7 %, resp. 37,0 %).

Pozastavení a odložení výstavby v době pandemie se v Česku v roce 2021 promítlo do rekordního počtu zahájených bytů. Od roku 2023 je každoročně zahajována výstavba cca 23 tis. bytů.

Od roku 2001 byla v Česku zahájena výstavba nejvíce bytů v roce 2021 (téměř 45 tis. bytů), což bylo zřejmě ovlivněno tím, že pandemická krize v předchozím roce bytovou výstavbu téměř zastavila. Výraznější počet bytů byl dále zahájen v letech 2006–2008 (každoročně téměř 44 tis. bytů) a v roce 2022 (42 tis. bytů). Od roku 2023 je ročně zahajována výstavba cca 36 tis. bytů. Na zahajování výstavby bytů se dlouhodobě nejvíce podílely kraje s největším počtem obyvatel, tedy hlavní město Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj. Počet zahájených bytů v nových rodinných domech dosáhl maxima v roce 2021, kdy byla zahájena výstavba 21 271 bytů, což byl za posledních 25 let druhý největší počet (v roce 2008 bylo zahájeno 22 918 bytů). Od roku 2022 počet zahájených bytů v nových rodinných domech klesá, a to jak v celém Česku, tak ve většině krajů, zřejmě v souvislosti s rostoucími cenami a problémy s dodávkami stavebních materiálů. Ale v roce 2025 došlo proti roku 2024 v 8 krajích ke zvýšení. Počet bytů zahájených v nových bytových domech dosáhl maxima za posledních 25 let v roce 2021 (17 098 bytů), těsně následovaném rokem 2024 (17 079 bytů). Zhruba polovina bytů v nových bytových domech byla zahájena v Praze nebo v Brně.

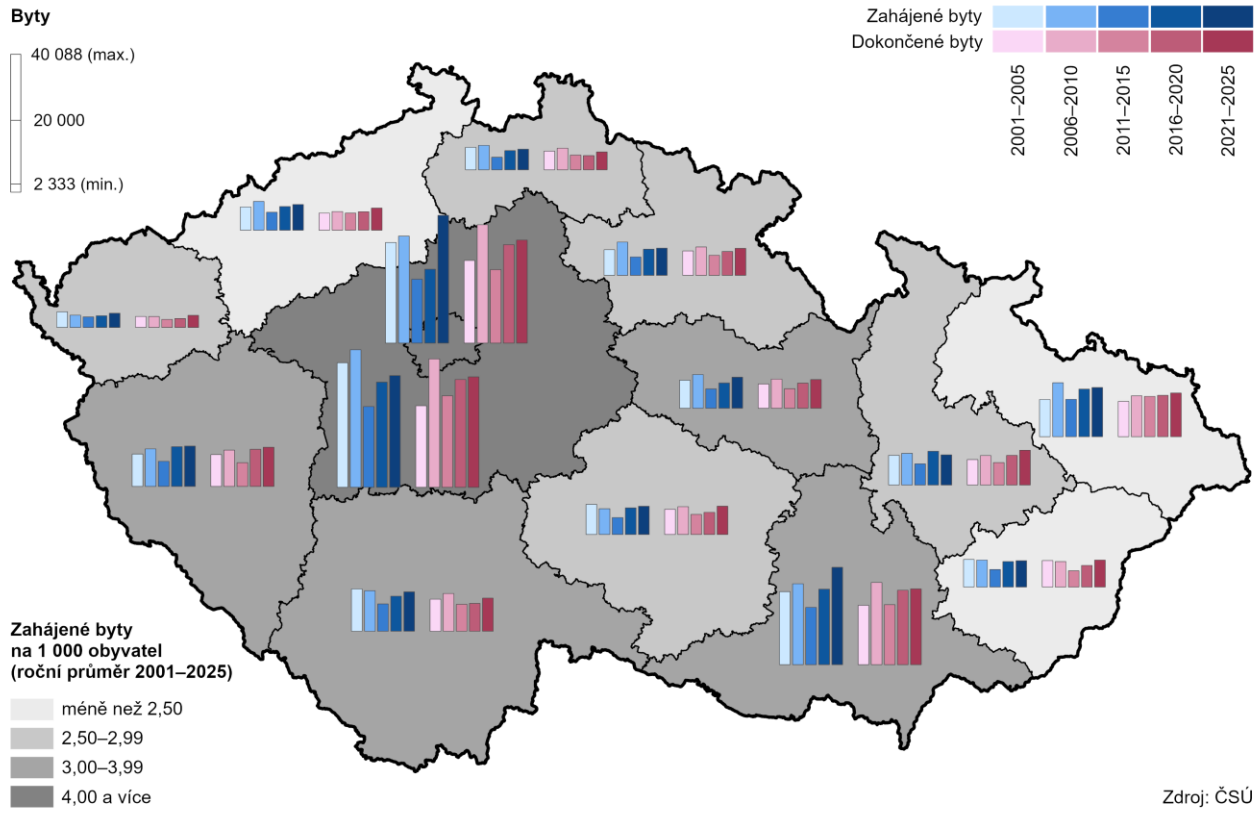
Počet dokončených bytů dosáhl maxima v roce 2022, především vlivem bytů v nových bytových domech. Téměř polovina bytů byla dokončena ve 3 krajích.

V návaznosti na zahajování bytové výstavby bylo v Česku po roce 2001 dokončeno nejvíce bytů v roce 2007 (téměř 42 tis. bytů), dále v roce 2022 (39 tis. bytů) a v letech 2008, 2009 a 2023 (38 tis. bytů). Na počtu dokončených bytů se dlouhodobě podílely stejné kraje jako na počtu bytů zahájených. V těchto 3 krajích bylo od roku 2001 dokončeno 392,6 tis bytů z celkového počtu 798,1 tis. bytů, tedy téměř polovina.

Nejvyšší podíl bytů v nových rodinných domech byl v roce 2025 dokončen v Pardubickém kraji, a naopak nejmenší v Praze.

V roce 2025 bylo dokončeno 33,4 tis. bytů, z toho bylo 13,9 tis. bytů v nových rodinných domech a 10,8 tis. bytů v nových bytových domech. Podíl bytů v nových rodinných domech se mezi kraji samozřejmě liší, což je mimo jiné ovlivněno charakterem osídlení příslušného kraje. Největší podíl bytů v nových rodinných domech byl v roce 2025 dokončen v Pardubickém (62,1 %) a Středočeském (53,4 %) kraji, naopak nejmenší podíl zaznamenala Praha (7,5 %).

Bytová výstavba v krajích v letech 2001 až 2025

Zdroj: ČSÚ

V přepočtu na obyvatele se nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji, v hlavním městě Praze a v Jihomoravském kraji.

Výše uvedené 3 kraje byly na špici také v intenzitě bytové výstavby (po přepočtu na 1 tis. obyvatel), když se mezi ně zařadil ještě Plzeňský kraj s nadprůměrnou intenzitou dokončování bytové výstavby za uplynulých pět let. V ostatních krajích byla intenzita podprůměrná, nejnižší v Ústeckém kraji. V dlouhodobém pohledu od roku 2001 měl každoročně nadprůměrnou intenzitu dokončování Středočeský kraj, hlavní město Praha a s výjimkou 1 roku Jihomoravský kraj. Naopak podprůměrnou intenzitu dokončování bytové výstavby každým rokem vykazovaly kraje Ústecký a Moravskoslezský a s výjimkou 1 roku také Karlovarský kraj.

V roce 2025 byl počet hostů ve všech krajích vyšší než v předpandemickém roce 2019, ale v počtu přenocování 3 kraje této úrovně nedosáhly.

Vývoj cestovního ruchu byl ve všech krajích velmi výrazně ovlivněn pandemií koronaviru, která ve 2. čtvrtletí roku 2020 zvrátila do té doby rostoucí trend návštěvnosti a toto odvětví v podstatě ochromila téměř na 2 roky. Pouze letní sezóna (3. čtvrtletí roku 2020 a roku 2021), kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná se stejnými sezónami před pandemií, i když s rozdílnou skladbou hostů, kdy výpadek hostů ze zahraničí alespoň částečně nahradili hosté z Česka. Od roku 2022 již došlo k oživení a ve 4 krajích byl překonán předpandemický počet hostů i počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních. V roce 2025 již počet hostů převýšil návštěvnosti z roku 2019 ve všech krajích, ale počet přenocování ve 3 krajích úrovně roku 2019 nedosáhl (v Ústeckém, Moravskoslezském a Olomouckém kraji).

Cestovnímu ruchu jednoznačně dominuje Praha, druhý největší počet hostů se ubytoval v Jihomoravském kraji a druhý největší počet přenocování patřil díky lázeňství Karlovarskému kraji.

Počtu hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních dlouhodobě a jednoznačně dominuje hlavní město Praha (v roce 2025 sem směřovalo 35,2 % ze všech hostů a uskutečnilo se zde 32,1 % ze všech přenocování). S velkým odstupem v podílu na počtu hostů následuje Jihomoravský kraj (9,6 %) a v počtu přenocování Karlovarský kraj (9,2 %), především vlivem delších pobytů hostů v lázeňských zařízeních. Struktura hostů není ve všech krajích stejná. Největší podíl hostů ze zahraničí dlouhodobě vykazuje Praha, v roce 2025 to bylo 81,0 % všech hostů, a Karlovarský kraj (54,2 %), obdobné byly podíly na přenocování. Ve všech ostatních krajích naopak převažují hosté z Česka, nejvíce v Kraji Vysočina, kde tvoří 87,5 % všech hostů.

Do Prahy dlouhodobě směřuje nejvíce hostů, kteří přijeli ze zahraničí, ale také hostů, kteří přijeli z Česka.

Hosty ze zahraničí přitahuje zejména Praha, kam v roce 2025 směřovalo 61,5 % z hostů, kteří do Česka přijeli a 61,2 % z jejich přenocování. Hosté ze zahraničí dále směřovali do Karlovarského kraje (7,2 %) a Jihomoravského kraje (7,1 %). Pokud jde o hosty z Česka, také oni nejvíce směřovali do Prahy (12,5 %), ale vzhledem ke kratším pobytům dosáhl jejich podíl na počtu přenocování jen 8,1 %. Druhý největší podíl hostů z Česka se ubytoval v Jihomoravském kraji (11,6 %), třetí pak v Jihočeském kraji (9,8 %). Nejvíce přenocování zaznamenali hosté z Česka v Královéhradeckém kraji a v Jihočeském kraji.

Životní prostředí

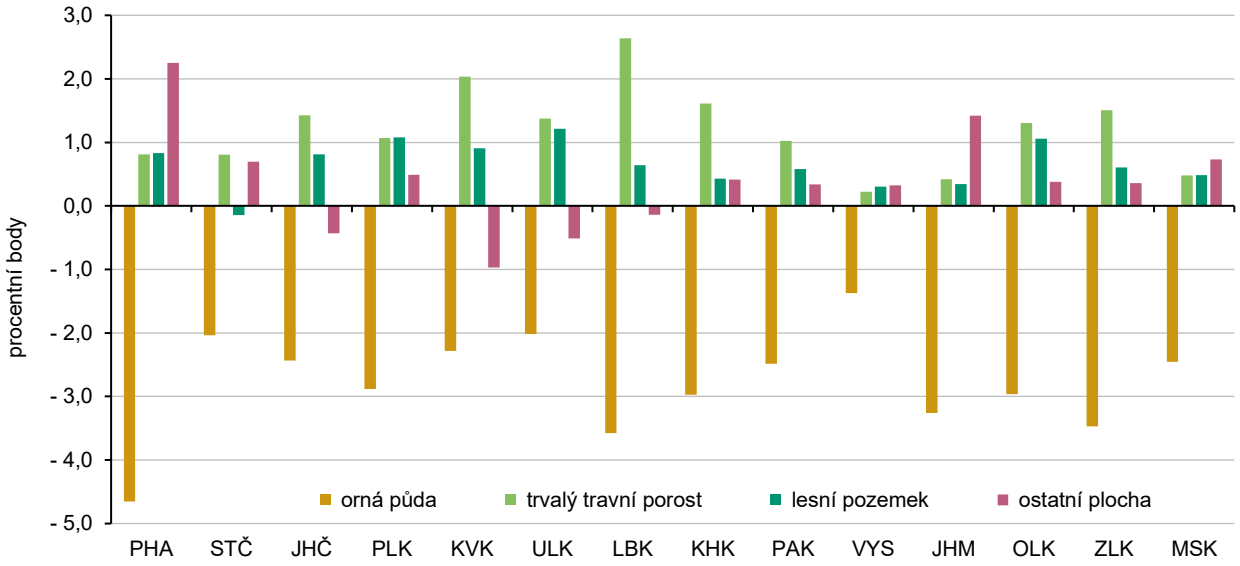
Výměra orné půdy klesá,

V období let 2001 až 2025 docházelo v Česku k postupnému úbytku zemědělské půdy. Příčinou je dlouhodobý trend úbytku orné půdy, jejíž výměry v Česku za sledované období poklesly o 201,2 tis. ha (o 6,5 %). Podíl orné půdy na celkové výměře Česka se za stejné období snížil o 2,6 p. b. K poklesu došlo ve všech krajích, nejvíce v hl. m. Praze (o 4,7 p. b.). Ve většině krajů rovněž došlo k poklesu výměry ovocných sadů, s výjimkou Libereckého a Moravskoslezského kraje, kde se naopak plochy ovocných sadů v průběhu sledovaného období rozšířily. Snižují se rovněž výměry chmelnic. V Ústeckém, Středočeském a Olomouckém kraji, odkud pochází každoročně více než 99 % veškeré produkce chmele v Česku, se výměry chmelnic snížily v souhrnu za období 2021 až 2025 o 24,7 %. Ve srovnání se změnami orné půdy se změny ve výměře ovocných sadů a chmelnic s ohledem na jejich nižší výměry neprojevují ve struktuře pozemků tak výrazně.

…a to především ve prospěch trvalých travních porostů.

Ve většině krajů se výše uvedené poklesy výměr uskutečnily především ve prospěch trvalých travních porostů. Především ve prospěch ostatních ploch se naproti tomu podíl orné půdy snížil v hl. m. Praze, Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina. Podíl trvalých travních porostů stejně jako zahrad a vodních ploch rostl ve všech krajích. Podíl trvalých travních porostů na celkové výměře vzrostl v průběhu období 2001 až 2025 nejvíce v Libereckém kraji (o 2,6 p. b.), celorepublikově se zvýšil o 1,1 p. b. Podíl zahrad se zvýšil nejvíce ve Zlínském kraji (o 0,8 p. b.). Podíl lesní půdy se zvýšil ve všech krajích Česka s výjimkou Středočeského, kde došlo v porovnání s rokem 2001 k poklesu o 0,1 p. b. Největší nárůst podílu lesních ploch na celkové výměře zaznamenali v Ústeckém kraji (o 1,2 p. b.). Podíl ostatních ploch a zastavěných ploch a nádvoří se nejvíce zvýšil v hl. m. Praze, a to o 2,3 p. b., resp. o 0,7 p. b. Podíl vodních ploch na celkové výměře území nejvíce vzrostl v Jihočeském kraji (o 0,4 p. b.). Výše uvedené změny byly ovlivněny rovněž územními změnami.

Graf 5.9 Změna podílů vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje za období 2001–2025

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Výměry ekologicky obhospodařované půdy se rozšiřují.

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná šetrně k životnímu prostředí. Nejvíce se takové půdy v letech 2011 až 2025 soustředilo v Jihočeském kraji, v roce 2025 to bylo 98 722 ha. Nejrychleji se v uplynulých pěti letech rozšiřovaly plochy v ekologickém zemědělství ve Středočeském kraji a také v hl. m. Praze. Ta ale disponuje v porovnání s ostatními kraji výrazně menší výměrou zemědělské půdy a nárůst výměry v absolutním vyjádření je tak zanedbatelný. K největšímu absolutnímu nárůstu došlo od roku 2011 v Plzeňském kraji, kde se plochy ekologicky obhospodařované půdy rozšířily o 35 664 ha (o 72,5 %).

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů vzrostl.

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů byl v roce 2025 nejvyšší v hl. m. Praze, kde v jako jediném kraji dosáhl 100 %. V porovnání s ostatními kraji vykázaly vloni vysoký podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů ještě Moravskoslezský kraj (99,8 %), Ústecký kraj (99,7 %) a Karlovarský kraj (99,4 %). Naopak nejméně obyvatel bylo vodou z vodovodů zásobováno v Plzeňském kraji (87,5 %). Meziročně se podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů zvýšil ve většině krajů s výjimkou Karlovarského a Jihomoravského, kde došlo k poklesu, a Moravskoslezského, kde meziročně stagnoval.

Nejvíce vody spotřebují domácnosti v hl. m. Praze.

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele meziročně rostlo. V porovnání s rokem 2024 vzrostla spotřeba vody v roce 2025 ve většině krajů, nejvíce v Olomouckém kraji (o 6,8 %). K poklesu spotřeby došlo meziročně jen ve dvou krajích, a to v Ústeckém a v hl. m. Praze (o 0,5 %, resp. 0,2 %). Největší spotřebu vody měly v roce 2025 domácnosti v hl. m. Praze, kterým bylo vloni v průměru fakturováno 106,8 litrů/osobu/den. Naopak nejméně to bylo ve Zlínském kraji, a to 81,0 litrů/osobu/den. Celorepublikově byla spotřeba vody v domácnostech vloni při porovnání s rokem 2024 vyšší o 1,4 litru/osobu/den (o 1,6 %).

Zvýšil se podíl obyvatel napojených na kanalizaci.

Na kanalizaci v Česku bylo v roce 2025 připojeno 90,8 % všech obyvatel, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,5 p. b. Nejmenší podíl obyvatel připojených na kanalizaci vykázal vloni Liberecký kraj, a to 74,9 %. Naproti tomu v hl. m. Praze bylo na kanalizaci připojeno 100 % obyvatel. Z celkového množství vypouštěných odpadních vod jich bylo v roce 2025 v Česku čištěno 97,6 %. Nejmenší podíl čištěných odpadních vod byl zjištěn v Pardubickém kraji, kde dosáhl 90,8 %, naopak

v hl. m. Praze a Karlovarském kraji bylo čištěno 100,0 % odpadních vod a ve Středočeském kraji to bylo 99,9 %.

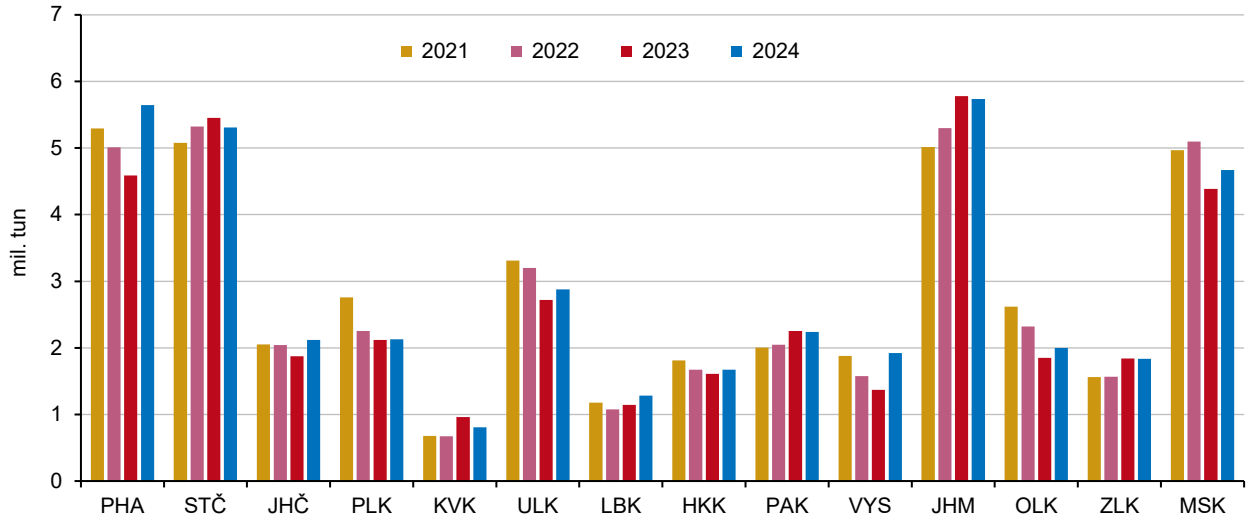
Nejvíce znečištěné ovzduší má hl. m. Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj.

Nejvíce znečištěné ovzduší bylo v letech 2015 až 2024 v hl. m. Praze především vlivem mobilních zdrojů (REZZO 4), v Ústeckém a Moravskoslezském kraji byly příčinou vysoké měrné emise převážně ze stacionárních zdrojů (REZZO 1–3). Z dlouhodobého pohledu bylo celkové znečištění (REZZO 1–4) nejvyšší v případě tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku v hl. m. Praze. Emisemi oxidu siřičitého byl nejvíce zasažen Ústecký kraj a emise CO byly nejvyšší v Moravskoslezském kraji. V porovnání s ostatními kraji byly emise CO rovněž výrazně vyšší i v hl. m. Praze.

Nejrychleji klesají emise v nejvíce znečištěných krajích.

Objem emisí sledovaných znečišťujících látek (TZL, SO_x, NO_x, CO) pocházejících ze stacionárních zdrojů i mobilních zdrojů REZZO 1–4 v Česku z dlouhodobého pohledu klesá. Emise tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku nejrychleji klesaly v Moravskoslezském kraji, kde byly v roce 2024 při porovnání s rokem 2015 emise tuhých znečišťujících látek nižší o 57,2 % a emise oxidů dusíku byly nižší o 55,2 %. Emise oxidu siřičitého za stejné období nejvíce poklesly v Karlovarském kraji (o 85,8 %), v případě oxidu uhelnatého byl největší pokles zaznamenán v hl. m. Praze (o 70,0 %).

Graf 5.10 Produkce odpadů v krajích

Celková produkce odpadů nejvíce vzrostla v Pardubickém kraji.

Produkce odpadů se v období 2019 až 2024 zvýšila v jedenácti krajích, nejvíce v Pardubickém kraji (o 31,8 %), což se projevilo i v nejvýraznějším nárůstu produkce odpadů v přepočtu na 1 obyvatele (o 29,7 %). Nejnižší celková produkce odpadů byla v Olomouckém kraji, v porovnání s rokem 2019 byla v roce 2024 nižší o 8,7 %. V přepočtu na jednoho obyvatele činil tento pokles 8,6 %. Pomyslného prvenství z pohledu produkce odpadu na obyvatele dosáhl v letech 2019 a 2022 až 2024 Jihomoravský kraj, v roce 2024 se zde vyprodukovalo 4 678 kg odpadu na obyvatele. Naproti tomu nejnižší objemy odpadu jsou dlouhodobě vykazovány v Libereckém kraji, který byl v letech 2019 až 2024 krajem s nejnižší nebo druhou nejnižší produkcí odpadů na obyvatele. Méně odpadu vykázal v letech 2021, 2022 a 2024 pouze Karlovarský kraj, kde v roce 2024 připadalo na obyvatele 2 756 kg odpadu.

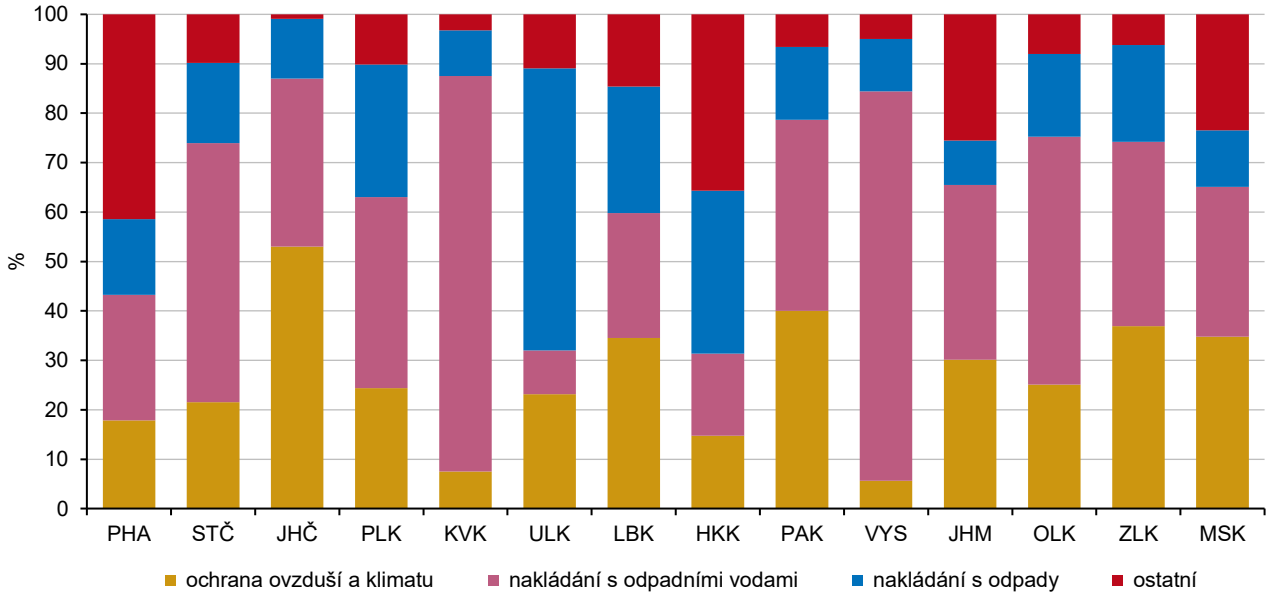
Objem vyprodukovaného komunálního odpadu nejrychleji rostl v Moravskoslezském kraji.

Stejně jako celková produkce odpadů vzrostla za sledované období celorepublikově i produkce komunálního odpadu. Nejvyšší nárůst zaznamenali v Moravskoslezském kraji, kde byla produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2024 v porovnání s rokem 2019 vyšší o 27,5 %. Ve třech krajích produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele poklesla, a to v hl. m. Praze (o 4,7 %), Královéhradeckém kraji (o 2,7 %) a Kraji Vysočina (o 1,4 %). V období 2019 až 2023 se nejvíce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele vyprodukovalo nejčastěji ve Středočeském kraji, s výjimkou roku 2022. Tehdy bylo více odpadu vyprodukováno jen v Olomouckém kraji, v roce 2024 měl nejvyšší produkci komunálního odpadu na obyvatele jen Moravskoslezský kraj (651 kg). Nejméně komunálního odpadu naopak produkovali v letech 2019 až 2023 obyvatelé Karlovarského kraje, v roce 2024 byla produkce nejnižší v Libereckém kraji (482 kg).

Nejvíce se investovalo do životního prostředí Moravskoslezského kraje.

Celkové investice na ochranu životního prostředí vynaložené v roce 2025 v Česku dosáhly hodnoty 41 150,0 mil. Kč, v přepočtu na 1 obyvatele Česka připadaly investice ve výši 3 778 Kč. Z pohledu posledních sedmi let patřily v přepočtu na obyvatele k nejvyšším investice do ochrany životního prostředí Moravskoslezského kraje. Vloni zde bylo na 1 obyvatele investováno 5 763 Kč, následoval Jihočeský kraj (5 067 Kč) a Ústecký kraj (4 805 Kč). Nejméně se v letech 2019 až 2025 v přepočtu na obyvatele investovalo do životního prostředí v Karlovarském a Libereckém kraji, v roce 2025 to bylo 1 535 Kč, resp. 2 464 Kč.

Graf 5.11 Investice na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora v roce 2025

Největší objem prostředků pocházel od investorů z hl. m. Prahy.

Z pohledu sídla investora investovali nejvíce do životního prostředí investoři se sídlem v hl. m. Praze. V jednotlivých letech období 2019 až 2025 se tento podíl na celkovém objemu vynaložených investic v Česku pohyboval v intervalu od 24,9 % (rok 2025) po 32,1 % (rok 2023). Nejméně naopak investovali do ochrany životního prostředí investoři se sídlem v Karlovarském a Libereckém kraji.

Nejvyšší prioritu mělo nakládání s odpadními vodami.

V souhrnu za období 2019 až 2025 směřovali investoři z jednotlivých krajů finanční prostředky nejčastěji do nakládání s odpadními vodami. Tento účel měl nejvyšší prioritu investorů z osmi krajů, přičemž největší podíl prostředků do něj směřovali investoři se sídlem v Kraji Vysočina, a to 70,3 %. Ve třech krajích, Jihočeském, Ústeckém a Pardubickém, měla vyšší prioritu ochrana ovzduší a klimatu, nejvyšší

u investorů se sídlem v Jihočeském kraji, kteří směřovali do této oblasti 56,6 % investic. Investoři se sídlem v Královéhradeckém a Libereckém kraji investovali největší objem prostředků do nakládání s odpady (37,5 %, resp. 30,2 % všech výdajů v kraji). Ochrana a sanace půdy, podzemních a povrchových vod měla nejvyšší prioritu u investorů v hl. m. Praze, v průběhu období 2019 až 2025 do ní směřovali 22,1 % všech prostředků jimi investovaných do ochrany životního prostředí. Obdobně vysoký podíl investovali do ochrany a sanace půdy, podzemních a povrchových vod investoři se sídlem v Libereckém kraji, a to 21,4 % všech vynaložených prostředků.

Největší objemy neinvestičních prostředků směřovaly do nakládání s odpady.

V případě neinvestičních nákladů převažovaly u investorů ve všech krajích náklady spojené s nakládáním s odpady. V souhrnu za období 2019 až 2025 se jejich podíl na celkovém objemu vynaložených nákladů pohyboval v intervalu od 41,8 % (Ústecký kraj) po 84,6 % (Královéhradecký kraj). Programovým zaměřením, kam směřoval druhý největší objem nákladů investorů v jednotlivých krajích, bylo nakládání s odpadními vodami. V souvislosti s ním vykázali druhý největší objem výdajů investoři ve dvanácti krajích. Pouze v Libereckém kraji byl vynaložen druhý největší objem výdajů v souvislosti s ochranou a sanací půdy, podzemních a povrchových vod a v hl. m. Praze to byly neinvestiční náklady programového zaměření spojené s ochranou ovzduší a klimatu.